

Kommunfullmäktige

Plats och tid Biosalongen i Storbrunn i Östhammar, kl. 13.00- 18.47
Ajournerat 15.22-15.48 och 17.17-17.43, och 18.10-18.12

Beslutande Se särskild närvarolista

Övriga deltagande

Justeringsdatum Digital justering 2024-06-27

E-signering Se protokollets sista sida. Paragrafer 90-140

Sekreterare Anna Tryblom

Ordförande Lennart Owenius (M)

Justerande Lisa Norén (S), §§ 90-94 Jessica Kumlin (M)
och §§ 117-140 Jan Holmberg (M).

Anslagsbevis

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på kommunens digitala anslagstavla.

Organ	Kommunfullmäktige
Sammanträdesdatum	2024-06-18
Datum för anslags uppsättande	2024-06-27
Anslags nedtagande	2024-07-19
Förvaringsplats för protokollet	Kommunkontoret, Stångörsgatan 10 i Östhammar.

Kommunfullmäktige

§ 90.	Val av justerare	4
§ 91.	Fastställande av föredragningslistan	4
§ 92.	Allmänhetens frågestund.....	5
§ 93.	Information.....	6
§ 94.	Höjning av VA-taxans bruksavgift 2025	7
§ 95.	Fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027, drift- och investeringsbudget.....	8
§ 96.	Förändrat arbetssätt för att säkerställa kommunens arbete och beslut som påverkar barn samt upphävande av riktlinjer och policy barnkonventionen	12
§ 97.	Revidering av reglemente för styrelse och nämnder.....	14
§ 98.	Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige.....	15
§ 99.	Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023	16
§ 100.	Revisionsberättelse 2023 för Östhammars kommun samt beviljande av ansvarsfrihet för gemensam IT-nämnd	17
§ 101.	Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023	18
§ 102.	Revisionsberättelse 2023 för Östhammars kommun samt beviljande av ansvarsfrihet för gemensam överförmyndarnämnd	19
§ 103.	Årsredovisning för Samordningsförbundet 2023.....	20
§ 104.	Revisionsberättelse för 2023 samt beviljande av ansvarsfrihet Samordningsförbundet 2023.....	21
§ 105.	Årsredovisning och revisionsberättelse Östhammarshem 2023	22
§ 106.	Del av Mårtensboda 1:1, antagande av detaljplan för ”Småbåtshamn”.....	23
§ 107.	Redovisning av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023.....	26
§ 108.	Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att skicka skrivelse till regeringen angående införande av anmälningsplikt.....	27
§ 109.	Interpellation till Barn- och utbildningsnämndens ordförande Christina Williamsson Liw (M) från Pernilla Grahn (V) angående skolornas förbättring i Östhammars kommun 28	
§ 110.	Motion från Lisa Norén (S) om flaggning med regnbågsflaggan	29
§ 111.	Motion från Lisa Norén (S) om att införa en sammanhållen socialnämnd	30
§ 112.	Valärende; val av nämndeman	31
§ 113.	Valärende, ersättare i gemensam Räddningsnämnd.....	32
§ 114.	Valärende, ledamot i Valnämnden.....	33

Kommunfullmäktige

§ 115. Valärende, ledamot i Lokala säkerhetsnämnden.....	34
§ 116. Valärende, entledigande som ersättare i bygg- och miljönämnden	35
§ 117. Valärende, ersättare i Bygg- och miljönämnden.....	36
§ 118. Valärende, entledigande som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden	37
§ 119. Valärende, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden	38
§ 120. Valärende, entledigande som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Östhammar Vatten AB och Gästrike Vatten AB	39
§ 121. Valärende, Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden	40
§ 122. Valärende, ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse	41
§ 123. Valärende, ersättare i Gästrike Vatten AB	42
§ 124. Valärende, entledigande som ledamot i Dannemora Gruvfastighets AB, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden, Valnämnden, Östra Sveriges Luftvårdsförbund och Valberedningen	43
§ 125. Valärende, Ledamot i styrelsen för Dannemora Gruvfastighets AB	44
§ 126. Valärende, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden	45
§ 127. Valärende, ersättare i valnämnden	46
§ 128. Valärende, ersättare i Valberedningen	47
§ 129. Valärende, ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund	48
§ 130. Valärende, entledigande som ledamot i Individ- och familjenämnden och som andre vice ordförande Vård- och omsorgsnämnden	49
§ 131. Valärende, Ledamot i Individ- och familjenämnden	50
§ 132. Valärende, Ledamot i Vård- och omsorgsnämnden.....	51
§ 133. Valärende, andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden.....	52
§ 134. Anmälningssärende, Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2023	53
§ 135. Anmälningssärende, Bygg- och miljönämndens antagande av detaljplan avseende Gammelbyn 58:4 och del av 4:263	54
§ 136. Anmälningssärende, Aktuellt i slutförvarsfrågan	56
§ 137. Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem.....	57
§ 138. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) från Josefine Nilsson (C) angående användande av kommunens hemsida, grafiska profil och sociala medier.....	58
§ 139. Motion från Inger Abrahamsson (C) om kommande utveckling av kommunalt VA59	
§ 140. Fråga från Pernilla Grahn (V) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående NATO-flaggan utanför kommunhuset	60

Kommunfullmäktige

§ 90. Val av justerare

Beslut

Kommunfullmäktige utser Lisa Norén (S) att justera protokollet och att vara ensam justerare för ärende § 95-116. Kommunfullmäktige utser Jessica Kumlin (M) att justera protokollet för §§ 90-94 och att Jan Holmberg (M) ersätter henne som justerare från och med § 117.

§ 91. Fastställande av föredragningslistan

Beslut

Kommunfullmäktige fastställer föredragningslistan med följande ändring:

- P. 20/ § 109 Interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande Christina Williamsson Liw (M) från Pernilla Grahn (V) angående skolornas förbättring i Östhammars kommun utgår och behandlas på kommunfullmäktige 2024-09-17.
- P. 43/ § 132 Valärende: ledamot i Vård- och omsorgsnämnden utgår
- P. 48/ § 137 Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem tillkommer
- P. 49/ § 138 Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) från Josefine Nilsson (C) angående användande av kommunens hemsida, grafiska profil och sociala medier tillkommer
- P. 50/ § 139 Motion från Inger Abrahamsson (C) om kommande utveckling av kommunalt VA tillkommer
- P. 51/ § 140 Fråga från Pernilla Grahn (V) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående NATO-flaggan utanför kommunhuset tillkommer

Dnr KS-2024-37

§ 92. Allmänhetens frågestund

Beslut

Allmänhetens frågestund förklaras avslutad.

Ärendebeskrivning

Frågor ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat senast sex dagar innan sammanträdet. Fråga ska vara kortfattad och får inte gälla myndighetsutövning mot enskild. Ordförande läser upp frågan på sammanträdet. Frågeställaren ska vara närvarande och har möjlighet att yttra sig.

Följande frågor har lämnats till dagens sammanträde:

Från Cecilia Lindblad:

Beslut om antagande av detaljplan för Mårtensboda småbåtshamn, del av fastighet Mårtensboda 1:1, Dnr BMN-2018-2996

1. Om detaljplanen vinner den laga kraft, har kommunen ansvar för att projektet genomförs enligt Planbeskrivningen?
2. Om detaljplanen vinner den laga kraft, har kommunen någon uppföljning av att detaljplanens skyldigheter efterlevs?
3. Angående ändrad lovplikt och krav på restriktioner för trädfällning, finns område a2 i bilaga "Plankarta"?
4. Är ägaren till grannfastigheten 1:28 tillfrågad om utplacering av bojarna i vattnet som ska trygga säkerheten för badande?

Dagens sammanträde

Bygg- och miljönämndens ordförande Lars O Holmgren (BOA) svarar på fråga 1-4

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-1

§ 93. Information

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information i aktuella frågor. Information till fullmäktige kan enligt arbetsordningen lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar, och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna. Yttranderätt gäller enligt kommunallagen och arbetsordningen.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Östhammar Vatten AB:s ordförande Pär- Olof Olsson (M) informerar om arbetet med VA-utvecklingen i de östra delarna av kommunen.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-376

§ 94. Höjning av VA-taxans bruksavgift 2025

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att från 1 januari 2025 höja VA-taxans bruksavgift för Östhammars kommun i enlighet med bilaga. (Bilaga 1).

Ärendebeskrivning

I Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman ingår att bereda och lämna förslag på ändringar av VA-taxans nivå. Kommunfullmäktige i Östhammar beslutar om nivån för VA-taxan. Detta ärende omfattar enbart nivån på bruksavgiften för år 2025 och inte förändring av Östhammar kommuns nivå för anläggningsavgift.

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och föreslagen höjning av taxan är nödvändig för att återställa balans mellan intäkter och kostnader efter de senaste årens allmänna kostnadsökningar, vilka har påverkat Östhammar Vatten AB likväl som samhället i övrigt. Tidigare års taxeeökningar har inte fullt ut kompenserat för den höjda kostnadsnivån. Utöver de senaste årens höga inflation och ränteläge, så påverkas kostnaderna även av ökade lagkrav samt av nödvändiga åtgärder för underhåll av anläggningar och ledningsnät för att säkra VA-leveransen till kunder och samhälle.

För att inte VA-kollektivet i Östhammar ska belastas av den stora satsningen på VA-utvecklingen i östra Östhammar (Östhammar och Öregrund) täcks dessa kostnader av ett driftbidrag från Östhammars kommun. Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en höjning av brukningstaxan med 7 % för att skapa balans med ökade kostnader och upprätthålla VA-leveransen.

Beslutsunderlag

Bilaga - Protokoll från Östhammar Vatten AB:s styrelsemöte från 24-04-22 § 29 med bilagor.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Pär- Olof Olsson (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till

Gästrike Vatten info@gastrikevatten.se

Enhetschef Servicecenter, Gästrike Vatten (

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-396

§ 95. Fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027, drift- och investeringsbudget

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- fastställa budget 2025, samt flerårsplan 2026-2027, (Bilaga 2)
- fastställa Östhammars kommuns skattesats för 2025 till 21,64 kronor,
- vid tillämpning av kalkylmässig ränta fastställs räntesatsen till 2%,
- kommunstyrelsen har under år 2025 rätt att nyupplåna, dvs öka kommunens skulder, med totalt 100 mnkr upp till totalt 530 mnkr,
- kommunstyrelsen har under år 2025 rätt att omsätta lån, dvs låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under året,
- kommunstyrelsen medges rätt att besluta om fördelning av den ofördelade investeringsramen för planperioden,
- kommunägda företag ska under 2025 avlämna delårsrapport till kommunstyrelsen per 31 augusti,
- förvaltningen får i uppdrag att arbeta efter resultatmål om 3 % som andel av skatter och generella statsbidrag år 2025 samt 3,0 % under resterande planperiod.

Reservation

Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Mattias Lundqvist (S), Roger Lamell (S), Margareta Widén- Berggren (S), Jonas Lennström (S), Erik Rudolfsson (S), Anna Frisk (S), Raili Karjalainen (S), Désirée Mattson (S), Mika Muhonen (S), Eva Fagerlund Angulo (S), Örjan Mattson (S), Tomas Näslund (S), Peter Svedin (S) reserverar sig till förmån för Socialdemokraternas budgetförslag.

Josefine Nilsson (C), Inger Abrahamsson (C), Bertil Alm (C), Camilla Strandman (C) reserverar sig till förmån för Centerpartiets budgetförslag.

Pernilla Grahn och Jessika Möller (V) reserverar sig mot beslutet.

Ärendebeskrivning

Förslag till budget 2025 och flerårsplan 2025-2027 har utarbetats med stöd av kommunens resursfördelningsmodell där justeringar har gjorts för kända volym- och kostnadsuppräknningar samt skatter och bidrag. Budgetramarna baseras på de förutsättningar som har satts upp av den politiska majoriteten.

Budgetförslaget innehåller drift- och investeringsbudget för Östhammars kommun.

Kommunfullmäktige

Beslut om budget fattas av kommunfullmäktige den 18 juni 2024. Nämndernas verksamhetsberättelser tas fram därefter och anmäls till fullmäktige under hösten.

Skattesatsen för Östhammars kommun 2025 ska fastställas av kommunfullmäktige senast sista november 2024. Skattesatsen för 2024 föreslås fastställas till 21,64 kronor, en minskning med 0,05 kr jämfört med 2024.

Beslutsunderlag

Årsbudget 2025 och flerårsplan 2026-2027.

Protokollsutdrag IFN 2024-05-23 § 55, VON 2024-05-22 §56, KFN 2024-05.22 § 45, BUN 2024-05-23 § 60, BMN 2024-05-22 § 94.

Socialdemokraternas förslag till budget

Centerpartiets förslag till budget

Vänsterpartiets förslag till budget

Dagens sammanträde

Yrkanden

Fabian Sjöberg (M), Sabina Ståhl (KD), Lars O Holmgren (BOA), Måns Lorichs (SD), Ingrid Ragnar (KD) och Jessica Kumlin (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Mattias Lundqvist (S) och Jonas Lennström (S) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag.

Lisa Norén (S) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag angående fastställande av budget 2025 samt flerårsplan 2026-2027, fastställande av skattesatsen till 21,69 kronor och till resultatmålet på 3 %. Lisa Norén (S) yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag, till bibehållen skattesats på 21,69 kronor och ett resultatmål på 2 %.

Tomas Bendiksen (S), Margareta Widén- Berggren (S) och Raili Karjalainen (S) yrkar bifall till Lisa Noréns yrkanden. Eva Fagerlund Angulo (S) och Jonas Lennström (S) yrkar bifall till Socialdemokraternas budgetförslag.

Josefine Nilsson (C) yrkar bifall till Centerpartiets budgetförslag. Camilla Strandman (C) och Bertil Alm (C) yrkar bifall till Centerpartiets budgetförslag. Fabian Sjöberg (M) yrkar avslag till Centerpartiets förslag.

Pernilla Grahn (V) yrkar på att tillstyrka Socialdemokraternas ändringar.

Irmeli Bellander (L) yrkar bifall till majoritetens budgetförslag 2025 med följande tillägg:

- Ökad budget för Barn och utbildningsnämnden med 4 miljoner kronor att användas till mindre grupper i de lägsta årskurserna.
- Ökad budget för Vård och Omsorgsnämnden med 6 miljoner kronor för att skapa mer utrymme att minska antalet personal kring varje hemtjänsttagare.
- Om motsvarande besparingar inte hittas inom ordinarie verksamheter tas den utökade kostnaden från reserven som således minskar till 40 miljoner kronor eller 2,5%.

Kommunfullmäktige

Jonas Lennström (S) yrkar avslag till Liberalernas budgetförslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Centerpartiets och Socialdemokraternas förslag avseende vilket som ska vara motförslag till kommunstyrelsens förslag. Ordförande finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla Socialdemokraternas förslag som motförslag.

Ordförande ställer proposition på Socialdemokraternas yrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Ordförande ställer proposition på Liberalernas tilläggsyrkande och finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Votering

Votering begärs.

Ja-röst för att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för att bifalla Socialdemokraternas budget och fastställande av skattesats på 21,64 kr och resultatmål på 2%.

Resultat (se voteringsrapport för detaljer):

– Ja	26
– Nej	22
– Avstår	1

Ordförande finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Ärendets behandling

På KSAU 2024-05-14 § 69 avstod Lisa Norén (S) och Tomas Bendiksen (S) från att delta i beslutet. Arbetsutskottet beslutade att komplettera handlingen med förord.

På KS 2024-05-28 § 111 yrkade Lisa Norén avslag till kommunstyrelsens förslag om fastställande av budget 2025 samt flerårsplan 2026-2027, att fastställa skattesatsen till 21,64 kronor, samt till förslaget på resultatmål på 3 %. Hon yrkade samtliga avslag till förmån för Socialdemokraternas budgetförslag. Tomas Bendiksen (S) och Mattias Lundqvist (S) yrkade bifall till Lisa Noréns (S) yrkande. Sabina Ståhl (KD) yrkade bifall till kommunstyrelsens förslag och yrkade avslag till Lisa Noréns (S) förslag. Ordförande ställde proposition på Lisa Noréns (S) yrkanden och fann att kommunstyrelsen beslutade att avslå samtliga yrkanden i förmån för föreliggande budgetförslag. Lisa Norén (S), Tomas Bendiksen (S), Mattias Lundqvist (S) reserverade sig mot kommunstyrelsens budgetförslag till förmån för Socialdemokraternas budgetförslag. Josefine Nilsson (C) och Pernilla Grahn (V) avstod från att delta i beslutet.

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas efter antagande i fullmäktige för åtgärd till

Webbredaktionen för publicering på hemsidan

Beslutet skickas till

Verksamhetschef ekonomi och upphandling

Ekonom Mattias Nilsson

Samtliga kontorschefer

Samtliga nämnder (ej gemensamma)

Kommundirektör

Dnr KS-2024-383

§ 96. Förändrat arbetssätt för att säkerställa kommunens arbete och beslut som påverkar barn samt upphävande av riktlinjer och policy barnkonventionen

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att upphäva Policy samt riktlinjer för Östhammars kommuns arbete och beslut som påverkar barn.

Förvaltningen ges i uppdrag att fortsätta säkerställa att lagens krav uppfylls genom förändrade arbetssätt, både inför politiska beslut samt i samband med internkontroll.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen föreslår att Policy och Riktlinjer för Östhammars kommuns arbete och beslut som påverkar barn upphävs. Barnkonventionen är sedan 2020 införlivad i svensk rätt och innebär därmed att alla inom den kommunala organisationen behöver tillämpa den i ärenden som rör barn. Riktlinjerna har inneburit en rapportering till KF årsvis angående ärenden som rör barn med avsikt att tillse att kommunen beaktar lagstiftningen i de ärenden som rör barn. Det är rimligt att efter fyra år med barnkonventionen som lag nu istället för en obligatorisk redovisning varje år införliva detta i kommunens ordinarie arbete.

För att integrera lagen i befintliga arbetssätt kommer efterlevnaden kontrolleras med hjälp av intern kontroll. Inför löpande beslutsfattande sker integreringen genom att mallen för tjänsteskrivelser kompletterats med en rubrik, prövning av barnets bästa, vilket tydliggör att det behövs en prövning där barn berörs av beslutet. Mallar för barnkonsekvensanalys med instruktioner finns sedan tidigare och kommer att fortsätta finnas att tillgå på kommunens intranät.

Beslutsunderlag

Policy och riktlinjer barnkonventionen

Dagens sammanträde

Yrkanden

Fabian Sjöberg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas för åtgärd till

Kommunikation för avpublicering av Policy och Riktlinjer barnkonventionen.

Kommunfullmäktige

Beslutet skickas för kännedom till

Samtliga nämnder

Samtliga kontor

Stabschef

Kommundirektör

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-413

§ 97. Revidering av reglemente för styrelse och nämnder

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att anta revidering av Reglemente för styrelse och nämnder. (Bilaga 3)

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har beslutat att göra en förändring avseende ansvaret för Kulturskolan och Enheten för integration och arbete. Föreslagna revidering avser nödvändiga förändringar i enlighet med tidigare beslut i kommunfullmäktige angående nämndernas ansvarsområden samt mindre redaktionella justeringar.

- Under § 8 har arbetslöshetsnämnd tagits bort och flyttats till § 32
- Under § 10 har TRÖ bytts till brottsförebyggande arbete
- Under § 14 har ansvaret för kulturskolan tagits bort och flyttats till § 25
- Under § 32 har även lagts till att Individ- och familjenämnden ansvarar för att samordna mottagande av nyanlända
- Under § 32 har lagts till ansvar för Lag om placering av barn i skyddat boende

Beslutsunderlag

Reglemente för styrelse och nämnder för antagande

Reglemente för styrelse och nämnder med ändringsförslag synliggjorda

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Stabschef

Kommundirektör

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-140

§ 98. Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att besluta om reviderad arbetsordning för kommunfullmäktige. (Bilaga 4).

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktiges arbetsordning revideras utifrån framförda önskemål från politiken och förslag från förvaltningen i följande punkter:

- § 7 ändras så att sluttiden för sammanträdet blir 18.00
- § 15 ändras till att kommundirektören får själv välja sin placering i lokalen under sammanträdet
- § 17 kompletteras med möjlighet för ordförande att välja digital justering samt hur tiden för den i så fall bestäms
- § 34 ändras så att den som ställt fråga till allmänhetens frågestund inte behöver vara närvarande vid det sammanträde där frågan ställs och besvaras
- § 38 ändras så att medborgarmotioner som inte uppnått 1 procents gräns informeras om i kommunfullmäktige 2 ggr per år samt att förslagsställaren kan informeras även mailledes.

Även mindre redaktionella justeringar utan ändringar i innebörd görs.

Beslutsunderlag

Arbetsordning för kommunfullmäktige

Beslutet skickas till

Webbredaktion för publicering på hemsidan

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-453

§ 99. Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för den gemensamma IT-nämnden 2023. (Bilaga 5)

Ärendebeskrivning

Årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag IT-nämnden

Årsredovisning 2023

Protokollsutdrag kommunfullmäktige i Tierp 2024-04-23 §28

Ärendets behandling

IT-nämnden har behandlat ärendet 2024-03-15 §3 och har godkänt och överlämnat årsredovisning för kommunerna.

Sedan ärendet behandlades i kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-05-14 har Tierps kommunfullmäktige behandlat frågan om ansvarsfrihet för de egna ledamöterna för 2023 och beviljat densamma 2024-04-23 §28.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt administrativt stöd KPMG

IT-nämnden

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-453

§ 100. Revisionsberättelse 2023 för Östhammars kommun samt beviljande av ansvarsfrihet för gemensam IT-nämnd

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av revisionsberättelse 2023.

Förtroendevalda i gemensam IT-nämnd beviljas ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet.

Jäv

Fabian Sjöberg (M) och Jonas Lennström (S) deltar inte i beslutet på grund av jäv.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 11 kap. 21 § ska årsredovisningen godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet. Fullmäktiges beslut om att bevilja eller vägra ansvarsfrihet ska fattas innan utgången av juni 2023.

Beslutsunderlag

Revisionsberättelse för år 2023 med tillhörande handlingar:

- Revisorernas redogörelse för år 2023
- Förteckning över de sakkunnigas rapporter
- Granskningsrapport för de kommunala bolagen och stiftelse

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2023-12-31.

Beslutet skickas till

Revisionen

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-453

§ 101. Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023. (Bilaga 6)

Ärendebeskrivning

Årsbokslut och analys har upprättats av överförmyndarnämnden inför årsredovisningen. Verksamhetsuppföljningen lämnas i samband med årsbokslutet och följer upp nämndspecifika mål samt kommunövergripande inriktningsmål och uppdrag som följer värdkommunen Uppsala. Ansvarsfrihet behandlas i ett separat ärende.

Beslutsunderlag

Årsbokslut 2023

Överförmyndarnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Uppföljning verksamhetsplan 2023

Protokollsutdrag Överförmyndarnämnden 2024-02-22

Ärendets behandling

Överförmyndarnämnden har behandlat ärendena 2024-02-22 och godkänt årsbokslutet § 42 och har godkänt verksamhetsuppföljningen § 41.

Beslutet skickas till

Revisionen, förtroendevalda samt sakkunnigt biträde KPMG

Överförmyndarnämnden

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-354

§ 102. Revisionsberättelse 2023 för Östhammars kommun samt beviljande av ansvarsfrihet för gemensam överförmyndarnämnd

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av revisionsberättelse 2023. (Bilaga 7)

Förtroendevalda i gemensam Överförmyndarnämnd beviljas ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet.

Jäv

Maria Nyström (KD) och Roger Lamell (S) deltar inte i beslutet på grund av jäv.

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 11 kap. 21 § ska årsredovisningen godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet för styrelse och nämnder. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet. Fullmäktiges beslut om att bevilja eller vägra ansvarsfrihet ska fattas innan utgången av juni 2024.

Beslutsunderlag

Samma underlag som till ärende 11.

Revisionsberättelse för år 2023 med tillhörande handlingar:

- Revisorernas redogörelse för år 2023.
- Förteckning över de sakkunnigas rapporter
- Granskningsrapport för de kommunala bolagen och stiftelse.

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2023-12-31.

Beslutet skickas till

Revisionen

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-354

§ 103. Årsredovisning för Samordningsförbundet 2023

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisningen för Samordningsförbundet 2023. (Bilaga 8)

Ärendebeskrivning

Enligt kommunallagen 11 kap. 21 § ska årsredovisningen godkännas innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet som behandlas i ett separat ärende. Fullmäktiges beslut om att bevilja eller vägra ansvarsfrihet ska fattas innan utgången av juni 2024.

Beslutsunderlag

Underlag från Samordningsförbundet Uppsala län med:

- - Årsredovisning 2023
- - Revisionsberättelse 2023
- - EYs årliga granskningsrapport 2023
- - KPMG Revisionsrapport 2023. Publiceras separat i politikerportalen.

Beslutet skickas till

Samordningsförbundet Uppsala län, info@finsam uppsala.se
Revisionen, förtroendevalda och administrativt stöd KPMG

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-354

§ 104. Revisionsberättelse för 2023 samt beviljande av ansvarsfrihet Samordningsförbundet 2023

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner revisionsberättelse för år 2023 samt granskningsrapport.
(Bilaga 9)

Förtroendevalda från Östhammars kommun beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2023.

Jäv

Lisa Norén (S) deltar inte i beslutet på grund av jäv.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun ska besluta om ansvarsfrihet för kommunens förtroendevalda i samordningsförbundets styrelse. I revisionsberättelsen tillstyrker revisorerna att styrelsen och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Beslutsunderlag

Samma underlag som till ärende § 103.

Underlag från Samordningsförbundet Uppsala län med:

- Missiv
- Årsredovisning 2023
- Revisionsberättelse 2023
- KPMG Revisionsrapport 2023

Beslutet skickas till

Samordningsförbundet Uppsala län, info@finsam uppsala.se

Revisionen, förtroendevalda och administrativt stöd KPMG

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-23-15

§ 105. Årsredovisning och revisionsberättelse Östhammarshem 2023

Beslut

Kommunfullmäktige godkänner årsredovisning för Stiftelsen Östhammarshem och revisionsrapport för 2023. (Bilaga 10).

Ärendebeskrivning

Bifogat återfinns årsredovisning för stiftelsen Östhammarshem 2023. I årsredovisningen redogörs för stiftelsens verksamhet samt ekonomiska utfall och ställning 2023.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2023

KPMG Revisionsrapport 2023

Revisionsberättelse

Beslutet skickas till

Stiftelsen Östhammarshem

Revisionen, förtroendevalda och sakkunnigt biträde KPMG

Ekonomichef

Ekonom Mattias Nilsson

Kommunfullmäktige

Dnr BMN-2018-2996
Dnr KS-2023-441

§ 106. Del av Mårtensboda 1:1, antagande av detaljplan för ”Småbåtshamn”

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och anta detaljplan för del av Mårtensboda 1:1, Småbåtshamn". (Bilaga 11)

Upplysningar

Planen hanterades med utökat förfarande enligt Plan- och bygglagen, PBL (2010:900).

Ärendebeskrivning

Planområdet och planförslaget

Planområdet är beläget i Mårtensboda på Gräsös västra kust utanför Öregrund. Det gränsar till Gräsövägen i öst och upptar en yta om cirka 1,4 hektar. Detaljplanens syfte är att möjliggöra för båtplatser och funktioner för kopplat till båt- och friluftsliv.

Revideringar som gjorts efter granskningen

- Förtydligande om ansvarsfrågan och varför den finns med i planbeskrivningen.
- Vissa formuleringar i planbeskrivningen har justerats.
- En barnkonsekvensanalys har upprättats.
- Redaktionella förändringar.
- En ny planbestämmelse som hindrar möjlighet till att inhägna området även där strandskyddet upphävs, för att säkerställa allmänhetens tillgång till platsen.
- Ytterligare utredning om i vilken utsträckning det allmänna intresset att kunna bada från klipporna påverkas av detaljplanen.
- Tillägg till användningsbestämmelsen Småbåtshamn att småbåtshamnens utformning av ankoringsplatser ska ske söderut.
- Uppdatering i planbeskrivningen om vikten av att följa sina skyldigheter enligt Lag (2003:778) om skydd om olyckor.
- Ytterligare information om släckvatten och markens förutsättningar.
- Det fastighetsrättsliga genomförandet har förtydligats och hur användningen av vattenbrunnen ska hanteras.
- Information om huvudmannaskap uppdaterades.

Kommunfullmäktige

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har upprättats med utgångspunkten i barnens intressen och hur förslaget påverkar deras nyttjande av området.

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämnden beslutade 2018-01-17 att lämna positivt planbesked för det aktuella området. Bygg- och miljönämndens arbetsutskott fattade 2018-12-11 beslut (Dnr BMN-2018-2996, §) om att påbörja planarbete för området. Det beslutades att planen skulle hanteras med standardförfarande.

Bygg- och miljönämnden fattade 2021-04-14 beslut (Dnr BMN-2018-2996-6) om ändring av lokalisering för planområdet och ändring av planbesked.

Beslut om samråd fattades på delegation av planchef 2022-04-26. Planen var på samråd under perioden 6-27 maj 2022. Totalt inkom 36 yttranden under samrådstiden

Bygg- och miljönämnden beslutade 2023-04-19 att ställa ut planen på granskning. Planen var på granskning under perioden 26 april – 24 maj 2023. Totalt inkom 31 yttranden.

Bygg- och miljönämnden beslutade på sammanträdet 2024-01-31 § 11 att föreslå Kommunfullmäktige att anta detaljplanen för del av Mårtensboda 1:1 ”Småbåtshamn”.

Efter Bygg- och miljönämndens sammanträde 2024-01-31 noterades det att det saknas ett yttrande i Granskningsutlåtandet. För att ta hänsyn till det beslutade Bygg- och miljönämnden att revidera förslaget till antagande.

Vid sammanträdet 2024-02-28 § 30 beslutade därefter Bygg- och miljönämnden att återremittera detaljplanen för del av Mårtensboda 1:1 till plan- och byggenheten för förtydligande av skrivningen i planbeskrivningen, vilket ersatte beslutet fattat BMN 2024-01-31 § 11.

Bygg- och miljönämnden beslutade 2024-04-24 § 59 att föreslå kommunfullmäktige att godkänna granskningsutlåtande.

Beslutsunderlag

Bilaga - Antagandehandlingarna består av:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Granskningsutlåtande
- Samrådsredogörelse
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Badutredning
- Naturvärdesinventering
- Inventering av fiskproduktion och undervattensvegetation sam naturvärdesinventering
- Undersökning av betydande miljöpåverkan

Kommunfullmäktige

- Barnkonsekvensanalys

Dagens sammanträde

Yrkanden

Lars O Holmgren (BOA) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas efter antagande i kommunfullmäktige till

Plan- och byggenheten för åtgärd

Länsstyrelsen i Uppsala län (E-tjänst)

Lantmäteriet och enligt sändlista

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2023-527

§ 107. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av redovisningen. (Bilaga 12).

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) ska individ- och familjenämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män. Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023

Protokollsutdrag IFN 2024-04-17 §38

Beslut skickas till

Kommunfullmäktige

Kommunens revisorer

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2023-867

§ 108. Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att skicka skrivelse till regeringen angående införande av anmälningsplikt

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå motion från Pernilla Grahn (V) i enlighet med svarshandlingar. (Bilaga 13)

Ärendebeskrivning

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2023-11-08:

- Att överlämna skrivelse till regeringen enligt bilaga.

Beslutsunderlag

- Motion
- Yttrande

Ärendets behandling

Motionen väcktes på fullmäktiges sammanträde 2023-12-12, § 215 och överlämnades till kommunstyrelsen för beredning.

På kommunstyrelsen 2024-05-28 yrkade Pernilla Grahn (V) avslag till förslaget till beslut. Kommunstyrelsen beslutade att avslå avslagsyrkandet och Pernilla Grahn (V) reserverade sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Dagens sammanträde

Yrkanden

Fabian Sjöberg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutet skickas till

Motionär

Webbredaktör för publicering på webbsida motioner

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-281

§ 109. Interpellation till Barn- och utbildningsnämndens ordförande Christina Williamsson Liw (M) från Pernilla Grahn (V) angående skolornas förbättring i Östhammars kommun

Ärendet avseende Interpellation till barn- och utbildningsnämndens ordförande Christina Williamsson Liw (M) från Pernilla Grahn (V) angående skolornas förbättring i Östhammars kommun utgår och behandlas på kommunfullmäktiges sammanträde 2024-09-17.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-488

§ 110. Motion från Lisa Norén (S) om flaggning med regnbågsflaggan

Förslag till beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning. (Bilaga 14)

Ärendebeskrivning

Lisa Norén (S) har inkommit med en motion om att kommunen ska hissa regnbågsflaggan.

Motionären yrkar att:

- Att kommunfullmäktige beslutar att möjliggöra för flaggning av regnbågsflaggan.
- Att kommunfullmäktige beslutar att revidera dokumentet ”Riktlinjer för flaggning”.

Beslutsunderlag

Motion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Stabschef för fördelning

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-487

§ 111. Motion från Lisa Norén (S) om att införa en sammanhållen socialnämnd

Beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning. (Bilaga 15)

Ärendebeskrivning

Lisa Norén (S) har inkommit med en motion om att införa en sammanhållen socialnämnd för att effektivisera politiken. Motionären yrkar:

- Att kommunfullmäktige beslutar att slå ihop nuvarande Vård och omsorgsnämnden med Individ och familjenämnden till en sammanhållen Socialnämnd.

Beslutsunderlag

Motion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-247

§ 112. Valärende; val av nämndeman

Beslut

Ärendet behandlas på kommunfullmäktige 2024-09-17.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige ska välja nämndeman till Uppsala tingsrätt. Kommunfullmäktige valde nämndemän för perioden 2024- 2027 vid sammanträde 2023-09-12 § 115.

Om en nämndeman entledigas ska en ny väljas för återstoden av mandatperioden. Tingsrätten har entledigat Johannes Fridenström (KD) som nämndeman.

Beslutet skickas till

Nästa kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-312

§ 113. Valärende, ersättare i gemensam Räddningsnämnd

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Sören Carlsson (KD) till ersättare i gemensam Räddningsnämnd.

Ärendebeskrivning

Johannes Fridenström (KD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Räddningsnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Johannes Fridenström (KD) behöver en ny ersättare i den gemensamma Räddningsnämnden väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sören Carlsson (KD)

Räddningsnämnden

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-123

§ 114. Valärende, ledamot i Valnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Sören Engberg (BOA) till ledamot i valnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige entledigade Jan-Olof Ahlinder (BOA) från sitt uppdrag som ledamot i Valnämnden 2024-02-13 § 35. Kommunfullmäktige har att välja ledamot i Valnämnden.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Sören Engberg (BOA)

Valnämnden

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-84

§ 115. Valärende, ledamot i Lokala säkerhetsnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige föreslår regeringen att utse Johannes Fridenström (KD) till ledamot i Lokala säkerhetsnämnden.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige entledigade Martin Gustafsson (KD) från sitt uppdrag som ledamot i Lokala säkerhetsnämnden 2024-02-13, § 11. Kommunfullmäktige har att föreslå ledamot i Lokala säkerhetsnämnden till regeringen.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Johannes Fridenström (KD)

Lokala säkerhetsnämnden för vidare hantering

Administratör Troman: Hanna Hornej

HR

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-398

§ 116. Valärende, entledigande som ersättare i bygg- och miljönämnden

Beslut

Veronica Dorestrand (M) entledigas från sina uppdrag som ersättare i Bygg- och miljönämnden.

Ärendebeskrivning

Veronica Dorestrand (M) begär i skrivelse 2024-04-29 entledigande från sina uppdrag i Bygg- och miljönämnden.

Beslutet skickas till

Veronica Dorestrand (M)

Bygg- och miljönämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-398

§ 117. Valärende, ersättare i Bygg- och miljönämnden.

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Tenho Kilpijärvi (M) till ersättare i Bygg- och miljönämnden.

Ärendebeskrivning

Veronica Dorestrand (M) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Bygg- och miljönämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Veronica Dorestrand (M) behöver en ny ersättare i Bygg- och miljönämnden väljas.

Veronica Dorestrand (M) var personlig ersättare för Stefan Hansson (M) och den nya ersättaren blir även ny personlig ersättare för Stefan Hansson (M).

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Tenho Kilpijärvi (M)

Bygg- och miljönämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-434

§ 118. Valärende, entledigande som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Måns Lorichs (SD) entledigas från sitt uppdrag som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Måns Lorichs (SD) begär i skrivelse 2024-04-17 entledigande från sina uppdrag i Barn- och utbildningsnämnden.

Beslutet skickas till

Måns Lorichs (SD)

Barn- och utbildningsnämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-434

§ 119. Valärende, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Peter von Bahr (SD) till ersättare i Barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Måns Lorichs (SD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Måns Lorichs (SD) behöver en ny ersättare i Barn- och utbildningsnämnden väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Peter von Bahr (SD)

Barn- och utbildningsnämnden

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-429

§ 120. Valärende, entledigande som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Östhammar Vatten AB och Gästrike Vatten AB

Beslut

Ylva Lundin (SD) entledigas från sina uppdrag som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, ledamot i Östhammar Vatten AB och som ersättare i Gästrike Vatten AB.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) begär i skrivelse 2024-05-17 entledigande från sina uppdrag i Barn- och utbildningsnämnden, Östhammar Vatten och Gästrike Vatten.

Beslutet skickas till

Ylva Lundin (SD)

Barn- och utbildningsnämnden

Gästrike Vatten AB

Östhammar Vatten AB

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-429

§ 121. Valärende, Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Måns Lorichs (SD) till ledamot i Barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Ylva Lundin (SD) behöver en ny ledamot i Barn- och utbildningsnämnden väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Måns Lorichs (SD)

Barn- och utbildningsnämnden

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-429

§ 122. Valärende, ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Måns Lorichs (SD) till ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse.

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Östhammar Vatten AB. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Ylva Lundin (SD) behöver en ny ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Måns Lorichs (SD)

Östhammar Vatten AB

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-429

§ 123. Valärende, ersättare i Gästrike Vatten AB

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Måns Lorichs (SD) till ersättare i Gästrike Vatten AB

Ärendebeskrivning

Ylva Lundin (SD) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Gästrike Vatten AB. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Ylva Lundin (SD) behöver en ny ersättare i Gästrike Vatten AB väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Måns Lorichs (SD)

Gästrike Vatten AB

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-433

§ 124. Valärende, entledigande som ledamot i Dannemora Gruvfastighets AB, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden, Valnämnden, Östra Sveriges Luftvårdsförbund och Valberedningen

Beslut

Freddie Eriksson (V) entledigas från sina uppdrag som ledamot i Dannemora Gruvfastighets AB samt som ersättare i Valnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Valberedningen, ersättande ombud Östra Sveriges Luftvårdsförbund.

Ärendebeskrivning

Freddie Eriksson (V) begär i skrivelse 2024-05-17 entledigande från sina uppdrag i Dannemora Gruvfastighets AB, Valnämnden, Barn- och utbildningsnämnden, Valberedningen, Östra Sveriges Luftvårdsförbund.

Beslutet skickas till

Freddie Eriksson (V)

Dannemora Gruvfastighets AB

Valnämnden

Barn- och utbildningsnämnden

Valberedningen

Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-433

**§ 125. Valärende, Ledamot i styrelsen för Dannemora
Gruvfastighets AB**

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Carola Lindgren (V) till ledamot i Dannemora Gruvfastighets AB.

Ärendebeskrivning

Freddie Eriksson (V) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Dannemora Gruvfastighets AB:s styrelse. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Freddie Eriksson (V) behöver en ny ledamot i styrelsen väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Carola Lindgren (V)

Dannemora Gruvfastighets AB

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-433

§ 126. Valärende, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Beslut

Kommunfullmäktige väljer Niclas Strömberg (V) till ersättare i Barn- och utbildningsnämnden.

Ärendebeskrivning

Freddie Eriksson (V) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Freddie Eriksson (V) behöver en ny ersättare i nämnden väljas.

Freddie Eriksson (V) var personlig ersättare för Josefine Nilsson (C) och den nya ersättaren blir även ny personlig ersättare för Josefine Nilsson (C).

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Niclas Strömberg (V)

Barn- och utbildningsnämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-433

§ 127. Valärende, ersättare i valnämnden

Beslut

Ärendet behandlas på kommunfullmäktige 2024-09-17.

Ärendebeskrivning

Freddie Eriksson (V) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i valnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Freddie Eriksson (V) behöver en ny ersättare i nämnden väljas.

Freddie Eriksson (V) var personlig ersättare för Matts Eriksson (S) och den nya ersättaren blir även ny personlig ersättare för Matts Eriksson (S).

Beslutet skickas till

NN (-)

Valnämnden

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-433

§ 128. Valärende, ersättare i Valberedningen

Beslut

Ärendet behandlas på kommunfullmäktige 2024-09-17.

Ärendebeskrivning

Freddie Eriksson (V) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare i Valberedningen. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Freddie Eriksson (V) behöver en ny ersättare i Valberedningen väljas.

Freddie Eriksson (V) var personlig ersättare för Pernilla Grahn (V) och den nya ersättaren blir även ny personlig ersättare för Pernilla Grahn (V).

Beslutet skickas till

NN (-)

Valberedningen

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-433

§ 129. Valärende, ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Beslut

Ärendet behandlas på kommunfullmäktige 2024-09-17.

Ärendebeskrivning

Freddie Eriksson (V) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ersättare för ombud för Östra Sveriges Luftvårdsförbund. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Freddie Eriksson (V) behöver en ny ersättare väljas.

Freddie Eriksson (V) var personlig ersättare för Lars O Holmgren (BOA) och den nya ersättaren blir även ny personlig ersättare för Lars O Holmgren (BOA).

Beslutet skickas till

NN (-)

Östra Sveriges Luftvårdsförbund

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-492

§ 130. Valärende, entledigande som ledamot i Individ- och familjenämnden och som andre vice ordförande Vård- och omsorgsnämnden

Beslut

Ann- Charlotte Grehn (S) entledigas från och med 15 augusti från sina uppdrag som ledamot i Individ- och familjenämnden, samt som andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden.

Ärendebeskrivning

Ann- Charlotte Grehn (S) begär i skrivelse 2024-05-29 entledigande från sina uppdrag i Individ- och familjenämnden och som andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden.

Beslutet skickas till

Ann- Charlotte Grehn (S)

Individ- och familjenämnden

Vård- och omsorgsnämnden.

Administratör Troman: Hanna Horneij

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-492

§ 131. Valärende, Ledamot i Individ- och familjenämnden

Beslut

Ärendet behandlas på kommunfullmäktige 2024-09-17.

Ärendebeskrivning

Ann- Charlotte Grehn (S) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot i Individ- och familjenämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Ann- Charlotte Grehn (S) behöver en ny ledamot i Individ- och familjenämnden väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

NN (-)

Individ- och familjenämnden

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-492

§ 132. Valärende, Ledamot i Vård- och omsorgsnämnden

Ärendet avseende Valärende, Ledamot i Vård- och omsorgsnämnden utgår.

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-492

§ 133. Valärende, andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige väljer Roger Lamell (S) till andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden från och med 16 augusti.

Ärendebeskrivning

Ann-Charlotte Grehn (S) har begärt entledigande från sitt uppdrag som ledamot tillika andrevice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden. Entledigandet behandlas på dagens fullmäktigesammanträde. Om fullmäktige beslutar att entlediga Ann-Charlotte Grehn (S) behöver en ny andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden väljas.

Dagens sammanträde

Muntlig föredragning

Valberedningens ordförande Fabian Sjöberg (M) föredrar ärendet.

Beslutet skickas till

Roger Lamell (S)

Vård- och omsorgsnämnden

Administratör Troman: Hanna Hornej

Lön

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-411

§ 134. Anmälningssärende, Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2023

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av årsredovisningar för hel- och delägda bolag 2023.

Ärendebeskrivning

Följande bolag har kommunen något ägande i:

- Dannemora Gruvfastigheter AB
- Östhammar Vatten AB
- Gästrike Vatten AB
- Hargs Hamn AB
- Visit Roslagen AB
- Gimo utbildnings AB
- Inera, litet ägande (fem aktier)

Årsredovisningarna ska läggas fram på bolagens ordinarie bolagsstämma.

Beslutsunderlag

Årsredovisningar för:

- Östhammar Vatten AB
- Gästrike Vatten AB
- Hargs Hamn AB
- Visit Roslagen AB
- Dannemora Gruvfastigheter AB
- Gimo utbildning AB.

Beslutet skickas till

Bolagen

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-374

§ 135. Anmälningssärende, Bygg- och miljönämndens antagande av detaljplan avseende Gammelbyn 58:4 och del av 4:263

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Planområdet och planförslaget

Planområdet utgörs av fastigheterna Gammelbyn 4:263 och 58:4 i Östhammar. I planområdet finns idag bland annat en bensinstation och en besiktningslokal. Delen där bensinstationen ligger är planlagd för bilservice, och syftet med den planen var enligt planhandlingarna att möjliggöra för just en etablering av bensinstation. Den delen behöver inte omfattas av detta nya planförslag eftersom bensinstationen är tänkt att ligga kvar. Istället omfattar det nya förslaget de övriga delarna av fastigheten Gammelbyn 4:263, som enligt stadsplan från 1969 är planlagt för garageändamål, samt hela Gammelbyn 58:4 som enligt stadsplan från 1963 är planlagt för småindustri- och bostadsändamål.

Revideringar som gjorts efter granskningen

Under rubriken Vatten och avlopp i planbeskrivningen har följande text lagts till för att tydliggöra vad E-området och u-området innebär ur förrättningsynpunkt:

- Inom planområdet finns det allmänna vatten- och avloppsledningar. Dessa skyddas med u-område. Markreservatet skapar en möjlighet att genom en lantmäteriförrättning bilda ledningsrätt.
- Under rubriken El och kommunikationer har följande text lagts till för att tydliggöra vad E-området och u-området innebär ur förrättningsynpunkt:

Det finns elnätansläggningar inom planområdet. I plankartan framgår det att nätstationen skyddas med E-område (kvartersmark för tekniska anläggningar) samt att elnätansläggningarna skyddas med u-område (markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar). Markreservatet skapar en möjlighet att genom en lantmäteriförrättning bilda ledningsrätt. Den tekniska anläggningen upplåtes idag till ledningshavaren genom avtalsservitut akt 81/17274.

Kommunfullmäktige

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet.

Ärendets behandling

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott beslutade 2022-02-09 att lämna positivt planbesked för det aktuella området. Beslut om samråd togs genom delegationsbeslut av Planchef 2022-12-13. Planen var på samråd under perioden 2023-01-09 – 2023-02-06. Totalt inkom 10 yttranden under samrådet. Beslut om granskning togs av Bygg- och miljönämndens arbetsutskott 2023-04-19. Planen var på granskning under perioden 2023-04-26 – 2023-05-24. Totalt inkom 6 yttranden under granskningstiden.

På Bygg- och miljönämnden 2024-04-24 §58 beslutade nämnden att godkänna granskningsutlåtandet, besluta att detaljplanen inte medför betydande miljöpåverkan och antog detaljplanen för Gammelbyn 58:4 och del av 4:263.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag 2024-04-24 § 58

Antagandehandlingarna består av

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Granskningsutlåtande
- Miljöhistorisk inventering
- Cisternkontroll
- Undersökning betydande miljöpåverkan (UBMP)

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-1

§ 136. Anmälningssärende, Aktuellt i slutförvarsfrågan

Beslut

Kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Slutförvarsenheten rapporterar om aktuellt i slutförvarsfrågan. Rapport för perioden 2024-04-23 – 2024-09-17 föreligger.

Beslutsunderlag

Rapport från Slutförvarsenheten

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-23

§ 137. Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem

Beslut

Förtroendevalda i Stiftelsen Östhammarshem beviljas ansvarsfrihet för 2023 års verksamhet.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Erik Helén (KD), Sabina Ståhl (KD), Fabian Sjöberg (M), Tomas Bendiksen (S), Måns Lorichs (SD), Camilla Strandman (C), Pernilla Grahn (V), Lars O Holmgren (BOA), Ylva Lundin (SD), Margareta Widén- Berggren (S) i handläggningen i detta ärende.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har tagit del av årsredovisning och revisionsberättelse för Östhammarshem. Fullmäktige bör inte ta ställning till årsredovisningen annat än i samband med behandlingen av frågan om ansvarsfrihet. Fullmäktige har att besluta om ansvarsfrihet för förtroendevalda i Stiftelsen Östhammarshems styrelse."

Beslutsunderlag

Samma underlag som till ärende § 105:

- Årsredovisning 2023
- KPMG Revisionsrapport 2023
- Revisionsberättelse

Beslutet skickas för kännedom till

Stiftelsen Östhammarshem

Revisionen, förtroendevalda och sakkunnigt biträde KPMG

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-495

§ 138. Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) från Josefine Nilsson (C) angående användande av kommunens hemsida, grafiska profil och sociala medier

Beslut

Interpellationen får ställas.

Interpellationen anses härmed besvarad. (Bilaga 16)

Ärendebeskrivning

Talarordningen vid interpellationsdebatt är fastställd i arbetsordningen. Den som ställt interpellationen redogör för den följt av att den som besvarar interpellationen redogör för svaret. Därefter sker repliker och fortsatt överläggning.

Interpellation

Josefine Nilsson ställer följande interpellation till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M):

- Är det meningen att våra offentliga kommunala sidor ska användas till majoritetens politiska budskap? Hur ska medborgarna kunna veta vad som är tjänstemannafrågor och vad som är politiska ställningstaganden? Kan vi i oppositionspartierna komma med våra egna filmer och få dessa publicerade under Östhammars kommuns logotype?

Beslutsunderlag

Interpellation

Interpellationssvar

Dagens sammanträde

I interpellationsdebatten deltar Josefine Nilsson (C), Fabian Sjöberg (M), Camilla Strandman (C), Mattias Lundqvist (S), Tomas Bendiksen (S), Bertil Alm (C) och Anna-Lena Söderblom (M).

Beslutet skickas till

Interpellant

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-509

§ 139. Motion från Inger Abrahamsson (C) om kommande utveckling av kommunalt VA

Beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning. (Bilaga 17)

Ärendebeskrivning

Inger Abrahamsson (C) yrkar i motion daterad 2024-06-14 att:

- Att kommunfullmäktige fortlöpande ges information angående arbetet med VA-projekt Östhammars kommun Östra
- Att kommunen breddar synsättet vad gäller VA-lösningar vid utbyggnadsplaneringen av Alunda reningsverk.

Beslutsunderlag

Motion

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Dnr KS-2024-510

§ 140. Fråga från Pernilla Grahn (V) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående NATO-flaggan utanför kommunhuset

Beslut

Frågan får ställas.

Frågan anses härmed besvarad. (Bilaga 18)

Ärendebeskrivning

Ledamöter får lämna frågor enligt kommunallagen och arbetsordningen, de bör besvaras vid samma sammanträde som de läggs fram. Endast den som lämnat frågan och den som ska svara får delta i debatten.

Fråga

Pernilla Grahn (V) ställer följande fråga till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M):

- Vem har beslutat att vi skall hissa NATO flaggan och varför hissas inte Ålands flagga?
- Är inte detta en fråga för den politiska ledningen?

Beslutsunderlag

Fråga

Dagens sammanträde

I frågeställningen yttrar sig Pernilla Grahn (V) och Fabian Sjöberg (M).

Beslutet skickas till

Frågeställaren

Kommunfullmäktige, 18 juni 2024

Ärendenumrering:

Nr	Ärende
§ 90.	Val av justerare
§ 91.	Fastställande av föredragningslistan
§ 92.	Allmänhetens frågestund
§ 93.	Information
§ 94.	Höjning av VA-taxans bruksavgift 2025
§ 95.	Fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027, drift- och investeringsbudget
§ 96.	Förändrat arbetssätt för att säkerställa kommunens arbete och beslut som påverkar barn samt upphävande av riktlinjer och policy barnkonventionen
§ 97.	Revidering av reglemente för styrelse och nämnder
§ 98.	Revidering av arbetsordning för kommunfullmäktige
§ 99.	Godkännande av årsredovisning för gemensam IT-nämnd 2023
§ 100.	Revisionsberättelse 2023 för Östhammars kommun samt beviljande av ansvarsfrihet för gemensam IT-nämnd
§ 101.	Godkännande av årsbokslut, analys och verksamhetsuppföljning för gemensam överförmyndarnämnd 2023
§ 102.	Revisionsberättelse 2023 för Östhammars kommun samt beviljande av ansvarsfrihet för gemensam överförmyndarnämnd
§ 103.	Årsredovisning för Samordningsförbundet 2023
§ 104.	Revisionsberättelse för 2023 samt beviljande av ansvarsfrihet Samordningsförbundet 2023
§ 105.	Årsredovisning och revisionsberättelse Östhammarshem 2023
§ 106.	Del av Mårtensboda 1:1, antagande av detaljplan för ”Småbåtshamn”
§ 107.	Redovisning av ej verkställda gynnande beslut fjärde kvartalet 2023
§ 108.	Svar på motion från Pernilla Grahn (V) om att skicka skrivelse till regeringen angående införande av anmälningsplikt
§ 109.	Ändring i föredragningslistan
§ 110.	Motion från Lisa Norén (S) om hissning av regnbågsflaggan
§ 111.	Motion från Lisa Norén (S) om att införa en sammanhållen socialnämnd
§ 112.	Valärende; val av nämndeman
§ 113.	Valärende, ersättare i gemensam räddningsnämnd
§ 114.	Valärende, ledamot i valnämnden
§ 115.	Valärende, ledamot i lokala säkerhetsnämnden
§ 116.	Valärende, entledigande som ersättare i bygg- och miljönämnden
§ 117.	Valärende, ersättare i bygg- och miljönämnden.
§ 118.	Valärende, entledigande som ersättare i Barn- och utbildningsnämnden
§ 119.	Valärende, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden

Nr	Ärende
§ 120.	Valärende, entledigande som ledamot i Barn- och utbildningsnämnden, Östhammar Vatten AB och Gästrike Vatten AB
§ 121.	Valärende, Ledamot i Barn- och utbildningsnämnden
§ 122.	Valärende, ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse
§ 123.	Valärende, ersättare i Gästrike Vatten AB
§ 124.	Valärende, entledigande som ledamot i Dannemora Gruvfastighets AB, ersättare i Barn- och utbildningsnämnden, Valnämnden, Östra Sveriges Luftvårdsförbund och valberedningen
§ 125.	Valärende, Ledamot i styrelsen för Dannemora Gruvfastighets AB
§ 126.	Valärende, ersättare i barn- och utbildningsnämnden
§ 127.	Valärende, ersättare i valnämnden
§ 128.	Valärende, ersättare i valberedningen
§ 129.	Valärende, ersättare i Östra Sveriges Luftvårdsförbund
§ 130.	Valärende, entledigande som ledamot i Individ- och familjenämnden och Vård- och omsorgsnämnden
§ 131.	Valärende, Ledamot i Individ- och familjenämnden
§ 132.	Valärende, Ledamot i Vård- och omsorgsnämnden
§ 133.	Valärende, andre vice ordförande i Vård- och omsorgsnämnden
§ 134.	Anmälningensärende, Samtliga kommunala bolags årsredovisningar 2023
§ 135.	Anmälningensärende, Bygg- och miljönämndens antagande av detaljplan avseende Gammelbyn 58:4 och del av 4:263
§ 136.	Anmälningensärende, Aktuellt i slutförvarsfrågan
§ 137.	Beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem
§ 138.	Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) från Josefine Nilsson (C) angående användande av kommunens hemsida, grafiska profil och sociala medier
§ 139.	Motion från Inger Abrahamsson (C) om kommande utveckling av kommunalt VA
§ 140.	Fråga från Pernilla Grahn (V) till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg (M) angående NATO-flaggan utanför kommunhuset

Närvarodata:

Nr	Delegat	Starttid	Sluttid	Närvaro	Jävig
Närvarande ledamöter					
1	Lisa Norén (S)	2024-06-18 12:57:59		§ 90-140	§ 104
2	Roger Lamell (S)	2024-06-18 12:39:45		§ 90-140	§ 102
3	Margareta Widén-Berggren (S)	2024-06-18 12:45:33		§ 90-140	§ 137
4	Jonas Lennström (S)	2024-06-18 12:40:21		§ 90-140	§ 100
5	Erik Rudolfsson (S)	2024-06-18 12:49:30	18:48:39	§ 90-140	
7	Anna Frisk (S)	2024-06-18 12:54:28		§ 90-140	
8	Mattias Lundqvist (S)	2024-06-18 12:39:43		§ 90-140	
10	Tomas Bendiksen (S)	2024-06-18 12:53:53		§ 90-140	§ 137
12	Mika Muhonen (S)	2024-06-18 12:48:12		§ 90-140	
13	Eva Fagerlund Angulo (S)	2024-06-18 12:52:22		§ 90-140	
14	Örjan Mattsson (S)	2024-06-18 12:48:47	18:48:36	§ 90-140	
15	Tomas Näslund (S)	2024-06-18 12:36:09		§ 90-140	
16	Fabian Sjöberg (M)	2024-06-18 12:52:27		§ 90-140	§ 100,137
17	Jessica Kumlin (M)	2024-06-18 12:42:03	17:24:59	§ 90-95	
18	Stefan Hansson (M)	2024-06-18 12:47:59	18:47:31	§ 90-140	
19	Anna–Lena Söderblom (M)	2024-06-18 12:56:05	18:47:18	§ 90-140	
20	Pär–Olof Olsson (M)	2024-06-18 12:35:53		§ 90-140	
22	Jan Holmberg (M)	2024-06-18 12:50:33		§ 90-140	
23	Astrid Wellsten (M)	2024-06-18 12:47:51		§ 90-140	
24	Lennart Owenius (M)	2024-06-18 12:41:25	18:49:06	§ 90-140	
25	Veronica Dorestrand (M)	2024-06-18 12:49:53	18:47:14	§ 90-140	
26	Ylva Lundin (SD)	2024-06-18 12:52:10		§ 90-140	§ 137
27	Bo Persson (SD)	2024-06-18 12:56:38	18:47:23	§ 90-140	
29	Linda Lövgren (SD)	2024-06-18 12:53:13		§ 90-140	
30	Andrew Lauder (SD)	2024-06-18 13:00:05		§ 90-140	
31	Måns Lorichs (SD)	2024-06-18 12:56:52		§ 90-140	§ 137
32	Tomas Wahlsten (SD)	2024-06-18 12:53:04	17:52	§ 90-95	
33	Fredrik Markusson (SD)	2024-06-18 12:53:25		§ 90-140	
35	Sabina Ståhl (KD)	2024-06-18 12:55:14		§ 90-140	§ 16,137
36	Erik Helén (KD)	2024-06-18 12:56:44		§ 90-140	§ 137
37	Ingrid Ragnar (KD)	2024-06-18 12:52:54		§ 90-140	
39	Maria Nyström(KD)	2024-06-18 12:51:35		§ 90-140	§ 102
40	Josefine Nilsson (C)	2024-06-18 12:49:22		§ 90-140	
41	Inger Abrahamsson (C)	2024-06-18 12:49:42	18:48:40	§ 90-140	
42	Bertil Alm (C)	2024-06-18 12:42:40	18:48:34	§ 90-140	
44	Lars O Holmgren (BOA)	2024-06-18 12:54:45		§ 90-140	§ 105,137
45	Therese Edin (BOA)	2024-06-18 13:01:36	18:48:35	§ 90-140	

Nr	Delegat	Starttid	Sluttid	Närvaro	Jävig
46	Kristina Karl-Eriksdotter (BOA)	2024-06-18 12:48:57	18:48:06	§ 90-140	
48	Pernilla Grahn (V)	2024-06-18 12:42:42	18:48:33	§ 90-140	§ 137
49	Irmeli Bellander (L)	2024-06-18 12:41:24		§ 90-140	

Tjänstgörande ersättare

204	Raili Karjalainen (S)	2024-06-18 12:49:43	18:48:34	§ 90-140	
205	Désirée Mattsson (S)	2024-06-18 12:43:30		§ 90-140	
207	Peter Svedin (S)	2024-06-18 12:57:34		§ 90-140	
210	Katarina Asplunden (M)	2024-06-18 12:38:23		§ 90-140	
212	Maja Glarke (M)	2024-06-18 17:25:00		§ 90-140	
216	Sonny Andersson (SD)	2024-06-18 12:52:00		§ 90-140	
217	Håkan Sjöström (SD)	2024-06-18 12:56:11	18:47:40	§ 90-140	
219	Jessica Makris (KD)	2024-06-18 12:58:07	18:48:35	§ 90-140	
222	Camilla Strandman (C)	2024-06-18 12:36:44	18:48:33	§ 90-140	§ 137
226	Jessika Möller (V)	2024-06-18 13:08:32	18:47:31	§ 90-140	

Närvarande ej tjänstgörande ersättare

213	Kristina Svensson (M)	2024-06-18 12:49:20	18:47:28		
220	Johannes Fridenström (KD)	2024-06-18 12:45:31			
221	Ulrica Melin (KD)	2024-06-18 12:46:50	18:47:23		

Frånvarande ledamöter

6	Roger Jansson (S)				
9	Ann-Charlotte Grehn (S)				
11	Emmelie Göransson (S)				
21	Christina Williamsson Liw (M)				
28	Daniel Larsson (SD)				
34	Christian Lindberg (SD)				
38	Madelene Alpsjö (KD)				
43	Håkan Dannberg (C)				
47	Gunborg Fjellner (V)				

Frånvarande ersättare

201	Lennart Norén (S)				
202	Suzan Vidén (S)				
203	Per Malmsten (S)				
206	Olle Olsson (S)				
208	Vakant (S)				
209	Mona Lundin (M)				
211	Sune Pettersson (M)				
214	Yvonne Lindgren (SD)				
215	Christer Lindgren (SD)				
218	Lizette Lindqvist (SD)				
223	Sandra Hansson (C)				

Nr	Delegat	Starttid	Sluttid	Närvaro	Jävig
224	Sören Engberg (BOA)				
225	Ulf Andersson (BOA)				
227	Freddie Eriksson (V)				
228	Maria Arvidsson (L)				
229	Ulrika Sundling (L)				

Voteringsdetaljer

Redogörelse för individuella röster under mötets voteringar

Röst

17:48:49 — 6. Fastställande av budget 2025 och flerårsplan 2026-2027, drift- och investeringsbudget

Rösta Ja för att bifalla styrelsens förslag, Nej för att bifalla Socialdemokraternas förslag med och bifall från Vänsterpartiet.

Resultat

Ja 26

Nej 22

Ej röstat 1

16	Fabian Sjöberg (M)	Ja
18	Stefan Hansson (M)	Ja
19	Anna-Lena Söderblom (M)	Ja
20	Pär-Olof Olsson (M)	Ja
22	Jan Holmberg (M)	Ja
23	Astrid Wellsten (M)	Ja
24	Lennart Owenius (M)	Ja
25	Veronica Dorestrand (M)	Ja
26	Ylva Lundin (SD)	Ja
27	Bo Persson (SD)	Ja
29	Linda Lövgren (SD)	Ja
30	Andrew Lauder (SD)	Ja
31	Måns Lorichs (SD)	Ja
32	Tomas Wahlsten (SD)	Ja
33	Fredrik Markusson (SD)	Ja
35	Sabina Ståhl (KD)	Ja
36	Erik Helén (KD)	Ja
37	Ingrid Ragnar (KD)	Ja
39	Maria Nyström(KD)	Ja
44	Lars O Holmgren (BOA)	Ja
45	Therese Edin (BOA)	Ja
46	Kristina Karl-Eriksdotter (BOA)	Ja
210	Katarina Asplunden (M)	Ja
216	Sonny Andersson (SD)	Ja
217	Håkan Sjöström (SD)	Ja
219	Jessica Makris (KD)	Ja
1	Lisa Norén (S)	Nej

		Röst
2	Roger Lamell (S)	Nej
3	Margareta Widén-Berggren (S)	Nej
4	Jonas Lennström (S)	Nej
5	Erik Rudolfsson (S)	Nej
7	Anna Frisk (S)	Nej
8	Mattias Lundqvist (S)	Nej
10	Tomas Bendiksen (S)	Nej
12	Mika Muhonen (S)	Nej
13	Eva Fagerlund Angulo (S)	Nej
14	Örjan Mattsson (S)	Nej
15	Tomas Näslund (S)	Nej
40	Josefine Nilsson (C)	Nej
41	Inger Abrahamsson (C)	Nej
42	Bertil Alm (C)	Nej
48	Pernilla Grahn (V)	Nej
49	Irmeli Bellander (L)	Nej
204	Raili Karjalainen (S)	Nej
205	Désirée Mattsson (S)	Nej
207	Peter Svedin (S)	Nej
222	Camilla Strandman (C)	Nej
226	Jessika Möller (V)	Nej
17	Jessica Kumlin (M)	Ej röstat

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Höjning av VA-taxans brukningsavgift 2025, Östhammars kommun

Förslag till beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutar

- att föreslå Östhammars kommunfullmäktige att besluta att från 1 januari 2025 höja VA-taxans brukningsavgift för Östhammars kommun enligt bilaga 2

Ärendebeskrivning

I Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman ingår att bereda och lämna förslag på ändringar av VA-taxans nivå. Kommunfullmäktige i Östhammar beslutar om nivån för VA-taxan. Detta ärende omfattar enbart nivån på brukningsavgiften för år 2025 och inte förändring av Östhammar kommuns nivå för anläggningsavgift.

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och föreslagen höjning av taxan är nödvändig för att återställa balans mellan intäkter och kostnader efter de senaste årens allmänna kostnadsökningar, vilka har påverkat Östhammar Vatten AB likväl som samhället i övrigt. Tidigare års taxeökningar har inte fullt ut kompenserat för den höjda kostnadsnivån. Utöver de senaste årens höga inflation och ränteläge, så påverkas kostnaderna även av ökade lagkrav samt av nödvändiga åtgärder för underhåll av anläggningar och ledningsnät för att säkra VA-leveransen till kunder och samhälle.

För att inte VA-kollektivet i Östhammar ska belastas av den stora satsningen på VA-utvecklingen i östra Östhammar (Östhammar och Öregrund) täcks dessa kostnader av ett driftbidrag från Östhammars kommun. Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en höjning av brukningstaxan med 7 % för att skapa balans med ökade kostnader och upprätthålla VA-leveransen.

Föreslagen intäktshöjning i Östhammar kommun på 7 procent innebär en höjning av taxan med 67 kr per månad, eller 804 kr per år, för genomsnittsvillan i Östhammar med 49 kr per månad, eller 591 kr per år, per lägenhet för flerfamiljshus (typhus B*)

Förslaget innebär att fasta och rörliga parametrar i taxan i princip ökar procentuellt lika.

En liter vatten, inklusive fasta kostnader och avlopp, för den genomsnittliga villan i Östhammar ligger efter höjningen på drygt 14 öre, vilket är en ökning med 0,94 öre. Genomsnittsvillan i Östhammar förbrukar cirka 85 kubikmeter vatten per år medan den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten använder en högre vattenförbrukning på 150 kubikmeter för villor (typhus A). Typhus A innebär en ökning på 85 kr per månad eller 1 024 kr per år.

*Enligt den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten. För flerfamiljshus är det svårare att definiera ett relevant genomsnittligt flerfamiljshus i Östhammar. Typhus B motsvarar 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 kubikmeter.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Underlag för höjning av VA-taxans bruksavgift år 2025, Östhammar kommun
(*DokumentID 20240416-00055*)

Bilaga 2. Bruksavgifter år 2025, Östhammar kommun (*DokumentID 20240416-0056*)

Ansvarig för underlag i ärendet är Katarina Sundqvist, chef Servicecenter

Föredragande är Lena Blad, Vd

Bilaga 1 Underlag för höjning av VA-taxans brukningsavgift år 2025, Östhammars kommun

VA-verksamheten i Sverige är tydligt reglerad. Alla lokala kostnader för vatten och avlopp inom en kommun finansieras av VA-taxan i den egna kommunen.

VA-taxan fördelas på anläggningstaxa (engångsavgift som betalas vid anslutning eller vid tillbyggnad på befintlig fastighet) och brukningstaxa (löpande avgifter som en fastighetsägare betalar för nyttjande av kommunalt dricksvatten, spillvatten och dagvatten).

Avgiftsfinansierad verksamhet

Avgifterna följer självkostnadsprincipen. Det betyder att kunder som är anslutna till den kommunala VA-anläggningen i Östhammars kommun bär sina egna kostnader. Det innebär också att när kostnaderna ökar för att förvalta, driva och ansvara för den allmänna VA-anläggningen så behöver även taxan höjas.

Inte vinstdrivande

Taxan ska täcka kostnaderna med ett slutresultat på plus/minus noll över tid. Taxan får inte överstiga vad som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva kommunens VA-anläggning. Det innebär att kostnader som berör andra delar av den kommunala samhällsnyttan än VA eller som utgör stor risk för VA-kollektivet behöver finansieras på annat sätt än via VA-taxan.

Det gör vi för avgifterna

Brukningsavgifterna ska täcka kostnader för drift, underhåll och förnyelse av kommunens vatten- och avloppsledningar, pumpstationer, vattenverk, reningsverk och andra VA-anläggningar. Även kostnader för att skydda vattentäkter, kundservice och fakturering.

Olika avgifter i olika kommuner

Förutsättningarna för VA-försörjningen i respektive kommun styr hur hög eller låg avgiften är. Varje kommun har egna verksamhetsområden och förutsättningarna i dessa kan variera kraftigt. Avgifterna speglar antal anslutna invånare och infrastrukturens omfattning. Ju fler som är med och delar på kostnaderna desto lägre kan taxan vara. Det som styr är bland annat om kommunen har tätt eller utspritt boende eftersom det styr hur långa ledningar som behövs, om kommunen har många små anläggningar eller färre men större anläggningar som ger stordriftsfördelar.

Beslut om taxans nivå

Gästrike Vatten tar fram förslag på taxenivåer för att täcka kostnaderna för VA i respektive kommun. Styrelsen i respektive anläggningsbolag (Gävle Vatten, Hofors Vatten, Ockelbo Vatten, Älvkarleby Vatten, Östhammar Vatten) beslutar om förslag till Kommunfullmäktige. Taxan fastställs av respektive kommuns fullmäktige.

Exempelberäkningar för olika kundkategorier utefter föreslagen taxehöjning

Hur mycket du betalar beror på hur mycket vatten du använder och hur din fastighet är ansluten till VA-nätet.

För genomsnittsvillan i Östhammar ökar

- årskostnaden från 11 471 kr till 12 275 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 804 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden med 67 kr inkl moms.

För typhus A ökar

- årskostnaden från 14 614 kr till 15 639 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 1 024 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden med 85 kr inkl moms.

För typhus B ökar

- årskostnaden från 126 558 kr till 135 421 kr inkl moms vilket ger en skillnad med 8 864 kr/år inkl moms.
- månadskostnaden per lägenhet med 49 kr inkl moms.

Genomsnittsvillan i Östhammar – Har en årsförbrukning på ca 85 kbm.

Svenskt Vattens jämförelsevärde:

Typhus A - Villa med tomt om 800 kvm, två vuxna och två barn, årsförbrukning 150 kbm

Typhus B - Flerbostadshus med 15 lägenheter och en årsförbrukning på 2 000 kbm

Jämförelse av bruksavgift 2024 och 2025

Fast del (Mätaravgift)

fast avgift för varje mätpunkt baserad på årsförbrukningen enligt nedan	2024 Exklusive moms	2024 Inklusiv moms	2025 Exklusive moms	2025 Inklusiv moms
< 600 kbm/år	5 888	7 360	6 301	7 876
> 600 kbm/år	23 866	29 833	25 537	31 921

Rörlig del (Avgift per förbrukat m³)

Per tjänst , kr	2024		2025	
	Exklusive moms	Inklusive moms	Exklusive moms	Inklusive moms
en avgift per m3 VA, vatten och avlopp	38,69	48,36	41,40	51,75
Eller				
V, vattenförsörjning	15,50	19,38	16,59	20,74
S, spillvattenavlopp	23,19	28,99	24,82	31,03

Bilaga 2 Brukningsavgifter 2025, Östhammar kommun

Nya brukningsavgifter i taxebilagan för brukande av allmänna vattentjänster i Östhammars kommun

§ 12.1 och 12.2 från 2025-01-01 enligt nedan.

fast avgift för varje mätpunkt baserad på årsförbrukningen enligt nedan	Exklusive moms	Inklusive moms
< 600 kbm/år	6 301	7 876
> 600 kbm/år	25 537	31 921

	Exklusive moms, kr/kbm	Inklusive moms, kr/kbm
en avgift per m3 VA, vatten och avlopp	41,40	51,75
Eller		
V, vattenförsörjning	16,59	20,74
S, spillvattenavlopp	24,82	31,03

Protokoll styrelsemöte

Protokollet avser Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum 2024-04-22
Plats Tornvillan - Lasarettsvägen 10, Östhammar
Tid Kl 09:00 – 12:00

Sekreterare

Marie Eriksson

Ordförande

Pär-Olov Olsson

Justerare

Tomas Bendiksen

Närvarande

Pär-Olov Olsson, Ordförande
Margareta Widén Berggren, Vice ordförande
Tomas Bendiksen, Ledamot
Sabina Ståhl, Ledamot
Lena Blad, Vd (deltog digitalt via Teams)

Frånvarande

Ylva Lundin, Ledamot

Övriga närvarande

Marie Eriksson, Economicontroller
Joanna Wasshem, vik Programledare
Katarina Sundqvist, enhetschef Servicecenter
Sara Larsson, Kommunansvarig

Mötets öppnande

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§21 Val av justerare

Till justerare valdes Tomas Bendiksen.

§22 Fastställande av föredragningslista

Föredragningslistan fastställdes.

§23 Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

§24 Vattentjänstplan för Östhammars kommun

Information lämnades om inriktning i och status i arbetet med Vattentjänstplan för Östhammars kommun. Nästa steg är undersökningssamråd hos Länsstyrelsen i Uppsala för bedömning av planens miljöpåverkan.

§25 Status i arbete för VA-utveckling Östra Östhammar

Information om status i arbetet med VA-utvecklingen i Östhammar samt information från möte med Beredningsgruppen för VA-utveckling. Diskussion om fortsatt inriktning och förankring samt vårens fortsatta beslutsprocess i såväl styrelsen som Östhammars kommun.

Styrelsen tackar för informationen.

§26 Information från Gästrike Vattens styrelse

- Information gavs om aktuellt arbete i Gästrike Vattens styrelse. Styrelsen har tagit emot frågan om att verka för ett fossilfritt elavtal.
- Information om kritik från lekmannarevisorernas granskning och Gästrike Vatten styrelses plan för utveckling.
- Information om beslut om att göra en översyn och ta fram ett förslag till reviderad Taxa och Allmänna bestämmelser för användande av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) för Gästrike Vatten koncernen. Uppdraget innebär att ett nytt beslut om taxekonstruktion i Östhammars kommun kommer att skrivas fram.
- Information om arbete med framtagande av Verksamhetsstrategi/Affärsplan.
- Information om aktuellt övergripande arbete i verksamheten.

§27 Information från verksamheten

Information gavs om aktuella ärenden och drifhändelser i Östhammars kommun.

§28 Utbyggt reningsverk Alunda - reviderad tidplan

Delges
KS

Änr 290186

Ärendebeskrivning

För att möjliggöra långsiktig samhällsutveckling och fler anslutningar till det kommunala VA-nätet i Alunda behöver avloppskapaciteten utökas. Anslutningar kan ske idag av nya kunder och verksamheter ca 400 personer enligt tidigare uppskattningar.

Målet med projekt Utbyggnad Alunda reningsverk är att tillgodose kapacitet för spillvattenrening för 3000 personekvivalenter (pe). Detta är en ökning med 1000 pe från nuvarande tillstånd som är på 2000 pe.

Ansökan om nytt miljötillstånd för att bygga ut Alunda reningsverk har lämnats in till Mark- och miljödomstolen. I nuläget finns indikationer på att utbyggnad och exploatering bromsas in i Alunda vilket gör att anslutningsbehovet kan mötas med nuvarande reningsverk under längre tid. Det finns även risk för att tillståndsprocessen dras ut i tid på grund av överklaganden. Ursprunglig plan var att initiera upphandling av utförande parallellt med tillståndsprocessen för att spara tid. Verksamheten föreslår i nuläget att upphandling av utförande inte påbörjas tills miljötillståndet är godkänt. Genom detta minskas risk att stå med en upphandlad entreprenör som får avvakta genomförandet under en längre tid med ökade kostnader som konsekvens. Förslaget förlänger tidplanen för projektet, men möjliggör anpassningar av tidplanen för utförandet till efterfrågan/ökade intäkter. Även kostnader för upplåning och investering skjuts fram.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med Beredningsgrupp för VA-utveckling i Östhammars kommun.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att godkänna förslag till att avvakta med upphandling av entreprenör tills tillståndsprocessen är avslutad. Styrelsens beslut har fattats efter överläggning med kommunens Beredningsgrupp för VA-utveckling.

§29 Højning av VA-taxans brukningsavgift 2025, Östhammars kommun

Beslut
KS/KF

Änr 290531

Ärendebeskrivning

I Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman ingår att bereda och lämna förslag på ändringar av VA-taxans nivå. Kommunfullmäktige i Östhammar beslutar om nivån för VA-taxan. Detta ärende omfattar enbart nivån på brukningsavgiften för år 2025 och inte förändring av Östhammar kommuns nivå för anläggningsavgift.

VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och föreslagen højning av taxan är nödvändig för att återställa balans mellan intäkter och kostnader efter de senaste årens allmänna kostnadsökningar, vilka har påverkat Östhammar Vatten AB likväl som samhället i övrigt. Tidigare års taxeökningar har inte fullt ut kompenserat för den højda kostnadsnivån. Utöver de senaste årens höga inflation och ränteläge, så påverkas kostnaderna även av ökade lagkrav samt av nödvändiga åtgärder för underhåll av anläggningar och ledningsnät för att säkra VA-leveransen till kunder och samhälle.

För att inte VA-kollektivet i Östhammar ska belastas av den stora satsningen på VA-utvecklingen i östra Östhammar (Östhammar och Öregrund) täcks dessa kostnader av ett driftbidrag från Östhammars kommun. Efter driftbidrag samt översyn för att dämpa och hålla nere kostnader krävs en højning av brukningstaxan med 7 % för att skapa balans med ökade kostnader och

upprätthålla VA-leveransen.

Föreslagen intäktshöjning i Östhammar kommun på 7 procent innebär en höjning av taxan med 67 kr per månad, eller 804 kr per år, för genomsnittsvillan i Östhammar med 49 kr per månad, eller 591 kr per år, per lägenhet för flerfamiljshus (typhus B*)

Förslaget innebär att fasta och rörliga parametrar i taxan i princip ökar procentuellt lika.

En liter vatten, inklusive fasta kostnader och avlopp, för den genomsnittliga villan i Östhammar ligger efter höjningen på drygt 14 öre, vilket är en ökning med 0,94 öre. Genomsnittsvillan i Östhammar förbrukar cirka 85 kubikmeter vatten per år medan den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten använder en högre vattenförbrukning på 150 kubikmeter för villor (typhus A). Typhus A innebär en ökning på 85 kr per månad eller 1 024 kr per år.

*Enligt den nationella jämförelsen via Svenskt Vatten. För flerfamiljshus är det svårare att definiera ett relevant genomsnittligt flerfamiljshus i Östhammar. Typhus B motsvarar 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 kubikmeter

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att föreslå Östhammars kommunfullmäktige att besluta att från 1 januari 2025 höja VA-taxans brukningsavgift för Östhammars kommun enligt bilaga 2.

§30 Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB 2025 samt plan för 2026-2028

Delges
KS/KF

Ånr 290404

Ärendebeskrivning

Ärendet beskriver preliminär budgetram inklusive investeringar för i första hand år 2025 med plan för perioden 2026–2028 samt utblick för investeringar till och med år 2031. Budgetramen utgör grund för fortsatt arbete med bolagets och koncernens Verksamhetsplan och budget för år 2025.

VA-branschen är generellt under starkt förändringstryck och står inför den största struktumvandlingen sedan 70-talet. Klimatförändring, urbanisering och regleringar ställer nya krav. VA-organisationernas roll i samhällsplaneringen utvecklas samtidigt som VA-anläggningarna behöver uppgraderas och förnyas. Bland nya krav kan särskilt lyftas förändringar i Lag om allmänna vattentjänster (LAV), införandet av nya dricksvattenföreskrifter/direktiv, revidering av

avloppsdirektivet samt ökat fokus på klimatanpassning/skyfall, säkerhet och civilt försvar. För Östhammars kommun finns dessutom behov av mycket stora infrastruktursatsningar.

Pågående arbete med att bygga om Alunda reningsverk för ökad kapacitet kommer att fortsätta under perioden. Kommunfullmäktige i Östhammar har fattat beslut om särskild satsning på VA-utveckling i Östra Östhammar. Ett VA-utvecklingsprogram är därför startat med uppgiften att:

- säkra produktionen av mer dricksvatten
- öka kapaciteten att rena en större mängd avloppsvatten samtidigt som vi bidrar till renare fjärdar
- ge fler tillgång till kommunalt VA vilket är positivt ur miljö- och hälsosynpunkt
- möjliggöra en önskad tillväxt och expansion i området

Genom investeringar i överföringssystem som förbinder Östhammar och Öregrund, utbyggnation av Öregrunds reningsverk och mer vatten möjliggörs tillväxt och samhällsutveckling genom att fler får tillgång till kommunalt VA och att nuvarande kunder får bättre kvalitet.

Plan för utbyggnad och anslutning av befintliga fastigheter, sk omvandlingsområden fastställs i kommande Vattentjänstplan för Östhammars kommun. Steg för utveckling och exploatering i östra Östhammar är:

1. **Fokus Östhammar – del 1:** Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden i Östhammars tätort.
2. **Fokus Öregrund:** Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Östhammar och Öregrund.
3. **Fokus Östhammar – del 2:** Ytterligare exploaterings- och/eller omvandlingsområden norr eller söder om Östhammars tätort.
4. **Fokus kusten/Stenskär:** Innefattar exploateringsområden och omvandlingsområden mellan Öregrund och Stenskär.

Det finns fortfarande en stor osäkerhet i omfattning och tid för planerade åtgärder, varför rambudgeten är mycket osäker. Reinvesteringarna under planperioden är mer av löpande karaktär. Ett mer långsiktigt arbete med att förnya och anpassa ledningsnätet i Östhammars kommun planeras att startas upp 2027. Huvuddelen av nyinvesteringarna under planperioden härrör förutom till VA-utvecklingen i Östra Östhammar till utbyggnad av Alunda reningsverk. Exploateringar i främst i Alunda och Österbybruk har lagts in år 2026-2028, i övrigt har budgeterats för förtätning, dvs anslutning av enstaka fastigheter i direkt anslutning till nuvarande ledningsnät.

De investeringar som planeras inom ramen för programmet VA-utveckling i östra Östhammar innebär utöver investeringsutgifter, även ökade rörelse- och finansiella kostnader under planperioden. Det betyder att ett årligt driftbidrag behövs för att balansera Östhammar Vattens intäkter och täcka upp för det underskott som annars skulle uppstå, och därigenom undvika att utvecklingskostnaderna belastar VA-kollektivet. Under planperioden beräknas behovet av driftbidrag uppgå till i storleksordningen 4 – 10 mnkr per år.

Behov av långfristig finansiering ökar under perioden som en följd av planerade investeringar. Prognos för helår 2025 är ca 400 mnkr och år 2028 är prognosen att behovet är ca 760 mnkr, vilket innebär ett nettouplåningsbehov på ca 360 mnkr under perioden.

En höjning av bruksavgiften med 7 % för år 2025 samt höjningar i storleksordningen 3 - 7 % per år under år 2026 - 2028 har lagts in i den preliminära budgetramen för att i kombination med driftbidrag från Östhammar kommun skapa balans med ökade kostnader.

Ärendets beredning

I beredningen av underlaget har dialog skett med Beredningsgrupp för VA-utveckling i Östhammars kommun.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att begära ett driftbidrag från Östhammars kommun på 6 mnkr för att möta ej aktiverbara rörelse- och kapitalkostnader kopplade till VA-utvecklingen i Östra Östhammar under år 2023-2025. Driftbidraget tas upp som övrig intäkt på räkenskapsåret 2025. att godkänna förslaget till Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB för år 2025 med utblick för 2026 - 2028 i enlighet med bilaga 2. att överlämna förslaget till Preliminär budgetram inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB för år 2025 med utblick för 2026 - 2028 till Östhammars kommun.

§35 Datum för styrelsens möten från maj 2024 till juni 2025 Östhammar Vatten AB

Delges
KS

Änr 288150

Ärendebeskrivning

Styrelsemöten inom Gästrike Vatten-koncernen genomförs på torsdagar. Huvudtema är enligt följande struktur:

- slutet av februari – Årsbokslut
- slutet av mars – Preliminär budgetram för nästkommande år samt planperiod tre år framåt.
- början av juni – Delår 1
- början av oktober – Delår 2
- slutet av november – Verksamhetsplan och budget för kommande år.

Mötesdatum för styrelsemöten där datum med kursiv text endast innebär information för alla styrelseledamöter inom Gästrike Vatten-koncernen. För Östhammar vatten kan förutom möten nedan vid behov tillkomma möten.

2024:

torsdag 30 maj
torsdag 13 juni
torsdag 12 sept, strategidag
torsdag 3 oktober
torsdag 28 november

2025:

torsdag 20 februari
torsdag 20 mars
torsdag 22 maj
torsdag 12 juni

Årsstämma och konstituerande styrelsemöte 2025: 24 april
Årsstämmorna för bolagen sker samma dag och de konstituerade styrelsemötena genomförs direkt efter årsstämman.

Beslut

Östhammar Vatten AB:s styrelse beslutade att anta föreslagna mötesdatum från maj 2024 till juni 2025.

§36   Adjungerad ledamot i Östhammar Vatten AB

Delges
KS

På grund av sjukdom kommer Måns Lorichs adjungeras som ledamot i Östhammar Vatten AB:s styrelse i inväntan på att Östhammar kommunfullmäktige utser ny ledamot.

Övriga frågor

Inga övriga frågor

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:
Datum: 2024-05-29
Plats: Tornvillan, Lasarettsvägen 10, Östhammar

Årsbudget 2025 Flerårsplan 2026–2027

Ordförande har ordet

Mycket tyder på att 2025 blir ett bättre år för den kommunala ekonomin och svensk arbetsmarknad, vilket är bra för vår kommun. Majoriteten kommer att fortsätta prioritera och fokusera på de kommunala kärnuppdragen, samtidigt som vi stärker vår ekonomi. För en stark och sund ekonomi är grunden för att kunna erbjuda goda och trygga levnadsvillkor för alla medborgare.

Östhammars kommun har ett högt skattetryck. Ett skattetryck som sedan kommunens bildande bara blivit högre. Vi vill att skattebetalarna ska få behålla mer av sina pengar i plånboken varje år, inte mindre. Därför genomför vi den första, men inte sista, skattesänkningen i kommunens historia.

Samtidigt som vi sänker skatten tillför vi resurser till våra kärnverksamheter. Äldreomsorgen är en av våra största satsningar. Genom att investera i kvalitetsförbättringar och ökad tillgänglighet inom äldreomsorgen, vill vi säkerställa att våra äldre invånare får den omsorg och vård de förtjänar.

Utbildning är en annan viktig prioritering. Vi gör ett tillskott till vår landsbygdsskola för att säkerställa att alla barn i vår kommun får tillgång till en högkvalitativ utbildning. Genom att stärka skolor på landsbygden skapar vi en trygg lärmiljö för våra barn.

Men ingen verksamhet fungerar utan våra medarbetare. Det är viktigt att kommunen satsar på våra medarbetares hälsa och friskvård, något som varit nedprioriterat på tok för länge. Därför fördubblar vi friskvårdsbidraget till 2025 och kommer fortsätta att höja det under kommande år. Det är viktigt för att minska sjuktalet och få fler att se vår kommun som en attraktiv arbetsgivare.

Digitalisering är en nyckelkomponent i vår strategi för att förbättra kommunens effektivitet. Genom att öka digitaliseringen inom kommunen, automatisera rutiner och använda modern teknik och AI, blir vi både snabbare och effektivare. Förlegade system ersätts därför med nya och pappersblanketter kompletteras med nya E-tjänster.

Kommunen är i behov att göra investeringar, men måste göra dessa utifrån planering och prioritering. Där genomarbetade upphandlingar är ett verktyg för kommunen att göra bra affärer. Därför stärker vi upp kommunens upphandlingar och säkerställer att vi klarar av att finansiera våra kommande investeringar.

Östhammar är en kommun som prioriterar ett gott företagsklimat. Detta är viktigt för vår lokala arbetsmarknad och service, men även för intäkterna till vår välfärd. För första gången på åtta år blir företagens syn på företagsklimatet i kommunen bättre. Men vi är långt ifrån nöjda eller färdiga. Därför kommer vi även under 2025 fortsätta arbetet med att bli en kommun där fler vill bedriva företag.

Sammanfattningsvis representerar denna budget vår målbild för en stark och trygg kommun. Vi är fast beslutna att upprätthålla en ansvarsfull ekonomisk politik samtidigt som vi investerar i och stärker våra kärnverksamheter. Vi kommer på detta sätt kunna fortsätta att utveckla vår kommun till en plats där alla invånare är trygga, nöjda, trivs och mår bra.

Fabian Sjöberg
Kommunstyrelsens ordförande

Innehållsförteckning

Organisation

Vår organisation	5
------------------------	---

Mål och uppdrag

Kommunövergripande.....	7
Mål, uppdrag och styrning av nämnderna.....	8

Ekonomi

Budgetförutsättningar.....	19
Driftbudget.....	23
- Driftbudget 2025.....	23
- Driftbudgetens flerårsplan 2026 - 2027	26
Investeringsbudget.....	28
Resultatbudget.....	29
Balansbudget.....	30
Kassaflödesanalys.....	31

Bilaga

Finansiella mål	33
Mål för samtliga nämnder.....	35
Mål för kommunstyrelsen.....	36
Mål för övriga nämnder.....	37

Organisation

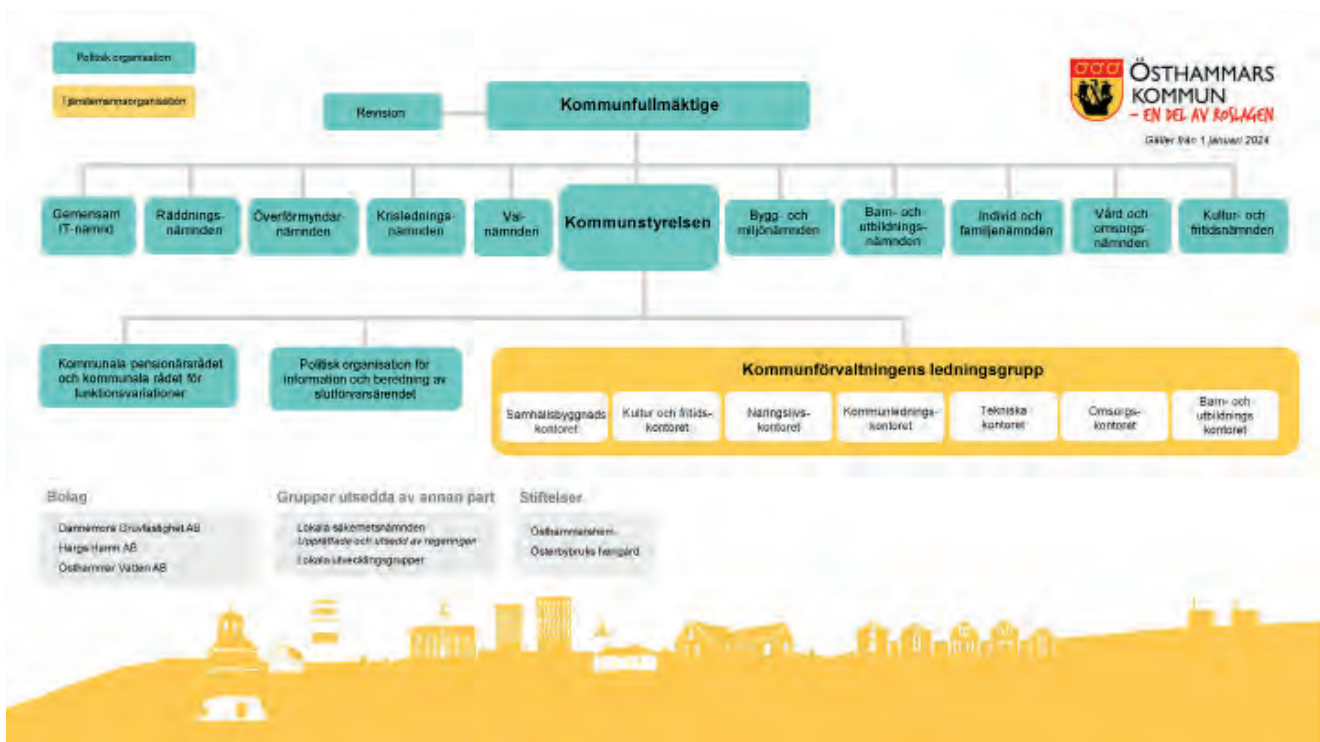

Vår organisation

Kommunens organisation består av kommunfullmäktige, politiska nämnder, en förvaltningsorganisation och bolag.

I kommunfullmäktige och de olika nämnderna sitter förtroendevalda, som har det politiska ansvaret för kommunens verksamhet. Förvaltningsorganisationen består av sju kontor uppdelade i verksamheter och enheter, samt stab och säkerhetsskyddsorganisation, där våra medarbetare arbetar med att genomföra de beslut som tas i kommunfullmäktige och nämnderna.

De kommunala bolagen är styrelseledda och har egna anställda som genomför arbetet.

Mål och uppdrag

Kommunövergripande

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen (2017:725) ska kommuner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Kommunens långsiktiga styrning för god ekonomisk hushållning beskrivs i Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (KF 2013-12-10, § 125). För budgetåret har kommunen en plan för verksamheten där nämnderna styrs genom finansiella och verksamhetsmässiga mål samt uppdrag. Dessa delar tillsammans: riktlinjer, mål och uppdrag, är hur kommunen arbetar för god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

För att kunna styra kommunens verksamhet ur ett finansiellt perspektiv krävs att finansiella mål sätts, som i sin tur ska stödja den verksamhetsplanering som sker.

För de finansiella målen anges nedanstående målnivåer för planperioden			
	2025	2026	2027
God ekonomisk hushållning - budgetföljsamhet (kommunen)	En maximal negativ avvikelse om 1%		
God ekonomisk hushållning - resultat i % (kommunen)	3 %	3 %	3 %
God ekonomisk hushållning - soliditet (kommunkoncernen)	28 %	27 %	26 %
God ekonomisk hushållning - resultatöverskott (bolagen)	Ett positivt resultat		

Mål, uppdrag och styrning av nämnderna

Kommunfullmäktiges och nämndernas mål

Tabellen visar kommunfullmäktiges mål och vilken nämnd som är tilldelad respektive mål. Verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning är utmärkta med *.

En närmare beskrivning av hur målen mäts finns i bilaga.

Budgetföljsamhet	*	Samtliga nämnder
Nöjda kommuninvånare		
Trivas och må bra på jobbet	*	
Upplevelsen av trygghet		
Ett välmående näringsliv	*	Kommunstyrelsen
God och mättande mat		
Lokaleffektivitet och nyttjandegrad	*	
Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan	*	Barn- och utbildningsnämnden
Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola		
Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka	*	
Öka andelen undersköterskor		Vård- och omsorgsnämnden
Ökad personalkontinuitet		
Öka antalet nyttjade timmar i sport- och ishallar	*	Kultur- och fritidsnämnd
Effektiv och rättsäker handläggning		Individ- och familjenämnden
Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen		Bygg- och miljönämnden

Samtliga nämnder

Budgetföljsamhet

Att upprätthålla budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt. För att uppnå detta mål kommer avvikelser mellan budget och faktiskt utfall att mätas varannan månad. Genom att övervaka avvikelserna kan eventuella problem eller utmaningar identifieras och åtgärdas i tid. Utfallet ska rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att säkerställa en hög budgetföljsamhet.

Nöjda kommuninvånare

Invånarnas samlade upplevelse av kommunens verksamhet ska förbättras. Kommunen uppnår detta genom att löpande utveckla kvaliteten på den kommunala servicen och bemötandet.

Trivas och må bra på jobbet

Detta mål är viktigt för att skapa en hälsosam och trivsamt arbetsmiljö för kommunens anställda. Genom att minska sjukfrånvaron och öka trivselt på arbetsplatsen kan man också öka produktiviteten och effektiviteten i verksamheterna. Detta mål kommer att mätas genom både sjukfrånvaro och en enkätundersökning om trivsel och arbetsmiljö för att ge en heltäckande bild av situationen. Resultaten av dessa mätningar kommer att rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att åtgärder ska kunna vidtas vid behov.

Upplevelsen av trygghet

De som lever, verkar och vistas i kommunen har behov av trygghet i sin vardag. Invånarna möter kommunen och de kommunala verksamheterna på en rad sätt. Samtliga kommunala verksamheter ska verka för att inge trygghet och förtroende i mötet med invånarna.

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde:

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling av verksamheter och ekonomi.

Kommunstyrelsen leder, samordnar, stödjer och följer upp. Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i kommunala bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ansvarar för stöd- och ledningsfunktioner inom ekonomi, administration och juridik, HR, kommunikation, digitalisering, samt strategisk samhällsplanering, stadsbyggnad och lokalfrågor.

Nämndens mål:

Ett välmående näringsliv

För att skapa en gynnsam miljö för företagande och ekonomisk utveckling i kommunen är det viktigt att förbättra företagsklimatet. För att mäta framgången i att uppnå detta mål kommer flera index att användas, inklusive antalet nya företag som etablerar sig i kommunen, företagsöverlevnad samt resultatet av Svenskt Näringslivs enkätundersökning om företagsklimatet. NKI för kommunens myndighetsutövning kommer också att mätas för att få en uppfattning om tillfredsställelsen hos befintliga företag. Dessa mått kommer att rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för att utvärdera resultaten och vidta åtgärder vid behov.

God och mättande mat

Öka kvaliteten på maten som serveras på särskilda boenden och skolor. Kvaliteten på maten som serveras på särskilda boenden har en stor påverkan på hälsa och livskvalitet för de boende. Genom att öka kvaliteten på maten kan vi förbättra hälsan och trivseln för de boende. Motsvarande gäller i kommunens skolor för att eleverna ska ges goda förutsättningar att prestera under skoldagen.

Lokaleffektivitet och nyttjandegrad

Öka kommunens lokaleffektivitet och nyttjandegrad. Kostnaden för verksamhetslokaler är en stor post i kommunens ekonomi. Det är viktigt att öka effektiviteten i hur dessa lokaler används men även förbättra lokalernas status och underhåll.

Kommunstyrelsen ges följande specifika uppdrag:

- Tillse att internhyresmodellen implementeras och följs
- Förtydliga chefens ansvar
- Nyttja digitaliseringens möjligheter
- Öka bostadsbyggandet

Tillse att internhyresmodellen implementeras och följs

Nämnden ges i uppdrag att tillse att kommunens internhyresmodell implementeras och följs för att säkerställa effektiv lokalförvaltning och självkostnadskontroll.

Förtydliga chefens ansvar

Kommunens chefers uppdrag och ansvar ska förtydligas, där ett särskilt fokus ska läggas på ekonomi. Samtidigt ska chefer ges förbättrade förutsättningar att genomföra sitt uppdrag, genom bland annat introduktion, kompetensutveckling och översyn av organisatoriska förutsättningar.

Nyttja digitaliseringens möjligheter

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillse att hela kommunförvaltningen ökar sin digitala mognad. Verksamheterna ska handlingskraftigt ta ordentliga steg för att nyttja digitaliseringens möjligheter. Enklare återkommande administration t.ex. information, blanketter och rapportering ska effektiviseras genom automatisering, robotisering och/eller nyttjande av AI.

Öka bostadsbyggandet

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att öka bostadsbyggandet genom att bland annat, under verksamhetsåret, pröva de möjligheter som skapas genom statliga bidrag för omvandling till bostäder. En annan möjlighet är genom att stimulera bostadsbyggandet på landsbygden.

Barn- och utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Barn- och utbildningsnämnden fullgör kommunens ansvar avseende utbildning och annan pedagogisk verksamhet som regleras i skollagen. I nämndens uppdrag ingår att svara för övergripande myndighetsutövning, resursfördelning, information samt uppföljning av kvalitet och resultat. Nämnden har även ansvaret för drift av egen regi inom förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, anpassad grundskola, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning, komvux som anpassad utbildning samt annan pedagogisk verksamhet.

Nämndens mål:

Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan

I grundskolan läggs en kunskapsgrund som sedan byggs på under gymnasietiden. Om en elev saknar eller har bristfälliga kunskaper som förväntas ha tillgodogjorts under grundskoletiden, innebär det att gymnasieskolans fördjupning försvåras.

Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola

Närvaro på lektionerna är viktigt av flera olika anledningar. Kunskaper prövas, befästs och fördjupas genom diskussion och interaktion i klassrummet. Skolfrånvaro börjar oftast med ströfrånvaro som i sig kan medföra kunskapsluckor. Ströfrånvaro kan vidare leda till ökad frånvaro och i en förlängning avhopp.

Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka

En gymnasieutbildning som avslutas med en examen är en viktig grund för framtiden, oavsett om vidare studier eller arbetslivet väntar efter utbildningen.

Barn- och utbildningsnämnden ges följande specifika uppdrag:

- Öka andelen behöriga lärare i skolan
- Minska hot och våld i skolan genom stärkt ledarskap i klassrummet
- Undersöka förutsättningar för en anpassad gymnasieskola i Östhammars kommun

Öka andelen behöriga lärare i skolan

En kompetenshöjning i skolan där icke-utbildade resurser ersätts av lärare vilket på sikt kan ge effekt både ekonomiskt och resultatmässigt.

Minska hot och våld i skolan genom stärkt ledarskap i klassrummet

Utreda och ta fram koncept för stärkt kvalitet i undervisningen och ledarskapet i klassrummet som ett led i att minska hot och våld i skolan.

Undersöka förutsättningarna för en anpassad gymnasieskola i Östhammars kommun

Utreda de ekonomiska förutsättningarna för anpassad gymnasieskola i kommunal regi jämfört med externa placeringar.

Vård- och omsorgsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens beslut inom socialtjänstlagen (SoL), vad avser omsorgen om äldre människor och människor med funktionsnedsättning. Vård- och omsorgsnämnden fullgör vidare kommunens uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL), samt enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden ansvarar även för kommunens egenregi inom samtliga av dess verksamhetsområden.

Nämndens mål:

Öka andelen undersköterskor

Undersköterskor fyller en viktig funktion för en patientsäker omvårdnad och brukarnas välbefinnande. En högre andel undersköterskeutbildad omvårdnadspersonal bidrar till en förbättrad vård- och omsorgskvalitet, avlastar sjuksköterskorna genom att utföra delegerade arbetsuppgifter samt fyller rollen som fast omsorgskontakt inom hemtjänsten.

Ökad personalkontinuitet

Minska antalet olika anställda inom omsorgen en brukare med hemtjänst träffar under 14 dagar.

Vård- och omsorgsnämnden ges följande specifika uppdrag

- Utveckla demensstödet inom ordinärt boende
- Genomföra utbildningsinsats i yrkessvenska genom interna resurser

Utveckla demensstödet inom ordinärt boende

Genom att utveckla demensstödet inom ordinärt boende kan individers välbefinnande öka och skjuta fram/senarelägga behov av SÄBO.

Genomföra utbildningsinsats i yrkessvenska genom interna resurser

För att öka vård- och omsorgskvaliteten och ge ökad trygghet så ska utbildningsinsatser genom interna resurser (SFI, EIA, VUX) ges för medarbetare med bristfällig muntlig eller skriftlig svenska.

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Nämndens verksamhetsområde omfattar kultur-, förenings-, idrotts-, och fritidsverksamhet. Nämndens uppgift är att finansiera, ta fram riktlinjer, hantera avgifter och ersättningar, samt följa upp mål och kvalitet inom nämndens olika verksamhetsområden. Nämnden ska bedriva verksamhet i egen regi inom kultur- och fritidsområdet, bland annat bibliotek, kulturverksamhet för barn och ungdom samt fritidsgårdsverksamhet. Nämnden beslutar också om bidrag till föreningar och studieförbund. Unga och äldre är nämndens prioriterade målgrupp.

Nämndens mål:

Öka antalet nyttjade timmar i sport- och ishallar

Verksamheten ska vara nytänkande och öppen för nya idéer och sätt att arbeta. Lika möjligheter för flickor och pojkar är grundläggande för nämndens arbete. Befintliga anläggningar ska nyttjas mer effektivt. Ökad möjlighet till spontanidrott och utforma mötesplatser med ett helt nytt innehåll med fokus på unga ska tas fram.

Kultur- och fritidsnämnden ges följande specifika uppdrag:

- Upphandla och införa ett betalnings- och bokningssystem
- Utredda simhallsbehov i kommunen

Upphandla och införa ett betalnings- och bokningssystem

Ett för ändamålet anpassat system kan bättre synliggöra och marknadsföra kommunens lokaler och aktiviteter, underlätta för kommuninvånarna och överlag ge en bättre kommunal service samt frigöra resurser i form av kassatjänster.

Utredda simhallsbehov i kommunen

Kommunens simhallar byggdes under 1970-talet och trots att de har renoverats så har de likväl en begränsad livslängd. Nämnden ges i uppdrag att utreda hur behovet ser ut för att kunna börja planera för hur vi även framledes ska säkerställa att kommunens invånare har tillgång till simhall.

Individ- och familjenämnden

Nämndens ansvarsområde:

Individ- och familjenämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänstlagen och vad som i lag sägs om socialnämnd, med undantag för det som hanteras av annan nämnd med avseende på omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Nämnden beslutar i huvudsak om bistånd, exempelvis insatser såsom stöd, vård, behandling eller ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen (SoL), lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) samt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Nämndens mål:

Effektiv och rättssäker handläggning

Genom att öka effektiviteten och upprätthålla en rättssäker handläggning inom socialtjänstens myndighetsutövande stärks förtroendet för verksamheten.

Individ- och familjenämnden ges följande specifika uppdrag:

- Inventera behov av stöd för individer som saknar sysselsättning samt upprätta plan för att gå från bidrag till arbete
- Utöka och synliggöra fältverksamheten

Inventera behov av stöd för individer som saknar sysselsättning samt upprätta plan för att gå från bidrag till arbete

Nämnden ska genom förvaltningen kartlägga stödbehovet hos individer som saknar sysselsättning och utifrån detta upprätta individualiserade planer för att dessa individer ska kunna ta steget från bidrag till arbete.

Utöka och synliggöra fältverksamheten

Fältverksamheten möjliggör en närmare kontakt med invånarna där barn och unga i behov av stöd tidigare kan identifieras. Genom kontinuitet och långsiktighet kan tillitsfulla relationer etableras, oroliga situationer hanteras och så väl samhällsbanden som tryggheten stärkas.

Bygg- och miljönämnden

Nämnden hanterar frågor om bygglov, marklov, förhandsbesked, strandskyddsfrågor samt tillsyn och övriga uppgifter inom byggnadsväsendet, kontroll och myndighetssamverkan. Nämnden har därtill ansvar för kommunens myndighetsuppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt myndighetsutövning inom alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel. Nämnden ska vägleda invånare och företag i deras myndighetsärenden, så att alla ärenden har en positiv hantering.

Nämndens mål:

Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen

Nöjdheten med livsmedel, miljö, mark, servering och bygglov ska vara bättre än snittet i Sverige. (NKI)

Bygg- och miljönämnden ges följande specifika uppdrag:

- Kvalitetssäkra avgiftshanteringen
- Förenkla processer

Kvalitetssäkra avgiftshanteringen

Nämndens avgiftshantering ska kvalitetssäkras genom robusta rutiner. Avgiftsberäkning och fakturering ska göras mer transparent och begriplig.

Förenkla processer

I syfte att göra det enklare och billigare att bygga på landsbygden ska nämndens processer förenklas.

Valnämnden

Nämndens ansvarsområde:

Valnämnden, som ligger under kommunfullmäktige, ansvarar för att organisera och genomföra allmänna val. Det gäller val till riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige, samt val till europaparlamentet och eventuella folkomröstningar.

Ekonomi

Budgetförutsättningar

Kommunernas ekonomi framöver

SKR bedömer att botten på lågkonjunkturen nås under 2024 och att de svenska inflationsnivåerna under året börjar att normaliseras vilket gör att Riksbanken kan börja sänka styrräntan. SKR räknar med en första räntesänkning i maj 2024. De höga inflationsnivåerna har varit påfrestande för landet, regionerna och kommunerna. Att såväl inflation som höga räntor nu på väg ner är välkommet då osäkerheten i ekonomin minskar och planeringsförutsättningarna blir mer förutsägbara.

Regeringen har presenterat sin vårandringsbudget. För kommunerna går det största tillskottet för 2024 till skolan som tilldelas 500 mnkr för att upprätthålla kvaliteten i undervisningen. Dessutom finns satsningar på det civila försvaret. Det aviseras också tillskott för fler platser inom yrkesvux samt för SFI till skyddsbehövande från Ukraina.

Arbetslösheten i riket förväntas stiga under 2024, stabiliseras under 2025 för att därefter återigen falla tillbaka. Östhammars kommun har jämfört med såväl riket som regionen en låg arbetslöshet.

Förutsättningar i Östhammars kommun

Budget 2025 samt flerårsplan 2026-2027 innehåller utmaningar för Östhammars kommun liksom för många kommuner i Sverige. Andelen äldre i kommunen ökar snabbare än den grupp invånare vars skatteintäkter finansierar välfärden. Andelen invånare under 18 år kommer att vara relativt stabil. Dessa två befolkningsgrupper är de största nyttjarna av kommunens verksamhet. Befolkningsförändringen gör att efterfrågan på kommunens verksamhet förväntas öka i en högre takt än skatteintäkterna. När behoven ökar snabbare än intäkterna kommer det att krävas hårdare prioritering mellan kommunens verksamheter. För att kunna finansiera till exempel skola och omsorg behöver kostnadseffektiviteten öka i hela den kommunala organisationen.

Sysselsättningsnivån i Östhammar är hög både i jämförelse med riket och kommunerna i Uppsala län. Den demografiska försörjningskvoten är också den hög i Östhammars kommun jämfört med riket och den förväntas öka kommande år.

En viktig budgetförutsättning bygger på hur Sveriges kommuner och regioner (SKR) har bedömt skatteunderlagets utveckling samt utjämnningssystemens förändringar under perioden 2025 - 2027.

För 2024 prognosticerade SKR en lägre tillväxt av skatteunderlaget än vad vi sett historiskt. För åren 2025-2026 förväntas skatteunderlaget öka till en mer normal tillväxt. Detta som en följd av fler arbetade timmar och en arbetsmarknad som återhämtar sig efter en nedgång under 2024.

Det reala skatteunderlaget har varit negativt för både 2023 och 2024. För 2025 och 2026 ser vi att även det reala skatteunderlaget växer, detta på grund av att kostnadsutvecklingen i samhället bromsar in. Den köpkraft som både kommuner och hushåll tappat under perioden 2022-2023, när inflationen var som högst, kommer ta flera år att återhämta sig.

20 | EKONOMI

Befolkningsutvecklingen har stor betydelse för kommunen, eftersom den påverkar behov och efterfrågan av kommunala tjänster, men även storleken på skatteintäkter, generella statsbidrag och det kommunala utjämningsystemet.

Befolkningsutvecklingen i Östhammars kommun understiger de prognoser som kommunen tidigare räknat med. Budget 2025 bygger på en befolkning på 22 226 invånare per 1 november 2024. Fastställt invånarantal blev 22 171 i november 2023. Första november är det datum som avgör nästkommande års nivå inom skatte- och utjämningsystemen. Befolkningen bedöms öka med ca 50 invånare per år under perioden 2025-2027.

I tabellen nedan redovisas folkmängd per sista december för respektive år. Kommunen har tagit stöd av SCB:s prognoser för samma tidsperiod vid fördelningen mellan de olika åldersgrupperna.

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028
FOLKMÄNGD per 1231						
Totalt	22 172	22 226	22 278	22 328	22 375	22 423
Män	11 395					
Kvinnor	10 777					
0-5 år	1 279	1 309	1 291	1 299	1 293	1 289
6-15 år	2 477	2 468	2 499	2 471	2 468	2 444
16-18 år	715	704	681	696	707	750
19-67 år	12 270	12 249	12 215	12 196	12 180	12 164
68-79 år	3 708	3 646	3 648	3 626	3 587	3 506
80-w	1 723	1 850	1 945	2 040	2 141	2 270
FOLKMÄNGDSFÖR- ÄNDRING						
Födda	161					
Döda	286					
Födelsenetto	-125					
Flyttningsnetto	-48					
Befolkningsförändring	-172					

* Prognos

Total skattesats, kommun och region

Skattesatsen för Östhammars kommun för 2025 sänks med 5 öre, jämfört med 2024, till 21,64 kr. Skattesatsen i kommunen har varit oförändrad, 21,69 kr, under åren 2011 till 2024. Den genomsnittliga kommunala skatten i riket höjdes under 2024 med 3 öre.

2023	Total skattesats	Kommunal skattesats
Enköping	33,05	21,34
Heby	34,21	22,50
Håbo	33,30	21,59
Knivsta	32,62	20,91
Tierp	33,00	21,29
Uppsala	32,85	21,14
Älvkarleby	34,40	22,69
Östhammar	33,40	21,69
varav Region Uppsala	11,71	11,71
Snitt Sverige	32,37	20,70
Snitt Sv regioner	11,67	11,67
Begravn.avg	0,28	

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskravet innebär att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske.

Budget 2025 och flerårsplan 2026-2027 uppfyller balanskravet. Kommunen har hittills gjort 22,3 mnkr i avsättning till resultatutjämningsreserv (RUR) och budgeterar inte för att göra någon reservering till eller disponering från RUR under planperioden.

BALANSKRAVSUTREDNING

Budget	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets resultat	50,0	51,9	53,4
Reducering av samtliga realisationsvinster	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balans-kravsjusteringar	50,0	51,9	53,4
Reservering till resultatut-jämningsreserv (RUR)	0,0	0,0	0,0
Disponering till resultatut-jämningsreserv (RUR)	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	50,0	51,9	53,4

Känslighetsanalys

En kommun påverkas många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens resultat.

Här framgår bland annat att varje procents ökning av räntan innebär en kostnad för kommunen på ca 4,3 mnkr.

Händelseförändring	Förändring (Mnkr)
Ränteförändring med 1 %	+/- 4,3
Löneförändring med 1 %	+/- 11,0
Bruttokostnadsförändring 1 %	+/- 19,0
100 kommuninvånare	+/- 5,7
Förändrad skattesats 1 kr	+/- 60,4
10 heltidstjänster	+/- 5,8

Driftbudget

Nettokostnader per nämnd (tkr)	BUDGET 2024	BUDGET 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027
Kommunfullmäktige	-3 252	-3 305	-3 388	-3 480
varav revisionen	-1 000	-1 020	-1 045	-1 071
Valnämnd	-714	-122	-725	-146
Gemensam Överförmyndarnämnd	-2 520	-2 586	-2 657	-2 730
Gemensam Räddningsnämnd	-33 025	-33 897	-34 822	-35 768
Gemensam IT-nämnd	-14 291	-19 601	-18 736	-19 662
Kommunstyrelse (KS)	-205 736	-213 384	-218 593	-224 981
Bygg- och miljönämnd (BMN)	-5 649	-6 369	-6 476	-6 696
Kultur- och fritidsnämnd (KFN)	-54 492	-55 423	-56 845	-58 448
Barn- och utbildningsnämnd (BUN)	-624 685	-632 112	-646 371	-664 307
Vård- och omsorgsnämnd (VON)	-153 421	-155 925	-158 961	-164 083
Individ- och familjenämnd (IFN)	-437 365	-462 233	-485 968	-511 135
Summa nämndernas ramar	-1 535 150	-1 584 957	-1 633 542	-1 691 436
Driftbidrag Östhammars vatten AB	0	-6 000	- 5 150	-6 779
Centrala pensionskostnader	-36 707	-37 964	-38 999	-40 117
Resursmedel	-1 000	-4 862	-15 048	-5 002
Internfinansiering, intern ränta	24 311	24 894	25 517	26 155
Verksamhetens nettokostnad	-1 548 546	-1 608 889	-1 667 222	-1 717 179

Driftbudget 2025

Förändringar jämfört med 2024 års budget

Till 2025 räknas budgeten för arbetskraftskostnader 2024 upp med 0,7 %, en ökning på 8,7 mnkr i enlighet med prisindex för kommunal verksamhet per april 2024 (PKV). I arbetskraftskostnaderna ingår förutom lön även kostnader för arbetsgivaravgifter och pensioner (PO-påslag). PO-påslaget beräknas för 2025 till 41,4 % jämfört med 47,2 % som gäller för 2024. Minskningen av PO-påslaget är kopplat till lägre pensionskostnader.

Såväl övriga kostnader som intäkter räknas upp med 2,4 % enligt PKV, vilket medför ökad budget om 8,3 mnkr.

Alla nämnder får täckning för ökade kostnader då friskvårdsbidraget dubblas.

Kommunens resursfördelningsmodell tar hänsyn till demografisk förändring, och den demografiska justeringen 2025 uppgår till 12,7 mnkr.

Kommunfullmäktige:

I posten kommunfullmäktige ingår arvoden till ledamöter i kommunfullmäktige samt arvode till revisionen.

Valnämnden:

Då det under 2025 inte ska hållas några allmänna val minskas budgeten med 0,6 mnkr.

Gemensam överförmyndarnämnd:

Inga andra prioriteringar utöver ordinarie uppräkningsplaneras.

Gemensam räddningsnämnd:

Inga andra prioriteringar utöver ordinarie uppräkningsplaneras.

Gemensam IT-nämnd:

Nämnden tilldelas ett tillskott om 4,9 mnkr för att täcka nämndens ökade kostnader i och med modernisering av kommunens IT-miljö.

Kommunstyrelse:

Kommunstyrelsen får utökad budget om 2 mnkr för ökade driftkostnader inom vissa verksamheter.

Budgeten utökas även med 2,8 mnkr för oförutsedda händelser.

Till kommunstyrelsen budgetflyttas 1,2 mnkr för att centralisera kommunövergripande kostnader. Från kommunstyrelsen budgetflyttas 1,1 mnkr för omsorgsavgifts- och färdtjänsthandläggning.

Bygg- och miljönämnd:

Nämnden får utökad budget med 1 mnkr.

Från nämnden görs en mindre budgetflytt till kommunstyrelsen för kommunövergripande kostnader.

Kultur- och fritidsnämnd:

Från nämnden görs en mindre budgetflytt till kommunstyrelsen för kommunövergripande kostnader.

Barn- och utbildningsnämnd:

Nämnden får ett tillskott om 0,75 mnkr avseende Ekeby Skola. Från nämnden görs en mindre budgetflytt till kommunstyrelsen för kommunövergripande kostnader. Nämnden kan komma att tilläggsdebiteras internt för kostnader för måltider. Detta kan bli aktuellt om livsmedelspriserna för måltidsenheten ökar mer än ordinarie uppräknings för övriga kostnader.

Vård- och omsorgsnämnd:

Budgeten förstärks med 5,75 mnkr.

Från nämnden görs en mindre budgetflytt till kommunstyrelsen för kommunövergripande kostnader.

Individ- och familjenämnd:

Budgeten förstärks med 1,9 mnkr. Till nämnden budgetflyttas 1,1 mnkr för omsorgsavgifts- och färdtjänsthandläggning. Från nämnden görs en mindre budgetflytt till kommunstyrelsen för kommunövergripande kostnader. Nämnden kan komma att tilläggsdebiteras internt för kostnader för måltider. Detta kan bli aktuellt om livsmedelspriserna för måltidsenheten ökar mer än ordinarie uppräknings för övriga kostnader.

Driftbidrag Östhammar vatten AB:

I budgeten avsätts 6 mnkr i driftbidrag till Östhammar vatten AB. Driftbidraget är en förutsättning för utbyggnad och modernisering av kommunens VA-nät.

Centrala pensionskostnader:

Efter information från SKR samt prognos från kommunens pensionsförvaltares ökas budgeten avseende pensioner med 1,3 mnkr. Pensionskostnaderna ökade kraftigt år 2023 och förväntas även vara höga 2024. Det beror främst på höjda avgifter/premier i det nya pensionsavtalet som gäller från 1 januari 2023 samt en stor ökning i prisbasbeloppet år 2023 och förmodligen 2024.

Utökat friskvårdsbidrag:

Friskvårdsbidraget dubblas och beräknas kosta 1,5 mnkr för 2025

Resursmedel:

I budgeten finns resursmedel med 4,9 mnkr som kan fördelas till nämnderna som tilläggsanslag under löpande budgetår efter beslut i kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen måste alltid ta hänsyn till kommunens finansella mål vid beslut om ianskrätaganden av resursmedlen.

Intern finansiering:

På kommunens investeringar beräknas en internränta. Nivån på internräntan är 2 % under 2025.

Driftbudgetens flerårsplan 2026 – 2027

Flerårsplanen bygger på invånarantal om 22 278 år 2026 samt 22 328 år 2027 i linje med SCB:s och SKR:s befolkningsprognoser. Prognosen för kommunens intäkter är gjord enligt SKR:s skatte och bi-dragsprognos per den 2024-04-26.

En preliminär fördelning utifrån resursfördelningsmodellen per nämnd har utförts för 2026 med uppräknig av lönekostnader med 2,2 % och övriga nettokostnader 2,5 %. För åren 2026-2027 är den preliminära uppräknigen osäker på grund av den rådande ekonomiska situationen i Sverige. Den tidiga bedömningen är att lönekostnaderna inte kommer stiga i samma takt under planperioden som för 2023 och 2024. Den bedömningen bygger på att inflationen kommer falla tillbaka till mer normala nivåer. En fallande inflation innebär att kommunens pensionskostnader också kommer att normaliseras.

Kommunfullmäktige:

Valnämndens budgetram utökas med 0,6 mnkr 2026 då val till riksdag, kommuner och regioner genomförs. För 2027 minskas nämndens budget med 0,6 mnkr.

Gemensam IT-nämnd:

Nämndens budget minskas med 1,4 mnkr för 2026 och ökas sedan med 0,4 mnkr för 2027.

Övriga nämnder:

Inga förändringar förutom ordinarie uppräknig planeras

Driftbidrag Östhammar vatten AB:

Reservering för driftbidrag till Gästrike Vatten görs för 2026 med 5,2 mnkr vilket utökas med 1,5 mnkr för 2026.

Centrala pensionskostnader:

Under åren 2026-2027 ökas reservering för kommunens pensionskostnader med ca 1 mnkr per år.

Förändring av budgetramarna 2025-2027

Tabellen nedan visar hur budgetramar har räknats upp för budgetåret 2025 samt beräknas förändras under planperioden 2026-2027.

Nämnd/fullmäktige	Ramändringar	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige (KF)	Demografisk förändring	-121	-134	-1 493
	Uppräkning ramar	-1 244	-1480	-1 394
	Prioriteringar	-4 933	1 400	-418
Valnämnden	Demografisk förändring	-5	0	-2
	Uppräkning ramar	-6	-3	-20
	Prioriteringar	600	-600	600
Kommunstyrelsen (KS)	Demografisk förändring	-514	-534	-526
	Uppräkning ramar	-2 014	-4 875	-5 862
	Prioriteringar	-4 800	200	0
Bygg- och miljönämnden (BMN)	Demografisk förändring	-13	-15	-14
	Uppräkning ramar	189	-92	-205
	Prioriteringar	-1000	0	0
Kultur- och fritidsnämnden (KFN)	Demografisk förändring	-127	-124	-120
	Uppräkning ramar	-825	-1 298	-1 483
	Prioriteringar	0	0	0
Barn- och utbildningsnämnden (BUN)	Demografisk förändring	1 139	332	-922
	Uppräkning ramar	-7 810	-14 591	-17 014
	Prioriteringar	-750	0	0
Vård- och omsorgsnämnden (VON)	Demografisk förändring	-359	-350	-334
	Uppräkning ramar	3 757	-2 685	-4 789
	Prioriteringar	-5 750	0	0
Individ- och familjenämnden (IFN)	Demografisk förändring	-12 719	-12 394	-12 912
	Uppräkning ramar	-9 097	-11 341	-12 255
	Prioriteringar	-1 900	0	0

Negativt belopp = ökade kostnader, positivt belopp = minskade kostnader

Investeringsbudget

Tilldelad investeringsbudget kan sträcka sig över flera budgetår. Investeringar ska beräknas med ett bestående värde och en livslängd på tre år. Eftersom investeringar verkställs vid olika tidpunkter under året kan ett budgeterat projekt helt eller delvis skjutas upp till kommande år.

Investeringsbudgeten för 2025 är beräknad till 90 mnkr.

De totala avskrivningarna beräknas uppgå till 67,1 mnkr 2025. För 2026 och 2027 uppgår avskrivningarna preliminärt till 68,4 mnkr respektive 70,3 mnkr. Storleken på avskrivningarna påverkas av omfattningen av investeringar samt aktiveringar av anläggningar som tas i bruk.

Kapitalkostnaderna beräknas uppgå till 90,9 mnkr 2025. Kapitalkostnaderna består av avskrivningar och internränta. Avskrivningar och internränta bokförs på nämndnivå medan motsvarande internränta bokförs som intäkt på en central post i resultatbudgeten. Budgeten är upprättad under förutsättning att internräntan för 2025 sätts till 2%.

För perioden 2025-2027 planeras nettoinvesteringar om 293 mnkr. Det är viktigt att beakta vilka effekter investeringarna får på kommunens ekonomi på längre sikt. Investeringsvolymen kommer i huvudsak att finansieras med egna medel.

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Kommunstyrelse	82 700	92 700	95 700
<i>varav exploatering</i>	2 200	3 800	3 800
<i>varav infrastruktur</i>	5 500	8 400	8 900
<i>varav teknisk verksamhet projekt</i>	55 000	62 000	63 000
<i>varav tekniks verksamhet ofördelat</i>	10 000	10 000	10 000
<i>varav affärsverksamhet avfall</i>	5 000	3 500	5 000
<i>varav övrigt</i>	5 000	5 000	5 000
Bygg- och miljönämnd	200	200	200
Kultur- och fritidsnämnd	1 300	1 300	1 300
Barn- och utbildningsnämnd	3 500	3 500	3 500
Vård- och Omsorgsnämnd	2 300	2 300	2 300
Individ- och Familjenämnd	0	0	0
NETTOINVESTERINGAR KOMMUNEN	90 000	100 000	103 000

Resultatbudget

mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER					
Verksamhetens intäkter	324,5	333,3	342,0	351,2	361,2
Verksamhetens kostnader	-1 795,4	-1 819,5	-1 883,8	-1 950,0	-2 008,1
Avskrivningar	-64,9	-62,5	-67,1	-68,4	-70,3
Summa verksamhetens nettokostnader	-1 535,8	-1 548,5	-1 608,9	-1 667,2	-1 717,2
SKATTEINTÄKTER MM					
Skatteintäkter	1 220,1	1 247,0	1 306,8	1 357,6	1 408,8
Generella statsbidrag o utjämning	338,0	332,2	361,1	372,0	373,8
Summa verksamhetens resultat	22,2	30,7	59,0	62,4	65,4
Finansiella intäkter	4,7	1,6	1,6	1,6	1,6
Finansiella kostnader	-10,1	-8,6	-10,6	-12,1	-13,6
Resultat efter finansiella poster	16,9	23,7	50,0	51,9	53,4
Extraordinära intäkter	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	33,9	23,7	50,0	51,9	53,4
NYCKELTAL					
Resultat som andel av skatter och generella statsbidrag	2,2 %	1,5 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %

Balansbudget

mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Materiella/immateriella anläggningstillgångar	1 403,4	1 588,5	1 572,4	1 604,0	1 636,7
Finansiella anläggningstillgångar	112,8	108,5	112,8	112,8	112,8
Summa anläggningstillgångar	1 516,2	1 697,0	1 685,2	1 716,8	1 749,5
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd/exploateringstillgångar	0,8	1,0	1,0	1,0	1,0
Kortfristiga fordringar	213,9	96,5	150,0	150,0	150,0
Kassa och bank	90,9	50,0	56,9	77,6	98,7
Summa omsättningstillgångar	305,5	147,5	207,9	228,6	249,7
Summa tillgångar	1 821,8	1 844,5	1 893,1	1 945,4	1 999,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital	932,4	930,0	980,0	1 031,9	1 085,3
- varav resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3
- varav årets resultat	33,9	23,7	50,0	51,9	53,4
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension och likn. förpliktelser	27,0	40,9	40,9	40,9	40,9
Övriga avsättningar	17,2	17,3	18,0	18,4	18,8
Summa avsättningar	44,2	58,2	58,9	59,3	59,7
SKULDER					
Långfristiga skulder	490,1	592,3	515,1	515,1	515,1
Kortfristiga skulder	355,1	264,0	339,1	339,1	339,1
Summa skulder	845,2	856,3	854,2	854,2	854,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 821,8	1 844,5	1 893,1	1 945,4	1 999,2

Kassaflödesanalys

mnkr	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	33,9	23,7	50,0	51,9	53,4
Justering för ej likvidpåverkande poster					
Ökning (+) /minskning (-) av avsättningar	0,0	2,0	0,7	0,4	0,4
Rearesultat avyttring av anläggningstillgångar	-39,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för av- och nedskrivningar	64,9	62,3	67,1	68,4	70,3
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	59,3	88,0	117,8	120,7	124,1
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordr.	-3,7	0,0	-53,5	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	23,2	0,0	75,1	0,0	0,0
Medel från den löpande verksamheten	78,9	88,0	139,4	120,7	124,1
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-80,1	-144,2	-90,0	-100,0	-103,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	53,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från investeringsverksamheten	-28,9	144,2	-90,0	-100,0	-103,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-90	50,0	-77,2	0,0	0,0
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Amortering av skulder för finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från finansieringsverksamheten	-90	50,0	-77,2	0,0	0,0
ÅRETS KASSAFLÖDE	-40,0	-6,2	-27,8	20,7	21,1
Likvida medel vid årets början	130,9	90,9	84,7	56,9	77,6
Likvida medel vid periodens slut	90,9	84,7	56,9	77,6	98,7

Bilaga

Bilaga

Finansiella mål

God ekonomisk hushållning – budgetföljsamhet (nämnderna)

Att nämnderna upprätthåller budgetföljsamhet är viktigt för att hålla kommunens ekonomi på en sund grund och för att säkerställa att resurserna används på ett effektivt sätt.

- Målet om budgetföljsamhet uppnås vid en maximal negativ budgetavvikelse om 1 %

Utfallet för kommunens nämnder återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning. För tertial 1 och delårsrapport följs årsprognos, och i årsredovisningen årets resultat. För kommunstyrelsen exkluderas finansieringsverksamheten.

Nämnder ska varannan månad stämma av utfall jämfört mot budget samt göra en årsprognos. Om en nämnds uppföljning uppvisar negativ avvikelse så ska nämnden anmäla detta till kommunstyrelsen samt redogöra för orsaker och de åtgärder som nämnden planerar att vidta.

God ekonomisk hushållning - resultat i % (kommunen)

Resultat i % definieras som resultat före extraordinära poster i %, det vill säga kommunens samtliga intäkter och kostnader under året exklusive extraordinära poster, dividerat med kommunens intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

- Målet uppnås om resultat i % enligt ovanstående beräkning uppgår till, eller överstiger, 3 % för 2025 enligt beslutad budget

Utfallet återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning. För rapportering till tertial 1 samt delårsrapportering följs årsprognos. I årsredovisningen följs årets resultat.

God ekonomisk hushållning – resultatöverskott (bolagen)

Kommunkoncernens bolag och stiftelser ska uppvisa ett positivt resultat för året.

- Målet om resultatöverskott uppnås om bolagen uppvisar ett positivt resultat för året

Utfallet för bolagen i kommunkoncernen återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

God ekonomisk hushållning – soliditet (kommunkoncernen)

En stor utmaning för kommunen är att säkerställa långsiktig ekonomisk hållbarhet. I syfte att sätta fokus på kommunens tillgångar och att det egna kapitalet inte urholkas ska soliditetsutvecklingen följas på kommunkoncernnivå. När uppsatta mål stärker ekonomin bidrar de till att skapa den bärkraft som krävs för att inte föra över dagens välfärdskostnader på kommande generationer. Då stora investeringar i VA-nätet de kommande åren medför ökad skuldsättning är det naturligt att soliditeten minskar under planperioden

- Soliditetsmålet uppnås om kommunkoncernen uppvisar en soliditet motsvarande 28 % eller mer för 2025

Soliditeten för kommunkoncernen återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.

Mål för samtliga nämnder

God ekonomisk hushållning – budgetföljsamhet (nämnderna)

Se beskrivning ovan under rubriken finansiella mål.

Nöjda kommuninvånare

Andelen kommuninvånare som är nöjda med kommunens verksamheter ska öka.

- Målet uppnås om andelen som har svarat "Mycket bra" eller "Ganska bra" på frågan "Hur tycker du att Östhammars kommun sköter sina olika verksamheter?" i kommunens invånarundersökning ökar jämfört med utfall för 2024. De som har svarat "Vet ej/Ingen uppfattning" exkluderas

Utfallet återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsredovisning. Nämnderna kompletterar sina återrapporteringstillfällen med relevanta brukar-/kund-/invånarundersökningar som mäter nöjdheten med kommunens tjänster. Utfall och utveckling i dessa brukar-/kund-/invånarundersökningar ska utgöra del av analysen i kommunfullmäktiges rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning.

Trivas och må bra på jobbet

Sjukfrånvaron ska på årsbasis kontinuerligt sjunka och den totala kommunala sjukfrånvaron följs genom egna mätningar. Rullande tolv månaders data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning. Upplevelsen av en god arbetsmiljö ska öka jämfört med utfall för 2024. Egen mätning där data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsredovisning.

- Målet uppnås om sjukfrånvaron på årsbasis sjunker, samt om upplevelsen av en god arbetsmiljö ökar jämfört med 2024

Upplevelsen av trygghet

Andelen kommuninvånare som känner sig trygga i Östhammars kommun ska öka.

- Målet uppnås om andelen som har svarat "Mycket trygg" eller "Ganska trygg" på frågan "Hur trygg känner du dig i Östhammars kommun?" i kommunens invånarundersökning ökar jämfört med utfall för 2024. De som har svarat "Vet ej/Ingen uppfattning" exkluderas

Nämnderna kompletterar sina återrapporteringstillfällen med relevanta brukar-/ kund-/invånarundersökningar som mäter trygghet.

Mål för kommunstyrelsen

Ett välmående näringsliv

Mäts genom antalet nystartade företag i kommunen (nyföretagarbarometern), resultatet av Svenskt Näringslivs enkätundersökning om företagsklimatet samt det sammanvägda NKI-utfallet (företag).

- Måluppfyllelse avgörs baserat på en sammanvägning av nämnda mätningar. Data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning

God och mättande mat

Egen mätning görs där antalet klagomål på maten ska minska och antalet positiva omdömen om maten ska öka.

- Målet uppnås om antalet klagomål på maten minskar och antalet positiva omdömen om maten ökar mellan mätningarna

Utfallet återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning.

Lokaleffektivitet och nyttjandegrad

Egen mätning görs där kommunens lokaleffektivitet och nyttjandegrad tas fram. Data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning.

- Målet uppnås om dessa värden förbättras jämfört med 2024

Kommunstyrelsen ska som ett komplement i sin analys även återrapportera hur driftkostnaden per kvm samt skicket på kommunens fastigheter utvecklats.

Mål för övriga nämnder

Att höja kunskapsnivån och förbättra resultaten i grundskolan (BUN)

Mätning görs av antal elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan. Kolada ID N15436.

- Målet uppnås om andelen elever som är behöriga till yrkesprogram ökar jämfört med 2024. Utfallet redovisas till kommunfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning

Barn- och utbildningsnämnden ska utöver ovan även i sin analys följa och kommentera:

- andelen elever som når kunskapsmålen i de nationella proven samt
- andelen elever som erhåller lägst betyget E i alla ämnen

Att höja den totala närvaron inom grundskola och gymnasieskola (BUN)

Den totala närvaron för grundskolan och gymnasiet följs genom egna mätningar.

- Målet uppnås om den totala närvaron för grundskolan, samt den totala närvaron för gymnasiet höjs jämfört med 2024

Rullande tolv månaders data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning.

Andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ska öka (BUN)

Mätning görs av antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan med examen inom tre år, inkl. IM, dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunal regi i kommunen för tre år sedan, inkl. IM. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej. Från och med år 2021 exkluderas IB elever. Kolada ID: N17451 Publiceringsvecka: v50.

- Målet uppnås om andelen gymnasieelever som går ut gymnasiet på tre år ökar jämfört med 2024. Data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsredovisning

Barn- och utbildningsnämnden ska utöver ovan även i sin analys följa och kommentera:

- Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program (N17452) respektive yrkesprogram (N17453)
- Andelen elever som går vidare till högre studier eller anställning efter gymnasiet (N17524)
- Utvecklingen för SFI avseende genomströmning

Öka andelen undersköterskor (VON)

Mätning där antalet undersköterskor ställs i relation till det totala antalet undersköterskor och vårdbiträden och där kvoten ska öka

Ökad personalkontinuitet (VON)

Mäts genom medelvärdet av antal olika medarbetare som en hemtjänsttagare möter under en 14-dagarsperiod. Gäller de personer, 65 år eller äldre, som har två eller fler besök av hemtjänsten varje dag (måndag-söndag). Trygghetslarm och matleveranser räknas ej. Mätningen avser tiden 07.00- 22.00. Hemsjukvårdspersonal redovisas inte. Brukare som inte bott i det egna hemmet under hela eller delar av mätperioden exkluderas ur mätningen. Källa: Egen undersökning i kommunen och Kolada ID: U21401.

- Målet uppnås om personalkontinuiteten ökar jämfört med 2024

Öka antalet nyttjade timmar i sport- och ishallar (KFN)

Egen mätning där rullande tolv månaders data tas ut.

- Målet uppnås om antalet nyttjade timmar i sport- och ishallar ökar jämfört med 2024. Data återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning

Effektiv och rättssäker handläggning (IFN)

Egen mätning utförs där handläggningstider tas fram.

- Målet uppnås om handläggningstiderna minskar jämfört med 2024. Data ska återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning

Ökad nöjdhet med myndighetsutövningen (BMN)

En enkät skickas till kunder (företagare, privatpersoner m.fl.) som haft ett avslutat myndighetsärende (livsmedel, miljö, mark, serveringstillstånd eller bygglov) med kommunen.

- Målet uppnås om nöjdheten (NKI) är bättre än snittet i Sverige. Utfallet återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med rapportering för tertial 1, delårsrapport och årsredovisning

Östhammars kommun
Stångörsgatan 10, Box 66 • 74221 Östhammar
Tel: 0173-860 00 • E-post: osthammardirekt@osthammar.se
Hemsida: www.osthammar.se • Orgnr: 212000-0290

Reglemente för styrelse och nämnder

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Bygg- och miljönämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Individ- och familjenämnden
Vård- och omsorgsnämnden
Valnämnden

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2024-06-18 §97
Ersätter tidigare version	KF 2023-12-12 §196
Gäller för	Kommunstyrelsen och nämnder (ej gemensamma)
Dokumentansvarig	Stabschef

Innehåll

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter	5
Sammansättning	5
Ledningsfunktionen.....	5
Styrfunktionen	6
Kommunstyrelsens övriga verksamheter	6
Ekonomisk förvaltning	6
Arbetsgivarpolitiken.....	7
Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd	8
Uppgifter enligt speciallagstiftning	8
Krisledningsnämnd.....	8
Övrig verksamhet	9
Delegering från kommunfullmäktige	10
Ansvar och rapporteringsskyldighet.....	10
Barn – och utbildningsnämnden.....	11
Sammansättning	11
Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden.....	11
Delegering från kommunfullmäktige	11
Allmänna skyldigheter	12
Ansvar och rapportskyldighet	12
Bygg- och miljönämnden	13
Sammansättning	13
Bygg- och miljönämndens ansvarsområde	13
Delegering från kommunfullmäktige	13
Allmänna skyldigheter	14
Talerätt	14
Ansvar och rapportskyldighet	14
Kultur – och fritidsnämnden	16
Sammansättning	16
Kultur – och fritidsnämndens ansvarsområden.....	16
Talerätt	17
Delegering från kommunfullmäktige	17
Allmänna skyldigheter	17

Ansvar och rapportskyldighet	17
Individ- och familjenämnden	19
Sammansättning	19
Individ- och familjenämndens ansvarsområden	19
Delegering från kommunfullmäktige	19
Allmänna skyldigheter	20
Ansvar och rapportskyldighet	20
Vård- och omsorgsnämnden.....	21
Sammansättning	21
Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden	21
Delegering från kommunfullmäktige	21
Allmänna skyldigheter	21
Ansvar och rapportskyldighet	22
Valnämndens uppgifter	23
Sammansättning	23
Valnämndens ansvarsområden	23
Ansvar och rapportskyldighet	23
Gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och nämnderna	24
Personalansvar.....	24
Behandling av personuppgifter	24
Medborgarmotion.....	24
Arbetsformer för kommunstyrelsen och nämnderna.....	26
Tidpunkt för sammanträden	26
Kallelse till sammanträden	26
Öppna sammanträden	27
Sammanträde på distans	27
Närvarorätt vid sammanträden	27
Insynsplats i kommunstyrelsen	28
Ordföranden	28
Presidium.....	29
Ersättare för ordföranden	29
Kommunalråd.....	29
Inkallande av ersättare.....	29

Ersättarnas tjänstgöring	30
Jäv och avbruten tjänstgöring	30
Yrkanden	30
Omröstning (votering).....	31
Deltagande i beslut	31
Reservation	31
Justering av protokoll	31
Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.....	32
Delgivning	32
Undertecknande av handlingar	32
Underlag och samråd.....	32
Utskott	33

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

Utöver det som föreskrivs om kommunstyrelsen i kommunallagen gäller bestämmelserna i detta reglemente.

Sammansättning

§ 1

Kommunstyrelsen består av 11 ledamöter och 11 ersättare.

Ledningsfunktionen

§ 2

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

§ 3

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna bland annat

- utvecklingen av den kommunala demokratin
- personalpolitiken och jämställdhet i arbetslivet
- den översiktliga planeringen av användningen av mark och vatten
- mark- och bostadspolitiken och se till att en tillfredsställande markberedskap upprätthålls samt att bostadsförsörjningen och samhällsbyggandet främjas
- långsiktig energiplanering samt främjandet av god energihushållning
- miljövårds- och naturvårdspolitiken, införandet av miljöledning i kommunens egen organisation samt att verka för en god miljö i kommunen
- trafikpolitiken och verka för en tillfredsställande trafikförsörjning
- informationsverksamheten
- arbetet med att utveckla det kommunala regelverket
- arbetet med att effektivisera administrationen och övrig organisation
- utvecklingen av informationsteknik- system och kommunikation
- utvecklingen av medborgar- och brukarinflytande
- arbetet med jämställdhet och jämlikhet
- integrationsarbete
- krisberedskapsfrågor och säkerhetsskyddsfrågor.

Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa

- socialtjänsten och verka för att socialtjänstlagens mål kan uppfyllas samt verka för att övrig för verksamheten reglerad lagstiftning uppfylls
- den kommunala hälso- och sjukvården och verka för en god kommunal hälso- och sjukvård
- skolväsendet och verka för att skollagstiftningens mål kan uppfyllas
- kultur- och fritidspolitiken och verka för en god kultur- och fritidsverksamhet i kommunen
- kommunal teknik och lokala trafikfrågor.

Styrfunktionen

§ 4

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att

- leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd
- övervaka att de av kommunfullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt
- tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret
- ansvara för samordningsträffar med nämndpresidierna och cheferna för nämndkontoren
- ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag, som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi, och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen
- tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i
- utfärda riktlinjer för personalpolitik och personaladministration.

Kommunstyrelsens övriga verksamheter

Ekonomisk förvaltning

§ 5

Kommunstyrelsen ska ha hand om kommunens medelsförvaltning och följa av kommunfullmäktige meddelade riktlinjer för denna.

Medelsförvaltningen omfattar placering och upplåning av medel. I uppgiften ingår också att bevaka att kommunens inkomster inflyter och att betalningar görs i rätt tid samt att vidta de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar.

Kommunstyrelsen har också hand om övrig ekonomisk förvaltning. I denna uppgift ingår bland annat att

- ansvara för den ekonomiska förvaltningen av kommunens fasta egendom
- ansvara för den lösa egendom som inte anförtrots annan nämnd
- tillse att kommunens behov av försäkringsskydd är tillgodosett
- handha egen donationsförvaltning samt efter samtycke från annan nämnd placera sådana medel som ingår i donation som förvaltas av den nämnden
- svara för kommunens upphandlingspolicy med regler och anvisningar.

Arbetsgivarpolitiken

§ 6

Kommunstyrelsen ska ha hand om frågor som rör förhållandet mellan kommunen och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen leder, samordnar och utvecklar arbetsgivarpolitiken inom kommunen. Kommunen ska arbeta för likabehandling, mångfald, inkludering och jämställdhet samt mot olaga diskriminering i arbetslivet.

Bland annat ska styrelsen föra kommunens talan i mål och ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

Kommunstyrelsen ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare och ska bland annat

- med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal reglera frågor rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- förhandla på kommunens vägnar enligt lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11 – 14 och 38 §§ Lag om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden
- avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare
- besluta om stridsåtgärd
- lämna uppdrag enligt 6 kap 3 § Lag om vissa kommunala befogenheter
- besluta om anställningsstopp som omfattar mer än en nämnd
- besluta om angelägna kommunövergripande arbetsmiljö- och hälsofrågor
- utfärda riktlinjer och anvisningar inom det personalpolitiska området
- besluta om anställning och lönesättning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott är kommunens pensionsmyndighet.

Kommunstyrelsen som verksamhetsansvarig nämnd

§ 7

Kommunstyrelsen ansvarar för teknisk verksamhet:

- kommunens mark och fastigheter inklusive fastighetsskötsel, investeringar och underhåll
- tillhandahålla verksamhetslokaler åt kommunens samtliga verksamheter i egen regi
- gator, parker och allmän platsmark samt skog och annat markinnehav
- vatten och avloppsverksamhet
- avfallshantering och renhållningsverksamhet
- måltidsverksamhet.

Uppgifter enligt speciallagstiftning

§ 8

Kommunstyrelsen är förmedlingsorgan för låne- och bidragsgivning till bostadsförsörjningens främjande

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet. Närmare föreskrifter om arkivvården finns i arkivreglemente.

Kommunstyrelsen svarar för kommunens anslagstavla.

Kommunstyrelsen ansvarar för att uppdatera den kommunala författningssamlingen och se till att denna hålls tillgänglig i lagstadgad form.

Kommunstyrelsen svarar för registrering och tillstånd enligt Spellag.

Kommunstyrelsen är registeransvarig för de personuppgifter som styrelsen för i sin verksamhet och förfogar över.

Kommunstyrelsen leder och ansvarar för verksamhet inom Säkerhetsskyddslag.

Ombesörja kommunens åtaganden angående interna rapporteringskanaler och förfaranden för rapportering och uppföljning enligt Lag om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Krisledningsnämnd

§ 9

Krisledningsnämnden består av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Krisledningsnämnden leder och ansvarar för verksamheten inom följande områden:

- arbetet enligt Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap

- arbetet enligt Förordning om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap
- arbetet enligt Lag om totalförsvar och höjd beredskap.

Vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap får krisledningsnämnden överta delar eller hela verksamhetsområdet från övriga nämnder i den utsträckning som krisledningsnämnden finner nödvändig med hänsyn till händelsens art och omfattning.

Krisledningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med den plan för ledning och samordning som fullmäktige har antagit.

Krisledningsnämnden ska anmäla fattade beslut till kommunfullmäktige.

Krisledningsnämnden ska lämna redovisning i enlighet med de riktlinjer fullmäktige ger ifråga om omfattningen av redovisningen och formerna för denna.

Kommunstyrelsen får besluta att verksamheten ska upphöra när krisledningsnämndens verksamhet, som är föranledd av den extraordinära händelsen, inte längre behövs.

Övrig verksamhet

§ 10

Kommunstyrelsen har vidare hand om

- sysselsättnings- och näringslivsfrågor och ansvarar för åtgärder för att allmänt främja sysselsättningen och näringslivet i kommunen
- turism och besöksnäring
- gymnasieskola som bedrivs inom ramen för Gimo utbildnings AB (Wilhelm Haglunds gymnasium)
- drift av vuxenskolan
- kommunens centrala informations- och kommunikations verksamhet
- inköps- och upphandlingsverksamhet
- konsumentvägledningen
- utveckling av kommunstyrelsens regelverk och utformningen av kommunfullmäktiges handlingar
- granskning, informations- och kunskapsuppbyggnad i frågan om slutförvar för använt kärnbränsle
- brottsförebyggande arbete
- kommunala pensionärsrådet och rådet för funktionsnedsatta (KPF)
- utvecklingsgrupperna
- internationella kontakter och EU-frågor
- gästhamnar samt campingar
- trafikavgifter som avses i 1§ Lag om nämnder för vissa trafikfrågor
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som inte uppdragits åt annan nämnd.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 11

Kommunstyrelsen ska besluta i följande grupper av ärenden:

- vid behov ta upp lån inom den beloppsram och de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt med särskilt beaktande av de närmare föreskrifter om säkerheten som kommunfullmäktige angivit
- ingå borgen till stöd för bostadsförsörjningen
- låne- och bidragsgivning avseende bostadsförsörjningen
- organisationen av styrelsens verksamhet inom de riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt
- sådana mål och ärenden, där det ankommer på kommunstyrelsen att föra kommunens talan på kommunens vägnar träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal
- avge yttrande som ankommer på kommunfullmäktige om inte yttrandet är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen
- utöva kommunens beslutanderätt i ärenden angående heraldiska vapen
- rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- köp, försäljning, byte av fastighet eller fastighetsdel med en kostnadsram på köp och försäljningspris på högst 1 000 000 kronor (en miljon kronor) och ett taxeringsvärde på högst 750 000 kronor (sjuhundrafemtiotusen kronor)
- köp, försäljning eller byte av mark som enligt översiktsplan eller detaljplan ska användas till gator, vägar eller annan infrastruktur
- utarrendera, hyra ut eller på annat sätt upplåta kommunen tillhörig fast egendom i högst 10 år.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 12

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Kommunstyrelsen ska regelmässigt till kommunfullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där kommunstyrelsen lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Barn – och utbildningsnämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla i Östhammars kommun:

Sammansättning

§ 13

Barn- och utbildningsnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområden

§ 14

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger fullgör barn- och utbildningsnämnden kommunens uppgifter inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom enligt Skollagen och tillämpliga skolförordningar.

Barn- och utbildningsnämndens uppgifter omfattar skolformerna

- förskola
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- gymnasieskola
- anpassad gymnasieskola
- vuxenutbildning.

I skolväsendet ingår också fritidshem som kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Vidare omfattas vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

I ovanstående ansvarsområden ingår också att bevilja tillstånd, utöva tillsyn och ge bidrag till fristående verksamheter i enlighet med skollag och skolförordningar.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning enligt skollagen, skolförordningen, gymnasieförordningen m fl., samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannafrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 15

Barn- och utbildningsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt
- omdisponering av medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna.

Allmänna skyldigheter

§ 16

Barn- och utbildningsnämnden ska hålla sig informerad om uppväxtvillkoren för barn och ungdomar och vidta åtgärder för att förbättra dessa inom nämndens ansvarsområden barnomsorg och utbildning.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- reformering av nämndens regelbestånd.

Barn- och utbildningsnämnden har vidare hand om

- att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 17

Barn- och utbildningsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelserna i detta reglemente.

Barn- och utbildningsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Bygg- och miljönämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen ska följande gälla.

Sammansättning

§ 18

Bygg- och miljönämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Bygg- och miljönämndens ansvarsområde

§ 19

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar bygg- och miljönämnden för

- kommunens uppgifter inom plan-, byggnadsområdet, allt i enlighet med Plan- och bygglagen (PBL), samt i erforderlig utsträckning tillämpa och förhålla sig till annan berörd lagstiftning
- kommunens mättekniska verksamhet för uppgifter inom plan- och byggområdet.
- kommunens uppgifter enligt Alkoholagen, Lag om tobak och liknande produkter och Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- att genomföra strategisk planering
- att utföra kommunens uppgifter inom miljö-, livsmedels, smittskydds-, och hälsoskyddsområdet samt de övriga uppgifter som enligt lag ska fullföljas av den kommunala nämnden och inte regleras i annan nämnds reglemente
- prövning, tillsyn och kontroll enligt föreskrifter i EG-direktiv och förordningar samt svenska lagar, förordningar och föreskrifter inom nämndens ansvarsområde
- myndighetsutövning samt för övriga myndighetsbeslut och huvudmannaskapsfrågor som förekommer inom nämndens ansvarsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 20

Bygg- och miljönämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- tillstånd- och tillsynsärenden enligt Alkoholagen, Lag om tobak och liknande produkter samt Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- anta, ändra eller upphäva planer som handläggs
  - a) enligt standardförfarande, begränsat standardförfarande, samordnat förfarande, förenklat förfarande vid förlängning av genomförandetiden samt förenklat standardförfarande vid upphävande av detaljplan i enlighet med bestämmelserna i PBL
  - b) då planen överensstämmer med fullmäktiges direktiv i översiktsplanen eller motsvarande översiktliga beslutsunderlag.

En förutsättning är att kommunstyrelsen inte har någon erinran mot åtgärden och att bestämmelserna inte reglerar exploateringsamverkan.

Nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastlagda anslagsnivåerna.

Allmänna skyldigheter

§ 21

I bygg- och miljönämndens uppgifter ingår att

- uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning, samt följa utvecklingen inom kommunen i miljöskydd-, hälsoskydd- och smittskyddshänseende samt inom livsmedelskontrollen och arbeta fram de förslag som krävs samt medverka i planering där dessa frågor berörs
- ta de initiativ som behövs i frågor om planläggning byggande och fastighetsbildning
- ta tillvara de möjligheter lagen ger att förenkla och underlätta ärenden för enskilda.

Bygg- och miljönämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- regelreformer inom sitt ansvarsområde.

Talerätt

§ 22

Nämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 23

Bygg- och miljönämnden ska bedriva verksamheten enligt förvaltningslagen.

Bygg- och miljönämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med

- de mål och riktlinjer som fullmäktige har beslutat
- de föreskrifter som finns i EG-direktiv, lag eller förordning
- ingångna avtal
- bestämmelserna i detta reglemente.

Bygg- och miljönämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Kultur – och fritidsnämnden

Utöver vad som stadgas i kommunallag och speciallagstiftning ska följande gälla för kultur- och fritidsnämnden.

Sammansättning

§ 24

Kultur- och fritidsnämnden består av fem ordinarie ledamöter och fem ersättare.

Kultur – och fritidsnämndens ansvarsområden

§ 25

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare.

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- ungas mötesplatser
- stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område
- verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- verka för att tillgodose behovet av anläggningar och lokaler för kultur- och fritidsverksamhet
- aktivt friluftsliv
- stipendier och utmärkelser inom nämndens område
- biblioteksverksamhet
- evenemang och samordning av dessa
- kultur i vård och omsorg
- offentlig konst
- kulturarvsfrågor som inte åligger annan nämnd
- hälsofrämjande och förebyggande arbete inom folkhälsa
- regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet
- finskt förvaltningsområde
- den frivilliga musik- och kulturundervisningen som bedrivs inom den kommunala Kulturskolan.

§ 26

Kultur- och fritidsnämnden ska

- hålla sig underrättad om utvecklingen inom nämndens verksamheter samt ta de initiativ och framlägga de förslag som nämnden ser som nödvändiga
- svara för planerings- och utvecklingsfrågor inom nämndens verksamhetsområde
- verka för en jämställd kultur- och fritidsverksamhet
- stimulera ungas delaktighet och inflytande
- främja tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet för alla

- tillsammans med föreningar, organisationer och enskilda verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare

Målgruppen barn och unga i åldern 7-20 samt äldre ålder 70+ ska prioriteras.

Talerätt

§ 27

Kultur- och fritidsnämnden får själv eller genom ombud föra kommunens talan i alla mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 28

Kultur- och fritidsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av kommunfullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- inom ramen för fastställda normer besluta om bidrag till föreningar, studieförbund och organisationer och därigenom medverka till en attraktiv, innehållsrik, geografiskt spridd verksamhet inom kultur- och fritidsområdet
- inom ramen för de medel fullmäktige avsätter i nämndens budget besluta om bidrag till föreningar verksamma inom Östhammars kommun utifrån ansökningar om verksamhetsbidrag samt kostnadstäckning för taxor och avgifter.

Allmänna skyldigheter

§ 29

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglementet
- regelreformerering inom sitt ansvarsområde.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 30

Kultur- och fritidsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Kultur- och fritidsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Individ- och familjenämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i kommunallagen samt det som föreskrivs i socialtjänstlagen ska följande gälla i Östhammars kommun.

Sammansättning

§ 31

Individ- och familjenämnden består av fem ledamöter och fem ersättare.

Individ- och familjenämndens ansvarsområden

§ 32

Individ- och familjenämnden är arbetslöshetsnämnd.

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger, ansvarar Individ- och familjenämnden för

Myndighetsutövning inom ramen för kommunens socialtjänst samt för övrig lagstiftning enligt

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM)
- Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- Lag om placering av barn i skyddat boende
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Lag om färdtjänst
- Lag om riksfärdtjänst
- Skuldsaneringslag
- Lag om bostadsanpassningsbidrag och Trafikförordning, detta avser endast bostadsanpassningsbidrag och parkeringstillstånd för rörelsehindrade (KF § 83/201).

Öppenvård avseende barn och ungdom, vuxen samt missbruk enligt

- Socialtjänstlag.

Individ och familjenämnden ansvarar även för att samordna mottagandet av nyanlända.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 33

Individ- och familjenämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisationen av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av fullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- samt övrig för verksamheten reglerad lagstiftning.

Allmänna skyldigheter

§ 34

Individ- och familjenämnden ska hålla sig informerad om människors levnadsvillkor och vidta åtgärder inom ramen för nämndens ansvarsområde.

Individ- och familjenämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård enligt arkivreglemente
- regelreformer inom sitt ansvarsområde.

Individ- och familjenämnden har vidare hand om

- att föra kommunens talan i mål och ärenden som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 35

Individ- och familjenämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Individ- och familjenämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Vård- och omsorgsnämnden

Inom ramen för det som föreskrivs om nämnder i Kommunallagen samt det som föreskrivs i Socialtjänstlagen gäller vad som föreskrivs i detta reglemente för vård- och omsorgsnämnden.

Sammansättning

§ 36

Vård- och omsorgsnämnden består av nio ledamöter och nio ersättare.

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområden

§ 37

I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige anger, ansvarar vård- och omsorgsnämnden för utförandet inom ramen för kommunens socialtjänst samt hemsjukvård enligt

- Socialtjänstlag (SoL)
- Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Hälso- och sjukvårdslag (HSL)
- samt övrig för verksamheten reglerad lagstiftning och de uppgifter i övrigt som enligt lag ankommer på socialnämnd och som inte särskilt anförtrots annan nämnd i kommunen.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 38

Vård- och omsorgsnämnden ska besluta i följande ärenden:

- organisation av nämndens verksamhet inom de riktlinjer som fullmäktige fastställt
- nämnden har rätt att omdisponera medel inom de av fullmäktige fastställda anslagsnivåerna
- samt övrig för verksamheten reglerad lagstiftning.

Allmänna skyldigheter

§ 39

Vård- och omsorgsnämnden ska hålla sig informerad om människors levnadsvillkor och vidta åtgärder inom ramen för nämndens ansvarsområde.

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för

- information till allmänheten om verksamheten inom sina ansvarsområden
- personuppgifter som nämnden har för verksamheten inom sina ansvarsområden
- diarieföring och arkivvård inom sitt ansvarsområde
- regelreformer inom sitt ansvarsområde.

Vård- och omsorgsnämnden har vidare hand om

- att föra kommunens talan i mål som rör nämndens verksamhetsområde om inte kommunfullmäktige beslutar annat
- de förvaltnings- och verkställighetsuppgifter i övrigt som har tilldelats nämnden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 40

Vård- och omsorgsnämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat, de föreskrifter som kan finnas i lag eller förordning, ingångna avtal samt bestämmelser i detta reglemente.

Vård- och omsorgsnämnden ska kontinuerligt följa upp verksamheten och regelmässigt rapportera hur den utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret.

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid förses med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förses med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Valnämndens uppgifter

Sammansättning

§ 41

Valnämnden består av sju ledamöter och sju ersättare.

Valnämndens ansvarsområden

§ 42

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i Vallag, Kommunallag, Lag om kommunala folkomröstningar samt för opinionsundersökningar eller liknande förfaranden.

Ansvar och rapportskyldighet

§ 43

I ärenden där nämnden lämnar förslag till beslut till fullmäktige som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska beslutsförslaget alltid föras med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid föras med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Gemensamma bestämmelser för kommunstyrelsen och nämnderna

Personalansvar

§ 44

Kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för samtlig personal inom kommunens organisation – kommunförvaltningen. För verksamheterna inom nämndernas områden disponerar respektive nämnd erforderliga personalresurser inom kommunförvaltningen.

Kommunstyrelsen/nämnderna har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag för de frågor som anges i § 6 (arbetsgivarpolitik) i detta reglemente.

Behandling av personuppgifter

§ 45

Kommunstyrelsen/nämnderna är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet. Styrelsen/nämnden är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens/nämndens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Kommunstyrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar. Kommunstyrelsen/nämnderna ska utse dataskyddsombud.

Medborgarmotion

§ 46

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen överlämnas medborgarmotionen till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras. Nämnderna ska handlägga de medborgarmotioner som kommunstyrelsen beslutat att respektive nämnd ska hantera.

Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.

När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till det sammanträde med kommunstyrelsens arbetsutskott/nämnden då medborgarmotionen ska behandlas. Förslagsställaren ges rätt att delta i överläggningen i ärendet rörande medborgarmotionen. Beslutet ska delges förslagsställaren och kommunfullmäktige samt publiceras på kommunens webbplats.

Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namninsamlingen. Detta noteras på webben och förslagsställaren informeras brevlades.

Redovisning av pågående namninsamlingar, medborgarmotioner som lämnats till nämnd, beslut i kommunstyrelse/nämnd om medborgarmotion och avslutade namninsamlingar på grund av att 1 % inte uppnåtts inom sex månader sker till kommunfullmäktige vid tre tillfällen per år.

Arbetsformer för kommunstyrelsen och nämnderna

Tidpunkt för sammanträden

§ 47

Kommunstyrelsen/nämnden bestämmer dag och tid för sina sammanträden.

Sammanträden ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordförande och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas behandlas på det extra sammanträdet.

Ordförande ska, om möjligt, samråda med vice ordförandena om tiden för extra sammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med vice ordförandena. Om ordförande beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordförande se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Kallelse till sammanträden

§ 48

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen ska tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast fyra dagar före sammanträdesdagen. Kallelse ska ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordförande bestämmer formen för kallelse. I undantagsfall får kallelsen ske på annat sätt och/eller inom annan tid.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingarna som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

När varken ordföranden, förste vice ordföranden eller andre vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen/nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Öppna sammanträden

§ 49

Kommunstyrelsen/nämnden medges rätt att besluta om dess sammanträden ska vara offentliga och i och med det även besluta om en allmänhetens frågestund ska hållas i anslutning till sammanträdet.

Sammanträde på distans

§ 50

Kommunstyrelsen/nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 14 dagar i förväg anmäla detta till kommunstyrelsens/nämndens kansli. Ordförande avgör om närvaro får ske på distans.

Kommunstyrelsen/nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i styrelsen/nämnden.

Närvarorätt vid sammanträden

§ 51

Vid kommunstyrelsens/nämndens och dess utskotts sammanträden ska tjänsteman närvara enligt ordförandes avgörande.

Kommunalråden får närvara och delta i överläggningarna men inte i besluten vid sammanträden i nämnder även om kommunalråden inte är ledamöter eller ersättare i nämnderna. Kommunalråden har i sådant fall att iaktta gällande sekretessbestämmelser. Vid behandlingen av ärenden enligt socialtjänstlagen som rör enskilda får inte kommunalråden delta i eller närvara vid handläggningen.

Kommunfullmäktiges ordförande har rätt att få närvara under kommunstyrelsens och utskotts sammanträden och delta i överläggningarna men inte i besluten samt få sin mening antecknad till protokollet.

Insynsplats i kommunstyrelsen

§ 52

Parti i kommunfullmäktige som inte har ledamot eller ersättare i kommunstyrelsen har rätt till en insynsplats. Fullmäktige utser förtroendevald till sådan insynsplats samt en ersättare. Ersättaren kallas om ordinarie har anmält förhinder. Den förtroendevalde har rätt att få närvara under kommunstyrelsens sammanträden och delta i överläggningarna men inte i besluten samt få sin mening antecknad till protokollet. Vid deltagande i sammanträde utgår ersättning enligt kommunens riktlinje för ersättningar till förtroendevalda.

Ordföranden

§ 53

Det åligger ordföranden att

- leda kommunstyrelsens/nämndens arbete och sammanträden
- kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente
- inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i kommunstyrelsen/nämnden vid behov är beredda
- se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i kommunstyrelsen/nämnden
- bevaka att kommunstyrelsens/nämndens beslut verkställs.

Det åligger kommunstyrelsens ordförande att

- närmast kommunstyrelsen ha uppsikt över kommunens hela nämndförvaltning
- med uppmärksamhet följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan kommunstyrelsen och kommunens övriga nämnder
- representera kommunstyrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte kommunstyrelsen bestämt annat i ett särskilt fall.

Nämndens ordförande ska

- närmast under nämnden ha uppsikt över nämndens förvaltning och verksamhet
- uppmärksamt följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och intressen inom nämndens verksamhetsområde samt effektiviteten i verksamheten och ta initiativ i dessa frågor
- främja samverkan mellan den egna nämnden och kommunens övriga nämnder
- representera nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter, konferenser och sammanträden om inte nämnden bestämt annat i ett särskilt fall.

Presidium

§ 54

Kommunstyrelsens/nämndens presidium ska bestå av ordförande, förste vice ordförande och andre vice ordförande.

Viceordförandena ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordföranden

§ 55

Om varken ordföranden, förste vice ordföranden eller andre vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde fullgör den ledamot som varit ledamot i kommunstyrelsen/nämnden längst tid ordförandens uppgifter. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem tjänstgöra som ordförande.

Om ordförande på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra uppdraget under längre tid får kommunstyrelsen/nämnden utse en annan ledamot som ersättare för ordförande. Ersättaren fullgör ordförandes samtliga uppgifter.

Kommunalråd

§ 56

Nyvalda kommunfullmäktige utser på det första sammanträdet under mandatperioden kommunalråd till det antal fullmäktige beslutar. Valet sker efter att val av kommunstyrelse har skett.

Kommunstyrelsens ordförande är finanskommunalråd. Kommunstyrelsens andre vice ordförande är oppositionsråd.

Kommunalråd ska ägna hela sin arbetstid åt uppdrag för kommunen.

Kommunfullmäktige utser även majoritetsledare. Majoritetsledarna leder det politiska arbetet i kommunen. De ansvarar för samordning och beredning av majoritetens politik.

Inkallande av ersättare

§ 57

En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde ska själv underrätta sin personlige ersättare. Om den personlige ersättaren inte kan delta i sammanträdet anmäls detta till kommunstyrelsens/nämndens sekreterare eller någon annan

anställd vid kommunstyrelsens/nämndens kansli som underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Även de ersättare, som inte tjänstgör, får närvara vid sammanträdena och har rätt att delta i överläggningarna. Ordförande i kommunstyrelsen/nämnden medges rätt att bevilja icke tjänstgörande ersättare att få sin mening, i korta ordalag, antecknad i protokollet.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 58

Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe. Ledamoten bör börja tjänstgöra sedan pågående ärende handlagts.

Ersättarna ska, om dessa inte valts proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättare i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna därigenom påverkas får en ersättare som inställer sig under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare som kommer längre ner i turordningen.

Jäv och avbruten tjänstgöring

§ 59

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Yrkanden

§ 60

När kommunstyrelsen/nämnden förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats korrekt. Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter

får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte kommunstyrelsen/nämnden enhälligt beslutar att medge det. Om ordföranden anser att det behövs ska den ledamot som har framställt ett yrkande avfatta det skriftligt.

Omröstning (votering)

§ 61

Vid omröstning avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppopslistan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

Avgiven röst får inte ändras efter det att uppropet och avgivande av röster har förklarats avslutade genom klubbslag. Ledamot eller tjänstgörande ersättare som inte varit närvarande vid uppropet får efter denna tidpunkt inte utöva sin rösträtt.

Resultatet protokollförs med en tabell i protokollet alternativt med tabell kopplad till separat närvarolista.

Deltagande i beslut

§ 62

En ledamot som, där detta är möjligt, avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden innan beslut fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunstyrelsen/nämnden fattar det med acklamation.

Reservation

§ 63

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Justering av protokoll

§ 64

Nämndernas protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Kommunstyrelsens protokoll justeras av ordföranden och två ledamöter.

Kommunstyrelsen/nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen/nämnden justerar den.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

§ 65

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnderna ska underrätta kommunstyrelsen om ändringen och dess innehåll så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivning

§ 66

Delgivning med kommunstyrelsen/nämnden sker med ordföranden, stabschef eller annan anställd som kommunstyrelsen/nämnden bestämmer.

Undertecknande av handlingar

§ 67

Skrivelser, avtal och andra handlingar från kommunstyrelsen/nämnden ska på kommunstyrelsens/nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av sekreteraren. Vid förfall för ordförande inträder förste vice ordförande och vid förfall för denna inträder andre vice ordförande.

Kommunstyrelsen/nämnden får även uppdra åt förtroendevald eller tjänsteman att enligt av kommunstyrelsen/nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på kommunstyrelsens/nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Underlag och samråd

§ 68

Kommunstyrelsen/nämnden och dess utskott får begära in de yttranden och upplysningar från kommunens nämnder, beredningar och arbetstagare som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Kommunstyrelsen/nämnden ska samråda med övriga nämnder, andra myndigheter och med enskilda föreningar och organisationer som berörs av nämndens verksamhet.

Utskott

§ 69

Kommunstyrelsen ska tillsätta ett arbetsutskott samt får i övrigt tillsätta de utskott som styrelsen bestämmer och fastställa deras uppgifter. Arbetsutskottet består av fem ledamöter och fem ersättare.

Om kommunstyrelsen tillsätter ett tekniskt utskott, ska det fullgöra de trafikuppgifter som avses i 1 § Lag om nämnder för vissa trafikfrågor.

Kommunstyrelsens utskott kan vara beredande och/eller ha egna beslutsbefogenheter. Sådana beslutsbefogenheter fastställs i styrelsens delegationsordning.

Har styrelsen beslutat att tillsätta utskott ska bestämmelserna nedan gälla.

§ 70

Inom barn- och utbildningsnämnden, bygg- och miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, individ- och familjenämnden samt vård- och omsorgsnämnden ska det finnas ett arbetsutskott för respektive nämnd. Arbetsutskottet består av tre ledamöter och tre ersättare.

§ 71

Kommunstyrelsen/nämnden väljer för den tid kommunstyrelsen/nämnden bestämmer en ordförande och en vice ordförande bland utskottets ledamöter. Utskott får utse två vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för en längre tid får kommunstyrelsen/nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

§ 72

Ersättare ska närvara vid utskottets sammanträden endast om ledamot är förhindrad att tjänstgöra. Ledamot som är förhindrad att tjänstgöra ska meddela sin personliga ersättare samt utskottets kansli, som säkerställer att ersättare inkallas. Ersättare ska inkallas till tjänstgöring i den av kommunstyrelsen/nämnden vid valet bestämda ordningen.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskott, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

§ 73

Utskottet sammanträder på dag och tid som varje utskott bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordförande anser att det behövs eller när minst två ledamöter begär det.

§ 74

Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

Individ- och familjenämndens arbetsutskott får handlägga individärenden bara när samtliga ledamöter är närvarande.

§ 75

De ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen/nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet om beredning behövs. Ordföranden, kommundirektören eller kontorschef för handläggande kontor överlämnar sådana ärenden till utskottet. När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

§ 76

Det som föreskrivs för kommunstyrelsen/nämnderna gällande kallelse, yrkanden, deltagande i beslut, reservation samt jäv och avbruten tjänstgöring gäller i tillämpliga delar också utskotten.

Utskottens sammanträden ska protokollföras på samma sätt som nämndernas. Utskottens protokoll justeras av ordföranden och en ledamot. Paragrafer som ska justeras omedelbart bör redovisas skriftligt innan justering.

Arbetsordning

för kommunfullmäktige i Östhammars kommun

Antaget av	Kommunfullmäktige
Antaget	2024-06-18 § 98
Ersätter tidigare version	KF 2021-12-14 §184
Gäller för	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig	Kommundirektör

Innehåll

Antalet ledamöter och ersättare	4
Ordförande och vice ordföranden, Presidium.....	4
Presidiets uppgifter	4
Upphörande av uppdraget.....	5
Tid och plats för sammanträdena.....	5
Deltagande på distans	6
Tillkännagivande av sammanträden	6
Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde	6
Handlingar till sammanträdena.....	7
Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare	7
Placeringsordning	8
Upprop.....	8
Protokollsjustering	8
Föredragningsordning	9
Yttranderätt vid sammanträdena.....	9
Ordförande och vice ordförande i nämnd, beredning och bolag	9
Förtroendevalda revisorer	9
Ersättare	10
Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare	10
Frågeställare och förslagsställare	10
Berednings och företagens initiativrätt	10
Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena	10
Yrkanden	11
Propositionsordning	11
Deltagande i beslut	12
Omröstning	12
Valsedlar	12
Allmänhetens frågestund	13
Information	13
Allmänpolitisk debatt	13
Motion	14
Medborgarmotion	14
Interpellation.....	15

Fråga.....	16
Ordförandens remissrätt.....	17
Valberedning.....	17
Reservation	17
Expediering mm	18
Sekreterare	18

Utöver det som föreskrivs om fullmäktige i lag eller annan författning gäller bestämmelserna i denna arbetsordning. (5 kap. 71-72 §§ KL)

Antalet ledamöter och ersättare

(5 kap. 5 och 8 §§ KL), (14 kap 16-17 §§ VL)

§ 1

Kommunfullmäktige har 49 ledamöter.

I vallagen och även kommunallagen finns det bestämmelser om antalet ersättare.

Ordförande och vice ordföranden, Presidium

(5 kap. 11 § KL)

§ 2

De år då val av kommunfullmäktige har ägt rum i hela landet, väljer kommunfullmäktige bland ledamöterna en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande (presidium). Presidievalen skall förrättas på ett sammanträde som hålls före utgången av oktober månad.

Presidiet väljs för kommunfullmäktiges löpande mandatperiod.

§ 3

Tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i kommunfullmäktige längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

§ 4

Om ordföranden eller någon av vice ordförandena avgår som ledamot eller från sin presidentpost, bör kommunfullmäktige så snart det kan ske välja en annan ledamot för återstoden av tjänstgöringstiden för den som har avgått.

Om samtliga i presidiet är hindrade att fullgöra uppdraget, fullgör ålderspresidenten ordförandens uppgift.

Presidiets uppgifter

§5

En del av presidiets uppgifter preciseras nedan.

- Presidiet planerar, leder och ansvarar för fullmäktiges sammanträden,
- Presidiet kallar till överläggningar med den kommunala revisionen och med gruppledarna för de politiska partierna i fullmäktige,
- Presidiet är kommunfullmäktiges kontakt till den kommunala revisionen,
- Presidiet introducerar nya ledamöter t.ex. genom olika utbildningsprogram,

- Presidiet ansvarar för miniseminarium och utbildningar för ledamöter och ersättare,
- Presidiet ansvarar för uppvaktningar av den förtroendevalda organisationen.

Upphörande av uppdraget

(4 kap. 7 § KL)

§ 6

Om en förtroendevald som valts av fullmäktige upphör att vara valbar upphör uppdraget vid nästa fullmäktigesammanträde om inte fullmäktige, efter ansökan, beslutar att den förtroendevalde får ha kvar sitt uppdrag under återstoden av mandattiden. En sådan ansökan ska vara skriftlig och innehålla skälen för att uppdraget ska bestå. Ansökan ska göras i så god tid att den hinner behandlas av fullmäktige innan uppdraget upphör. Ansökan ges in till kommunstyrelsens kansli.

Tid och plats för sammanträdena

(5 kap. 12 och 13-14 §§ KL)

§ 7

Ordinarie sammanträde med kommunfullmäktige hålls på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer för varje år.

Första sammanträdet med det nyvalda kommunfullmäktige hålls under oktober på dag och tid som kommunfullmäktige bestämmer.

Ålderspresidenten bestämmer dagen och tiden för det första sammanträdet efter samråd med kommunstyrelsens presidium.

Om det är påkallat av särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena besluta, att visst sammanträde ska hållas på annan dag eller tid än den som kommunfullmäktige har bestämt.

Dag för extra sammanträde bestäms av ordföranden efter samråd med vice ordförandena, om inte kommunfullmäktige självt beslutar därom. Begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden. Av begäran ska det eller de ärenden framgå som skall behandlas.

Uppgift om beslut enligt 5:12 2:a stycket (extra sammanträde) ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen tillkännages på kommunens anslagstavla och inom samma tid sändas till varje ledamot och ersättare i kommunfullmäktige.

Sammanträdestiden för kommunfullmäktige är begränsad till kl. 18.00. Ordföranden har att besluta om sammanträdet skall fortsätta efter kl. 18.00.

§ 8

Om det föreligger särskilda skäl för det, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena ställa in ett sammanträde. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde skall ställas in låter ordföranden snarast underrätta varje ledamot och ersättare om beslutet.

Uppgift om beslutet ska snarast och minst en vecka före den bestämda sammanträdesdagen anslås på kommunens anslagstavla.

§ 9

Kommunfullmäktiges sammanträden hålls i lokal och på ort som presidiet bestämmer.

Deltagande på distans

(5 kap. 16 § KL)

§ 10

Fullmäktige får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på likvärdiga villkor.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast 14 dagar före sammanträdet anmäla detta till kommunfullmäktiges sekretariat. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Presidiet beslutar om rutiner och arbetsätt för deltagande på distans.

Tillkännagivande av sammanträden

(5 kap 13-15 §§ KL)

§ 11

Ordföranden ska tillkänna tid och plats för varje sammanträde med fullmäktige och uppgifter om de ärenden som ska behandlas. Fullmäktiges sammanträden ska tillkännas på kommunens anslagstavla minst en vecka före sammanträdesdagen. Varje ledamot och ersättare ska kallas till sammanträde minst en vecka före sammanträdesdagen. Kallelsen ska innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet och om de ärenden som ska behandlas. Kallelsen skickas via e-post med hänvisning till fullmäktiges digitala arbetsrum, om inte skäl talar däremot. I 5 kap. 14 och 15 §§ KL finns undantagsbestämmelser för brådskande ärenden.

Annonsering om sammanträde med kommunfullmäktige ska ske i de två gratistidningar som ges ut i kommunen och ska omfatta information angående allmänhetens frågestund, ett urval av de ärenden som ska behandlas (föredragningslistan) samt information om webbsändningar och webbsida.

Förlängning av sammanträde och fortsatt sammanträde

§ 12

Om fullmäktige inte hinner slutföra ett sammanträde på den utsatta sammanträdesdagen, kan ordförande/fullmäktige besluta att förlänga tiden för sammanträdet.

Fullmäktige kan också besluta att avbryta sammanträdet och att hålla fortsatt sammanträde en senare dag för att behandla de ärenden som återstår. I ett sådant fall beslutar fullmäktige genast, när och var sammanträdet ska fortsätta.

Om fullmäktige beslutar att hålla fortsatt sammanträde, utfärdar ordföranden en kungörelse om det fortsatta sammanträdet på vanligt sätt.

Om sammanträdet ska fortsätta inom en vecka, behöver inte någon kungörelse utfärdas. I ett sådant fall låter ordföranden dock underrätta de ledamöter och ersättare som inte är närvarande när sammanträdet avbryts om tiden och platsen för det fortsatta sammanträdet.

Handlingar till sammanträdena

§ 13

Ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige ska behandla ett ärende, om inte annat följer av lag.

Kommunstyrelsens och övriga nämnders förslag till beslut eller yttranden i de ärenden som tagits in i kungörelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare före sammanträdet.

Ordföranden bestämmer i vilken omfattning övriga handlingar i ett ärende skall tillställas ledamöter och ersättare före sammanträdet.

Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt.

Handlingarna i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet.

Interpellationer och frågor bör tillställas samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Anmälan av hinder för tjänstgöring och inkallande av ersättare

(5 kap. 17-21 §§ KL)

§ 14

En ledamot som är hindrad att delta i ett helt sammanträde eller i en del av sammanträdet, ska snarast anmäla detta till gruppledaren. Gruppledaren underrättar den ersättare som står i tur att tjänstgöra.

Vad som här har sagts om ledamot gäller även ersättare som redan har kallats att tjänstgöra.

Om ledamot utan att i förväg ha anmält förhinder uteblir från sammanträde eller hinder uppkommer för en ledamot att vidare delta i ett pågående sammanträde, kallar ordföranden in den ersättare som är närvarande vid sammanträdet och står i tur att tjänstgöra.

Ledamot är skyldig att anmäla till sekreteraren om ledamoten avbryter sin tjänstgöring.

Ordföranden bestämmer, när en ledamot eller en ersättare ska träda in och tjänstgöra under ett pågående sammanträde. Endast om det föreligger särskilda skäl får inträde ske under pågående handläggning av ett ärende, exempelvis om ingen ersättare har kunnat utses och majoriteten påverkas.

Placeringsordning

§ 15

Vid kommunfullmäktiges sammanträden intar presidiet, kommunfullmäktiges sekreterare särskilda platser vid presidiebordet. Ledamöter i kommunfullmäktige intar de platser som särskilt anvisas dem. Kommundirektören eller dennes ersättare intar en plats i lokalen.

Media intar särskilt anvisade platser.

Allmänheten och icke tjänstgörande ersättare ska anvisas platser väl avgränsade från ordinarie ledamöter och tjänstgörande ersättare.

Upprop

§ 16

Upprop sker via ett digitalt mötessystem.

Varje ledamot och ersättare har tilldelats en bärbar dator eller en läsplatta där användarna loggar in och närvaron på så sätt registreras.

aUpprop förrättas även vid början av sammanträde som efter längre avbrott fortsätter vid senare tidpunkt. Upprop avslutas med klubbslag.

Ledamot som infinner sig vid sammanträdet efter det att uppropet har avslutats, skall anmäla sig hos ordföranden, som tillkännager närvaron och låter ledamoten tjänstgöra.

Ledamot och tjänstgörande ersättare får inte annat än tillfälligtvis lämna sammanträdet utan att anmäla detta till ordföranden.

Upprop förrättas också i början av varje ny sammanträdesdag, vid fortsatt sammanträde och när ordföranden anses att det behövs.

Protokollsjustering

(5 kap. 69 § KL)

§ 17

Sedan upprop förrättats väljer kommunfullmäktige två ledamöter att jämte ordföranden justera protokollet och i förekommande fall biträda ordföranden med rösträkning.

Om två eller flera ledamöter har fungerat som ordförande under ett sammanträde, justerar varje ordförande de paragrafer i protokollet som redovisar de delar av förhandlingarna som han eller hon har lett.

Ordföranden bestämmer tiden och platsen för justering av protokollet från sammanträdet.

Ordföranden kan bestämma om att justeringen sker digitalt. I det fall bestämmer ordförande inom vilket tidsintervall justeringen ska ske. Kommunfullmäktige får besluta att en paragraf i protokollet skall justeras omedelbart.

Paragrafen ska redovisas skriftligt, innan kommunfullmäktige justerar den.

Föredragningsordning

(5 kap 52 § KL)

§ 18

Vid sammanträde handläggs ärendena i den ordning de står på ärendelistan. Kommunfullmäktiges ordförande får besluta om ändring av ordningsföljden.

Ordföranden bestämmer, när under ett sammanträde ett ärende ska behandlas som inte finns med i kungörelsen.

Yttranderätt vid sammanträdena

(4 kap 22, 5 kap 39-41 §§ KL)

§ 19

Ordförande och vice ordförande i nämnd, beredning och bolag

Ordföranden och vice ordförande i en nämnd vars verksamhetsområde ett ärende berör får delta i överläggningen i ärendet.

Ordföranden och vice ordförande i en kommunfullmäktigeberedning får delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som beredningen har handlagt.

Ordföranden i en nämnd eller i kommunfullmäktigeberedningen eller någon annan som besvarar en interpellation eller en fråga får delta i den överläggning som hålls med anledning av svaret.

Styrelsens ordförande i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL (kommunala bolag, stiftelser och föreningar), när fullmäktige behandlar ett ärende som berör förhållandena i företaget.

§ 20

Förtroendevalda revisorer

Kommunens revisorer får delta i överläggningen när kommunfullmäktige behandlar revisionsberättelsen och årsredovisningen.

Revisorerna får också delta i överläggningen, när kommunfullmäktige behandlar ett ärende som berör revisorernas granskning eller revisorernas egen förvaltning.

Revisorerna bör vid varje sammanträde ges möjlighet att lämna information om sin pågående verksamhet.

§ 21

Ordföranden låter efter samråd med vice ordförandena i den utsträckning som det behövs kalla ordförandena och vice ordförandena i nämnderna och kommunfullmäktigeberedningen, revisorerna samt anställda hos kommunen för att lämna upplysningar vid sammanträdena. Detsamma gäller utomstående sakkunniga.

Om kommunfullmäktige inte beslutar något annat, bestämmer ordföranden efter samråd med vice ordförandena i vilken utsträckning de som har kallats för att lämna upplysningar på ett sammanträde får yttra sig under överläggningarna.

§ 22

Ersättare

Ej tjänstgörande ersättare får delta i överläggningen i alla ärenden.

§ 23

Kommundirektör och kommunfullmäktiges sekreterare

Kommundirektören får delta i överläggningen i alla ärenden.

Kommunfullmäktiges sekreterare får yttra sig om lagligheten av det som förekommer vid sammanträdena.

§ 24

Frågeställare och förslagsställare

Vid behandlingen av fråga under allmänhetens frågestund bereds frågeställaren möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Den som har väckt ett ärende genom medborgarmotion har rätt att yttra sig med anledning av svaret på medborgarmotionen om motionen ska behandlas av kommunfullmäktige i enlighet med kommunfullmäktiges beslut § 136/2017-12-12.

Berednings och företagens initiativrätt

(5 kap. 22 § 1 st. 4 och 5 p)

§ 25

Beredning som har tillsatts av kommunfullmäktige har rätt att väcka ärende hos kommunfullmäktige, om kommunfullmäktige beslutar det.

Styrelsen i ett sådant företag som avses i 10 kap. 2-6 §§ KL (kommunala bolag, stiftelser och föreningar) får väcka ärenden i fullmäktige i sådana ärenden som företaget är skyldig att se till att fullmäktige får ta ställning till.

Talarordning, talartid och ordningen vid sammanträdena

(KL 5 kap. 43 §)

§ 26

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar får ordet i den ordningen han/hon har anmält sig och blivit uppgrad. Anförande ska hållas från särskild anvisad plats.

§ 27

Talartiden vid varje debattinlägg under kommunfullmäktiges sammanträden maximeras till fem minuter förutom replik.

Talartiden för gruppledaren vid inledningsanförande vid behandling av budgetärenden maximeras till femton minuter. Talartiden för ordförande i nämnd maximeras till tio minuter.

Den som har rätt att delta i kommunfullmäktiges överläggningar har också rätt till ett kort inlägg på högst två minuter för en replik med anledning av vad en talare har anfört. Inlägget görs omedelbart efter den talare som har ordet, då begäran om att få göra inlägget framställs.

§ 28

Skulle någon i sitt yttrande avlägsna sig från ämnet, får ordföranden med klubbslag fästa talarens uppmärksamhet på det. Om talaren inte rättar sig efter ordförandens erinran, får ordföranden ta från honom ordet. I övrigt får ingen avbryta en talare under hans anförande.

Ordförande kan visa ut den som uppträder störande och som inte rättar sig efter tillsägelse.

Uppstår oordning som ordföranden inte kan avstyra, får han upplösa sammanträdet.

Yrkanden

(5 kap. 53-§ KL)

§ 29

När fullmäktige har förklarat överläggningen i ett ärende avslutad, går ordföranden igenom de yrkanden som har framställts under överläggningen och kontrollerar att de har uppfattats rätt.

Ordföranden befäster genomgången med ett klubbslag. Därefter får inte något yrkande ändras eller läggas till, om inte fullmäktige beslutar medge det enhälligt.

Den ledamot som har framställt ett yrkande ska inlämna det skriftligt. Bifalls- och avslagsyrkanden behöver ej inlämnas skriftligt.

Propositionsordning

(5 kap. 57 § KL)

§ 30

Ordföranden får vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande strider mot lag eller annan författning. Om någon yrkar att proposition ändå skall ställas och detta yrkande bifalls, får ordföranden inte vidare vägra proposition.

Ordföranden skall vägra proposition, om han anser att ett framställt förslag eller yrkande innebär ett nytt ärende, varvid ordförandens beslut blir gällande. Detta är inte tillämpligt i ärende som inte behöver beredas.

Deltagande i beslut

(4 kap. 25 § 1 st KL)

§ 31

En ledamot som avser att avstå från att delta i ett beslut, ska anmäla detta till ordföranden, innan beslutet fattas.

En ledamot som inte har gjort en sådan anmälan anses ha deltagit i beslutet, om kommunfullmäktige fattar det med acklamation.

Omröstning

(4 kap. 25 § 2 st., 5 kap. 54-56, 58 §§ KL)

§ 32

Omröstningarna genomförs genom att ledamöterna avger sina röster med ett voteringsystem. Om voteringsystemet inte kan användas vid omröstning avges rösterna efter upprop. Upprop sker enligt uppropspan. Ordföranden uppropas och avger sin röst sist.

Sedan omröstningen har avslutats, befäster ordföranden detta med ett klubbslag. Därefter får inte någon ledamot avge sin röst. Inte heller får någon ledamot ändra eller återta en avgiven röst efter klubbslaget.

Om oenighet uppstår om resultatet av en öppen omröstning, ska en ny omröstning genomföras omedelbart.

Före varje omröstning skall ordföranden anmoda justeringsmännen att anteckna de avgivna rösterna.

Valsedlar

§ 33

Vid val som inte är proportionellt, skall valsedel för att bli giltig:

1. vara enkel, sluten, omärkt och fri från all tvetydighet i fråga om namn,
2. uppta lika många valbara namn som valet avser.

Personer med samma efternamn skiljs åt genom sina förnamn eller dessas begynnelsebokstäver. Om det är ovisst vem som åsyftas med något namn på valsedel, skall valsedel kasseras.

Om valsedel vid proportionellt val gäller särskilda bestämmelser.

Allmänhetens frågestund

§ 34

Allmänheten har rätt att ställa frågor till någon av kommunfullmäktiges ledamöter, ordföranden och vice ordförande i kommunstyrelsen, nämnder, bolag och stiftelse samt till kommunens revisorer och chefsjämsmän.

Allmänhetens frågestund hålls efter upprop när sammanträdet öppnats under högst 45 min.

Frågor inlämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, senast 6 dagar innan sammanträdet.

Frågorna får inte gälla myndighetsutövning mot enskild.

Frågan ska vara kortfattad och bör helst nedtecknas på särskilt underlag som finns att tillgå på kommunens hemsida och på kommunkontoret.

Ordföranden avgör efter samråd med vice ordförandena om en fråga får ställas, i vilken ordning de ska behandlas och vem som har att besvara frågan om det inte framgår av frågan.

Ordföranden läser upp frågan vid kommunfullmäktiges sammanträde.

Frågeställaren är, men behöver inte, vara närvarande vid det sammanträde där frågan ställs och besvaras. Frågeställaren bereds möjlighet att yttra sig under frågestunden.

Svaret ska vara kortfattat.

Debattinlägg av fullmäktiges ledamöter får ej förekomma under frågestunden.

Information

§ 35

Information till kommunfullmäktige kan lämnas från kommunalråden, nämnder, styrelser, förvaltningar, fullmäktigeberedningar och kommunala bolag samt de förtroendevalda revisorerna vid inledningen av sammanträdet.

Allmänpolitisk debatt

§ 36

Allmänpolitisk debatt hålls vid fullmäktiges första sammanträde efter sommaruppehållet. Om antalet eller typen av ärenden gör att sammanträdet kan väntas bli långt hålls den allmänpolitiska debatten istället vid fullmäktiges första sammanträde efter juluppehållet. Debatten är den sista punkten på ärendelistan.

Vid debatten får varje parti göra ett inlägg på vilket ledamöter kan begära en replik och den som gjort inlägget kan begära ett genmäle på repliken. Ordningen för partiernas inlägg lottas av presidiet inför sammanträdet.

Motion

(5 kap. 22 § p 2, 35 § KL)

§ 37

Motion ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en eller flera ledamöter i kommunfullmäktige. Frågor av olika beskaffenhet får inte behandlas i samma motion.

Vid överlämnande av motion bereds motionären att vid kommunfullmäktiges sammanträde lämna en kort presentation av motionen.

När motionen besvaras är talarordningen (förutom vad som i övrigt bestämts om talartid och talarordning):

- a. Den som väckt en motion redogör för sin motion.
- b. Den som besvarar motionen redogör för svaret.
- c. Repliker och fortsatt överläggning i ärendet enligt vad som är bestämt om talartid och talarordning.

Ersättare får väcka motion endast vid sammanträde då han/hon tjänstgör som ledamot.

Kommunstyrelsen ska årligen vid kommunfullmäktiges andra sammanträde under våren och det andra sammanträdet under hösten redovisa de motioner, som ännu inte är färdigberedda.

Medborgarmotion

§ 38

Den som är folkbokförd i kommunen kan skapa eller stödja en medborgarmotion om något i Östhammars kommun i kommunens e-tjänst medborgarmotion. När en medborgarmotion skapas är det viktigt att förslagsställaren skriver ett förslag som andra kan ta ställning till och stödja om de vill.

Medborgarmotionen granskas innan den publiceras på webbsidan för att se att den följer de regler som gäller för medborgarmotioner. Andra kan skriva under en motion först efter att den publicerats.

Om minst 1 % av kommunens folkbokförda invånare skriver under medborgarmotionen kommer den att överlämnas till kommunstyrelsen som beslutar hur motionen ska hanteras.

För medborgarmotion gäller:

- Medborgarmotionen ska vara skriftlig och ha uppgift om förslagsställarens namn, adress och telefonnummer.
- Medborgarmotionen ska handla om sådant som fullmäktige eller någon av nämnderna har befogenhet att besluta om. Om ärendet handlar om ett klagomål eller ett förslag till ändring i kommunens verksamhet vänder man sig till Östhammar Direkt.
- Namn på personer som inte kan antas ha gett sitt medgivande till publicering får inte publiceras.

- Om medborgarmotionen inte överensstämmer med kommunens riktlinjer och regler kan kommunen välja att inte publicera den eller ta bort den, om den redan publicerats. Kommunen förbehåller sig rätten att ta bort motioner utan att meddela avsändaren.
- Medborgarmotionen får inte handla om myndighetsutövning mot en enskild person eller ha odemokratisk eller rasistisk innebörd
- Möjligheten att stödja en medborgarmotion ges under max sex månader.
- Varje medborgarmotion får bara handla om ett ämne.
- När medborgarmotionen har utretts och beslut ska fattas kommer förslagsställaren att bjudas in till fullmäktige eller till den nämnd som tagit hand om ärendet.
- Falska underskrifter på en medborgarmotion kan leda till att kommunen tar bort namnsamlingen.
- Förslagsställaren ges möjlighet att själv presentera sin medborgarmotion när den behandlas av fullmäktige.
- Om medborgarmotionen inte genererat namnunderskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda eller fler under en sexmånaders period så avslutas namnsamlingen. Detta noteras på webben, informeras om vid kommunfullmäktige vid två tillfällen per år förslagsvis februari och oktober och förslagsställaren informeras mail- eller brevlades.

Interpellation

(5 kap. 59-63 §§ KL)

§ 39

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa interpellation gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Interpellationen ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Interpellation ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas. Både en signerad version och en digital version som texten kan kopieras från ska lämnas in.
3. Interpellation som inlämnats mindre än 10 dagar före sammanträdet besvaras vid sammanträdet närmast efter det då interpellationen ställs.
4. Interpellationer som inlämnas senast 10 dagar innan sammanträdesdagen bör besvaras på det sammanträde som den läggs fram.
5. Ett svar på en interpellation ska vara skriftligt. Interpellanten bör ges tillfälle att senast dagen före det sammanträde, då interpellationen ska besvaras, ta del av svaret i skriftlig form. Svaret ska lämnas i en digital version som texten kan kopieras från.
6. Uppgift om att interpellationssvar kommer att lämnas vid visst sammanträde bör intas

i tillkännagivandet om sammanträdet.

7. Kommunstyrelsens ordförande får överlämna interpellation som framställts till honom till annan ledamot av styrelsen som på grund av sitt uppdrag har särskilda förutsättningar att besvara interpellationen eller till ledamot i styrelsen för aktiebolag, ekonomisk förening eller stiftelse som har utsetts av kommunfullmäktige. Överlämnandet förutsätter att ledamoten har förklarat sig beredd att besvara interpellationen.
8. Ersättare får framställa interpellation endast vid sammanträde då han tjänstgör som ledamot. Vidare förutsätts att interpellationen genom ersättarens försorg då är tillgänglig för kommunfullmäktiges ledamöter. Ersättare får delta i debatt när interpellationen besvaras oberoende av om ersättaren tjänstgör vid sammanträdet eller ej.
9. Talarordningen vid interpellationsdebatt är (förutom vad som i övrigt bestämts om talartid och talarordning):
  - a. Den som ställt en interpellation redogör för sin interpellation.
  - b. Den som besvarar interpellationen redogör för svaret.
  - c. Repliker och fortsatt överläggning i ärendet enligt vad som är bestämt om talartid och talarordning.
  - d. Interpellanten ges möjlighet att avsluta debatten genom att ordförande frågar om interpellanten har något att tillägga när debatten i övrigt är avslutad.

Fråga

(5 kap. 64 § KL)

§ 40

Vill ledamot eller tjänstgörande ersättare framställa frågor, gäller följande utöver vad som stadgas i kommunallagen.

1. Frågan ska vara skriftlig och egenhändigt undertecknad av en ledamot.
2. Fråga ska lämnas till kommunfullmäktiges sekretariat, senast arbetsdagen före sammanträdesdagen då den är avsedd att framställas. Både en signerad version och en digital version som texten kan kopieras från ska lämnas in.
3. Frågan ska kunna besvaras utan större beredning.
4. Den tillfrågade ska närvara vid sammanträdet.
5. Frågan bör besvaras vid det sammanträde vid vilket den har ställts.

6. I debatt med anledning av frågan får endast den som framställt frågan och den tillfrågade delta.

Ordförandens remissrätt

§ 41

Motion eller annat ärende, som ska prövas av kommunfullmäktige och inkommer mellan två kommunfullmäktigesammanträden, får ordföranden eller på dennes uppdrag kommundirektören remittera till kommunstyrelsen för beredning.

Om ärendet inte har överlämnats till kommunfullmäktiges prövning vid nästa sammanträde, ska ordföranden då göra anmälan om remissen.

Kommunfullmäktige beslutar om remiss för beredning av motion eller annat ärende som inte har remitterats med stöd av bestämmelserna i första stycket.

Valberedning

§ 42

Vid första sammanträdet efter det att val av kommunfullmäktige har ägt rum väljer kommunfullmäktige för löpande mandatperiod en valberedning bestående av minst en ledamot och en ersättare från varje parti representerat i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige väljer samtidigt och för samma tid bland valberedningens ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Valberedningen ska upprätta förslag till alla val som förekommer hos kommunfullmäktige utom val av kommunfullmäktiges presidium och valberedning.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut, förande av protokoll mm gäller för valberedningen vad den själv bestämmer.

Kommunfullmäktige kan dock besluta att förrätta val utan föregående beredning.

Reservation

(4 kap. 27 § KL)

§ 43

En ledamot som reserverar sig mot ett beslut bör vid reservationen ange om reservationen är muntlig eller skriftlig.

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen, ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren senast två dagar före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet.

Expediering mm

§ 44

Utdrag ur protokollet ska tillställas de nämnder, andra organ och personer som berörs av besluten i protokollet.

Kommunstyrelsen och kommunens revisorer ska dock alltid tillställas hela protokollet.

Ordföranden undertecknar och sekreteraren kontrasignerar kommunfullmäktiges skrivelser och de andra handlingar som upprättas i kommunfullmäktiges namn, om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

Tillkännagivande av justering av fullmäktiges protokoll ska göras i enlighet med vad som föreskrivs i 8 kap. 12 § KL. Härutöver ska hela protokollet publiceras via kommunens anslagstavla i den utsträckning hinder ej möter på grund av lag eller annan författning.

§ 45

Beslut som innebär att fullmäktige ger ett uppdrag eller beslutar om en åtgärd som ska verkställas ska alltid förse med ett datum då beslutet ska vara verkställt samt ska alltid förse med ett datum då fullmäktige ska ha fått återrapport om uppdragets genomförande eller åtgärdens verkställighet. Om återrapport ska ske inom ramen för årsredovisning eller annan återkommande uppföljning ska det anges, annars ska återrapporten utgöra ett eget ärende. Om uppdraget eller åtgärden inte kunnat verkställas ska en lägesrapport lämnas vid samma tidpunkt och vid behov även omfatta förslag på ändringar i beslutet för att möjliggöra att det verkställs.

Sekreterare

§ 46

Som sekreterare hos kommunfullmäktige och valberedningen tjänstgör kommunesekreteraren, om inget annat påkallas av omständigheterna. Ersättare för sekreteraren utses av kommundirektören.

Denna arbetsordning träder i kraft 27 juni 2024.

Årsredovisning för IT- nämnden 2023

Innehållsförteckning

Verksamhetens uppföljning	3
Nationella nyckeltal och verksamhetens nyckeltal	3
Särskilda uppdrag verksamheterna	5
Verksamheternas rapporter	6

Verksamhetens uppföljning

Nationella nyckeltal och verksamhetens nyckeltal

Agenda 2030 är FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och säkerställa ett varaktigt skydd för vårt klimat och vår miljö till år 2030. Det är den mest ambitiösa överenskommelsen för hållbar utveckling som världens ledare någonsin har antagit.

IT-centrums målarbete utgår dels ifrån Agenda 2030, dels ifrån särskilda verksamhetsspecifika mål.

Kommun och inflytande

16.2 Kommunens verksamheter ska vara effektiva, transparenta och rättssäkra.

IT-centrums IT-stab har ett tydligt fokus på att utveckla verksamheten för att skapa en effektivare, mer transparent och rättssäker IT-leverans och systemlivscykelhantering.

IT-centrum, i samverkan med medlemskommunernas digitaliseringsstrategier samt gemensam service, arbetar för en mer adekvat systemlivscykelhantering och förändringshantering. (IT-nämnd)

17.1 Kommunens samverkan och partnerskap med andra kommuner, Region Uppsala, företag och civilsamhälle ska öka.

Arbetet som påbörjades under 2021 är nu inne i sin andra fas och IT-centrum har påbörjat arbetet med så kallad samsourcing, det vill säga hemtagning av outsourcad drift och support från tredjepartsleverantör. Detta är ett komplext arbete med många involverade parter. Arbetet bedöms att vara klart under 2025.

Möjligheter till närmare samarbete med kommuner utanför medlemskommunerna samt Region Uppsala finns inom områden som utbildning och hälsa, vård och omsorg. (IT-nämnd)

Barnomsorg och utbildning

4.2 Alla barn ska erbjudas en likvärdig grundskola av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

IT-centrum tillhandahåller enhetlig IT-utrustning och support till samtliga medlemskommuners skolverksamheter samt arbetar för samverkan för enhetlig digitalisering via dedikerat förvaltningsstöd inom IT-centrum.

Förmågeanalys och -planering gällande digitalisering inom utbildning skulle kunna bidra till ett mer adekvat och sammanhållet administrativt verksamhetsstöd. Arbetet med att möjliggöra AI inom skolsystemet undersöks tillsammans med medlemskommunernas utbildningsverksamheter.

IT-centrum, i samarbete med medlemskommunerna, analyserar och utvecklar skolutrullningsprocessen.

(IT-nämnd)

Bo, trafik och miljö

7.2 Minska kommunens energiförbrukning, bland annat genom energieffektivisering.

IT-centrum, i enlighet med marknaden i övrigt, arbetar aktivt med så kallad virtualisering av IT-miljön, det vill säga flertalet programvara driftsätts på samma enskilda maskinvara, vilket möjliggör ökad energieffektivisering.

Arbete med att utveckla upphandlingsunderlag för att tydligare ställa särskilda krav kring energiförbrukning såväl internt inom medlemskommunerna som externt vid utveckling av den teknik och de tjänster som IT-centrum nyttjar har påbörjats.

(IT-nämnd)

9.2 Genom upphandling styra mot renare och smartare teknik.

IT-centrum har, genom strategiskt inköpsarbete, övergått till så kallade funktionsupphandling samt att kravställa leverantörer utifrån relevanta ISO-standarder.

(IT-nämnd)

12.1 Minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

IT-centrum har ramavtal för återtag av all IT-utrustning. (IT-nämnd)

13.1 Senast år 2045 ska kommunen inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser.

IT-centrum, genom sitt strategiska inköpsarbete, arbetar med att skapa förutsättningar för hållbar IT inom medlemskommunerna. Avsikten är att minimera miljöpåverkan utmed hela den tekniska livscykeln från utveckling, produktion, förvaltning till avveckling. (IT-nämnd)

Kommunen som arbetsgivare

3.9 Minskad sjukfrånvaro i kommunens verksamhet.

Strukturerat arbetsmiljöarbete med stöd av tredjepart har medfört såväl en sundare arbetsplats som en starkare kultur. Sjukfrånvaro 2023 var 2,43 % och sjukfrånvaron bedöms inte vara relaterad till arbetsplatsen. Arbetet bedöms fortgå under 2024. (IT-nämnd)

Särskilda uppdrag verksamheterna

Kommun och inflytande

Status	Särskilda uppdrag
--------	-------------------

6.1.c Digitaliseringstakten inom kommunens verksamheter ska öka för att uppnå bättre service gentemot medborgare, verksamhetseffektivisering samt ge möjligheter för nya servicelösningar.

Kommentar

IT-centrum arbetar aktivt tillsammans med medlemskommunernas digitaliseringsstrategiska grupp och digitaliseringsrådet för att finna samarbetsformer och processer för att säkerställa en effektiv digitalisering för såväl medborgare, medarbetare som näringslivet.

Bo, trafik och miljö

Status	Särskilda uppdrag
--------	-------------------

6.3.c Källsortering av avfall ska införas i kommunens samtliga verksamheter under 2022.

Kommentar

IT-centrum ska arbeta aktivt med strukturerat återtag av maskinvara och har därmed initierat en upphandling för återtag. Tjänsten ska vara på plats under 2023.

Kommunen som arbetsgivare

Status	Särskilda uppdrag
--------	-------------------

6.7.d Alla verksamheter ska verka för att möjliggöra för fler deltidsbrandmän (RIB) bland kommunens medarbetare.

Kommentar

IT-centrum har medarbetare som arbetat som deltidsbrandman, numera deltid som brandman och deltid inom IT-centrum, och som engagerar sig inom brandförsvaret på annat sätt. .

Verksamhetens rapporter

Verksamhetens resultatrapport

(tkr)	Årsutfall 2023	Årsbudget 2023	Årsavvikelse 2023	Årsprognos 2023	Prognosavvikelse	Årsutfall 2022
Taxor & avgifter	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	82 491	82 549	-58	82 549	-58	74 156
Summa intäkter	82 491	82 549	-58	82 549	-58	74 156
Personalkostnader	-33 005	-34 671	1 666	-34 207	1 202	-27 569
Material	-1 007	-866	-141	-885	-122	-722
Tjänster	-45 615	-41 927	-3 688	-43 371	-2 244	-43 047
Övriga kostnader	-132	-1 014	882	-1 015	883	-675
Kapitalkostnader	-101	-71	-31	-104	3	-101
Avskrivningar	-2 553	-4 000	1 448	-2 934	381	-2 009
Summa kostnader	-82 413	-82 549	136	-82 516	103	-74 123
Verksamhetens nettokostnader	78	0	78	33	45	33
Finansiella intäkter						
Finansiella kostnader	-78	0	-78	-33	-45	-33
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0	0
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	0	0	0	0	0

Verksamheternas investeringsrapport

Enhet	Årsutfall 2023	Årsbudget 2023	Årsavvikelse 2023	Årsprognos 2023	Prognosavvikelse	Årsutfall 2022
Administration	0	-500	500	-500	500	0
Drift	-3 022	-2 000	-1 022	-2 000	-1 022	0
Nät	0	-1 000	1 000	-1 000	1 000	-1 095
Summa verksamheten	-3 022	-3 500	478	-3 500	478	-1 095

Analys och kommentar till utfall januari-december 2023

IT-centrum har en positiv avvikelse mot budget med 58 tkr.

Tillsammans med intäkter som inte var beräknade, lönebidrag 192 tkr och försäljning av en bil 75 tkr, får medlemskommunerna tillbaka 325 tkr.

Fördelning enligt följande: Heby 58 tkr, Knivsta 74 tkr, Tierp 84 tkr, Älvkarleby 29 tkr, Östhammar 80 tkr.

Personalkostnader har en positiv avvikelse mot budget beroende på vakanser som uppstått i glappet mellan avslutade anställningar och nya rekryteringar.

Övriga kostnader har en positiv avvikelse främst på grund av att utbildning av personal inte

har genomförts som beräknat i budget.

Tjänster har en negativ avvikelse då konsulter har använts för att täcka upp avvikelserna gällande egen personal.

Investeringsbudgeten har använts till brandväggar och servrar. De största investeringarna gjordes i slutet av år 2023 och kostnaderna för avskrivningar får därför en positiv avvikelse mot budget.

Utfall hela 2023 jämfört med prognosen i delårsrapporten

Totalt sett är årsutfallet i enlighet med prognos, en positiv avvikelse på 58 tkr.

Största skillnaden ligger i bedömningen av personal och konsultkostnader vilket förklaras under rubriken Analys och kommentar till utfall januari-december 2023, ovan.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Organisationsutveckling, personalomsättning samt förändrad kompetensförsörjningsplan har lett till behov av att förstärka verksamheten med externa specialister inom IT- och nätverksarkitektur samt IT-säkerhet.

Förväntad utveckling

Samhällets digitala transformation och det förändrade geopolitiska läget innebär en förflyttning av kostnader inom kärn- och stödverksamheter med målet att realisera ekonomiska, omfördelnings-, samhälls- och kvalitetsnyttor. Ett större fokus på informations- och IT-säkerhet, intelligent automation och artificiell intelligens (AI) kommer att radikalt förändra vårt sätt att arbeta och hur våra kostnader fördelas inom IT-nämndens medlemskommuners verksamheter och IT-centrum.

IT-centrum kommer att behöva investera i ny teknik för att kunna möta såväl verksamheternas som samhällets behov och krav. Förändringar i IT-centrums IT-leverans kommer att ske succesivt över tid för att möta framtiden på bästa sätt. Detta innefattar hur IT-centrum organiseras, vilka tjänster som tillhandahålls och på vilket sätt, vilken teknik som erbjuds medlemskommunerna och hur IT styrs. En synnerligen viktig faktor för att kunna leverera välfungerande och säker IT är kompetensförsörjningen av IT-centrum.

Nämnd
ÖverförmyndarnämndenDatum:
2024-02-12Handläggare:
Anna Strandberg

Bokslut 2023 Gemensam nämnd

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,8	0,5	0,8
Flyktningmottagande	2,2	0,0	-0,3	-0,2
Övriga verksamheter	0,0	-0,1	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,8	0,2	0,6

Nämndens analys – sammanfattning

Resultatet per december är ett överskott om 0,8 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet består av övriga ställföreträdare (ej gode män för ensamkommande), kanslikostnader och mindre kostnader för den gemensamma nämnden (tex utlägg för politiker).

Resultatet per december är ett överskott mot budget på 0,7 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar och föräldraledigheter.

Flyktningmottagande

Verksamheten Flyktningmottagande består av gode män för ensamkommande barn och vissa kanslikostnader.

Resultatet per december är enligt budget.

Bokslut 2023

Uppsala

I analysen för Uppsala kommun ingår det gemensamma resultatet. Därtill kommer de intäkts- och kostnadsposter som endast gäller Uppsala kommun. Det är reglerande av under/överskott gentemot de andra kommunerna, kostnaderna för Uppsalapolitikerna och bidrag från Migrationsverket.

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,5	0,5	0,4
Flyktningmottagande	2,2	-0,1	0,2	-0,1
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,4	0,7	0,3

Nämndens analys – sammanfattning

Resultatet per december är ett överskott om 0,4 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

Resultat per verksamhet

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet består av övriga ställföreträdare (ej gode män för ensamkommande), kanslikostnader och mindre kostnader för den gemensamma nämnden (tex utlägg för politiker).

Resultatet per december är ett överskott mot budget på 0,5 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar och föräldraledigheter.

Flyktningmottagande

Verksamheten Flyktningmottagande består av gode män för ensamkommande barn, intäkt från Migrationsverket och vissa kanslikostnader.

Resultatet per december är ett litet underskott på 0,1 miljoner kronor. Detta beror på lägre intäkt från Migrationsverket än vi budgeterat för.

Överförmyndarnämnden
Rapport

Datum:
2024-02-12

Ansvarig:
Susanna Sandström

Överförmyndarnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Viktiga händelser under året

Digitala välfärdstjänster

Sen några år tillbaka finns en digital färdplan för överförmyndarnämndens verksamhetsutveckling. Syftet med den digitala färdplanen är att säkerställa en långsiktig planering för att nämndens tillsynsarbete fortsatt genomförs på ett rättssäkert och effektivt sätt. Den digitala färdplanen är en strategisk planering av samordningsbehov, omvärldsbevakning och nyttjande av resurser på ett strukturerat sätt.

Vid en genomgång av den digitala färdplanen i början av 2023 visade det sig att förvaltningen redan påbörjat aktiviteter som var planerade för 2023 och 2024. Det blev tydligt att vissa justeringar behövde göras då arbetet med digitalisering gått snabbare än förväntat. Under 2023 har förvaltningen därför anordnat en workshop för att ta fram nya mål och aktiviteter. Förvaltningen har också arbetat strategiskt för att följa de planerade aktiviteter som redan fanns i den digitala färdplanen.

De aktiviteter som genomförts enligt plan är att revidera förvaltningens informationshanteringsplan i syfte att sluta underteckna beslut som inte behöver det. Det har genomförts fler insatser för att lansera och nå ut med den e-tjänst för redovisning som började användas under 2023. Med framförallt har förvaltningen påbörjat arbetet med robotisering av processer. Förvaltningen har i vissa processer kunnat påverka vilka åtgärder som ska prioriteras och i andra fall har det varit beroende av externa faktorer såsom utveckling hos en leverantör.

Ny strategi för rekrytering av ställföreträdare

I januari 2023 lyftes ett initiativärendet till överförmyndarnämnden angående behovet av att rekrytera fler ställföreträdare. Nämnden beslutade i februari 2023 att ge förvaltningen i uppdrag att utreda förslagen i initiativärendet. Förvaltningen fick i uppdrag att se över den rekryteringsmodell som användes och dess utfall, att kontakta andra förvaltningar för att kartlägga goda exempel när det gäller rekryteringar och att ta fram en kostnadskalkyl på webbaserad

rekryteringskampanj som pågår på helårsbasis. Efter att förvaltningen genomfört en utredning beslutade Överförmyndarnämnden att följa den nya strategi som tagits fram gällande att anordna fler och större träffar för både befintliga och nya ställföreträdare. Förvaltningen ska också fortsatt eftersöka och kontakta förvaltningar i andra kommuner för att kartlägga goda exempel när det gäller rekrytering. Samt med en regelbundenhet annonsera i sociala medier enligt en strategi och intervall som tas fram med hjälp av kommunens kommunikatörer.

Måluppfyllelse under året

Nämnden har arbetat med alla fyra fokusmålen i Mål och budget. Nämnden har uppfyllt tre av dessa helt och ett i hög grad.

Målet som uppfylldes i hög grad kunde inte uppfyllas helt eftersom målet var att samtliga årsräkningar skulle vara granskade den 1 september 2023. Förvaltningen nådde målet till 96%. Detta får ändå räknas som ett bra resultat med tanke på att förvaltningen fått in fler årsräkningar än väntat och tiden endast överskridits med anledning av det överskottet. Under denna rubrik ryms även rekryteringsmålet på 80 nya ställföreträdare som inte kunde nås, det rekryterades 58 st. Det är visserligen en ökning mot föregående år men inte tillräckligt i förhållande till nämndens behov.

Gemensam nämnd

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,8	0,5	0,8
Flyktningmottagande	2,2	0,0	-0,3	-0,2
Övriga verksamheter	0,0	-0,1	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,8	0,2	0,6

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Resultatet per december är ett överskott om 0,8 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

Uppsala

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Årets resultat 2023	Årets resultat 2022	Helårsprognos resultat 202308
Politisk verksamhet	20,2	0,5	0,5	0,4
Flyktningmottagande	2,2	-0,1	0,2	-0,1
Övriga verksamheter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nämnden totalt	22,4	0,4	0,7	0,3

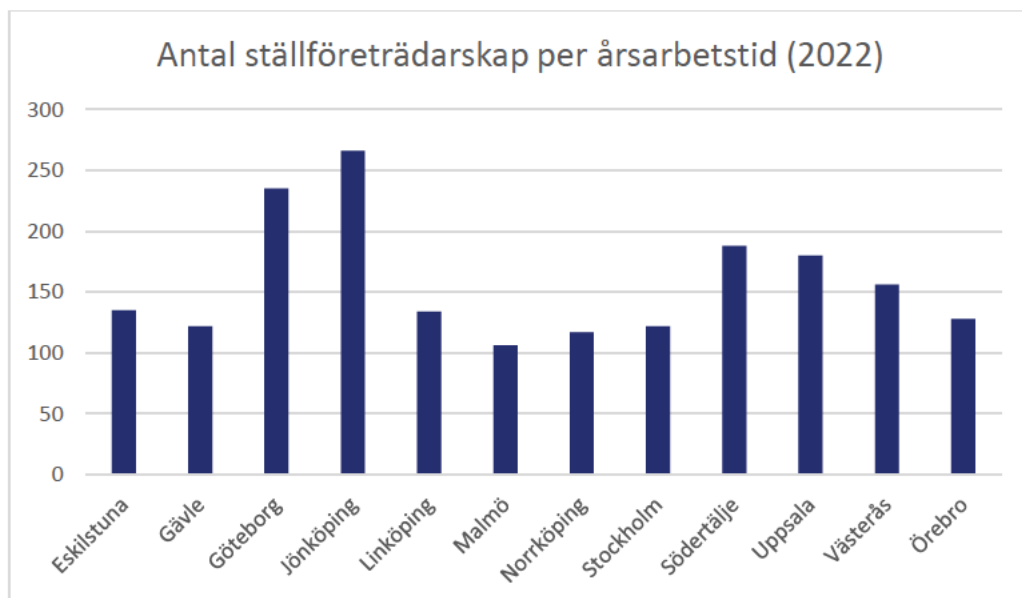

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

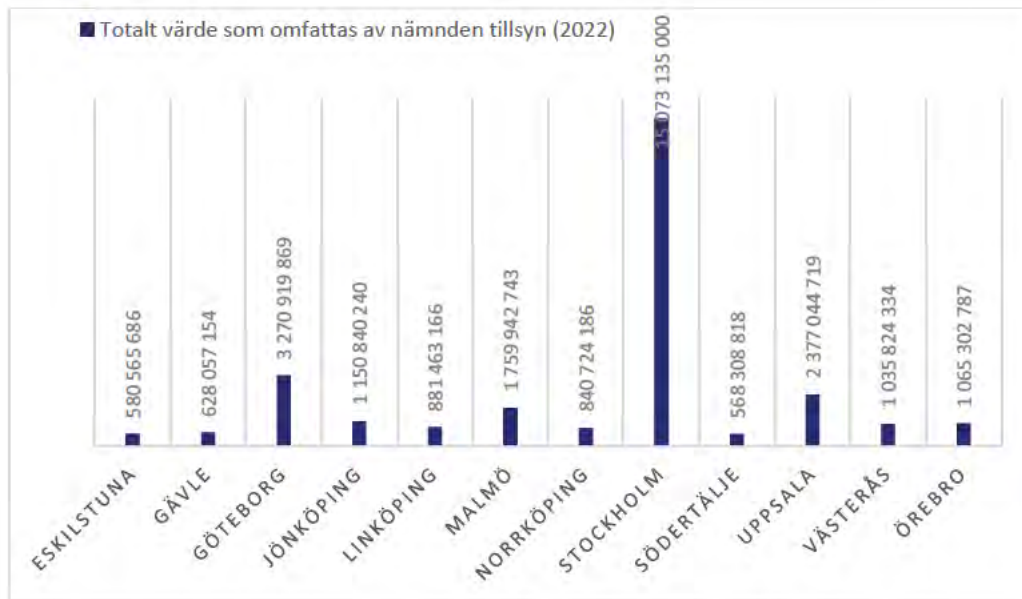
I Uppsala kommuns resultat ingår Uppsalas del av den gemensamma nämndens resultatet, underskott/överskott regleras gentemot övriga kommuner. Därtill kommer de intäkts- och kostnadsposter som endast gäller Uppsala kommun, kostnad för Uppsalas politiker och bidrag från Migrationsverket.

Resultatet per december är ett överskott om 0,4 miljoner konor som beror på lägre kostnader än budget för arvoden till övriga ställföreträdare. PO-pålägget är för högt budgeterat samt att det är procentuellt fler huvudmän som betalar arvodet själva. Kansliet har också haft lägre personalkostnader.

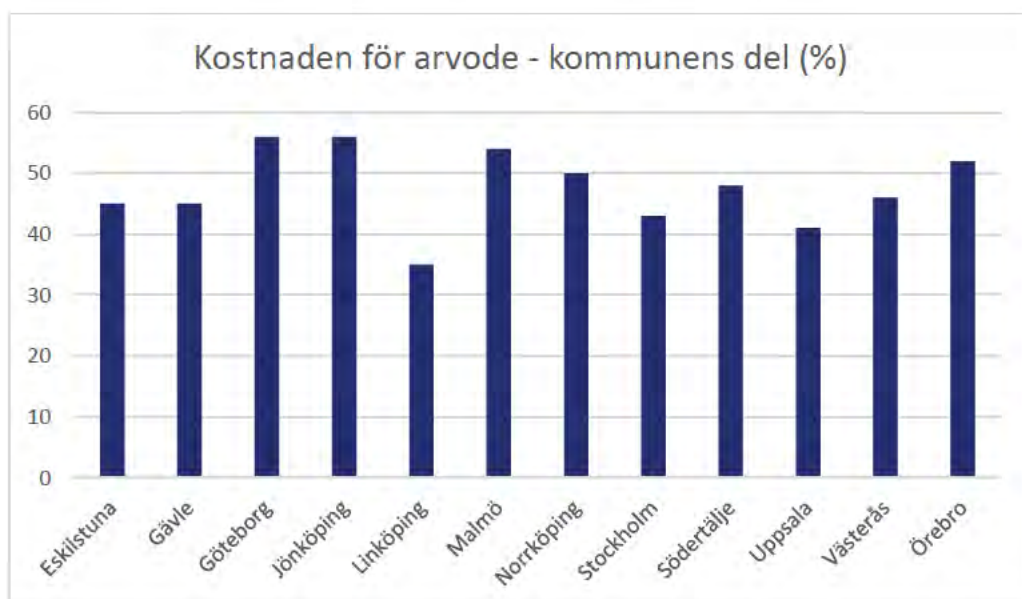
Utvecklingen över tid

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som Södertälje och Västerås av R9-kommunerna (9 kommuner som Uppsala kommun ofta jämför sin verksamhet med), mellan 150 och 200 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är på en relativt stabil nivå och löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan bedrivas. Statistiken som redovisas är för 2022 eftersom 2023 års statistik inte publiceras av Länsstyrelsen förrän under mars månad 2024.

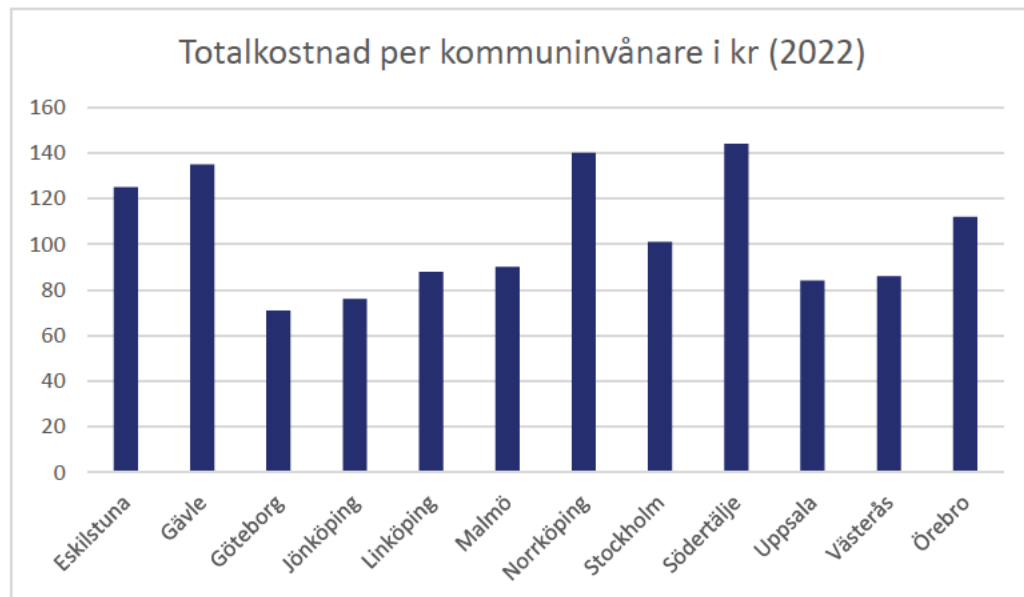

En stor och viktig del av överförmyndarverksamheten är granskningen av gode männen och förvaltarnas årsredovisningar. I samband med granskning av årsredovisningen ska överförmyndaren kontrollera att den enskilde fått nytt av sina inkomster samt eventuellt kapital och att den enskilde inte lidit några rättsförluster. För att göra en bedömning av hur stor inkomst och förmögenhet som respektive överförmyndarverksamhet har tillsyn över är det intressant att titta på det samlade värdet som omfattas av överförmyndarens tillsyn. Stockholms överförmyndare sticker ut med långt större samlade värden än någon annan överförmyndarverksamhet. Uppsala läns överförmyndarnämnd har tillsyn över cirka 2,4 miljarder kronor vilket är något mindre än Göteborgs överförmyndarnämnd. Nämnden har en välutarbetad granskningsrutin och har på de senaste åren utarbetat ett arbetssätt vid granskning av årsräkningar som gör att granskningen även avslutas i tid.

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. Många överförmyndare tillämpar Sveriges Kommuners och Regioners riktlinjer vilket även överförmyndarnämnden i Uppsala län gör. Vem som är betalningsansvarig för det arvode som överförmyndaren beslutar till god man eller förvaltare framgår av lag. Det

stys av inkomster och tillgångar, enskilda med låga inkomster och små tillgångar betalar inte arvode medan övriga gör det. I Uppsala län står kommunen för arvodet i 41 % av alla ärenden under 2022.

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan kommunerna i R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 84 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Malmö, Västerås och Linköping.

Framtida utmaningar

Dagens ställföreträdersystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället, där en stor del av uppdragen innehålls av anhöriga till den enskilde. Systemets ideella karaktär grundar sig i föreställningen att en god man ska vara just en god person som kliver in och hjälper en medmänniska. Däremot finns det uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. Det kan vara uppdrag där det exempelvis finns omfattande skulder, missbruk eller hemlöshet. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Sverige har en åldrande befolkning och det går mot en utveckling där äldre blir både fler i antal och lever längre. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller äldre att fördubblas under de kommande åren. Detta kommer att ställa större krav på den kommunala verksamheten som helhet, och däribland överförmyndarnämnden.

SOU 2021:36

Under våren 2021 presenterades SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn som föreslår en rad ändringar inom området för överförmyndarnämndens verksamhet. Bland annat föreslås nya begrepp vad gäller omfattningen av ett uppdrag, högre krav på ställföreträdarna vad gäller redovisning och en ökad beslutanderätt för överförmyndarna. Den ökade beslutsrätten för överförmyndarna innebär att beslut om anordnande, jämkning och upphörande i ovtistiga godmanskap flyttas från

tingsrätterna till överförmyndarna. Det finns också förslag på införandet av en ny myndighet som ska arbeta med framtagande av föreskrifter, vägledning, utbildningsmaterial, statistik och att tillhandahålla ett nationellt ställföreträdaregister.

Den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län var remissinstans och lämnade ett huvudsakligen positivt remissvar då många föreslagna ändringar redan är i linje med den verksamhet nämnden bedriver eller vill kunna bedriva.

Lagförslaget har dock inte genomförts enligt plan och det är i nuläget oklart när och om det kommer bli aktuellt.

Verksamhets-/affärsplan 2023

5500 - Överförmyndarnämnden (ÖFN)

Innehållsförteckning

1 Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	3
1.1 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.....	4
1.2 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.....	5
1.3 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen	7
1.4 KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.	8
1.5 KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen.....	9
1.6 Nämnden ska ha en ett jämlikt resursnyttjande.....	9
1.7 NB1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål).....	10
1.8 N1.2. Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap (Gemensamt HR-nämndmål)	11
2 Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb	13
2.1 10: Förenkla företagens vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagsservice med hög kvalitet.....	14
2.2 12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.....	15
3 Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	16
3.1 15: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.....	17
4 Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	19
4.1 27: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.....	20
4.2 20: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	21
4.3 23: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända	23
4.4 24: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.	23
4.5 KS-BESLUT: att uppdra till nämnder och bolagsstyrelser att beakta integrationsrapporten och vidta åtgärder för en bättre integration i Uppsala.....	24

4.6 KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut	25
4.7 KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.....	25
4.8 Överförmyndarnämnden ska tillse att barnets bästa alltid sätts i främsta rummet	26
4.9 Granskningen av årsräkningar ska vara klar senast den 1 september 2022.....	27
4.10 Överförmyndarnämnden ska tillse att äldre och personer med funktionsvariationer upplever trygghet, frihet och tillgänglighet	28
4.11 Ställföreträdare ska erbjudas nödvändig utbildning och kompetensutveckling	29

5 Bilagor för rapportering till kommunstyrelsen..... Fel! Bokmärket är inte definierat.

6 Synpunktshantering..... 32

6.1 Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden (synpunktshantering)? Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/ansvänds det digitala verktyget av hela er verksamhet?.....	32
6.2 Följer ni upp totalt antal inkomna synpunkter och hur många som leder förändring/förbättring av verksamheten?	32
6.3 Hur har verksamheten förbättrats genom att ta emot synpunkter från invånare och intressenter? Beskriv 1-2 områden där inkomna synpunkter lett till förändring/förbättring.33	

Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Uppsala går in i en svår tid och många invånare och verksamheter får det tuffare ekonomiskt på grund av omvärldsläget. Uppsala kommunkoncern har en välskött ekonomi och ska fortsätta att utveckla en effektiv förvaltning för att klara kommunens välfärdsuppdrag.

Hållbar ekonomisk utveckling är en av förutsättningarna för en stark välfärd och behövs för att säkra människors försörjning och sociala trygghet. En hållbar ekonomi innebär att kostnaderna inte överstiger intäkterna och att kostnaderna inte överförs på kommande generationer. Kommunens resurser ska fördelas jämställt. Ansvarsfull resursanvändning innebär bland annat att kontinuerligt ta tillvara möjligheterna till både effektiviseringar och omprioriteringar. Ekonomisk hållbarhet förutsätter också ett framtidsperspektiv som skapar utrymme för kvalitetsförbättringar och nödvändiga investeringar idag som skapar nytta över lång tid framåt.

Uppsala kommun ska ge de som bor, verkar och besöker Uppsala välfärdstjänster och service av god kvalitet. Barn och elever ska ges förutsättningar att minst nå kunskapskraven och nå gymnasieexamen. För att lyckas ges elever förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning genom att deras utveckling och lärande stimuleras i en trygg miljö under hela utbildningskedjan, från förskola till gymnasium. Varje barn ges rätt stöd och stimulans i sitt lärande. Oavsett ålder ges förutsättningar för ett livslångt lärande, ständig utveckling, god livskvalitet, minskade kunskapsklyftor och goda utbildningsresultat.

Stöd, vård och omsorg ska ha god kvalitet och utformas utifrån individens behov och förutsättningar. Det ska finnas valfrihet för äldre och kvaliteten alltid ska värnas. Kvaliteten inom äldreomsorgen ska stå i fokus, både i egen och i upphandlad verksamhet. Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun där äldreomsorgen känns trygg för Uppsalas äldre och deras anhöriga.

Kommunen kännetecknas av god service, tillgänglighet och effektivitet i alla kontakter med invånare, företag, organisationer och besökare. Verksamhetens kvalitet utvecklas kontinuerligt utifrån nyskapande, innovationer, omvärldsbevakning och ständiga förbättringar. Uppsalas invånare, brukare och medarbetare har erfarenheter och förslag om kommunens utveckling och är en resurs som ska tas till vara.

Att vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en hållbar arbetsmiljö och goda utvecklingsmöjligheter är grundförutsättningar för att engagera, motivera och utveckla medarbetare. Det kräver ett strukturerat och systematiskt arbete med kompetensplanering. Kommunen behöver bli bättre på att ta hand om den kompetens som redan finns i verksamheten och säkerställa en stabil grundbemanning. För att kunna erbjuda service av

god kvalitet behövs fler som arbetar heltid, lägre sjuktal, fler som får förutsättningar att förlänga arbetslivet och en träffsäker nyrekrytering.

Bedömning
Helt uppfyllt

UPPDRAG

1.1 1: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.

För att klara av välfärdsuppdraget behöver alla nämnder och bolagsstyrelser säkerställa en resurseffektiv verksamhet. Kommunkoncernens styrning och ledning ska bygga på tillit utan detaljstyrning. Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi. Genom en samordnad organisation tillhandahåller kommunledningskontoret verksamhetsnära stöd till nämnderna och bolagen inom bland annat ekonomi, HR, kommunikation, IT och fastighet. De kommungemensamma kostnaderna för dessa processer fördelas inom kommunkoncernen. Genom att effektivisera stödprocesserna såväl inom respektive förvaltning och bolag som inom de gemensamma stödfunktionerna ska resurser frigöras till kommunens kärnverksamheter.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

1. Beskriv vad ni har gjort och ert pågående arbete (inte det ni planerar att göra framöver). Inkludera vad ni har gjort och ert pågående arbete med era resultatförstärkande åtgärder.

Vi har flera digitaliserings-, och effektiviseringsprojekt igång. Det är bland annat arbete med en robot som ska hämta formulärsvar och ladda upp i vårt verksamhetssystem. Vi har också påbörjat ett samarbete med övriga sociala förvaltningar i kommunen för att kunna skicka handlingar digitalt oss emellan via Säkra meddelanden. Vi har även köpt in en program som fungerar som en digital portal där den som är god man kan logga in och anmäla intresse för olika uppdrag. I samarbete med denna leverantör utvecklar vi även ett digitalt kunskapstest under 2024. Detta för att säkerställa en enklare och mer säker process.

2. Har åtgärden/-rna gett förväntat resultat/förväntad effekt?

Effekterna förväntas bli en stor besparing av tid och arbete och förkorta förvaltningens handläggningstider.

3. Beskriv hur ni mäter effekterna.

Vi arbetar med att kartlägga processerna både före och efter genomförda insatser för att kunna mäta vilken tidsbesparing det blir.

Vi är slutskedet av arbetet med roboten för formulärsvar, liksom arbetet med en digital kommunikation internt i kommunen. Att utveckla ett digitalt kunskapstest är ett projekt för 2024 och har tillkommit under hösten 2023.

ÅTGÄRDER

1.1.1 Effektivisera processer och manuell hantering genom digitalisering och robotisering

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vi har flera digitaliserings-, och effektiviseringsprojekt igång. Det är bland annat arbete med en robot som ska hämta formulärsvar och ladda upp i vårt verksamhetssystem. Vi har också påbörjat ett samarbete med övriga sociala förvaltningar i kommunen för att kunna skicka handlingar digitalt oss emellan via Säkra meddelanden. Vi har även köpt in en program som fungerar som en digital portal där den som är god man kan logga in och anmäla intresse för olika uppdrag. I samarbete med denna leverantör utvecklar vi även ett digitalt kunskapstest under 2024. Detta för att säkerställa en enklare och mer säker process.

UPPDRAG

1.2 3: Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande

Den digitala teknikens roll för kommunens ekonomi och samhällets välbefinnande har vuxit snabbt under de senaste årtiondena. För att möta krav och förväntningar behöver kommunen öka takten i digitaliseringen för att kunna erbjuda en enklare vardag för invånare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten. Behovet av nya digitala verktyg så som e-tjänster, artificiell intelligens (AI) och digitala lärplattformar är stort och med stöd av datadrivet beslutsfattande ska kommunen fatta mer välavvägda beslut. Kommunens verksamheter behöver synliggöra de digitala tjänsterna och säkerställa digital inkludering så att de som inte kan eller vill använda digitala lösningar och tjänster inte lämnas utanför. Digitala lösningar behöver alltid prövas mot ökade risker för dataintrång, cyberangrepp och informationsläckage.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Under början av 2023 lanserades en ny e-tjänst för digital redovisning. Vi har erbjudit utbildning i e-tjänsten i syfte att ge större genomslag hos användarna vilket kommer genomföras under året. Beräknat slutår 2023.

Vi har också påbörjat arbetet med en upphandling av nytt verksamhetssystem och kommer kravställa större användarvänlighet för våra användare och fler e-tjänster. Upphandling blir klar först under 2024.

ÅTGÄRDER**1.2.1 Arbeta i enlighet med en digital färdplan**

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vid uppföljningen av den digitala färdplanen i början av 2023 blev det tydligt att förvaltningen arbetar med den digitala utvecklingen i snabbare takt än planerat och det behövs därför tas nya långsiktiga mål för digitalisering. Vi har därför anordnat en workshop för att ta fram nya aktiviteter till den digitala färdplanen. Vi arbetar för en helt digital process från att handlingar inkommer, under handläggning till arkivering.

ÅTGÄRDER**1.2.2 Tillhandahålla utbildning i digital redovisning**

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vi har anordnat två digitala utbildningstillfällen under november 2023. Utbildningen spelades in och kommer läggas upp på Uppsala kommuns hemsida efter redigering. Platserna till utbildningarna bokades upp snabbt och det finns därför planer på att hålla fler tillfällen under hösten 2024. Idag är det svårt för förmyndare att använda e-tjänsten eftersom det inte går att signera av två personer. När denna funktionalitet finns planeras

utbildning även för förmyndare. I övrigt har ett utskick gjorts till alla ställföreträdare både digitalt och på ett vykort med uppmaning att nyttja e-tjänsten.

UPPDRAG

1.3 4: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen

Kommunen ska ha en robust grundbemanning med kompetenta medarbetare och en hälsofrämjande arbetsmiljö. Behovet av korta visstidsanställningar och inhyrd personal ska minska under planperioden. Det ska uppnås genom ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete med särskilt fokus på kompetensutveckling och kontinuerligt lärande och genom en god arbetsmiljö med hälsofrämjande arbetssätt. Anställningsformen ska i undantagsfall vara tidsbegränsad. Utbildningar som utformas utifrån arbetsmarknadens behov ska säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen inom kommunal sektor och i det privata näringslivet. Den upprepade korttidssjukfrånvaron ska minska och möjligheterna med ökad flexibilitet i arbetslivet tas tillvara. Kommunens friskvårdsbidrag utökas till 3000 kronor per år för att bidra till en bättre hälsa. Målsättningen är att skapa ett hållbart arbetsliv med lägre sjuktal, fler som arbetar heltid och fler som klarar av ett helt arbetsliv.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Enligt beslutad kompetensförsörjningsplan ska förvaltningen i större utsträckning ta in praktikanter och studentmedarbetare. Under våren 2023 har förvaltningen tagit emot två praktikanter varav en jobbar kvar över sommaren för att täcka upp vid semestrar. Under hösten 2023 har vi även tagit in två studenter för att jobba med arkiv och administration.

Förvaltningen har också arbetat för att under året implementera flera digitaliseringsprojekt som kommer resultera i ett större flexibilitet för medarbetarna än i nuläget.

ÅTGÄRDER

1.3.1 Bevara låg korttidssjukfrånvaro genom tidiga aktiviteter

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Medarbetare med 6 eller fler korttidsfrånvarotillfällen erbjuds omtankesamtal.

ÅTGÄRDER

1.3.2 Arbeta i enlighet med beslutad kompetensförsörjningsplan

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden har beslutat om en kompetensförsörjningsplan för förvaltningen som vi följer upp löpande med ersättningsplanering samt utbildning i mångfald och inkludering.

ÅTGÄRDER

1.3.3 Flexibel fysisk arbetsplats och ett digitalt arbetssätt

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Förvaltningen har implementerat flera digitaliseringsprojekt som resulterat i ett större flexibilitet för medarbetarna än i nuläget. I dagsläget erbjuds medarbetarna hemarbete på halvtid där behovet styr när man behöver vara på kontoret. Medarbetarna erbjuds lån av teknisk utrustning för hemarbete.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

1.4 KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en översyn av chefers organisatoriska förutsättningar.

Beslutspunkten ingick i: Rekommendation om riktmärke för antal medarbetare per chef i Uppsala kommun (KSN-2021-03046) 2021-12-15

Ansvarig	Status	Rapportperiod
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	Färdig	2023-12-31

Senaste kommentar (2023-12-31):

Dialog påbörjad tillsammans med verksamhetsnära HR-ledningsstöd. Chefens uppdrag och arbetsuppgifter har kartlagts i ett årshjul.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

1.5 KS-BESLUT: att uppdra till samtliga förvaltningschefer att göra en analys av nuläge och önskat läge gällande antal medarbetare per chef och ta fram en plan för implementering och ekonomiska konsekvenser av implementeringen

Besluts punkten ingick i: Rekommendation om riktmärke för antal medarbetare per chef i Uppsala kommun (KSN-2021-03046) 2021-12-15

Ansvarig	Status	Rapportperiod
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	Färdig	2023-12-31

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nuläget är strax under 30 medarbetare med förvaltningsdirektör som chef. Utöver det finns teamledare utan personal och budgetansvar. Inga förändringar är planerade i nuläget

1.6 Nämnden ska ha en ett jämlikt resursnyttjande

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

ÅTGÄRDER

1.6.1 Integrera ett jämlikhetsperspektiv i förvaltningens kommunikation och informationsmaterial

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

En genomgång av mallar och blanketter görs regelmässigt varje höst. Nämnden har en stor mängd mallar, blanketter och infomaterial som bitvis ses över varje höst genom ett klarspråksprojekt. Där tas också hänsyn till att integrera ett jämställdhetsperspektiv i informationsmaterialet.

ÅTGÄRDER

1.6.2 Nämndens ekonomi följs upp regelbundet genom ägarsamråd och månadsrapportering till nämnden

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Ekonomi har följts upp enligt plan och landade på ett överskott om 0,8 miljoner kronor i förhållande till budget.

1.7 NB1.1. Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv (Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål)

Kommunens systematiska arbetsmiljöarbete ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Väl fungerande systematik, rutiner och den löpande dialogen mellan chef och medarbetare skapar förutsättningar för kommunen som arbetsgivare att säkerställa en god organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö. Alla medarbetare har därtill ett individuellt ansvar att aktivt bidra till en god arbetsmiljö.

Samtliga nämnder, styrelser, förvaltningar och bolag ska regelbundet följa upp arbetsmiljön och det systematiska arbetsmiljöarbetet i den egna verksamheten samt säkerställa att en returnering av arbetsmiljöuppgifter kan hanteras på ett bra sätt.

Som arbetsgivarnämnd har kommunstyrelsen en särskild tillsynsplikt för kommunens arbetsmiljö och följer därför upp hur nämnderna tillämpar det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessutom kommer kommunstyrelsen under planperioden särskilt följa upp och analysera de arbetsmiljörelaterade nyckeltalen hållbart medarbetarengagemang, sjukfrånvaro och upprepade korttidsfrånvaro samt tillbud och arbetsskador på kommunövergripande nivå.

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

Senaste kommentar (2023-12-31):

Uppföljning av korttidsfrånvaro genom omtankesamtal och tidiga aktiviteter. Nämnden har tagit fram en kompetensförsörjningsplan med aktiviteter bland annat för att minska sårbarhet. Vi arbetar löpande med en ersättningsplanering som också ska fungera som en strategi för frånvarohantering.

1.8 N1.2. Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap (Gemensamt HR-nämndmål)

I en utmanande vardag med stort förändringstryck och höga förväntningar på kommunal service har kommunkoncernens chefer och ledare har ett komplext uppdrag.

Ledarskapet ska stimulera medarbetare till aktivt lärande och medskapande. Tillsammans med medarbetarna ska chefer driva förbättringsarbete och skapa förutsättningar för verksamhetens utveckling och kontinuerliga lärande genom den mångfald av erfarenheter och perspektiv som finns bland kommunens nuvarande och framtida medarbetare. Medarbetarskapet i kommunen präglas av hög kompetens och ansvarstagande för uppdraget liksom ett professionellt förhållningssätt till kommuninnevånare, besökare och arbetskollgor.

Kommunkoncernens gemensamma värdegrund är utgångspunkten för både chefer och medarbetare i arbetet med förändring, förbättring och utveckling. Kommunstyrelsen arbetar vidare med Uppsala kommuns värdegrund om att arbeta tillsammans, välkomna nyskapande och göra skillnad för kommuninvånare och näringsliv.

Kommunen ska arbeta långsiktigt och strukturerat med chefs- och ledarutveckling. Detta genom tydliga och inkluderande processer samt rutiner och arbetssätt för kompetensförsörjning, ersättningsplanering, rekrytering, utveckling och karriäromställning för chefer och ledare. Introduktionen av nya chefer ska ha hög kvalitet och alltid övergå i en individuell utvecklingsplan.

Introduktionen av nya chefer ska ha hög kvalitet och alltid övergå i en individuell utvecklingsplan.

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden ska fortsätta med ett teambaserat arbetssätt enligt Susan Wheelan modell med effektiva team. Uppföljning genomförs löpande och det planeras årligen aktiviteter för att stärka teamen.

ÅTGÄRDER

1.8.1 Fortsätta utveckla och arbeta i enlighet med ett teambaserat arbetssätt

Nämnden har för avsikt att fortsätta arbeta i enlighet med Susan Wheelans modell om effektiva team som använts sedan slutet av 2017.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden ska fortsätta med ett teambaserat arbetssätt enligt Susan Wheelan modell med effektiva team. Alla nya medarbetare erbjuds en introduktion till arbetet och får utbildningsmaterial.

ÅTGÄRDER

1.8.2 Erbjudna utbildning för nämndens ledamöter inom aktuella ämnen

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Under hösten 2023 genomfördes ett tillfälle med utbildning och diskussion för nämndens ledamöter. Ämnen för tillfället var arvoden till ställföreträdare, välfärdsbrott och rekrytering av ställföreträdare.

ÅTGÄRDER

1.8.3 Löpande dialog mellan chef och medarbetare om mål, arbetsuppgifter och individuell utveckling

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Bokas in regelbundet av chef, med uppföljning enligt 70-20-10-modellen.

Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Ekonomisk hållbarhet skapas genom ett starkt näringsliv och en växande arbetsmarknad i hela kommunen. En starkt lokal ekonomi och en expansiv jobbtillväxt inom stad och landsbygder är avgörande för att genom stabila skatteintäkter säkra invånarnas välfärd och sociala trygghet. Att nå klimatmålen är en gemensam utmaning men utgör även en betydande möjlighet för näringslivet.

När Uppsala växer och fler arbetar har vi råd att investera i välfärden. Arbete är det som bygger Uppsalas gemensamma välstånd och ger individer ekonomisk frihet och möjlighet att utvecklas. Vårt mål är att alla som kan också ska arbeta och att företagen ska växa och utvecklas. De konkreta åtgärderna för ett bättre näringslivsklimat ska förverkligas och Uppsala ska vara ett nav för företagande och jobb.

Invånare och besökare ges möjlighet till meningsfull fritid och rekreation. Kulturell infrastruktur och det offentliga rummet bidrar till en nära, trygg och inspirerande miljö. Uppsalas stadskärna ska utvecklas i mänsklig skala för ökad trivsel för boende och besökare. Företag väljer Uppsala som ett attraktivt alternativ för expansionsinvesteringar, nyetableringar och företagande. För att öka attraktiviteten ska Uppsala utvecklas som idrotts- och kulturkommun. Ett starkt civilsamhälle skapar mötesplatser där människor har möjlighet att aktivt delta i samhället.

I Uppsala ska stad och land utvecklas tillsammans. Den hållbara stads- och landsbygdsutvecklingen säkerställer likvärdig tillgång till boende, arbete, kommunikationer, samhällsservice och offentliga platser. Uppsala ska vara fysiskt och socialt sammanhållet. I staden ska genomfartstrafiken minska. Samhällsbyggandet ska ske med bevarad och helst ökad kvalitet. Befintliga bostadsområden ska renoveras och förtätas varsamt och med respekt för boende och befintliga miljöer.

Samarbeten med Uppsalas två universitet och de två universitetssjukhusen gör Uppsala till en stark kunskapsstad. I samverkan med bland andra universiteten utvecklas de kunskapsintensiva och exportinriktade branscherna.

I en globaliserad värld sammanlänkas det lokala med den globala utvecklingen. Det blir därför allt viktigare att som kommun förstå och analysera omvärlden, dess skeenden och konsekvenser. Kommunens roll i ett regionalt sammanhang handlar om att stärka kontakter med omkringliggande kommuner, näringsliv, akademi, statliga myndigheter och Region Uppsala för att hitta smarta och effektiva lösningar på gemensamma utmaningar. Det är även centralt att Uppsala kommun samverkar och samarbetar internationellt, med särskilt fokus på samarbeten inom vårt närområde och inom EU.

Bedömning
Helt uppfyllt

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden arbetar inte i större utsträckning med näringslivet, men har handläggningstider som gynnar t.ex. mäklare, banken och bouppteckningsbyråer som är beroende av nämndens beslut. Målet är uppfyllt i den grad vi kan bidra till denna fråga.

UPPDRAG

1.9 10: Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker företagservice med hög kvalitet.

Uppsala är en kommun där nya och befintliga företag ges förutsättningar att starta och växa. För att stimulera jobbtillväxt behöver det skapas bättre förutsättningar för fler företag att starta, etablera sig, ställa om och växa i kommunen. Företag och företagare ska mötas av bra service med hög tillgänglighet, god förståelse, effektiv handläggning och tydlig kommunikation. Kommunens anseende som affärspartner och som aktiv och framåtblickande samverkanspartner ska öka.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Överförmyndarnämnden har relativt korta handläggningstider och har kunnat upprätthålla dessa.

ÅTGÄRDER

1.9.1 Ha handläggningstider som är rimliga och effektiva för näringslivet

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Överförmyndarnämnden har relativt korta handläggningstider och har kunnat upprätthålla dessa.

UPPDRAG

1.10 12: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden

Genom att driva och delta i relevanta och prioriterade samarbeten och hämta hem erfarenheter som hjälper verksamheten att utvecklas stärks Uppsalas förutsättningar i den internationella konkurrensen. Visat ledarskap och nya nätverk bidrar till att Uppsala kan attrahera fler nyetableringar. För att möta ekonomiskt utmanande tider samtidigt som behovet av utveckling kvarstår ska Uppsala kommun bygga strategisk kapacitet för att använda de möjligheter som erbjuds att söka extern finansiering genom EU:s fonder och program. När kommunens verksamheter deltar i eller driver EU-projekt ska det finnas en tydlig koppling till kommunens mål, planerad verksamhetsutveckling och en långsiktig plan för implementering av projektet i ordinarie verksamhet.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Stoppad

Senaste kommentar (2023-12-31):

Överförmyndarnämnden verkar inte internationellt och kan därför inte arbeta med detta uppdrag.

Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen

Det är nu klimatmålen ska nås. Uppsala ska vara världsledande i miljö- och klimatomställningen samt förbättra beredskapen för ett förändrat klimat. Kommunen tar ansvar och motverkar klimatförändringarna genom omställning till klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala 2050. Det ställer krav på kraftfulla insatser inom bland annat transporter, byggande, energi och livsmedel. Samtidigt ökas takten i anpassningar för ett förändrat klimat, inte minst med avseende på nederbördseffekter.

Effekterna av klimatförändringarna i världen blir allt tydligare. Uppsala har i dag en klimatpåverkan som är flera gånger större än vad som är hållbart ur ett globalt perspektiv och mer behöver göras för att nå klimatmålen. Utsläppen ska minska med 10–14 procent per år i kommunen för att ligga i linje med Parisavtalet. Kommunen ska aktivera en koldioxidbudget för den egna verksamheten, och för kommunen som geografiskt område, i syfte att löpande kunna följa upp och vidta åtgärder som minskar kommunens påverkan.

Mer ska göras för att skydda värdefull natur, skydda grund- och dricksvatten, säkerställa ekosystem och gynnsam bevarandestatus för hotade arter samt för att bevara, utveckla och stärka ekologiska samband i landskapet. Livsmiljöer för olika arter ska utvecklas och nyskapas i syfte att stärka den biologiska mångfalden i stadsmiljö och på landsbygd. Fler naturreservat ska bildas och kompensatoriska naturvårdsåtgärder utföras vid markexploatering. Luft- och livskvalitet ska förbättras i stadskärnan för att värna verksamheter och boende i city.

Kommunens ska samtidigt skapa förutsättningar för alla invånare, verksameters och företags möjlighet att ställa om till det nya, attraktiva, klimatomställda livet. Fler laddstationer för elfordon ska byggas samtidigt som utbyggnad av gång- och cykelvägar. Stadsmiljön ska förbättras bland annat genom att genomfartstrafiken minskar i syfte att nå en bättre luftkvalitet, ökad tillgänglighet och lägre klimatutsläpp. En stor utmaning för att nå utsläppsmålen är att minska klimatpåverkan av konsumtion och långväga resande, något som kommunen kommer att arbeta vidare med. Innovativa sätt att öka återbrukandet i samhället behöver utvecklas.

Det behövs samhällsförändringar som kräver nya sätt att leda och arbeta för att möta klimatutmaningarna. Därför är innovation centrala i klimatarbetet. Miljö- och klimatdriven verksamhets- och affärsutveckling genomförs via breda samarbeten, bland annat inom Uppsala klimatprotokoll.

Stora satsningar ska göras på en energiförsörjning som bidrar till ett klimatpositivt samhälle, på att ställa klimatkrav vid upphandling och inköp, fortsatt utbyggnad av solenergi, kretsloppslösningar, utfasning av fossila plaster, ekologiskt hållbart jordbruk och att säkra

ett hållbart och klimatanpassat byggande. Kommunen ska fullfölja arbetet med att montera solceller på alla kommunala fastigheter där så är möjligt senast 2025.

Bedömning
Helt uppfyllt

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden kan i mindre omfattning påverka klimatomställningen. Våra åtgärder syftar huvudsakligen till att minska resursnyttjandet på kansliet och använda transportmedel som inte bidrar till en negativ klimatpåverkan. Målet är uppfyllt i den grad vi kan arbeta med detta.

UPPDRAG

1.11 15: Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050

En koldioxidbudget införs för att löpande följa upp takten i utsläppsminskningar och säkerställa att de åtgärder som genomförs är tillräckliga för att växthusgasutsläppen ska minska i den takt som krävs för att ligga i linje med Parisavtalets åtagande. Från 2021 ska minskningen i Uppsala vara 10–14 procent per år till 2030. Koldioxidbudgeten ska tas fram för de kommunala verksamheternas klimatpåverkan och för kommunen som geografiskt område. Kommunen ska verka för lägre påverkan bland Uppsalas alla invånare och företag genom samhällsplanering och gemensamt åtgärdsarbete med samhällets aktörer samt genom att uppmuntra invånarnas engagemang. Kommunen ska satsa på energiförsörjning och utveckling som främjar ett klimatpositivt samhälle, med särskilt fokus på utbyggnad av solenergi, hållbara transporter, hållbart byggande och kolinlagring.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Överförmyndarnämnden arbetar löpande med att minska sin resursnyttjande, främst genom digitalisering och förenkling av arbetssätt. Sker löpande och kommer fortsätta inom en överskådlig framtid.

ÅTGÄRDER

1.11.1 Minska förbrukning på kansliet genom effektivisering och digitalisering

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Överförmyndarnämnden arbetar löpande med att minska sin resursnyttjande, främst genom digitalisering och förenkling av arbets sätt. Sker löpande och kommer fortsätta inom en överskådlig framtid.

Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

I Uppsala kommun är trygghet en rättighet för alla och ingen ska begränsas av otrygghet eller oro att utsättas för brott. Uppsala ska upplevas som en trygg kommun att verka och leva i. Uppsala ska inte ha någon utsatt stadsdel. Uppsala kommuns arbete med trygghet, säkerhet och att förebygga brott är till för att skydda människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, egendom, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Ett starkt områdesarbete förebygger och förhindrar social oro. Insatser för att bekämpa kriminaliteten kombineras med förebyggande åtgärder som ger resultat. Kommunen ska fortsätta att utveckla samarbetet med polisen för ökad trygghet.

Kommunens verksamhet har jämlikhet, mänskliga rättigheter, demokrati, jämställdhet och rättvisa som utgångspunkt. Kommunen stärker förutsättningarna för alla människor i alla delar av samhället. Alla ska erbjudas en livsmiljö där de kan växa, utvecklas och må bra oavsett individuella förutsättningar. Alla ska känna sig välkomna och inkluderade i kommunens verksamheter och kunna lita på att få det stöd de behöver av samhället. All utveckling ska ske med särskild hänsyn till människor och områden som har sämst socioekonomiska förutsättningar. De som står längst utanför idag ska prioriteras.

Uppsala är en öppen, jämställd och solidarisk kommun som berikas av mångfald och tar ansvar för integrationen. Klyftorna mellan människor och områden ska minska och där är jämställdhetsarbetet särskilt viktigt. Livsvillkoren ska vara lika goda oavsett var i kommunen man växer upp och lever. Kompensatoriska insatser kan krävas för att uppnå det.

I Uppsala ska barn och unga ha en god och trygg uppväxtmiljö som präglas av framtidstro och samhörighet. Att investera i barns utveckling är en av de viktigaste vägarna till social hållbarhet och minskade skillnader i hälsa och utbildning. Barnets bästa ska alltid sättas i främsta rummet. Barnperspektivet ska genomsyra stadsplaneringen. Valfärd och god folkhälsa ska bygga ett hållbart Uppsala.

Alla barn ska kunna se sina föräldrar gå till jobbet. En lyckad integration leder till att fler arbetar. Kommunen ska satsa på att säkerställa att fler som idag står långt från arbetsmarknaden kommer in i arbete.

Boendesegregationen måste brytas. Kommunen kommer svara mot de utmaningar som finns på bostadsmarknaden. Många av Uppsalas hushåll har en osäker boendesituation eller är trångbodda och riskerar att drabbas av ökande priser på el och värme. Behoven av bostäder med lägre boendekostnad är stora och kommunen behöver stärka arbetet för att säkra boendevillkoren.

Kommunen ska ha en god krisberedskap för att kunna hantera olika sorters samhällsstörningar och förmågan till civilt försvar ska stärkas.

Bedömning
I hög grad uppfyllt

UPPDRAG

1.12 27: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.

Kommunens förmåga till civilt försvar tar sin utgångspunkt i kommunens krisberedskap och syftar till att inför och under höjd beredskap och ytterst krig, värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Planering för att minska sårbarheter, stärka kontinuitetshantering och öka förmågan att hantera samhällsstörningar behöver fortsätta och planeringen för civilt försvar stärkas i alla verksamheter. Kommunal trygghetspunkter ska vara ett led i detta arbete. Ett systematiskt arbete med utbildning och övning krävs inom kommunens verksamheter och i samverkan med civilsamhället. Samverkan med civilsamhället i krisberedskapsfrågor är av största vikt. Beredskap krävs även för att kunna arbeta analogt när vardagens tillgängliga teknik inte längre fungerar.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Påbörjad

Senaste kommentar (2023-12-31):

APT med fokus på kontinuitetshantering är genomförd i mars. Samtliga underlag och analyser som tagits fram har sammanställts till en kontinuitetsplan. Efterföljande övningar är planerade i början av 2024.

ÅTGÄRDER

1.12.1 Arbeta fortlöpande med nämndens kontinuitetshantering

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Påbörjad

Senaste kommentar (2023-12-31):

APT med fokus på kontinuitetshantering är genomförd i mars. Samtliga underlag och analyser som tagits fram har sammanställts till en kontinuitetsplan. Vid färdigställd

kontinuitetshanteringsplan kommer det att genomföras övningar för samtliga medarbetare. Det kommer förmodligen att genomföras under början av 2024.

UPPDRAG

1.13 20: Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.

Med gemensamma prioriteringar arbetar kommunen och polisen för nolltolerans mot brott och för ett tryggare Uppsala på både kort och lång sikt. Samarbetet mellan kommunala förvaltningar och bolag, polismyndigheten, brottsförebyggande rådet, övriga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle ska fördjupas och effektiviseras för att förebygga, förhindra och bekämpa kriminalitet. Kunskapsbaserat arbetssätt och beprövade metoder ska användas i syfte att vända utvecklingen i utsatta områden, förebygga skjutningar och grovt våld och motverka rekrytering av unga till kriminella grupperingar. Arbete med den fysiska platsens betydelse, utformning, attraktivitet och trivsel samt ökad närvaro är en del av det brottsförebyggande arbetet. Myndighetssamverkan ska öka för att bekämpa den organiserade brottsligheten, de kriminellas ekonomi och utnyttjande av välfärdssystemen.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden har tittat på tillsynen av bland annat assistansersättningar och felaktiga folkbokföringar och kommer arbeta löpande med att utveckla vår tillsyn.

Vi har genomfört en utbildning för kompetensutveckling på områden välfärdsbrott under september 2023. Utbildningen var uppskattad av förvaltningens medarbetare.

ÅTGÄRDER

1.13.1 Kartlägga välfärdsbrott inom nämndens tillsyn

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden samverkar med andra nämnder och statliga verk för att kompetensutveckla och kartlägga hur nämndens tillsyn kan stärkas på detta område.

Kompetensutveckling inhämtas genom nätverket för välfärdsbrott där bland annat Skatteverket varit och föreläst om felaktiga folkbokföringar.

ÅTGÄRDER

1.13.2 Fortlöpande utbilda förvaltningens medarbetare och ställföreträdare om välfärdsbrott

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vi arbetar med erfarenhetsutbyte med Vård-, och Omsorgsförvaltningen för att utveckla medarbetarnas kompetens på området välfärdsbrott.

ÅTGÄRDER

1.13.3 Utveckla nämndens lämplighetsprövning av nya ställföreträdare

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden tittar på att utöka nuvarande granskning av assistansärenden till att även utreda mängden insyn i huvudmannens tillvaro. I vissa ärenden har det visat sig att det endast är överförmyndarnämnden som har haft insyn och kunnat slå larm om oegentligheter.

Blanketter har uppdaterats så att den som är föreslagen som god man måste intyga att den inte har anställning som t.ex. assistent för huvudmannen.

ÅTGÄRDER

1.13.4 Kartlägga andra typer av kriminalitet inom nämndens tillsyn

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vi har i dagsläget tagit fram en tydligare rutin för polisanmälningar av t.ex. stölder och förskingringar vi upptäcker i vår tillsyn. Detta har utvecklats bland annat för att det kommit praxis på området som tydliggjort vad vi bör anmäla.

UPPDRAG

1.14 23: Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända

Integrationen ska främjas genom att stötta fler nyanlända att klara av skolan och etablera sig snabbare på arbetsmarknaden. Kommunen ska skapa förutsättningar för att fler nyanlända får en varaktig försörjning. Näringslivet och den ideella sektorn är viktiga partners i detta arbete. Särskilt fokus ska läggas på utrikes födda flickor och kvinnors delaktighet i samhället. Demokratistärkande arbete och insatser för att öka kunskapen om hur myndigheter fungerar ska genomföras tillsammans med ideella aktörer för att stärka tilliten till samhället. Kommunen ska bidra till att fler barn och unga tar del av fritidsaktiviteter nära sina hem och att andelen som är med i en förening, klubb, sällskap eller organisation ska öka. Alla utbildningsformer ska se till och följa upp att genomströmningen för nyanlända är snabb och att målgrupperna får relevant stöd för detta.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Väntar

Senaste kommentar (2023-12-31):

Inte påbörjad i nuläget då det inte finns prognos om ärendeökning av ensamkommande barn.

ÅTGÄRDER

1.14.1 Ta fram och upprätthålla en strategi för eventuell ärendeökning av nyanlända

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Väntar

Senaste kommentar (2023-12-31):

Inte påbörjad i nuläget då det inte finns prognos om ärendeökning av ensamkommande barn.

UPPDRAG

1.15 24: Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera ökad psykisk ohälsa.

Den psykiska ohälsan ökar i samhället, även bland barn och unga. Psykisk ohälsa grundar sig bland annat i arbetslöshet, ekonomisk oro, isolering, utanförskap, hög arbetsbelastning,

sorg och utsatthet för våld och förtryck. Att stärka skyddsfaktorer som trygg närmiljö, bra boende, utbildning, goda levnadsvanor, sociala relationer och aktiviteter som bidrar till meningsfullhet skapar förutsättningar för psykiskt välbefinnande. Kommunen behöver fokusera på främjande och förebyggande åtgärder, utveckla samverkan med Region Uppsala och civilsamhället, samt ge extra stöd till utsatta grupper.

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Förvaltningen har arbetat enligt en ny strategi för rekrytering av nya ställföreträdare. Strategin bygger bland annat på annonsering i sociala medier och anordnande av informationsträffar för nya såväl som befintliga ställföreträdare.

ÅTGÄRDER

1.15.1 Förkorta väntetiden för den som är i behov av insatser

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vi arbetar aktivt för att öka inflödet av nya gode män, för att förkorta våra väntetider för den som är i behov av insatser.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

1.16 KS-BESLUT: att uppdra till nämnder och bolagsstyrelser att beakta integrationsrapporten och vidta åtgärder för en bättre integration i Uppsala

Beslutspunkterna ingick i: Integration i Uppsala 2020 - nuläge, målsättning och plan för uppföljning KSN-2018-1069 § 339 2020-12-16

Ansvarig	Status	Rapportperiod
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	Stoppad	2023-12-31

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden kan inte påverka detta inom ordinarie verksamhet.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

1.17 KS-BESLUT: Uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut

Att-sats: att uppmana samtliga nämnder att höja beredskap och genomföra övningar i syfte att de verksamheter de ansvarar för ska stå väl rustade att arbeta analogt i händelse av att digitala funktioner slås ut.

Besluts punkten ingick i: Inriktning avseende Uppsala kommuns agerande med anledning av kriget i Ukraina (KSN-2022-00704).

Sammanträde: KS 2022-03-09

Följs upp från och med augusti 2022.

Ansvarig	Status	Rapportperiod
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	Färdig	2023-12-31

Senaste kommentar (2023-12-31):

Förvaltningen har bland annat påbörjat ett arbete med krigsplanering och utökad kontinuitetshantering. Eftersom det mesta av nämndens material är arkiverat analogt så är risken till påverkan förhållandevis liten om digitala funktioner slås ut.

TILLKOMMANDE UPPDRAG

1.18 KS-BESLUT: I dialog inom kommunen vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden med anledningen av kriget i Ukraina.

Att-sats: att uppdra åt kommunledningskontoret att vidta nödvändiga åtgärder för att på kort sikt stärka kommunens robusthet, resiliens och redundans mot allvarliga störningar inom relevanta områden.

Att-sats: att hemställa till övriga nämnder och bolagsstyrelser att i dialog med kommunledningskontoret göra detsamma.

Besluts punkten ingick i: Inriktning avseende Uppsala kommuns agerande med anledning av kriget i Ukraina (KSN-2022-00704).

Sammanträde: KS 2022-03-09

Följs upp från och med augusti 2022.

Ansvarig	Status	Rapportperiod
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	Färdig	2023-12-31

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämnden har börjat arbetet med att ta fram en kontinuitetsplan som ska komplettera redan existerande ledningsplan vid allvarlig störning. En workshop har genomförts under våren 2023 för att identifiera riskområden och arbeta med riskminimering på dessa områden för att minska störningar och avbrott i verksamheten.

1.19 Överförmyndarnämnden ska tillse att barnets bästa alltid sätts i främsta rummet

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

Senaste kommentar (2023-12-31):

Förvaltningen har på uppdrag av nämnden lagt till barnrättskonsekvenser till samtliga beslut i individärenden som gäller barn.

ÅTGÄRDER

1.19.1 Barnärenden ska vara en enskild del av introduktionen för nyanställda

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

En särskild introduktion i barnärenden har tagits fram och används vid introduktion av alla nyanställda.

ÅTGÄRDER

1.19.2 Barn ska få yttra sig i ärenden som gäller denne om det är lämpligt med hänsyn till barnets ålder och frågans art

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Barnets rätt till insyn och yttrande är inkorporerat i nämndens rutinbeskrivningar och beslut.

1.20 Granskningen av årsräkningar ska vara klar senast den 1 september 2023

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nämndens mål är att samtliga årsräkningar ska vara färdiggranskade den 1 sept. Detta har kunnat uppfyllas till 96% då 2912 årsräkningar av totalt 3036 inkomna var granskade per 1 sept.

ÅTGÄRDER

1.20.1 Individuella mål

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

De individuella målen följs upp veckovis. På grund att ett visst personalbortfall under våren har vi haft vissa svårigheter att nå veckomålen.

ÅTGÄRDER

1.20.2 Delmål på förvaltningsnivå

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Delmålen på förvaltningsnivå följs upp med ungefär 8 veckors intervall. På grund att ett visst personalbortfall under våren har vi haft vissa svårigheter att nå målen.

1.21 Överförmyndarnämnden ska tillse att äldre och personer med funktionsvariationer upplever trygghet, frihet och tillgänglighet

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

Senaste kommentar (2023-12-31):

Det har rekryterats 58 st nya ställföreträdare under 2023. Målet på helåret var 80 st nya ställföreträdare.

ÅTGÄRDER

1.21.1 Genomföra ungefär en rekryteringsträff per månad i värdkommunen Uppsala

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Rekryteringsträffarna i värdkommunen Uppsala har genomförts enligt plan.

ÅTGÄRDER

1.21.2 Genomföra digitala rekryteringsinsatser

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vid genomförandet av fysiska informationsträffar finns även möjlighet att delta digitalt.

ÅTGÄRDER

1.21.3 Nya ställföreträdare erbjuds ett lämpligt första uppdrag

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Nya ställföreträdare kontaktas och erbjuds ett lämpligt första uppdrag som är särskilt utvalt av handläggare på förvaltningen.

ÅTGÄRDER

1.21.4 Utvärdera genomförda rekryteringstillfällen

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Förvaltningen har tillsammans med en representant från kommunikationsavdelningen sett över genomförda marknadsföringsinsatser och vilket utfall det gett.

ÅTGÄRDER

1.21.5 Genomföra fördjupad granskning avseende ”sörja för person” och ”bevaka rätt”

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Den fördjupade granskningen är genomförd enligt plan i 150 slumpvis utvalda ärenden.

ÅTGÄRDER

1.21.6 Genomföra minst en rekryteringsträff per år i samverkanskommunerna

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Rekryteringsträffar har genomförts enligt plan i samtliga av samverkanskommunerna.

1.22 Ställföreträdare ska erbjudas nödvändig utbildning och kompetensutveckling

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

Senaste kommentar (2023-12-31):

Varje år hålls förvaltningen delvis i en kurs med fyra kurstillfällen som genomförs vår och höst. Det hålls även en motiverande föreläsning under hösten. Vi genomförde även utbildningar i redovisning under slutet av 2023.

ÅTGÄRDER

1.22.1 Erbjudna utbildning till nya ställföreträdare och ställföreträdare i behov av kompetensutveckling halvårsvis

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Varje vår och höst erbjuds nya ställföreträdare en kurs med fyra kurstillfällen.

ÅTGÄRDER

1.22.2 Genomföra och finnas tillgängliga för information- och utbildningsinsatser riktade mot personal hos viktiga samverkanspartners

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Under varje höst genomförs en rad olika informations-, och utbildningsinsatser riktade mot biståndshandläggare, boendepersonal, vårdcentraler m.m.

ÅTGÄRDER

1.22.3 Genomföra en vidareutbildande föreläsning per år

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Under november 2023 genomfördes 2 föreläsningar i Uppsala och Enköping på temat neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

ÅTGÄRDER

1.22.4 Tillhandahålla och fortlöpande uppdatera förvaltningens tryckta material

Ansvarig	Startdatum	Slutdatum	Status
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)	2023-01-01	2023-12-31	Färdig

Senaste kommentar (2023-12-31):

Genomförs löpande.

2 Synpunktshantering

Ansvarig
Susanna Sandström (susanna.sandstrom)

2.1 Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden (synpunktshantering)? Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/används det digitala verktyget av hela er verksamhet?

Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden (synpunktshantering)? Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/används det digitala verktyget av hela er verksamhet?

Svar
Inget svar

Senaste kommentar (2023-12-31):

Har verksamheten gått in i eller har för avsikt att gå in i det kommungemensamma verktyget Digitalt stöd för medborgarärenden (synpunktshantering)?

Överförmyndarnämnden har inte anslutit till Digitalt stöd för medborgarärenden.

Om inte, finns annan digital lösning och i så fall vilken? Om det finns en digital lösning, hur stor grad täcker/används det digitala verktyget av hela er verksamhet?

Vi ska se över om det lämpligt/möjligt att ansluta till Digitalt stöd för medborgarärenden.

2.2 Följer ni upp totalt antal inkomna synpunkter och hur många som leder förändring/förbättring av verksamheten?

Svar
Ja

Senaste kommentar (2023-12-31):

Synpunkter samlas in bland annat via hemsidan där det finns en fråga om respektive sida har varit till hjälp för den som besökt hemsidan. Synpunkter insamlas också per telefon och följs upp på de områden där det finns möjlighet till utveckling och förbättring.

Vi kan få ut statistik på detta från vårt verksamhetssystem.

2.3 Hur har verksamheten förbättrats genom att ta emot synpunkter från invånare och intressenter? Beskriv 1-2 områden där inkomna synpunkter lett till förändring/förbättring.

Hur har verksamheten förbättrats genom att ta emot synpunkter från invånare och intressenter? Beskriv 1-2 områden där inkomna synpunkter lett till förändring/förbättring.

Svar
Inget svar

Senaste kommentar (2023-12-31):

Vi vill gärna genomföra enkäter och liknande för vår målgrupp men har inte funnit lämpliga sätt att genomföra detta.

Däremot finns en regelbunden samverkan med Godmansföreningen i Uppsala och olika intresseföreningar inom funktionsrätten i Uppsala.

Vi har i många fall kunnat utveckla vårt arbetssätt med hjälp av feedback som kommit in. Till exempel har vi fått synpunkter på att vår granskning av redovisningshandlingar inte alltid är enhetlig. Vi har därför utvecklat ett arbetssätt där två handläggare hjälps åt att granska redovisningshandlingar som tillhör en viss ställföreträdare i alla dennes uppdrag. Detta för att skapa samsyn och minska risken att vi gör olika bedömningar för samma ställföreträdare.

Till

Fullmäktige i Östhammars kommun

Org.nr: 212000-

0290

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda förtroendevalda revisorer och lekmanarevisorer den verksamhet som bedrivits i stiftelse och bolag.

Granskningen har även omfattat den gemensamma räddningsnämnden där Uppsala är värdkommun, den gemensamma överförmyndarnämnden där också Uppsala är värdkommun samt den gemensamma IT-nämnden där Tierp är värdkommun.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Samtliga revisionsrapporter avseende kommunens nämnder och styrelse har löpande under året överlämnats till fullmäktiges presidium och till berörd nämnd. Revisionen har biträtts av KPMG AB. Granskningens omfattning redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse" och därtill fogade bilagor.

Årets resultat uppgår till 33,9 mnkr, vilket är 11,3 mnkr bättre än budget. Budgeterat resultat uppgick till 22,6 mnkr. Största avvikelserna återfinns hos vård- och omsorgsnämnden med -23,3 mnkr och kommunstyrelsen med -33 mnkr mot budget men skatteintäkter och generella bidrag avviker med ca +48 mnkr mot budget.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Östhammars kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vår sammanfattande bedömning är att ett av tre finansiella mål (det mål som gäller bolagen) är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Två mål (att kommunens nämnder ska ha en maximal budgetavvikelse om +/- 1 % samt att kommunens resultat i % ska uppgå till minst 1,5 %) har inte uppnåtts.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen.

P g a jäv har Peter Jansson och Arne Hansson inte deltagit i granskningen av bygg- och miljönämnden.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2023. Årsredovisningen är dock inte i alla delar upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Vi förutsätter att konstaterade brister åtgärdas inför kommande år.

Östhammar den 12 april 2024

Peter Jansson

Ingemar Eriksson

Bjarne Tötterman

Arne Hansson

Gunnar Rydwall

Kjell Melin

Maria Bohlin-Smed

Till revisionsberättelsen hör:

Revisorernas redogörelse, bilaga till revisionsberättelsen.

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i bolagen samt de förtroendevalda revisorerna i stiftelsen.

Lekmannarevisor i Dannemora Gruvfastighets AB
556387-4824

Östhammar den 12 april 2024

Till årsstämman i Dannemora Gruvfastighets AB
Organisationsnummer 556387-4824

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2023

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Dannemora Gruvfastighets ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Gunnar Rydvall
Lekmannarevisor

Lekmannarevisor i Gästrike Vatten AB
556751-1661

Östhammar den 12 april 2024

Till årsstämman i Gästrike Vatten AB
Organisationsnummer 556751-1661

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2023

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Gästrike Vatten ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Peter Jansson
Lekmannarevisor

Lekmannarevisor i Hargs Hamn AB
556300-6625

Östhammar den 12 april 2024

Till årsstämman i Hargs Hamn AB
Organisationsnummer 556300-6625

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2023

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Hargs Hamn ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Arne Hansson
Lekmannarevisor

Förtroendevalda revisorer i Stiftelsen Östhammarshem
814400-3111

Östhammar den 12 april 2024

Till årsstämman i Stiftelsen Östhammarshem
Organisationsnummer 814400-3111

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2023

Vi, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedda förtroendevalda revisorer, har granskat Stiftelsen Östhammarshems verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med stiftelselagen samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Utsedda förtroendevalda revisorer ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt stiftelselagen och kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet samt kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Vi bedömer sammantaget att stiftelsens verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att stiftelsens interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Gunnar Rydvall

Ingemar Eriksson

Lekmannarevisor i Östhammar Vatten AB
559099-4447

Östhammar den 12 april 2024

Till årsstämman i Östhammar Vatten AB
Organisationsnummer 559099-4447

Till fullmäktige i Östhammars kommun

Granskningsrapport för år 2023

Jag, av fullmäktige i Östhammars kommun utsedd lekmannarevisor, har granskat Östhammar Vatten ABs verksamhet.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorn ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt prövar om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och prövning.

Jag bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Jag bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Östhammar dag som ovan

Peter Jansson
Lekmannarevisor

Granskning av bokslut och årsredovisning 2023

Östhammars kommun

—
KPMG AB
2024-04-12

DRAFT

Snabb överblick

DRAFT

Årsredovisningen är upprättad enligt lagens krav och god redovisningssed

Vi noterar att årsredovisningens räkenskaper ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning men att det finns områden som behöver utvecklas.

Finansiella mål

Det har inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt.

Resultat och budget

Kommunens resultat uppgår till 33,9 mnkr och kommunkoncernens resultat uppgår till 57,1 mnkr.

Resultatet innebär en positiv avvikelse på 11,3 mnkr mot budget. Största avvikelserna återfinns hos vård- och omsorgsnämnden med -23,3 mnkr och kommunstyrelsen med -33 mnkr mot budget men skatteintäkter och generella bidrag avviker med ca +48 mnkr mot budget.

Balanskravsresultat

Vi bedömer att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Verksamhetsmål

Det har inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

DRAFT

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger dessa en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

Driftredovisning

DRAFT

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfall kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges sist beslutade budget.

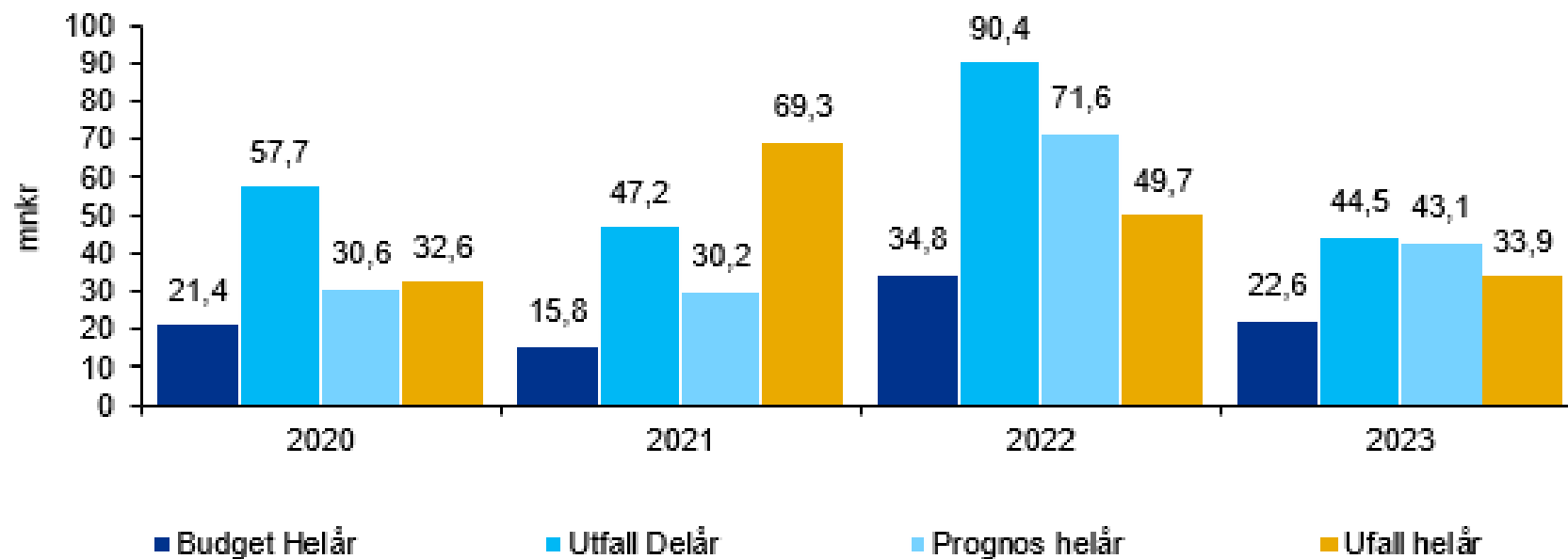
Alla nämnder har inte positiva budgetavvikelser.

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

PER NÄMND MNKR	INTÄKTER		KOSTNADER		NETTO		FÖREG. ÅR UTFALL	BUDGET	AVVIK- ELSE
	BUDGET	UTFALL	BUDGET	UTFALL	UTFALL	UTFALL			
Kommunstyrelse	0,0	367,4	-275,0	-675,4	-308,0	-266,9	-275,0	-32,9	
varav pensioner och finanser		0,1	-16,6	-39,4	-39,3	-68,6	-16,6	-22,7	
varav kommunledningskontor		25,2	-188,9	-169,1	-143,8	-133,5	-188,9	45,1	
varav enheten för arbete och sysselsättning		18,4	-7,6	-24,9	-6,5	-3,1	-7,6	1,1	
varav teknisk förvaltning		323,7	-61,9	-442,0	-118,3	-61,7	-61,9	-56,4	
Säkerhetsnämnd		0,4	0,0	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	
Bygg- och miljönämnd		16,2	-5,3	-22,2	-6,0	-5,3	-5,3	-0,7	
Kultur- och fritidsnämnd		12,7	-45,6	-56,1	-43,4	-40,3	-45,6	2,1	
Barn- och utbildningsnämnd		85,4	-608,0	-688,1	-602,7	-590,7	-608,0	5,2	
Vård- och omsorgsnämnd		380,0	-142,6	-545,9	-165,9		-142,6	-23,3	
Individ- och familjenämnd		38,8	-409,9	-448,6	-409,8		-409,9	0,1	
Socialnämnd		0,0		0,0	0,0	-539,1			
VERKSAMHETENS NETTO- KOSTNADER	0,0	900,8	-1 486,3	-2 436,6	-1 535,8	-1 442,2	-1 486,3	-49,5	
Skatteintäkter	1 189,6	1 220,1			1 220,1	1 176,3	1 189,6	30,5	
Utjämning och Generella statsbidrag	320,8	338,0			338,0	316,2	320,8	17,2	
VERKSAMHETENS RESUL- TAT	1 510,4	1 882,5	-1 486,3	-1 860,3	22,2	50,2	24,1	-1,8	
Finansiella intäkter	1,6	4,7			4,7	3,9	1,6	3,1	
Finansiella kostnader			-3,1	-10,1	-10,1	-4,5	-3,1	-7,0	
RESULTAT EFTER FINAN- SIELLA POSTER	1 512,0	1 887,3	-1 489,4	-1 870,4	16,9	49,7	22,6	-5,7	
Extraordinära poster		17,0			17,0				
RESULTAT	1 512,0	1 904,3	-1 489,4	-1 870,4	33,9	49,7	22,6	-5,7	

Resultatanalys

DRAFT

Granskningsresultat

Nedan redogörs för resultatet av den översiktliga granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna. **DRAFT**

Årsredovisningens räkenskaper

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet men vi har funnit en hel del ej väsentliga avvikelser.

Fästa uppmärksamhet bland annat på:

- Förvaltningsberättelsen
- Sammanställda räkenskaperna
- Noter
- Tvister
- Leasing
- Deponi

God ekonomisk hushållning

DRAFT

Enligt 11 kap. KL ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige har i dokumentet "Årsbudget 2023 Flerårsplan 2024-2026" antagit femton mål, sex av dessa mål har betydelse för god ekonomisk hushållning. Tre av dem som är uttalade för god ekonomisk hushållning är finansiella mål och tre verksamhetsmål.

Nedan ser ni en sammanställning av de finansiella målen och kommunstyrelsens bedömning per mål.

Finansiella mål	Utfall för helåret
Kommunens nämnder ska ha en maximal budgetavvikelse om +/- 1%.	Målet bedöms inte som uppnått då fyra nämnder redovisar en avvikelse överstigande +/- 1 %. Kultur- och fritidsnämnden redovisar en positiv budgetavvikelse överstigande 1 % och Kommunstyrelsen, Bygg- och miljönämnden samt Vård- och omsorgsnämnden redovisar en negativ budgetavvikelse överstigande 1 %.
De kommunala bolagen ska redovisa ett resultat i linje med budget eller bättre.	Målet bedöms som uppnått då såväl Östhammarshem, Hargs Hamn samt Östhammar Vatten redovisar ett överskott före bokslutsdispositioner.
Kommunens resultat i % ska uppgå till minst 1,5 %.	Målet är inte uppnått då resultatet uppgår till 1,1 %.

God ekonomisk hushållning

DRAFT

Nedan ser ni sammanställning av de verksamhetsmål som har bäring på god ekonomisk hushållning och kommunstyrelsens bedömning per mål.

Verksamhetsmål	Utfall för helåret
En trivsam arbetsplats (sjukfrånvaro).	Målet är uppnått då måltalet för 2023 var 8,0 % och utfallet blev 7,5 %.
Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasiet ska öka.	Målet är uppnått då måltalet för 2023 var 79,0 % och utfallet blev 84,0 %.
Andelen 80+ som inte är i behov av en biståndsbedömd insats ska öka genom förebyggande insatser.	Målet är uppnått då måltalet för 2023 var 69,8 % och utfallet blev 74,0 %.

Kommunstyrelsens samlade bedömning är att kommunen delvis har uppnått god ekonomisk hushållning för helåret. Kommunen har i allt väsentligt följt de riktlinjer som upprättats för ekonomisk hushållning. För de finansiella målen har ett av tre mål uppnåtts. För de verksamhetsmässiga målen med betydelse för en god ekonomisk hushållning har samtliga tre mål uppnåtts.

God ekonomisk hushållning – Bedömning

DRAFT

Finansiella mål

Kommunstyrelsen gör bedömningen att de finansiella målen delvis är uppfyllda. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen, det vill säga vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Verksamhetsmässiga mål

Kommunstyrelsen gör bedömningen att de verksamhetsmässiga målen är uppfyllda. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen, det vill säga vi bedömer att resultatet är förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Balanskravsresultat

Östhammars kommun redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att kommunens balanskravsresultat uppgår till 16,8 mnkr. Resultatet består av årets resultat på 33,9 mnkr samt reducering av realisationsvinster med -17,1 mnkr.

DRAFT

Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Beräkningen som ligger till grund för kommunens balanskravsresultat innehåller enligt vår bedömning inga väsentliga felaktigheter.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Övriga iakttagelser

DRAFT

I vår granskning har vi sett att försystemet som används för fakturahantering av avfallsfakturer stämmer inte mot huvudboken. Detta leder till två brister, dels att det inte går att kvalitetssäkra och säkerställa att avfallsfaktureringskundreskontra matchar mot huvudboken och dels att effektivisera påminnelse- och inkassohantering.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över så att kundreskontrahantering avseende avfallsfakturer blir integreras försystemet och med ekonomisystemet.

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2024 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Östhammars kommun

KPMG AB

2024-04-12

Antal sidor 9

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	1
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	6
3.2	God ekonomisk hushållning	7
3.2.1	Bedömning	8
3.3	Balanskravsresultat	8
3.3.1	Bedömning	9
3.4	Övriga iakttagelser	9
3.4.1	Bedömning	9

1 Sammanfattning

Vi har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Vi har inte identifierat några väsentliga felaktigheter i årsbokslutet men vi har funnit en del ej väsentliga avvikelser.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar men vi vill rikta uppmärksamhet på att det finns delar i förvaltningsberättelsen som har utvecklingsmöjligheter.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR men vi noterar att de sammanställda räkenskaperna finns i en Excelfil som är svår att följa och stämma av samt att det saknas koncernverifikationer och att excel-filen inte är anpassad för kommunens redovisning. Kommunstyrelsen följer därmed inte LKBR fullt ut.

1.2 God ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Kommunstyrelsen gör bedömningen att de finansiella målen delvis är uppfyllda. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen, det vill säga vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Verksamhetsmål

Kommunstyrelsen gör bedömningen att de verksamhetsmässiga målen är uppfyllda. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen, d v s vi bedömer att resultatet är förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

- arbeta vidare med att utveckla förvaltningsberättelsen så det blir tydligare och mer utvecklande för läsarna som inte är insatta i verksamheten, enligt LKBR ska årsredovisningen upprättas på ett överskådligt sätt.
- tar ett omtag när det gäller redovisning av noter.
- ta fram en policy och rutiner gällande eventuella tvister och konstaterade tvister för att säkerställa att det hanteras på ett korrekt sätt och att eventuella kostnader tas rätt år.
- se över så att kundreskontrahantering avseende avfallsfakturorna blir integreras för systemet och med ekonomisystemet.

2 Bakgrund

Vi har av Östhammars kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift- och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger dessa en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?
- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?

- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningen har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i

planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans- och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den tjänstepersonen som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Rapporten är faktakontrollerad av tjänstepersoner på ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

3.1.1 Bedömning

I samband med granskningen noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat samtliga leasingkontrakt, förutom lokalkontrakt med en årskostnad över 200 000 kr, och leasingavtal gällande bilar som operationell leasing.

Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar delar av sina leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.
- Kommunen har pågående tvister där det i dagsläget är oklart hur utgången blir. För några tvister finns det avsättning gjord i balansräkningen medan för andra inte, vilket kan eventuellt påverka resultatet stor under år 2024. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tar fram en policy och rutiner gällande eventuella tvister och konstaterade tvister för att säkerställa att det hanteras på ett korrekt sätt och att eventuella kostnader tas rätt år.
- Avsättning för återställande av deponi har kommunen inte full kontroll på, varken när det gäller storlek på ytan av deponin eller hur mycket som ska sättas av. Vi kan inte uttala oss om avsättningen. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tar omtag kring avsättningen och gör korrekt bedömning.
- Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över om det finns avtal som ska nuvärdesberäknas för att säkerställa att det redovisas till rätt belopp.
- Vi bedömer att det saknas information om drift- och investeringsredovisningen, om varför det är skillnader mellan budget och siffror som finns i årsredovisningen samt åtgärdsplaner om det behövs i förvaltningsberättelsen.
- Vi noterar, i likhet med tidigare år, att kommunen påbörjat övergången till komponentredovisning men inte kommit i mål. Komponentredovisning infördes redan 2014 som god redovisningssed enligt RKR R12 och vår bedömning är att kommunen måste övergå till att tillämpa komponentredovisning på hela tillgångsmassan som omfattas (byggnader, gator och vägar med mera).

- I vår granskning har vi funnit att det finns en del brister när det gäller noter, exempelvis att det saknas information om Uppskattningar och bedömningar och att det saknas någon not samt att vissa inte följer RKR's Idéskrift "Noter 2023 – exempel och kommentarer". Vi rekommenderar att kommunstyrelsen tar ett omtag när det gäller redovisning av noter och även ser över not 1 Redovisningsprinciper. Där finns det utvecklingsmöjligheter.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats, med undantag av ovan punkter, i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att vi noterar att kommunens förvaltningsberättelse i allt väsentligt uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R15 men att det finns vissa upplysningar som saknas och att det finns utvecklingsmöjligheter i förvaltningsberättelsen. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen arbetar vidare med att utveckla förvaltningsberättelsen så det blir tydligare och mer utvecklande för läsarna som inte är insatta i verksamheten, enligt LKBR ska årsredovisningen upprättas på ett överskådligt sätt.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att i likhet med tidigare år rekommenderar vi att kommunstyrelsen ser över rutinerna vid upprättande av koncernredovisningen. Nu sammanställs de sammanställda räkenskaperna i en Excelfil som är svår att följa och stämma av samt att det saknas koncernverifikationer och att excelfilen inte är anpassad för kommunens redovisning. Kommunstyrelsen följer därmed inte LKBR fullt ut.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2–6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Östhammars kommun har fastställt tre finansiella mål och tre verksamhetsmässiga mål med bäring på god ekonomisk hushållning. Se vidare kommunstyrelsens måluppföljning i kommunens årsredovisning.

Finansiella mål:

- Kommunens nämnder ska ha en maximal budgetavvikelse om +/- 1%.
- De kommunala bolagen ska redovisa ett resultat i linje med budget eller bättre.
- Kommunens resultat i % ska uppgå till minst 1,5 %.

Vad gäller de finansiella målen är kommunstyrelsens sammantagna bedömning att dessa delvis är uppfyllda. Endast mål nr två enligt ovan är uppfyllt för helåret.

Verksamhetsmässiga mål:

- En trivsamt arbetsplats (sjukfrånvaro).
- Andelen elever som uppnår behörighet till gymnasiet ska öka.
- Andelen 80+ som inte är i behov av en biståndsbedömd insats ska öka genom förebyggande insatser.

Vad gäller de verksamhetsmässiga målen är kommunstyrelsens sammantagna bedömning att målen är uppfyllda.

3.2.1 Bedömning

Finansiella mål

Kommunstyrelsen gör bedömningen att de finansiella målen delvis är uppfyllda. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen, d v s vi bedömer att resultatet delvis är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Verksamhetsmål

Kommunstyrelsen gör bedömningen att de verksamhetsmässiga målen är uppfyllda. Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen gör vi ingen annan bedömning än kommunstyrelsen, d v s vi bedömer att resultatet är förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Inga rekommendationer föranleds av den genomförda granskningen.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Östhammars kommun redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av årsredovisningen framgår det att kommunens balanskravsresultat uppgår till 16,8 mnkr. Resultatet består av årets resultat på 33,9 mnkr samt reducering av realisationsvinster med -17,1 mnkr.

Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

3.3.1 **Bedömning**

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

3.4 **Övriga iakttagelser**

I vår granskning har vi sett att försystemet som används för fakturahantering av avfallsfakturor stämmer inte mot huvudboken. Detta leder till två brister, dels att det inte går att kvalitetssäkra och säkerställa att avfallsfaktureringskundreskontra matchar mot huvudboken och dels att effektivisera påminnelse- och inkassohantering.

3.4.1 **Bedömning**

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen ser över så att kundreskontrahantering avseende avfallsfakturorna blir integreras försystemet och med ekonomisystemet.

Datum som ovan

KPMG AB

Cecilia Kvist

Auktoriserad revisor

Anders Petersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Revisorerna i Östhammars kommun

Revisorernas redogörelse för år 2023

Kommunrevisionens uppgift är att granska kommunens räkenskaper, s.k. redovisningsrevision, samt dess verksamheter, s.k. verksamhetsrevision. Granskningen har baserats på en bedömning av risk och väsentlighet omsatt i en revisionsplan för 2023.

Redovisningsrevision

Denna granskning syftar till att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas inom styrelser och nämnder är tillräcklig. Det senare gäller frågan om tillförlitligheten i räkenskaperna och säkerheten i system och rutiner. Vi har bl a granskat kommunens årsredovisning för år 2023 och delårsrapporten per den 31 augusti 2023.

De finansiella mål med bäring på god ekonomisk hushållning som finns i Östhammars kommun är att kommunens nämnder ska ha en maximal budgetavvikelse på +/- 1 %, att de kommunala bolagen ska redovisa ett resultat i linje med budget eller bättre samt att kommunens resultat i % ska uppgå till minst 1,5 %. Kommunstyrelsens bedömning är att ett av tre mål (det mål som rör bolagen) uppfylls för 2023. Vi gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen.

Vår sammanfattande bedömning är att ett av tre finansiella mål nås för helåret 2023 och att detta därmed är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Övriga två finansiella mål för helåret 2023 nås inte.

Kommunfullmäktige har även fattat beslut om tre verksamhetsmässiga mål med bäring på god ekonomisk hushållning. Dessa är en trivsamt arbetsplats (sjukfrånvaro), andelen elever som uppnår behörighet till gymnasiet ska öka samt andelen 80+ som inte är i behov av en biståndsbedömd insats ska öka genom förebyggande insatser. Kommunstyrelsen gör bedömningen att målen har uppnåtts för helåret 2023. Vi gör ingen annan bedömning än kommunstyrelsen.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen.

Vår slutsats är att kommunens årsredovisning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Årsredovisningen är dock inte i alla delar upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed. Vi förutsätter att konstaterade brister åtgärdas inför kommande år. Revisorerna har vid granskningen biträttats av KPMG som kommer att lämna särskild rapport från granskningen av bokslut och årsredovisning.

Verksamhetsrevision

En stor del av revisionsarbetet har avsett verksamhetsrevision, d.v.s. en granskning av att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Syftet har varit att klarlägga om verksamheten har bedrivits enligt fastlagda politiska mål och intentioner samt att utvärdera om kvalitet och inriktning har blivit den avsedda. I verksamhetsrevisionen har kommunstyrelsen och samtliga nämnder granskats övergripande med inriktning på ändamålsenlighet och effektivitet. Särskild granskning med skriftlig avrapportering har skett genom granskning av **Skolverksamheten, Kommunens deponier, Intern kontroll, Kommunens hantering av riktade statsbidrag** samt **Uppföljningsgranskning avseende 2021 års verksamhetsrevisionella granskningar.**

Övrig granskning

Som en del av granskningen har revisorerna löpande tagit del av styrelsens och alla nämnders protokoll och haft sammanträffanden med kommunfullmäktiges presidium, styrelse och nämnder samt utvalda förtroendevalda och tjänstepersoner.

Som lekmannarevisorer i kommunens bolag och förtroendevalda revisorer i stiftelsen har följande utsetts:

Hargs Hamn AB	Arne Hansson
Stiftelsen Östhammarshem	Gunnar Rydvall och Ingemar Eriksson
Dannemora Gruvfastighets AB	Gunnar Rydvall
Östhammar Vatten AB	Peter Jansson
Gästrike Vatten AB	Peter Jansson

De utsedda lekmannarevisorerna/förtroendevalda revisorerna har granskat bolagen samt stiftelsen och lämnat granskningsrapporter för genomförd granskning.

Årsredovisning 2023

2023-01-01 - 2023-12 31

Samordningsförbundet
Uppsala län

ÅRSREDOVISNING 2023

Samordningsförbundet Uppsala län lämnar årsredovisning för perioden 2023-01-01 till 2023-12-31

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Ordföranden har ordet	5	Sammanfattande analys av utfallet	18
Förvaltningsberättelse	6	Uppföljning internkontrollplan	19
Översikt över verksamhetens utveckling ..	6	Ekonomi.....	19
Sammanfattning av perioden.....	7	Personal/medarbetare	19
Om Samordningsförbundet Uppsala län	8	Verksamhetsmål.....	19
Förbundets medlemmar	9	God ekonomisk hushållning och ekonomisk	
Styrelsen.....	9	ställning	20
Revisorer	10	Budget och medelstilleddning.....	20
Kansli och utvecklingsgrupper	10	Kapitalförvaltning	20
Stöd till parterna för att underlätta		Väsentliga personalförhållanden.....	20
samverkan	11	Förväntad utveckling	20
Fördelning av medel.....	11	Ekonomisk redogörelse	21
Viktiga förhållanden för resultat och		Kommentar till årsredovisning 2023.....	21
ekonomisk ställning	11	Balanskravsavstämning	21
Händelser av väsentlig betydelse	12	Förtroendevalda och förvaltning	22
Styrning och uppföljning av verksamheten..	12	Resultaträkning	24
Mål och utfall år 2023	12	Balansräkning	25
Förbundets arbete med kompetenshöjande		Kassaflödesanalys	26
aktiviteter.....	13	Redovisningsprinciper	26
Nätverk för insatsansvariga	13	Noter	27
Nätverk för ökad upptäckt av våld.....	13	Driftsredovisning	29
Nätverk med arbetsgivarperspektiv	13		
Nätverk Forum Unga	13		
Implementeringsgruppen för			
flerpartsrutin	14		
Webbinarier och dialoger.....	14		
Övriga aktiviteter	14		
SMAIL - Skattning Mot Arbete I Länet.....	14		
ISA – Insatser i samverkan för unga			
inom Region Uppsala	14		
Forum för inkluderande arbetsmarknad			
- FIA.....	14		
Uppföljning av insatser	15		
Finansierade insatser under år 2023	15		
Deltagare i individinsatser	16		
Regional samordning av externt			
finansierade projekt i Region Uppsala			
2.0, RegExPro.....	17		
Insatser som avslutats under året	18		

UPPSALA 24-03-21

Madeleine Andersson

Ordförande

utsedd av
Region Uppsala

Mattias Kristensson

1:e vice ordförande

utsedd av
Uppsala Kommun

Marika Söderberg

utsedd av
Försäkringskassan

Sofie Löfqvist

utsedd av
Arbetsförmedlingen

Tuija Rönnback

utsedd av
Enköpings kommun

Carina Schön

utsedd av
Heby kommun

Catherine Öhrqvist

utsedd av
Håbo kommun

Oscar Hahne

utsedd av
Knivsta kommun

Lars-Göran Birkehorn Karlsen

utsedd av
Tierps kommun

Paul Wisén

utsedd av
Älvkarleby kommun

Jessica Kumlin

utsedd av
Östhammars kommun

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

År 2023 har varit ett händelserikt år. Ett flertal omvärldshändelser har skapat oro och utmaningar i världen såväl som på den lokala nivån. Säkerhetsläget har allvarligt försämrats och skapat oro för medborgarna. Även den sociala oron som härrör till gängkriminalitet har skakat om vårt samhälle i grunden.

Trots en orolig omvärld så har Samordningsförbundet kunnat fortsätta sin fina utvecklingsresa framåt, vi har fortsatt goda resultat i våra insatser och många individer får det extra stöd de behöver för att nå arbete eller studier eller för att rustas i sin resa mot arbete.

Våra insatser

Jag har nu varit ordförande i ett knappt år och det är spännande frågor vi har hunnit diskutera och jobba vidare med. Samordningsförbundets huvudfokus är att vi genom våra medlemmar stöttar upp finansieringen via insatserna som medlemmar på lokal nivå har identifierat att det finns behov av. Alla åtta kommuner har haft insatser i gång med mycket fina resultat. Vi har även fått fina resultat av våra strukturinsatser som pågått under året.

Madeleine Andersson
Ordförande

Att vara kunskapsförmedlare

Ett av våra fokusområden är att vara kunskapsförmedlare där våra medlemmar ser behov av ökad kunskap inom frågor vi kan hjälpa till med. Vi har också under året själva genomfört tre dagars utbildning till handledare för SMAIL* till runt 25 deltagare i hela länet. Även utbildning inom Supported Employment har vi möjliggjorts för medarbetare. Båda dessa metoder har visat på goda effekter för att öka personers möjligheter att nå ett arbete. Kompetensen hos parterna rörande arbetslivsinriktad rehabilitering har därmed ökat. Förutom detta har vi genomfört ett stort antal välbesökta webinarier kring olika frågeställningar som har efterfrågats av parterna, några exempel på detta är kring våld i nära relationer, unga som varken arbetar eller studerar samt kring Försäkringskassans ansvar och uppdrag.

Styrelsen har fått mer kunskap

I september genomförde styrelsen ett lunch till lunchinternat på Wiks slott. Under två dagar fick vi både mer kunskap om Samordningsförbundet och omvärlden, men vi fick också möjlighet att diskutera utvecklingen framåt.

Framtiden ser ljus ut

Mycket har hunnit hända under mitt första år som ordförande. Det är ett uppdrag som i mångt och mycket skiljer sig från andra ordförandeuppdrag, men där resultaten känns så mycket bättre genom den goda samverkan vi åstadkommer. Vi har god koll på både verksamheten där våra mål under året nåddes. Vår verksamhet vilar på en stadig grund med många som vill bidra till goda resultat. Tack till er alla som på olika sätt bidragit och möjliggjort att fler kommit i arbete och till egenförsörjning!

Madeleine Andersson

Ordförande i Samordningsförbundet Uppsala län

*SMAIL – Skattning Mot Arbete i Länet

Förvaltningsberättelse

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Översikt över verksamhetens utveckling, jämförelse 5 år (TSEK)

	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter	24 205	26 178	23 090	22 000	22 262
Kostnader	-24 709	-25 843	-21 685	-23 060	-24 828
Årets resultat	-504	335	1 405	-1 060	-2 566
Soliditet	54%	53%	58%	53%	54%
Antal anställda	5	6	5	5	4

- Soliditet definieras som eget kapital dividerat med totalt kapital, vilket beskriver förbundets långsiktiga betalningsförmåga.
- Antal anställda avser heltidstjänster avrundat till närmaste heltal.

SAMMANFATTNING AV PERIODEN

De sammantagna resultaten från året visar att Samordningsförbundet har uppfyllt sitt uppdrag med att stödja medlemmarnas arbete att förbättra för individer i behov av samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering att närma sig eller nå egen försörjning.

Måluppfyllelse

Inriktningen med fokus på att merparten av insatserna ska vara riktade mot individ fortsätter.

650 deltagare har varit registrerade med personuppgifter i uppföljningssystemet Insatsdata under perioden. Därutöver har 40 individer, registrerade som anonyma, deltagit.

141 personer, 42 % har skrivits ut till arbete eller studier efter avslutad insats (44 % kvinnor och 56 % män).

Räknas gruppen arbetssökande in så är 48 % av utskrivna deltagare i arbete, studier eller är arbetssökande efter avslutad insats. Resultaten visar på god progression mot arbete i våra finansierade insatser.

Deltagare i insatserna:

- 48 % är kvinnor och 52 % är män
- 62 % är yngre än 30 år
- 54 % har haft offentlig försörjning i 3 år eller mer
- 46 % har grundskoleexamen som högsta avslutade utbildning
- 30 % har gymnasieexamen som högsta avslutade utbildning
- 8 % har någon form av eftergymnasial utbildning

Bland de insatser som syftar till förrehabilitering, så framkommer att 97 % av avslutade individer har en plan för vidare rehabilitering, det vill säga nästan samtliga.

Ekonomi

För år 2023 redovisas ett underskott på -504 tkr, budgeten var beräknad till -2 896 tkr. Differensen härrör främst till outnyttjade beviljade insatsmedel. En insats kommer att föra över delar av kvarvarande medel till 2024.

2022 års överskott uppgick till 335 tkr så mer medel är nyttjat för år 2023 än föregående år.

Om Samordningsförbundet Uppsala län

Syftet med Samordningsförbundets verksamhet är att genom finansiell samordning underlätta och förbättra möjligheterna för de individer som är i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser så att de närmar sig eller når egen försörjning.

Förbundet ska främja samverkan och underlätta en effektiv resursanvändning inom rehabiliteringsområdet mellan försäkringskassa, arbetsförmedling, region och länets kommuner.

Samordningsförbundet verkar med stöd av Lag om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet (SFS 2003:1210). Även förbundsordningen reglerar förbundets arbete.

I förbundsordningen regleras följande; medlemmar, ändamål, styrelsens sammansättning, hur ledamöter utses, mandatperioder, vilka uppgifter styrelsens har, personal, revisorer, styrning och insyn. Förbundsordningen beslutas av ingående parter högsta beslutande organ, det vill säga kommunfullmäktige eller motsvarande hos övriga parter.

Parterna har valt att jobba med lokala utvecklingsgrupper (lokusgrupper) i samtliga åtta kommuner. Dessa syftar till att skapa hållbarhet i ett samverkansperspektiv. Förutom att förbundet ska fungera som samverkansstöd så är två andra uppgifter för förbundet att vara insatsfinansiär och kunskapsförmedlare, se organisationskiss nedan.

FÖRBUNDETS MEDLEMMAR

Medlemmar i Samordningsförbundet Uppsala län är kommunerna Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby samt Östhammar, Region Uppsala, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Medlemssamråd är ett forum där medlemmarna kan komma med synpunkter och påverka verksamheten två gånger om året. Vid medlemssamråden informerar förbundet om vad som skett under året, inriktningen, samt tankar kring framtiden. Medlemmarna har också möjlighet att berätta om sina behov och vad de önskar att förbundet ska prioritera framåt. Medlemssamrådet sker med kommunstyrelsens och regionstyrelsens ordförande och med högre chefsnivå hos de statliga aktörerna, exempelvis områdeschef på Arbetsförmedlingen.

Utöver samråden uppmantras alltid medlemmarna att komma med önskemål och synpunkter från både politiker och tjänstemän. Inga formella medlemssamråd har skett under året med alla medlemmar samlade, men fyra enskilda möten med både Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans högsta chefer har genomförts, två under våren och två under hösten. Förbundet har också av region Uppsala blivit inbjuden och deltagit på ett dialogforum tillsammans med regionala bolag och andra aktörer där förbundet fick berätta om sin verksamhet för Regionstyrelsens ordförande och Regiondirektören.

STYRELSEN

Förbundets styrelse består av elva ordinarie ledamöter och elva ersättare som utses av medlemmarna. Styrelsen är ytterst ansvarig för verksamheten i förbundet. De sätter mål och inriktning för vad de vill att förbundet ska prioritera i sin finansiering av insatser, men har inte något verksamhetsansvar mot parterna.

Det är varje medlem som väljer om de vill söka medel från förbundet. Alla insatser genomförs av parterna i ordinarie verksamhet, utifrån de behov de har identifierat på hemmaplan och i samverkan med övriga parter. Styrelsen består av lokalt utsedda politiker från kommun och region. Från Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ingår tjänstepersoner som myndigheterna själva har utsett att ingå i styrelsen. Samtliga ledamöter är utsedda av sina moderorganisationer men ska ta ett helhetsperspektiv på frågorna och de företräder alltså inte den egna organisationen.

Under perioden har fem styrelsemöten genomförts. Kansliet har fortsatt erbjudit stöd till ledamöterna för att undanröja eventuella tekniska hinder i god tid innan mötena. Styrelsen har under år 2023 bestått av:

	Ordinarie ledamöter	Ersättare
Region Uppsala	Madeleine Andersson (M) ordförande	Hans Wennberg (MP)
Uppsala kommun	Mattias Kristensson (S) 1:e vice ordförande	Ehsan Nasari (C)
Försäkringskassan	Stefan Mörk 2:e vice ordförande	Karolina Eriksson
Arbetsförmedlingen	Sofie Löfqvist	Roger Håkansson
Enköping kommun	Tuija Rönback (NE)	Johan Enfeldt (S)
Heby kommun	Carina Schön (S)	Tina Hultman (L)
Håbo kommun	Catherine Öhrqvist (M)	Helene Cranser (S)
Knivsta kommun	Oscar Hahne (KD)	Gunnar Ormèus (S)
Tierp kommun	Lars-Göran Birkehorn Karlsen (M)	Viktoria Söderling (S)
Älvkarleby kommun	Paul Wisén (C)	Roger Petrini (M)
Östhammar kommun	Jessica Kumlin (M)	Lisa Norén (S)

REVISORER

Revisorerna inom förbundet har till uppgift att granska styrelsen och om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, samt om det finns fungerande interna kontrollsystem. Samordningsförbundets medlemmar utser förtroendevalda revisorer. För verksamhetsåret 2023 har två revisorer för kommunernas och Region Uppsalas räkning utsetts, Anders Toll och Cecilia Forss och de biträdes av Ernst and Young. De statliga myndigheterna, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har anlitat KPMG att granska förbundet.

KANSLI OCH UTVECKLINGSGRUPPER

Samordningsförbundets kansli består av en förbundschef, en verksamhetsutvecklare, en processtödare, en ekonom och en administratör. En projektledare rörande ESF-arbetet SMAIL fanns anställd under perioden fram till sista april. Denna anställning avslutades vid projektets slut. Kansliet, under ledning av förbundschefen bereder ärenden till styrelsen, verkställer beslut, säkerställer att ansökningar bereds enligt förbundets styrdokument samt utifrån lagstiftning. Vidare fungerar kansliet som stöd till förbundets utvecklingsinriktade arbete gentemot parterna och andra aktörer. Kansliet deltar som adjungerade i styrgrupper eller motsvarande men har ingen styrande roll i dessa. Det är parterna som själva leder sin samverkan och förbundet stödjer genom sin närvaro och via finansiering av de insatser som parterna har sökt medel för. Kansliet säkerställer också att uppföljning från insatserna kommer in samt återrapporterar till styrelsen.

Lokala utvecklingsgrupper finns i alla kommuner. Det är parterna som valt att driva sin samverkan genom dessa. Styrelsen har genom sina satta mål och inriktning talat om att de uppmuntrar parternas initiativ till samverkan. Kansliet deltar som adjungerade vid lokusgruppernas möten och stödjer deras samverkan både på strategisk och operativ nivå. Stödet syftar till att möjliggöra ansökningar till styrelsen samt att dessa uppfyller de krav som satts upp för ansökningar.

I förbundet finns även en strategisk utvecklingsgrupp där strategiska utvecklingsfrågor diskuteras tillsammans med parterna. Syftet är att i denna grupp diskutera frågor som är aktuella för samtliga lokusgrupper, exempelvis kring gemensamma behov nu och framåt, kompetensutveckling, samt utbyta erfarenheter. Gruppen ska både fungera som stöd för förbundschefen och fylla ett stöd för att underlätta parternas samverkan. En viktig del är att lyssna in behov, idéer och synpunkter från parterna. Minst en representant från respektive lokusgrupp deltar och samtliga parter är företrädare.

Samordningsförbundet är sedan flera år medlem i Nationella Nätverket för Samordningsförbund (NNS) och förbundschefen deltar regelbundet i aktiviteter inom detta forum. Förbundschefen och verksamhetsutvecklare har kontinuerlig kontakt med förbundschefer, samordnare och verksamhetsutvecklare från andra samordningsförbund för att utbyta erfarenheter och diskutera aktuella frågor.

STÖD TILL PARTERNA FÖR ATT UNDERLÄTTA SAMVERKAN

Kansliet bistår med motivation, kunskapshöjande seminarier och praktiskt stöd till parterna för att underlätta att ansökningar görs i enlighet med av styrelsens uppsatta mål och inriktning och för att öka samverkanskompetensen.

Kansliet erbjuder även nätverk och operativt stöd för insatsansvariga (projektledare) för att stödja dessa i deras uppdrag. Kansliet ansvarar även för att följa upp beviljade insatser och redovisa detta löpande till styrelsen.

Kansliet kommer även fortsättningsvis att delta i olika nätverk för att stödja samverkan. Ett sådant är FIA (Forum för inkluderande arbetsmarknad) där parterna har möjlighet att söka stöd inför ansökningar till Europeiska unionen.

FÖRDELNING AV MEDEL

Styrelsen har för året prioriterat insatser mot individ och därefter struktur och kompetenshöjande insatser. Utfallet ligger budgetmässigt väl i linje med denna inriktning där merparten av finansieringen har riktats mot individinsatser.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Det ekonomiska läget och konjunkturen har varit försvagad och inflationen har påverkat arbetslöshet och priser i Sverige.

I takt med att konjunkturen försvagats blir konkurrensen om jobben större. Det innebär att grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden kan komma att ha svårare att få arbete.

Arbetslöshetsnivån varierar inom Uppsala län, där hälften av kommunerna har en arbetslöshetsnivå under riksgenomsnittet och hälften över riksgenomsnittet. Arbetslösheten i Uppsala län kvartal 4 år 2023 var 5,9 procent vilket är lägre än i riket som var 6,5 procent.

Långtidsarbetslöshet är en av de största utmaningarna på svensk arbetsmarknad, men i Uppsala län har antalet långtidsarbetslösa minskat under det senaste året. Långtidsarbetslösa utgjorde 40 procent av det totala antalet inskrivna arbetslösa i Uppsala län.

En fullföljd gymnasial utbildning utgör en vattendelare på den svenska arbetsmarknaden och spelar en avgörande roll för möjligheten för en varaktig etablering. Arbetsmarknaden är begränsad för personer som saknar gymnasieutbildning och arbetslösheten är betydligt högre. Under det fjärde kvartalet år 2023 utgjorde personer med som högst förgymnasial utbildning 33 % av det totala antalet inskrivna arbetslösa i Uppsala län.

Arbetslösheten är generellt sett högre bland ungdomar än bland befolkningen i stort, och ungdomar tenderar också att påverkas tidigt vid både positiva och negativa konjunkturförändringar. För utrikes födda personer tar det tid att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden, och arbetslösheten är därför högre bland utrikes än bland inrikes födda. 56,8 procent av de inskrivna som arbetslösa i Uppsala län är födda i ett annat land än Sverige. Den relativa arbetslöshetsnivån bland utrikes födda var 14,8 procent i Uppsala län under det fjärde kvartalet 2023. Bland inrikes födda var arbetslöshetsnivån 3,3 procent under samma tid.

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Under året har inflationen ökat vilket enligt Riksbanken bland annat beror på en orolig omvärld. Konjunkturen har som nämnts tidigare påverkat arbetsplatser. Även följdverkningar i form av räntehöjningar har skett. För hushållen har det inneburit ökade kostnader ökade levnadskostnader genom högre räntor, högre priser och en inbromsad ekonomi. Även om sysselsättningen legat på en fortsatt hög nivå i länet har arbetslösheten ökat något och förväntas stiga under nästkommande året.

Det ekonomiska läget hos kommuner, regioner, arbetsförmedling och försäkringskassa har också varit kraftigt ansträngd under året och förväntas vara det under närmaste åren.

Styrning och uppföljning av verksamheten

MÅL OCH UTFALL ÅR 2023

Mål 1: Finansierade insatser bidrar till att individer förbättrar sina möjligheter att närma sig arbete eller studier, genom individ- eller strukturinsatser.
Resultatmål: <ol style="list-style-type: none">
I de individinsatser som syftar till arbetsåtergång ska minst 35 % ha kommit i arbete eller studier.
I de insatser som syftar till förrehabilitering ska minst 90 % av individerna ha en plan för vidare rehabilitering.
I strukturinsatserna så har 75 % av målen nåtts.
Uppföljning: Andel som går till arbete/studier samt andel med plan för vidare rehabilitering mäts genom kvartalsrapporter och/eller Samordningsförbundens uppföljningssystem. Strukturinsatsernas måluppfyllelse mäts utifrån förbundets och styrgruppernas bedömning.
Utfall: <ol style="list-style-type: none">
I individinsatserna har 42% av de utskrivna deltagarna gått till arbete eller studier.
98 % av deltagarna med syfte förrehabilitering har en plan för vidare rehabilitering.
Utifrån en genomlysning av inlämnade kvartalsrapporter ligger strukturinsatsernas måluppfyllelse i linje med vad som förväntas. Styrgruppernas bedömning är att målen kommer nås inom insatsens tid.
Mål 2: Samordningsförbundet ska vara en arena och kunskapsbärare för kompetenshöjande aktiviteter kring samverkan och samordnad arbetslivsinriktad rehabilitering.
Resultatmål: Minst 15 aktiviteter ska genomföras under året.
Uppföljning: Mäts genom att räkna antalet genomförda aktiviteter.
Utfall: 17 kompetenshöjande aktiviteter i form av webinarier/seminarier och dialoger har arrangerats under året.
Mål 3: Vidareutveckla arbetet med metoden SMAIL (Skattning mot arbete i länet) i Uppsala län genom att följa i vilken utsträckning metoden implementeras i länets åtta kommuner samt att utreda behoven av utveckling framåt. (kunskapsförmedlare)
Resultatmål: <ol style="list-style-type: none">
Genomföra uppföljning riktad till chefer och medarbetare som genomgått utbildning under 2022.
Utreda behoven av utveckling framåt rörande SMAIL hos samtliga parter.
Uppföljning: Mäts genom enkäter och intervjuer samt kvartalsrapportering
Utfall: <ol style="list-style-type: none">
Genom intervjuer i samband med slutrapport, uppföljning genom frågor till chefer under december 2023 samt genom kvartalsrapporter uppges att SMAIL implementerats i länets åtta kommuner.
Genom projektet ISA med start den 31 mars år 2023 sker utveckling av SMAIL. En anpassning av verktyget sker utifrån identifierade behov och uppdatering sker fortlöpande under projektiden.

Förbundets arbete med kompetenshöjande aktiviteter

NÄTVERK FÖR INSATSANSVARIGA

Syftet med nätverket är att ge insatsansvariga stöd i sina uppdrag samt möjlighet att regelbundet träffa andra i samma roll. Samordningsförbundet bjuder regelbundet in till nätverket för insatsansvariga (projektledare) inom insatser beviljade av förbundet. Under året har fem sådana nätverksmöten hållits.

NÄTVERK FÖR ÖKAD UPPTÄCKT AV VÅLD

Förbundet deltar sedan våren 2021 i ett projekt, lett av NNS, för att öka upptäckten av våldsutsattthet bland deltagare i förbundets insatser och för att lotsa till rätt stöd vid behov. Projektet är en del i ett regeringsuppdrag för att öka upptäckten av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Frågor om våld har ställts till deltagare genom en validerad enkät. Svaren visar att 5 av 10 uppger att de har erfarenheter av våld, antingen genom att ha bevittnat närstående bli utsatta, själv varit utsatta eller utsatt andra.

Inom nätverket för ökad upptäckt av våld finns möjlighet för handläggarna inom förbundets berörda insatser att utbyta erfarenheter och ge stöd till varandra kring frågor kopplat till våld. Nätverket har haft tre möten under året. Förbundet arbetar också med att sprida kunskap rörande våld i nära relation genom att arrangera seminarier samt spridning av arbete som sker hos andra aktörer.

NÄTVERK MED ARBETSGIVARPERSPEKTIV

Syftet med nätverket är att inom länet lyfta upp frågan om arbetsgivarsamverkan och diskutera ämnen och teman inom området utifrån gruppens behov och önskemål.

Gruppen har under året haft en nätverksträff där företrädare från förbundets parter deltagit, medarbetare som är intresserade av eller arbetar med ett arbetsgivarperspektiv.

NÄTVERK FORUM UNGA

Syftet med nätverket är att bidra med stöd och inspiration till varandra för att ge målgruppen unga bästa möjliga stöd och bemötande.

Förbundet har arrangerat fyra möten under perioden inom ramen för Forum Unga, ett digitalt nätverksforum för de som arbetar med målgruppen unga med psykisk ohälsa.

IMPLEMENTERINGSGRUPPEN FÖR FLERPARTSRUTIN

Syftet med gruppen är att följa och stödja implementeringen av rutin för flerpartsmöten i länet. Förbundet har bjudit in till nätverket vid fyra tillfällen under perioden. Vid dessa möten har olika frågor som handlar om hur rutinen för flerpartsmöten används, samt hur rutinen fungerar eller om något behöver justeras. Vid sista mötet år 2023 beslutades att ändra namnet för gruppen till Nätverk för flerparts rutin och se över mötesstrukturen framåt.

WEBBINARIER OCH DIALOGER

Syftet med förbundets webinarier och dialoger är att höja kompetensen hos medarbetare hos förbundets parter. Under året har sammanlagt sjutton aktiviteter genomförts i form av webinarier och dialoger för erfarenhetsutbyte och för att främja en god samverkan i länet. Deltagare i dessa aktiviteter var medarbetare inom förbundets parter och styrelse, samt i vissa fall andra intresserade aktörer. Sammanlagt har 1057 personer tagit del av dessa kunskapshöjande aktiviteter som förbundet bjudit in till under året, varav 869 kvinnor och 178 män.

Övriga aktiviteter

SMAIL - SKATTNING MOT ARBETE I LÄNET

Under perioden 1 januari år 2022 till den 31 april år 2023 har förbundet drivit ESF-projektet (Europeiska socialfonden) SMAIL. Syftet var att utbilda utbildare i metoden SMAIL och att kompetensutveckla medarbetare inom länets åtta kommuner.

Resultatet visar att 14 medarbetare från sju av länets kommuner utbildades till SMAIL-utbildare. Vidare deltog 163 medarbetare som deltagare i projektet och därtill tog cirka 35 chefer och andra medarbetare inom förbundets parter del av kunskap kring modellen.

ISA – INSATSER I SAMVERKAN FÖR UNGA INOM REGION UPPSALA

Den 31 mars startade projektet ISA, Insatser i samverkan för unga, ett projekt finansierat genom Europeiska Socialfonden, ESF. Region Uppsala är projektägare och sex av länets kommuner samt Samordningsförbundet deltar som ansvariga för egna delprojekt. Syftet med projektet är att ta fram arbetssätt och metoder för att stötta unga personer mellan 13–29 år att komma ut till arbete eller studier.

Förbundets delprojekt syftar till att erbjuda metodstöd till övriga delprojekt samt att ansvara för ett transnationellt utbyte inom Östersjöregionen. Metodstödet innebär bland annat att ta fram en uppdaterad, anpassad version av SMAIL för att passa gruppen unga, samt att tillhandahålla kompetensutveckling inom närliggande områden. Under hösten 2023 ansvarade förbundet för utbildning av alla medarbetare i ISA i Supported Employment, SE.

Under projekttiden 31 mars 2023 till 30 mars 2026 arbetar förbundets verksamhetsutvecklare i projektet ISA, från och med augusti år 2023 arbetar även processtödjaren inom projektet.

FORUM FÖR INKLUDERANDE ARBETSMARKNAD - FIA

Förbundet deltar en gång i månaden i nätverket FIA. Syftet är att samla länets resurser för att genomföra gemensamma ansökningar till Europeiska unionen samt att utbyta erfarenheter kring tillväxt och arbetsmarknad i länet. Nätverket leds av Region Uppsala, deltagare i nätverket är förutom Region Uppsala företrädare för länets åtta kommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelsen samt Samordningsförbundet. Förbundet erbjuder möjlighet till finansiellt processtöd om parterna väljer att göra ansökningar.

UPPFÖLJNING AV INSATSER

Alla insatser följs upp kvartalsvis genom inlämnande av kvartalsrapporter från respektive styrgrupp för varje insats. Individinsatser rapporteras också genom registrering i insatsdata, en digital fil där alla deltagare i insatsen registreras, därefter gör kansliet månadsvisa utdrag för uppföljning. I "PM för uppföljning av insatser kvartal 1 och 2 år 2023" samt "PM för uppföljning av insatser kvartal 3 och 4 år 2023" redovisas närmare utfall rörande år 2023, sammanfattat från kvartalsrapporterna och inlämnade insatsdata.

FINANSIERADE INSATSER UNDER ÅR 2023

Under perioden har Samordningsförbundet helt eller delvis finansierat insatserna i efterföljande tabell (AF=Arbetsförmedlingen, FK= Försäkringskassan, Reg Ua = Region Uppsala). Insats i Östhammar redovisas här som två insatser, men följer på varandra i tid.

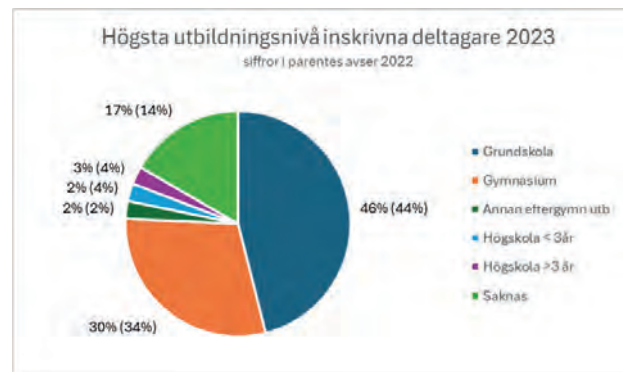
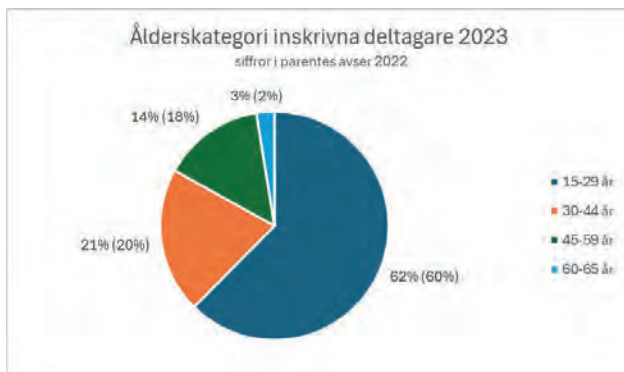
	Individinsats	Insatsägare och samverkansparter	Insatsperiod	Insatsen ligger i fas gällande uppsatta mål	Styrgruppsmöten enligt avtal	Avvikelser	Vakanter	Implementering
1	Enköping, Jobbcentrum – Din väg framåt	Enköpings kommun, AF	2022-01-01 - 2024-12-31	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja
2	Håbo, Framsteget 2.0	Håbo kommun, AF, FK, Reg Ua	2022-01-01 - 2024-12-31	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
3	Knivsta, En väg in – steget vidare	Knivsta kommun, AF, FK, Reg Ua	2022-01-01 - 2024-12-31	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
4	Tierp, Ung framtid	Tierps kommun, AF, FK, Reg Ua	2022-01-01 - 2024-12-31	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja
5	Östhammar, Bryggan	Östhammars kommun, AF, FK, Reg Ua	2018-03-01 - 2023-08-31	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
6	Östhammar, Främjar hälsa på väg mot arbete eller studier	Östhammars kommun, AF, FK, Reg Ua	2023-09-01 - 2025-12-31	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
7	Uppsala, Arbetslivsintro	Uppsala kommun Reg Ua	2022-01-01 - 2023-12-31	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
8	Uppsala, Kvinna Hälsa Arbete*	Uppsala kommun Reg Ua	2023-08-01 - 2025-07-31	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
9	Heby, Plattform för Individstöd i Samverkan	Heby kommun, AF, FK, Reg Ua	2021-01-01 - 2024-12-31	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
10	Älvkarleby, Förstärkt stöd till arbete eller studier	Älvkarleby kommun, AF, FK, Reg Ua	2023-07-01 - 2025-06-30	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej

*Det fullständiga namnet är: Kvinna Hälsa Arbete – arbetslivsinriktat stöd för att gå till arbete.

	Strukturinsatser	Insatsägare och samverkanspartner	Insatsperiod	Insatsen ligger i fas gällande uppsatta mål	Styrgruppsmöten enligt avtal	Avvikelser	Vakanter	Implementering
8	Älvkarleby, Lokus-samordnare	Älvkarleby kommun, AF, FK, Reg Ua	2018-04-01 - 2025-03-31	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja
9	Uppsala, Lokus-samordnare	Uppsala kommun, AF, FK, Reg Ua	2020-01-01 - 2024-12-31	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej
10	RegExPro	Region Ua, AF, FK och länets åtta kommuner	2020-10-01 - 2027-12-31	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja

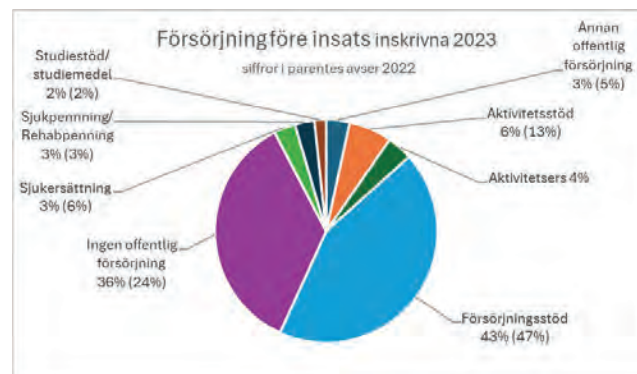
DELTAGARE I INDIVIDINSATSER

Under år 2023 har 650 deltagare fått stöd i någon av individinsatserna varav 47 % var kvinnor och 53% var män. Av dessa har 338 deltagare avslutats från förbundets insatser varav 161 deltagare är utskrivna till arbete/studier/arbetssökande i olika omfattning, vilket innebär 48 % av totalt antal utskrivna. 141 personer (42 %) är utskrivna till arbete eller studier efter avslutad insats (44 % kvinnor och 56% män). Resultatet visar på god progression mot arbete eller studier genom förbundets finansierade insatser.

Över hälften av deltagare inom förbundets insatser är under 30 år, och en betydande andel är mellan 30–44 år. Det innebär att 83% av deltagarna under år 2023 har tillhört de yngre ålderskategorierna enligt statistiken.

Vidare visar statistiken att nära hälften av deltagarna i insatserna har grundskola som högsta genomförda utbildning och en tredjedel har gymnasium som högsta genomförda utbildning. Tillsammans har dessa två intervaller minskat något mot år 2022, medan intervallet som saknar utbildning har ökat något.

Uppföljningen av tid i offentlig försörjning innan insats visar en betydande ökning av deltagare där deltagaren ej har haft någon offentlig försörjning innan deltagande. Deltagare som under lång tid i offentlig försörjning har däremot minskat från 30% år 2022 till 14% år 2023.

Uppföljningen visar även på den försörjningsform deltagarna har haft innan insatsen. 43% har haft försörjningsstöd, och en nästan lika stor andel har inte haft någon offentlig försörjning alls, 35%.

REGIONAL SAMORDNING AV EXTERNT FINANSIERADE PROJEKT I REGION UPPSALA 2.0, REGEXPRO

Förbundet har under året finansierat insatsen RegExPro. Syftet med insatsen är att ge ett operativt och strategiskt stöd till Uppsala läns kommuner med att ansöka om och få del av utlysta ESF-medel och annan extern finansiering. Under hösten 2023 beviljades en förlängning av insatsen till och med 31 december år 2027.

Insatsens resultat är att 100% av inskickade ansökningar om extern finansiering i länet har beviljats, med en total summa om **94 018 605 kr**. Under år 2023 har beviljade projekt löpt på och inga nya utlysningar har skett. Pågående projekt, december år 2023:

Europeiska Socialfonden (ESF)

ISA - Insatser i samverkan för unga i Region Uppsala: 40 691 289 kr

Deltagande aktörer: Region Uppsala, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby & Samordningsförbundet

EU – AMIF (Asyl-, migrations- och integrationsfonden)

TIS - Tidiga insatser i samverkan: 50 980 778 kr

Deltagande aktörer: Region Uppsala, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala & Östhammar

EU - Central Baltic

CeMeWE - Central Baltic mentoring women seeking employment = ca 2 346 538 kr

Deltagande aktörer: Finland (projektägare), Sverige (Region Uppsala), Estland och Lettland.

Insatsen RegExPro leder en arbetsgrupp i länet med syfte att diskutera gemensamma behov kopplade till utlysningar av extern finansiering och att inspirera till nya ansökningar. Utbildningsinsatser i metoden Tjänstedesign har också genomförts inom projektets ramar för att stärka upp. Förbundets strategiska utvecklingsgrupp är styrgrupp för insatsen vilket ger en stark förankring i länets kommuner.

INSATSER SOM AVSLUTATS UNDER ÅRET

Arbetslivsintro	Individinsats
Insatsperiod: 2022-01-01--2023-12-31	Insatsägare och Samverkansparter: Uppsala kommun och Region Uppsala
Syfte: Individer som uppbär ekonomiskt bistånd och på grund av ohälsa/ sjukdom saknar arbetsförmåga ska erbjudas förrehabiliterande insatser för att uppnå förmåga att delta i arbetslivsinriktad rehabilitering och på sikt komma till egen försörjning, när så är möjligt.	Måluppfyllelse: God
Bryggan	Individinsats
Insatsperiod: 2018-03-01—2023-08-31	Insatsägare och samverkansparter: Östhammars kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan samt Region Uppsala
Syfte: Bryta ungdomars sociala utanförskap genom att fånga upp dem som sitter hemma och varken går i skolan eller jobbar, och arbeta för att motivera dem till att följa ett introduktionsprogram inom gymnasieskolan eller delta i insatser mot arbetsmarknaden. Det handlade om att bygga upp ett operativt samverkande arbetssätt mellan samverkansparterna kring individen och samtidigt utnyttja upparbetade nätverk.	Måluppfyllelse: God

SAMMANFATTANDE ANALYS AV UTFALLET

Totalt har tolv insatser pågått under år 2023, där insatsen i Östhammar räknas som en insats då två insatser avlöste varandra. Åtta insatser har varit riktade mot individ och tre har varit strukturinsatser. Två insatser har avslutats under året med goda resultat.

De sammantagna resultaten visar att insatserna ligger väl i linje med de mål som satts upp av styrelsen. Många deltagare går ut till arbete och/eller studier direkt efter avslutad insats. Så stor andel som 42 % har skrivits ut till arbete eller studier under året. Insatserna strävar efter och uppfyller i hög utsträckning de mål som satts upp. Genomlysning av kvartalsrapporterna visar att uppsatta mål i insatserna nås i stor utsträckning och att merparten av styrgrupperna bedömer att insatserna kommer nå sina mål under insatstiden. De strukturinsatser som varit aktuella under perioden ligger i linje med vad som förväntas och styrgruppernas bedömning är även där att målen kommer nås inom insatsens tid.

Förbundet bistår med ett antal kompetenshöjande insatser vilka ofta sker i form av seminarier. Under året har dessa skett genom 17 webinarier och seminarier. Dessa anordnas utifrån behov som kansliet identifierar i dialog med parterna. Nätverksträffar har också arrangerats samt deltagande i EU-projekt där förbundet har haft en kompetenshöjande roll. Detta skapar goda förutsättningar för ökad gemensam kunskap hos parterna genom den samverkansplattform som förbundet kan erbjuda.

UPPFÖLJNING INTERNKONTROLLPLAN

Förbundet arbetar med systematisk kvalitetsutveckling för att säkra att arbetet bedrivs ändamålsenligt och med hög kvalitet. En del av detta arbete är verksamhetens internkontroll som syftar till att säkra de processer som leder fram till finansiering av insatser för parterna. Förbundet har inget verksamhetsansvar gentemot parterna men arbetar aktivt för att säkra kvalitén i processerna, bland annat genom tydliga ramar för finansiering och genom god uppföljning av verksamhetens prestationer, kvalitet och ekonomi.

Syftet med internkontrollen är att säkerställa att förbundet ägnar sig åt:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter och riktlinjer

Den interna kontrollen handlar om att på rimlig nivå säkerställa:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer

God internkontroll säkrar uppföljning av verksamhetens prestationer, kvalitet och ekonomi. Insatser och kostnader för den interna kontrollen måste stå i rimlig proportion till nyttan. De områden som följs upp under året är ekonomi, personal/medarbetare, verksamhetsmål samt finansierade insatser.

Uppföljningen visar att verksamheten genomförts ändamålsenligt och att tillförlitlig finansiell rapportering skett, samt att tillämpliga föreskrifter och riktlinjer efterlevts.

Ekonomi

Genomgång av att budget är i balans sker fem gånger per år och redovisas till styrelsen vid samtliga möten och visar en korrekt hantering. Stickprov av ersättningsblanketter visar att utbetalning skett korrekt.

Personal/medarbetare

Genomgång av rutinbeskrivningar visar att dessa är uppdaterade och är väl kända för alla medarbetare. Det finns rutinbeskrivningar för samtliga identifierade huvudprocesser.

Verksamhetsmål

Genomgång av verksamhetsmålen visar att uppsatta mål är nådda.

Finansierade insatser

Kvalitetssäkring sker genom att finansierade insatser redovisar kvartalsrapporter med uppföljning av mål och resultat. I denna har styrgrupperna svarat på ett antal fastställda frågor som rör styrning, måluppfyllelse, budget och vakanser. Uppföljningen återrapporteras till styrelsen genom särskilt PM. Uppföljningen visar på korrekt hantering utifrån internkontrollplanen vad gäller kvalitetssäkring, måluppfyllelse samt delaktighet och styrning från projektägarna.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Samordningsförbundet ska ha en god ekonomisk hushållning. Den verksamhet som bedrivs ska vara effektiv och ändamålsenlig. Förbundet ska sträva efter att använda tilldelade medel från medlemmarna till ändamålsenlig verksamhet till nytta för målgruppen och med effektivt resursutnyttjande som grundläggande princip.

Förbundsstyrelsen har beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Budget och medelstildelning

Samordningsförbundets budget ska enligt lag fastställas i november året innan räkenskapsåret. Budget för år 2023 har fastställts av förbundsstyrelsen den 24 november år 2022.

Staten står för hälften av medlemsavgiften genom Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Från Region Uppsala kommer 25 % medan länets åtta kommuner delar på resterande 25 %.

Medlemsintäkterna har varierat under åren, med en högsta nivå på 24 000 tkr vid uppstarten och som lägst 20 200 tkr. Den totala tilldelningen för 2023 uppgick till 23 036 tkr, en något lägre tilldelning än år 2021. Tillsammans med det samlade överskottet från tidigare år på 6 864 tkr (bunden reservfond ej medräknad) fanns 29 899 tkr att fördela för 2023. Resultatet för år 2023 visar ett underskott på -504 tkr, vilket kan jämföras med budgeterat underskott på -2 896 tkr. I budget för 2024 beräknas det egna kapitalet minska till 3 400 tkr.

Kapitalförvaltning

Överskottet från verksamhetens uppstartsfas har placerats i Nordeas institutionella kortränfond. Värdet av fonden uppgår 2023-12-31 till 5 989 tkr.

Ovanstående placering följer av styrelsen beslutade riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Inga väsentliga förändringar har skett, kansliets sammansättning går att läsa om under punkten kansli och utvecklingsgrupper, se sid 10.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Konjunkturläget ökar riskerna för att fler ska stå utan arbete och även fler långtidsarbetslösa. En ytterligare försämrad konjunktur kan påverka våra parterers prioriteringar. Om parternas regelverk och uppdrag ändras kan fokus för förbundets verksamhet också behöva ändras och justeras utifrån vilka behov som uppstår. De begränsade resurserna inom förbundet innebär en sårbarhet vad gäller möjliga resultat som kan åstadkommas om parternas fokus ändras.

Ekonomisk redogörelse

KOMMENTAR TILL ÅRSREDOVISNING 2023

År 2023 redovisar Samordningsförbundet Uppsala län ett underskott på -504 tkr, att jämföra med 2022 års överskott på 335 tkr.

Budgeten för 2023 var satt till -2 896 tkr, resultat före finansiella intäkter uppgår till -1035 tkr så budgetdifferensen är 1 800 tkr. Avvikelsen beror i första hand på att det rekviderats mindre pengar från insatserna än budgeterat.

I något fall har man överbudgeterat och i några andra insatser har man inte kommit i gång vid den tidpunkt som man planerat, de flesta insatser följer dock sin budget. En insats för över ej nyttjade medel till år 2024.

SMAIL projektet avslutades i april och genererade ett överskott på 305 tkr. Två av ordinarie personal har en mindre del av sin tid finansierad från ESF.

Mer medel har använts till insatser än tidigare år och en större andel av insatserna nyttjar mer av beslutade medel än föregående år.

Förbundet fortsätter att arbeta aktivt för att minska det ackumulerade överskottet.

Inga investeringar har gjorts under året vilket är i linje med förbundets uppdrag.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Ekonomisk översikt (belopp i TSEK)		
	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter		
Medlemsavgifter	23 036	23 090
Övr erhållna bidrag	28	18
ESF medel SMAIL	1 141	3 070
Kostnader		
Samverkansinsatser	-19 342	-18 598
Förtroendevalda	-595	-307
Förvaltning	-3 987	-3 869
Förvaltning ESF SMAIL	-725	-1 154
Övr kostnader ESF SMAIL	-60 1 915	
Resultat	-504	335

Balanskravsavstämning

Första åren 2008–2010, när Samordningsförbundet i Uppsala län startade upp sin verksamhet, genererades ett överskott på grund av att verksamheten inte kom i gång enligt plan. Utifrån detta finns det beslut på att dessa överskott skall minskas kommande år och inget krav på återbetalning till medlemmarna föreligger.

Vinsten för år 2008–2010 uppgick till 24 696 tkr, överskottet har sedan succesivt arbetats ner under åren 2011–2020, se uppställning nedan. För år 2021 och 2022 hade vi återigen ett överskott. Överskotten beror på att insatserna ej nyttjat de medel som dom fått beviljat. I första hand är det lönekostnader där utfallet varit lägre än budget, vi kan se en viss överbudgetering men även uppstart av insats som blivit senarelagd. 2023 års resultat visar åter igen på ett underskott

Om överförda medel och ansökningar som beviljats för år 2024 nyttjas fullt ut, kommer överskottet att vara nere på de nivåer som Nationella rådet rekommenderat i sin skrivelse från 2013-10-02 angående storlek på sparade medel/eget kapital.

mnkr	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat	9,639	10,261	4,797	-5,138	-3,017	0,291	-3,566	-0,051	-0,775	-2,884	0,194	-2,567	-1,060	1,405	0,335	-0,504
Reservfond	-1															
Årets resultat	8,639	10,261	4,797	-5,138	-3,017	0,291	-3,566	-0,051	-0,775	-2,884	0,194	-2,567	-1,060	1,405	0,335	-0,504

Förtroendevalda och förvaltning

Kostnader för förtroendemannastyrningen uppgick till 595 tkr under år 2023, att jämföra med 307 tkr 2022, budgeten var satt till 800 tkr.

Ökningen mot år 2022 beror på att alla möten nu är fysiska samt att styrelsen hade ett uppstarts-möte med konferens ute på Wiks slott. Budgeten är satt till 800 tkr för att täcka upp eventuella kostnader för extern möteslokal då Regionens lokaler är mycket uppbokade.

Förvaltningen har för år 2023 förbrukat 3 987 tkr, budgeten var satt till 4 320 tkr. Kansliet var en personal mindre under ca 3 månader innan ersättare kom in för den medarbetare som avslutat sin tjänst.

Kostnad förtroendevalda och förvaltning, TSEK			
	Utfall 2023	Utfall 2022	Budget 2023
Förtroendevalda	595	307	800
Utfall mot budget	74%	38%	
Förvaltning	3 987	3 869	4 320
Utfall mot budget	92%	88%	

Förbrukningskvoterna i efterföljande tabell visar samverkansinsatsernas förbrukade medel i jämförelse med en linjär förbrukning över tid. Målvärdet är 100 %. Avvikande värden innebär att insatsen har förbrukat mer eller mindre än vad som är rimligt och syftar till att ge signal om extra uppmärksamhet. Tabellen visar att insatsernas faktiska förbrukning i de flesta fall är något lägre än förväntat. Årets förbrukningsgrad uppgår till 95% att jämföra med 87% år 2022.

Samverkansinsatser				
Insatsnamn	Insatsägare	Utfall TSEK 2023	Utfall TSEK 2022	Förbruknings- kvot 2023*
Jobbcentrum-Din väg framåt	Enköping & AF	2327	2 489	88%
Plattform för individstöd	Heby	2313	2 169	100%
Framsteget 2.0	Håbo & AF	3634	2 988	95%
En väg in - steget vidare	Knivsta	1560	1 647	92%
RegExPro	Region Uppsala	1292	1 238	93%
Ung Framtid	Tierp	3073	2 670	99%
Lokussamordnare	Uppsala	360	336	100%
Digital plattform för stöd	Uppsala	-	636	-
Kvinna Hälsa Arbete	Uppsala	486	-	87%
Arbetslivsintro	Uppsala & Region Ua	1805	1 746	59%
Lokussamordnare	Älvkarleby	161	152	101%
Förstärkt stöd till arbete eller studier	Älvkarleby	349	-	90%
Bryggan inkl förlängning	Östhammar	1349	1 805	75%
Summa samverkansinsatser		18 709	17 876	
Ekonom projektstöd		403	351	
Verksamhetsutvecklare		208	330	
Kompetenshöjande insatser		22	41	
Summa övriga samverkansinsatser		633	722	
Summa samverkansinsatser totalt		19 342	18 598	

Inriktning insatser 2021 utfall-budget			
	Utfall TSEK 2023	Utfall TSEK 2022	Förbruknings- kvot mot budget %
Samverkansinsatser	18 709	17 876	95%
Övriga samverkansinsatser	633	722	61%
Summa	19 342	18 598	

*Förbrukningskvoten är i några fall inte mot den budget som beslutades i november 2022, eftersom det görs justering för till exempel överförda medel från 2022.

RESULTATRÄKNING

Samordningsförbundet Uppsala län		2023-01-01 2023-12-31	2022-01-01 2022-12-31	Budget 2023-12-31
Verksamhetens intäkter				
Rörelseintäkter	Not 1	23 036 000	23 089 999	23 036 000
Övriga rörelseintäkter		28 079	17 386	
EU bidrag		1 140 657	3 070 298	1 100 000
Summa verksamhetens intäkter		24 204 736	26 177 683	24 136 000
Verksamheten kostnader				
Kostnader för samverkansinsatser	Not 2	-18 710 060	-17 876 534	-19 782 000
Övriga kostnader ESF projektet SMAIL	Not 3	-60 055	-1 915 327	-920 000
Övriga driftskostnader	Not 4	-622 642	-426 091	-700 000
Kostnader för lokaler		-272 722	-265 630	-270 000
Kostnader för personal	Not 5	-5 574 755	-5 313 516	-5 360 000
Avskrivningar				
Avskrivningar inventarier		0	0	
Verksamhetens nettokostnader		-25 240 234	-25 797 098	-27 032 000
Verksamhetens resultat		-1 035 498	380 585	-2 896 000
Finansiella intäkter	Not 6		534 972	87 668
Finansiella kostnader	Not 6		-3 527	-133 273
Resultat efter finansiella poster		-504 053	334 980	-2 896 000
Årets resultat		-504 053	334 980	-2 896 000

BALANSRÄKNING

Samordningsförbundet Uppsala län		2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	Not 7	0	0
Summa anläggningstillgångar		0	0
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 8	47 656	96 018
Interimsfordringar	Not 9	500 000	606 397
Summa fordringar		547 656	702 415
Kortfristiga placeringar	Not 10	5 989 417	5 714 504
Kassa och bank	Not 11	7 174 480	8 423 265
Summa kassa och bank		13 163 897	14 137 769
Summa omsättningstillgångar		13 711 553	14 840 184
SUMMA TILLGÅNGAR		13 711 553	14 840 184
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bunden reservfond		1 000 000	1 000 000
Balanserat resultat		6 863 817	6 528 837
Årets resultat		-504 053	334 980
Summa eget kapital		7 359 764	7 863 817
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		5 185 852	5 702 166
Övriga kortfristiga skulder	Not 12	494 480	520 130
Interimsskulder	Not 13	671 457	754 071
Summa kortfristiga skulder		6 351 789	6 976 367
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		13 711 553	14 840 184

KASSAFLÖDESANALYS

Samordningsförbundet Uppsala län	2023-01-01 2023-12-31	2022-01-01 2022-12-31
Den löpande verksamheten		
Årets resultat	-504 053	334 980
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	-504 053	334 980
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	154 541	-630 801
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-624 360	1 549 014
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-973 872	1 253 193
Årets kassaflöde	-973 872	1 253 193
Likvida medel från årets början	14 137 769	12 884 576
Likvida medel vid årets slut (fond samt kassa)	13 163 897	14 137 769
Förändring i likvida medel	-973 872	1 253 193

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år och följer lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR (2018:597).

- Periodiseringar av intäkter och kostnader har skett för att ge en rättvisande bild av resultat och finansiell ställning.
- Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar sker enligt plan över 5 år.
- Finansiella tillgångar som innehas för att generera avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde i enlighet med LKBR 7 kap. 6 §.
- Samtliga leasingavtal har klassificerats som operationell leasing.

NOTER

Samordningsförbundet Uppsala län 2023-12-31		2023-01-01 2022-12-31	2022-01-01
Not 1	Rörelseintäkter		
	Enköpings kommun	687 648	693 484
	Heby kommun	207 086	208 871
	Håbo kommun	325 845	325 858
	Knivsta kommun	289 051	288 629
	Tierps kommun	308 096	314 200
	Uppsala kommun	3 481 714	3 473 570
	Älvkarleby kommun	138 264	140 653
	Östhammars kommun	321 296	327 234
	Region Uppsala	5 759 000	5 772 500
	Försäkringskassan/Arbetsförmedlingen	11 518 000	11 545 000
	Summa medlemsavgifter/rörelseintäkter	23 036 000	23 089 999
Not 2	Kostnader för samverkansinsatser		
	Framsteget 2.0, Håbo	-3 633 588	-2 988 319
	Bryggan, Östhammar	-1 349 448	-1 804 948
	En väg in - steget vidare, Knivsta	-1 560 160	-1 647 400
	Jobbcentrum Din väg framåt, Enköping	-2 327 175	-2 488 949
	Lokussamordnare, Älvkarleby	-160 848	-152 076
	Förstärkt stöd till arbete eller studier, Älvkarleby	-348 745	-
	Ung Framtid, Tierp	-3 073 017	-2 670 236
	Lokussamordnare, Uppsala	-360 000	-335 794
	Arbetslivsintro, Uppsala	-1 804 949	-1 745 493
	RegExPro, Region Uppsala	-1 292 629	-1 238 051
	Digital plattform för stöd, Uppsala	-	-2 168 840
	Kvinna Hälsa Arbete, Uppsala	-486 121	-
	Plattform för individstöd/samv, Heby	-2 313 380	-636 426
	Summa kostnader samverkansinsatser	-18 710 060	-17 876 532
Not 3	Övriga kostnader ESF projekt		
	Kommunens utbildare SMAIL	-146 088	-1 020 262
	Konsultarvoden	-37 500	-237 500
	Konferens/seminarienkostnad	-170 884	-111 212
	Reklam och trycksaker	-33 590	-139 625
	Div övriga kostnader	328 007	-406 728
	Summa övriga kostnader ESF projekt	-60 055	-1 915 327

Not 4	Övriga driftskostnader		
	Förbrukningsinventarier	-490	-29 086
	IT-tjänster, programvaror	-185 894	-153 661
	Konsultarvoden	-7 300	-10 000
	Medlemsavgifter, NNS och Sobona	-58 772	-58 040
	Kostnad revision	-94 656	-49 500
	Kostnad egna konferenser	-139 415	-47 304
	Övriga kostnader	-136 115	-78 500
	Summa övriga driftskostnader	-622 642	-426 091
Not 5	Kostnader för personal		
	Arovoden till ledamöter	-394 044	-268 610
	Lön tjänstemän	-2 974 107	-3 384 692
	Pensions- övriga gruppförsäkringar	-1 078 132	-564 467
	Kompetensutveckling	-84 665	-45 179
	Förändring av semesterlöneskuld	18 280	110 159
	Arbetsgivaravgifter	-1 036 525	-1 141 367
	Övr personalkost, förmåner, representation	-25 562	-19 360
	Summa kostnader för personal	-5 574 755	-5 313 516
Not 6	Finansiella kostnader och intäkter		
	Realiserade vinster Nordea kortränta	274 913	87 668
	Ränteintäkt bankkonton	260 059	0
	Summa Finansiella intäkter	534 972	87 668
	Realiserade förluster Nordea kortränta	0	-132 797
	Räntekostnader skattekonto	-3 527	-476
	Summa Finansiella kostnader	-3 527	-133 273
Not 7	Materiella anläggningstillgångar		
	Inventarier	353 832	353 832
	Ack avskrivningar inventarier	-353 832	-353 832
	Summa materiella anläggningstillgångar	0	0
Not 8	Kortfristiga fordringar		
	Momsfordran	47 636	96 010
	Skattekonto	20	8
	Summa övriga kortfristiga fordringar	47 656	96 018

Not 9	Interimsfordringar		
	ESF medel ej utbetalt	500 000	590 783
	Förutbetalda fakturor	0	15 614
	Summa interimsfordringar	500 000	606 397
Not 10	Kortfristiga placeringar		
	Nordea Institutionell kortrränta	5 989 417	5 714 504
	Summa kortfristiga placeringar	5 989 417	5 714 504
Not 11	Kassa och bank		
	Plusgirokonto	7 144 442	8 423 265
	Sparkonto	30 038	-
	Summa kassa och bank	7 174 480	8 423 265
Not 12	Övriga kortfristiga skulder		
	Personalens källskatt	89 974	100 807
	Avräkning särskild löneskatt på pensioner	312 359	317 505
	Upplupna arbetsgivaravgifter	92 147	101 818
	Summa övriga kortfristiga skulder	494 480	520 130
Not 13	Interimsskulder		
	Upplupna semesterlöner	190 197	204 107
	Beräknad uppl soc avg semesterskuld	59 760	64 130
	Övr upplupna kostnader/förutbet intäkter	421 500	63 000
	Övriga upplupna kostnader projektet SMAIL	0	422 834
	Summa interimsskulder	671 457	754 071

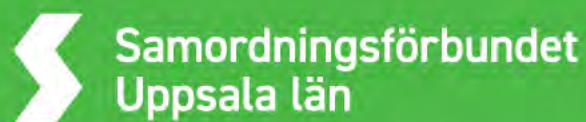
DRIFTSREDOVISNING

Driftsredovisning (belopp i TSEK)			
	Budget 2023	Utfall 2023	Diff mot budget 2023
Intäkter			
Medlemsavgifter	23 036	23 036	0
ESF medel (SMAIL, ISA)	1 100	1 141	41
Övriga rörelseintäkter	0	28	28
Summa intäkter	24 136	24 205	69
Administrativa kostnader			
Styrelse	-800	-595	205
Kansli och kringkostnader	-4 320	-4 518	-198
Kansli ESF (SMAIL, ISA)	-180	-725	-545
ESF (SMAIL, ISA)	-920	-60	860
Summa kansli och styrelse	-6 220	-5 898	322
Kostnader samverkansinsatser			
Individinriktade			
Jobbcentrum-Din väg framåt, Enköping	-2 653	-2 327	326
Plattform för individstöd, Heby	-2 302	-2 313	-11
Framsteget 2.0, Håbo	-3 831	-3 634	197
En väg in - steget vidare, Knivsta	-1 696	-1 560	136
Ung framtid, Tierp	-2 775	-3 073	-298
Arbetslivsintro, Uppsala	-2 904	-1 805	1 099
Kvinna-Hälsa-Arbete, Uppsala	-486	-486	
Förstärkt stöd till arbete/studier, Älvkarleby	-770	-349	421
Bryggan (inkl förlängning), Östhammar	-1 187	-1 349	-162
Strukturinriktade			
Lokussamordnare, Uppsala	-360	-360	0
Lokussamordnare, Älvkarleby	-159	-161	-2
RegExPro, Region Uppsala	-1 145	-1 292	-147
Summa samverkansinsatser	-19 782	-18 709	1 073
Övriga samverkansinsatser			
Ekonom projektstöd	-440	-403	37
Verksamhetsutvecklare			
Kompetenshöjande insatser	-150	-22	128
Summa övriga samverkansinsatser	-1030	-633	397
Totalt verksamhet	-2 896	-1 035	1 861
Finansiella intäkter och kostnader		531	
Totalt 2023-12-31	-2 896	-504	1 861

Budgeten för 2023 var satt till -2 896 tkr, avvikelserna på 1 800 tkr beror i första hand på att det rekviderats mindre pengar än budgeterat. I flera fall har man inte kommit i gång som planerat och lönekostnaderna har därför blivit lägre, även beviljade medel för övriga kostnader har ej nyttjats fullt ut. En insats överför ej nyttjade medel till 2023.

När det gäller insatserna är differens mot budget i flera fall inte relevant. En insats och en tilläggsinsats var inte beviljade när budgeten spikades i november 2022 och ej heller överförda medel från 2022. Detta gäller Ung Framtid, Bryggan, RegExPro och Kvinna Hälsa.

SAMORDNINGSFÖRBUNDET UPPSALA LÄN
Storgatan 27 | 751 85 Uppsala | 018-18 58 40
info@finsam uppsala.se | www.finsam uppsala.se

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Östhammarshem, org.nr 814400-3111

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Östhammarshem för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *De auktoriserade revisorernas ansvar* samt *Förtroendemannarevisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra detta.

De auktoriserade revisorernas ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll
- skaffar vi oss en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat

Förtroendemannarevisorns ansvar

Vi har utfört en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av stiftelsens resultat och ställning

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Stiftelsen Östhammarshem för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31.

Vi har inte funnit att någon styrelseledamot företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorers ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisionsssed i Sverige. Vi som auktoriserade revisorer har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorers ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder de auktoriserade revisorerna professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på de auktoriserade revisorernas professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande.

Uppsala den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Oskar Wall
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Gunnar Rydwall
Förtroendemannarevisor

Ingemar Eriksson
Förtroendemannarevisor

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Erik Oskar Wall

Auktoriserad revisor

Serienummer: cb8ef23eac71a98dfc00144a8b07cf1cedf71e

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-04-04 17:13:00 UTC

INGEMAR ERIKSSON

Förtroendemannarevisor

Serienummer: 819b7eabf205f1d148d1083f5a5679c14619a

IP: 82.196.xxx.xxx

2024-04-07 08:11:15 UTC

Gunnar Emanuel Rydvall

Förtroendemannarevisor

Serienummer: f3260d7e5246433f4043357c9c97bfdab692

IP: 176.10.xxx.xxx

2024-04-07 15:25:21 UTC

Penneo dokumentnyckel: KLQP1-NP457-XQH3L-E08L1-EGUJFK-KEMGJ

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com**. Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datogenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet

Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar

dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com> Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på <https://penneo.com/validator>

Årsredovisning

Östhammarshem 2023

Organisationsnummer 814400-3111

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehåll

VD har ordet _____	1
Vad som hände under 2023 _____	5
Byte av värmesystem - Fjället _____	6
Förvaltningsberättelse _____	7
Ekonomi _____	21
Resultaträkning _____	25
Balansräkning _____	26
Kassaflödesanalys _____	28
Noter _____	29
Underskrifter _____	41
Kontaktinformation _____	42
Företagsinformation _____	42

VD HAR ORDET

VD har ordet

2023, nytt år och ny styrelse.

1 januari 2023 tillträdde vår nya styrelse, utifrån kommunens valresultat och mandatfördelning. Vi välkomnade en ny ordförande och nya ledamöter i början av året med en träff i fina Gimo Herrgård, där alla informerades om stiftelseförvaltning och styrelsens ansvar genom verkställande beslut som jag ansvarar för.

Vårt första år tillsammans, styrelsen och jag/Östhammarshem, har varit öppnande och utvecklande med nya tankar, förslag och riktningar.

Bland annat har vi skapat en aktualiserad ny Affärsplan och vi har tagit fram riktlinjer för trångboddhet. Ökad syn på säkerhet, trygghet och områdesstatus genom nya mötesagendor och strukturer. Vi har skapat 6 finansiella mål och 9 verksamhetsmål att mäta emot. Mycket drivande och givande!

Vi startade året med en svår satt budget där osäkerheten till inflationsutvecklingen, ränteutvecklingen och priser i energimarknaden präglade siffrorna. Vi inledde med att skapa nya rutiner i kostnadskontrollerna och bli tydligare internt och externt att det är noggranna prioriteringar som fick och får råda. Som alltid, så gäller det att spana på omvärlden och förutsätta dess "rörelser" för att hänga med och kunna ligga steget före i prognoser mot budget etc.

Jag vill påstå att vår organisation är jätteduktig på att hantera förändringar och nya förutsättningar. Det har visat sig under 2023, att vi vände minus-budget till plus-resultat på ett förträffligt gott sätt. Detta gjordes tillsammans!

Dock ändå utan att ta bort för mycket ur de viktiga kundnyttiga insatserna. Att våra fastigheter behöver omsorg och åtgärder i underhåll och reparationer är vårt dagliga arbete att sköta men vi får inte glömma de mjukare värdena, som att finnas nära våra hyresgäster och ordna miljöer som känns både trygga, säkra och fina. Det vill vi inte ge avkall på men att smart kunna planera och prioritera dem och således klara både budget och finansieringar.

2023 var även ett händelserikt år för Östhammarshem.

I slutet av 2022 fick vi resultatet av det årets NKI-undersökning. Nöjd Kund Index, vår hyresgästenkät.

Utifrån den kunde vi spegla våra hyresgästers tankar och synpunkter och kunna lyssna till dem och följa dem. En önskan från hyresgästerna var och är att vi finns kvar med vår breda service och snabbhet i akuta åtgärder. Något vi tagit i beaktande och genomförde under 2023 en ny organisationsriktning. Ett stärkt medarbetar-team är viktigt för oss och för våra kunder. Under våren 2023 anslöt David Nyman till vårt team.

David är vår kommunikatör och kundmottagare och har utvecklats stort under året i den rollen och är idag vår trygga klippa i inledande kundkontakter och även i fler interna arbeten. Vi har även sett vikten i att ha HR/personalstöd i företaget, då vi blivit fler anställda.

VD HAR ORDET

Tidigare har detta stöd konsulterats när behov uppstått men stödjande och coachande behov kommer alltid att finnas i en organisations alla delar och nivåer. Från 2024 finns denna resurs och medarbetare i vår organisation för att stärka verksamheten och kommande utmaningar i att följa omvärldens förändringar.

Nya möjligheter till en effektiv och än mer arbetsmiljövänlig organisation inom verksamhetens uppdrag. Ständiga förbättringar och lyhördhet är något som aldrig upphör i den glöd och glädje jag vill föra ut och samverka för och i, hos medarbetare och omgivning.

Arbetsglöd och arbetsglädje.

Utveckling av fastighetsbeståndet

Under 2023 fick vi ny hyresgäst i en ombyggd lokal till bostad i Österbybruk.

Att kunna inventera utrymmen så är något vi kommer fortsätta göra för att smart kunna skapa nya bostäder.

Fastigheten Albrektsgatan 14, i Östhammar, har under året fortsatt genomgått en renovering invändigt. Detta för att möta behovet av LSS-bostäder, samt nya Trygghetsbostäder för våra 70 + i bostadskö. Detta arbete tar vi med oss in i 2024.

2023 bestod i två stora projektinledningar i och med förvärvet av Gräsö Skola.

Detaljplanen där har ändrats och vi har samarbetat med Lantmäteriet i en fastighetsbestämning. Även projekteringen av anbudsunderlagen för Alunda Vårdcentral och Folk tandvård ihop med Region Uppsala. Dessa arbeten tar vi med oss in i 2024.

Organisationen växer och anpassas.

I och med att vi strukturerar oss efter de resurser vi har, att vi finns där vi är, gör vad vi kan med det vi har så är även förutsättningarna till vidareutveckling en viktig del i att organisationen anpassas.

Vi har även kartlagt strukturen i organisationen och på så sätt kunna följa en kompetensförsörjning.

Det vill säga att vi även fått strukturera oss efter de resurser vi inte haft men nu tar in. Vi täcker upp och in och blir mindre sårbara. En ständig utveckling att följa för alla företag i en allt mer digital och innovativ omvärld.

Teknik- och miljöinsatser

Vi fortsätter våra energibesparande arbetsinsatser och utredningar.

Vi har bland annat blivit klara med en konvertering från direktverkande el till bergvärme i kvarteret Fjället i Öregrund. Där cirka 60 hyresgäster nu har varmhya i stället för den mer osäkra kallhyran i den privata ekonomiplaneringen. I samband med denna konvertering lades det till några delar av kundnytta i projektet, som att skapa en extra uteplats i och med insättandet av balkong/altandörrar på baksidorna av byggnaderna.

Vi kompletterade dessutom med en extra isoler-fönsterruta och med detta så gynnades inomhusklimatets komfort och även energibesparande.

Ett lyckat arbete med fönstren skapade en grund och plan för samma åtgärder i fler delar av vårt bestånd. Win/win-lösning, för hyresgäst och hyresvärd. Detta fortsätter vi med in i 2024.

VD HAR ORDET

Organisation av miljöarbetet

Vi stärker upp en bredd av de aktiva insatserna i våra arbetsmiljöarbeten.

Det är som bekant ändock gemene man och kvinnas ansvar, hela teamets, att skapa varandras fina förutsättningar för en god och frisk arbetsmiljö. Arbeten som vi alla arbetat med under året och genomgått några interna utbildningar på annan ort, för att stärka de delarna av personlig utveckling. Jag, som ytterst ansvarig med delegerade arbetsmiljöansvar, vill ju få en samsyn av detta i hela organisationen. Att ha medarbetare som mår bra och att ha fastigheter som mår bra och att ha hyresgäster som mår bra, är mitt mål, företagets mål och alla i teamets mål.

Vår interna Klimatgrupp arbetar aktivt vidare med innovativa lösningar och skapar förutsättningar för oss att öka andelen Gröna Lån i vår låneportfölj när vi omsätter lån. Vattenbesparande åtgärder är fortsatt viktigt för oss att arbeta med samt en given punkt med energianvändningen och besparingar i den. Alla medarbetare har kopplats in som "energispansare" och vi har även uppmuntrat externt till att inkomma med tips, råd och förbättringsförslag till hur vi kan minska vår energianvändning och därmed kostnader.

Företagets ekonomiska utveckling

Arbetet med att effektivisera och optimera uthyrningsprocessen med förvaltningsprocessen fortgår med mycket gott resultat. Vi har ingen vakans och en fortsatt god efterfrågan i vår bostadskö.

Förvaltningsprocessens effektivitet handlar om att vara hållbara med resurser och tänka effektivt och gott och att i så mångt möjligt kunna utföra reparationer och arbeten i egen regi. Vi genomgår även förbättrande arbeten kring avtalshantering och upphandlingar, som likt allting annat i vår värld utvecklas och förändras och vi må följa med och gärna ligga "steget före".

Det ekonomiska läget

År 2023 har fått oss inse hur snabbt det kan svänga. Vi påverkas av inflation, räntor och elpriser. Kriget i Ukraina har påverkat i dessa faktorer men även med att sätta en tröghet i beställningsmarknad av exempelvis materiel m.m.

Lånekostnaderna har under året fortsatt öka, med anledning av att de rörliga lånen följt ränteutvecklingen och de som omsätts gör det till en högre ränta.

Likaså arbetar vi nära kommunen i att forma och säkra goda och så ekonomiska bra el-leveranser som möjligt. Detta görs genom att inventera, kartlägga och framställa plan för reservkraft och för vidare upphandling av elavtal till kommunen och således till Östhammarshem.

VD HAR ORDET

Ödmjuk tacksamhet

Krig, el, räntor och inflation har fortsatt vägt tungt i nyhetsflödena under 2023 men även den ökade brottsligheten genom skjutningar och sprängningar. Sverige kommer med i Nato och därmed en ökad beredskapskänedom och säkerhetsarbeten i det. Skyddsrummen fortsätter hållas under lupp och kontroll och förebyggande arbeten fortgår. Det ställs krav på många av oss aktörer som i samhällets tjänst vill bidra till en full trygghet.

Där är Östhammarshem. Vi arbetar fortsatt i nära samarbete med Polisen, Socialtjänst, Trygghetsjour och kvinnojouren för att aldrig ge avkall på det som vi önskar våra hyresgäster. Tryggheten!

I sitt hem, sitt område och i sin ort.

Vi finns med vår ständiga kampanj "Våga Värna" – att våga hjälpa varandra och dem som far illa. Våga säga ifrån när något är orätt. Det gör oss till bättre versioner av oss själva.

Ödmjukt varmt tack till alla våra hyresgäster, utan Er, inget Vi.

Stort tack till våra entreprenörer, som möjliggör våra projekt och underhåll med samma goda anda och medarbetarpolicy som oss alla i Östhammarshem.

Stort tack till vår styrelse, för ett gediget engagemang i verksamhetens alla stora delar.

Tillsammans bidrar vi med det fina stödet in i Östhammars kommuns bostadsmarknad.

Vårt fastighetsbestånd – vår stolthet – vårt erbjudande.

Sist men inte minst – alla fina medarbetare – guld värda! Som med oavbrutet intresse får allting att fungera inför, kring och i boende, finns för alla och anpassar situationer utifrån bästa möjlig mån, i en ibland svår sits av att väga de tre parametrarna, tid – kvalitet - kostnad.

Fortsätt i den fina serviceandan, som är Östhammarshem. Tack!

Ta gärna del av mer nyheter och aktuell information via vår hemsida, samt vår Facebook-sida och företagssida på LinkedIn.

Tack för 2023 års nya lärdomar och vi kommer lära mycket nytt även i det nya året.

Var rädd om Er!

Januari 2024

Jessica Eliardsson

VD Östhammarshem

VAD SOM HÄNDE UNDER 2023

Vad som hände under 2023

Tog kontroll över otillåtna andrahandsuthyrningar!

Östhammarshem genomlyste hela sitt bestånd för att finna lägenheter som hyrs ut otillåtet i andra hand. Genomlysningen, med tillhörande arbete, uppdagade 7 lägenheter som sades upp. I slutdialoger ledde det till 3 slutgiltiga uppsägningar.

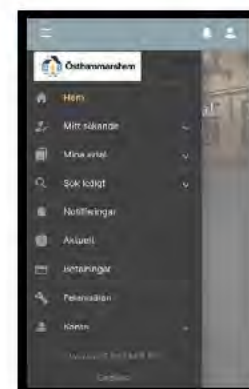

Områdesdagar

Våren startade i Gimo, Gimo torg specifikt. Till hösten besöktes Våra Gårdar i Östhammar. Majoritet av kontorsmedarbetarna följde med bovärdar och miljövård ut i områdena för att bistå med åtgärder i utemiljön, så som planteringar, beskärningar och allmän städning. Hyresgästerna bjöds in, att hjälpa till samt komma ut och fika lite med oss. Konceptet fortsätter in i 2024.

Mina Sidor uppgraderades!

Under våren genomfördes ett större projekt med att flytta över vårt uthyrningssystem in i befintligt fastighetssystem. Överflyttningen genererade en mer automatiserad uthyrningsprocess, tydligare process ut mot sökanden och en mer omfattande plattform för "Mina Sidor". Nya "Mina Sidor" samlar alla kunder, både sökande och hyresgäster, under samma inloggning och plattform, där man följer samtliga sina ärenden – vare sig det gäller lägenhetsuthyrningen eller felanmälan.

Återtagande av bostäder till allmän uthyrning

Östhammarshem och Östhammars kommun har enats om att Östhammarshem återtar ett antal blockhyrda bostäder, för att hyra ut som 65+ boende. Under 2023 genererades 4 lägenheter på Åkerigatan och under 2024 kommer vidare lägenheter på nämnda adress bli aktuella.

BYTE AV VÄRMESYSTEM - FJÄLLET

Byte av värmesystem - Fjället

Nu hade turen äntligen kommit till området Fjället i Öregrund. Längre har de boende i området väntat på att Östhammarhem skulle konvertera kallhyra (direktverkande eluppvärmning) till varmhyra (vattenburen bergvärme) och 2023 skedde det!

Området Fjället består av Jungmansgatan 1-36

samt Matrosgatan 2-48. Här finns lägenheter i storlekarna 1 rok och kök upp till 4 rok och lägenheterna hyrs ut med kallhyra. Det har gjort att det varit en varierande boendekostnad för hyresgästen samt stundvis en ganska hög sådan beroende på hur elpriset sett ut.

Med förhöjd boendekomfort för hyresgästerna i åtanke genomfördes ett byte av värmesystem, från direktverkande eluppvärmning till vattenburen bergvärme. I samband med denna större åtgärd beslutades att även energieffektivisera fönstren, med en isolerruta med mindre kallras. Vidare uppdaterades elen med nya jordade uttag, ny fast belysning samt ny el-central i samtliga lägenheter. I köken har nya köksfläktar installerats och tvåvåningshusen i området får altandörr monterat, som leder ut till nya uteplatser på baksidan. Arbetet har genererat fyra nya undercentraler, för att inrymma bergvärmerna, och på dessa fyra undercentraler är försedda med solceller på taken.

Uppvärmningen kommer nu att betalas via hyran och inte som tidigare till elbolaget. Den del av hyran som debiteras för vattnen kommer att lyftas bort för att i stället debiteras separat efter hyresgästens egen förbrukning. På detta vis blir det mer rättvist samtidigt som incitament skapas att hushålla med vattnet.

Arbetet fortlöpte bättre än vi hade förutspått, vilket även bekräftades när ansvariga inom projektet besökte området för korvgrillning och fika. Det har varit ett omfattande projekt, där upphandlade entreprenörer visat stor respekt gentemot våra hyresgäster i samband med arbetet som stort men inne i lägenheterna i synnerhet.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Styrelsen för Stiftelsen Östhammarshem får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Information om verksamheten

Stiftelsen Östhammarshem har enligt sina stadgar till uppgift att förvärva fastigheter för att därpå uppföra och förvalta bostadshus med tillhörande affärlägenheter och kollektiva anordningar. Stiftelsen har sitt säte i Gimo.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under året har ett fortsatt arbete med ökad kostnadsmedvetenheten i organisationen utförts. Förståelsen ökar hos samtliga medarbetare kring kostnadsbesparingar och prioriteringar över lag.

I mitten av 2021 drifstattes vårt nya fastighetssystem, Momentum. Systemet tillhandahåller effektiviserande stöd för samtliga delar av vår förvaltning. Allt från en förenklad orderhantering, automatiserande av ekonomiska processer till en mer spårbar uthyrningsprocess. Under 2023 har ett fortsatt arbete med processer och inventering gjorts.

Framtida utveckling och risker – finansiering

Vi förbereder löpande att undanröja risker, genom att ha planer och alternativa lösningar för vad vi kan göra utifall vi får vakanser.

Vi inventerar våra kvadratmetrar till att kunna verka som bostäder i största möjliga mån.

Att förädla de fastigheter vi har är även en hållbar, långsiktig vinning.

Vi finner vår tyngdpunkt kring en god, hållbar ekonomi, där vi kan finansiera så mycket som möjligt med de egna medlen och att hålla löpande dialog med finansiärer ser vi som viktigt, då utsatthet finns vid negativ ränteutveckling.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Operationell risk

Företaget är certifierat enligt kvalitetsledningssystemet ISO 9001:2015 samt miljöledningssystemet ISO 14001:2015. Uppföljning sker löpande i syfte att förbättra och förstärka företagets olika arbetsprocesser. Det återkommande externa och interna revisionsarbetet är ett viktigt verktyg för att kartlägga bland operationella processer.

Strategisk risk

Risker i anslutning till affärsomgivningen

Den lokala attraktiviteten och arbetsmarknaden är betydande för att bibehålla en stadig efterfrågan, men där vi även ser att de förbättrande infrastrukturella åtgärderna och påverkar in-och utflyttning i vår kommun.

Här får vi fortsättningsvis arbeta med rätt, riktad marknadsföring och varumärkes-byggande.

Lokala marknads- och kundrisker

Vikten av öppenhet och samarbete med vår kommun.

Att följa varandras utveckling och riktlinjer för att få en gemensam vinning i kommunens samtliga orter.

Det arbetet finns och fortgår och att Östhammarshem med lyhördhet får ta del av långsiktiga kommunala planer, som i sin tur kan påverka en hyresmarknad.

Konkurrenssituations- och prisrisk

Östhammarshem har ett stabilt bestånd och är trygg i rollen som en stor hyresvärd i området.

Att ha en mångfald, så väl i beståndet, i boendemiljöer, såsom med boendeformer är något vi välkomnar för den totala flyttkedjans naturlighet.

De lokala entreprenörerna är fortsatt med i inkommande anbud i upphandlingar och ramavtal.

Vi tillämpar från och med 2020 fler avtalade entreprenörer i ramavtal, för att kunna avropa förnyad konkurrensutsättning, samt att bli mindre sårbara vid fler projekt i gång.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Ägarförhållande

Företaget drivs i form av Stiftelse.

Styrelse

Företaget är stiftat av Östhammars kommun och kommunfullmäktige har utsett följande ledamöter för perioden 2023-2026.

Ordinarie ledamöter

Fabian Sjöberg, ordf. (M)

Margareta Widén-Berggren, vice ordf. (S)

Ylva Lundin (SD)

Tomas Bendiksen (S)

Lars O Holmgren (BOA)

Paul Sandberg (S)

Sabina Ståhl (KD)

Suppleanter

Pernilla Grahn (V)

Erik Helén (KD)

Kristina Karl-Eriksdotter (BOA)

Jessica Kumlin (M)

Måns Lorichs (SD)

Stefan Reilander (C)

Camilla Strandman (C)

Revisorer

2023 års räkenskaper och förvaltning granskas av auktoriserad revisor Oskar Wall, Ernst & Young AB, samt av kommunfullmäktige utsedda förtroendemannarevisorer Gunnar Rydvall och Ingemar Eriksson.

Verkställande direktör

Jessica Eliardsson

☒ Anslutning

Företaget är anslutet till Sveriges Allmännyttas Fastighetsbranschens Arbetsgivarorganisation (Fastigo) samt Husbyggnadsvaror (HBV).

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Kapitalhantering

Under året har 130 miljoner kronor av lånestocken omsatts.

Investeringar

Albrektsgatans ombyggnation och nya utseende pågår för kommunala bostadsmöjligheter och trygghetsbostäder.

Gräsö skola införskaffades i slutet av 2022 med planer om att om förvandla skolan till bostäder i skärgårdsmiljö.

I Alunda pågår projektering av ett nytt vårdcentrum i samarbete med regionen.

Vidare finns fler planer på bostadsmöjligheter och dessutom det yttre underhållet av de större fastighetskomponenterna, som kommer innebära ett investeringsbehov av ca. 500 mkr över tio år.

Hyresförhandlingar

Under höstens hyresförhandlingar avtalades om en hyresökning på 4,9 % för 2024. Ny hyra blir gällande fr.o.m. första februari 2024.

Medel till Hyresgästföreningen

Förhandlingsersättningen är 12 kronor per lägenhet och ingår i förhandlingsordningen. 100 000 kronor har ytterligare anslagits för bo-inflytande verksamhet. Till Hyresgästföreningen har för 2023 utbetalats 229 204 kronor i förhandlingsersättning och 0 kronor för boinflytandefrågor.

Underhåll bostadslägenheter

Periodiska underhållsåtgärder har utförts enligt plan. Det innebär att överenskomna underhållsintervallet har följts. Målning och tapetsering utförs vart tolfte år, byte av golvbeläggning efter behov samt byte av vitvaror vart sjuttonde år.

Kvalitet

Östhammarshem är kvalificerat av RISE, Research Institut of Sweden, enligt SS – EN ISO 9001:2015 samt miljöcertifierat enligt SS – EN ISO 14001:2015.

Totalt antal sökande

6 808

Var av 10 % är aktiva sökande

Total inflyttning

220

Ink. interna och externa

Uthyrningsgrad

100 %

Avrundat till närmsta heltal

**Antal lägenheter till
förstagångshyresgäster**

34 st

Ålder 19-25 år

**Antal seniora
lägenheter**

163 st

Ink. 55+, 65+ samt 70+

Per 2024 höjs lägsta ålder för en seniorbostad till 65+

ALUNDA

Antal lägenheter: 234

1 rok: 101

2 rok: 91

3 rok: 36

4 rok: 6

Antal lokaler: 2

Fastighetsbeteckning	Adress	Färdigställande år
Marma 1:41	Parkv.11,13/Marmav.7	1968
Marma 1:42-43	Torpvägen 4	1971
Marma 1:66	Torpvägen 6	1983
Marma 1:67	Prästgårdsvägen 12	1988/1990/1993
Marma 1:68	Mellanvägen 2, 4, 6	1964
Marma 1:77	Villavägen 24-46	1973
Marma 3:18	Trädgårdsvägen 4	2003
Marma 15:1	Trädgårdsbäcken 1-28	2008

Gimo

Antal lägenheter: 478

1 rok: 100

2 rok: 240

3 rok: 105

4 rok: 31

Antal lokaler: 19

Fastighetsbeteckning	Adress	Färdigställande år
Gimo 8:78	Köpmang. 3/Torng.36-38	1964-1966
Gimo 8:82	Köpmangatan 6	1966-1967
Gimo 8:83	Köpmang. 8/Långgatan 34	1967/2018
Gimo 8:86	Köpmangatan 10-14	1970
Gimo 8:87	Sågargatan 7-9	1971
Gimo 8:88	Gimo Torg	1980
Gimo 8:91	Vilhelm Haglunds väg 4	1989
Gimo 8:103	Vattentornet 1-3	1993
Gimo 11:28	Sågargatan 3-5	1972
Gimo 11:96	Skäret 1-59	1978
Skäfthammar 10:2	Åkerigatan 3-7	1978
Skäfthammar 10:3	Folketshusgatan 4-6	1985/1990

Hargshamn

Antal lägenheter: 42

1 rok: 6

2 rok: 28

3 rok: 8

4 rok: 0

Antal lokaler: 1

Fastighetsbeteckning

Braxenbol 1:113

Hargshamn 2:27

Hargshamn 2:84

Hargshamn 2:135

Adress

Gimovägen 8

Storvägen 1

Storvägen 3-5

Tallvägen 1-15

Färdigställande år

1986

1964

1955

1993

Öregrund

Antal lägenheter: 168

1 rok: 33

2 rok: 99

3 rok: 26

4 rok: 10

Antal lokaler: 2

Fastighetsbeteckning	Adress	Färdigställande år
Öregrund 54:13	Jungmansgatan 1-24	1974-1975
Öregrund 5:4	Jungmansgatan 25-36	1976
Öregrund 54:3	Matrosgatan 2-48	1977
Öregrund 68:12	Södra Långg. 1/Tallparksv.1	1994
Öregrund 72:13	Smedjeg. 11/Västerg. 33	1964
Öregrund 73:1	Skolg. 14-48/Smedjeg. 10-56	1981
Öregrund 73:5	Västergatan 37	2003
Öregrund 194:1	Håkansson's Gata 10-12	1993

Österbybruk

Antal lägenheter: 366

1 rok: 106

2 rok: 190

3 rok: 62

4 rok: 8

Antal lokaler: 26

Fastighetsbeteckning	Adress	Färdigställande år
Käbboda 3:9	Harviksvägen	
Käbboda 3:11	Harviksvägen 1-2	1968
Käbboda 3:12	Harviksvägen 3	1970
Käbboda 3:13	Dannemoravägen 13	1972
Käbboda 3:14	Dannemoravägen 15	1973/1993
Käbboda 3:15	Harviksvägen 6	1975
Käbboda 3:16	Dannemoravägen 17	1976
Films-Österby 4:12	Ekgatan 9-11	1947
Films-Österby 4:23	Stråkvägen 3 A-B	1952
Films-Österby 4:32	Ekgatan 7	1947
Films-Österby 4:55	Parkvägen 11	1966/1993
Films-Österby 4:71	Eckbacksvägen 13-53	1982
Films-Österby 4:72	Parkvägen 7	1984/2005
Films-Österby 4:73	Parkvägen 9	1985
Films-Österby 7:12	Stråkv. 1/Filmv. 4-6	1920/1990
Films-Österby 7:39	Mästersmeden 1-20	2014
Films-Österby 7:54	Stråkvägen 6	1950
Österbybruk 1:140	Sporrbacksv. 28/Eknäsv. 12	1965
Österbybruk 1:141	Sporrbacksv. 26/Tångv. 4	1967
Österbybruk 1:92	Vallonvägen 3	1958
Österbybruk 1:94	Bertilsvägen 4-6	1954-1957
Österbybruk 8:1	Dannemorav. 2-8/Vallonv. 1	1940/1963

Östhammar

Antal lägenheter: 558

1 rok: 156

2 rok: 241

3 rok: 122

4 rok: 38

Antal lokaler: 15

Fastighetsbeteckning	Adress	Färdigställande år
Gammelbyn 1:72	Bilsta-Janssons gård 1-20	1983
Gammelbyn 4:197	Hantverksvägen 1	1990
Gammelbyn 4:256	Våra Gårdar	1976-77
Gammelbyn 4:262	Våra Gårdar	1977
Gammelbyn 57:2	Ulriksgatan 1-9	1969
Gammelbyn 57:3	Ulriksgatan 10-30	1972-73
Gammelbyn 69:3	Edsvägen 14	1993
Sandika 3:179	Kanikebolsgatan 9	1993
Östhammar 5:4	Sommarro 1-12	1993
Östhammar 14:2	Klackskärsg. 12-14/ Slottsg. 17/Edsg. 5	1964
Östhammar 15:15	Engelbrektsgatan 13 A-B	1959
Östhammar 24:1	Klockargatan 2 A-L	1983
Östhammar 29:1	Stora Nygatan 14	
Östhammar 29:6	Stångörsgatan 26	
Östhammar 29:7	Strandvägen 11	2012
Östhammar 29:8	Norra Tullportsgatan 19	2012
Östhammar 31:26	Norra Tullportsgatan 18	1991
Östhammar 58:8	Repslagargatan 3-16	1978
Östhammar 32:1	Prästgatan 9-15	1982
Östhammar 65:5	Albrektsgatan 14	1995

Gräsö

Fastighetsbeteckning

Gräsö 1:152

Adress

Gräsö skola

Färdigställande år

Obebyggd mark

Fastighetsbeteckning

Marma 3:14

Gimo 8:81

Gimo 8:92

Skäfthammar 12:22-27

Öregrund 4:135

Österbybruk 1:87

Käbboda 3:9

Gammelbyn 57:2

Adress

Centrumvägen 10

Sågargatan 13-17

Långgatan 29, 51, 53

Folketshusgatan

Västergatan

Gimogatan 13-19

Harviksvägen 1

Ulriksgratan 7-9

Ort

Alunda

Gimo

Gimo

Gimo

Öregrund

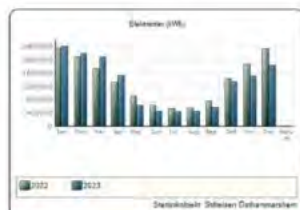
Österbybruk

Österbybruk

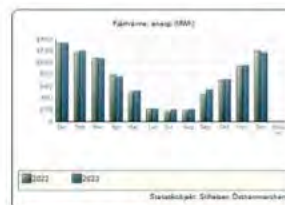
Östhammar

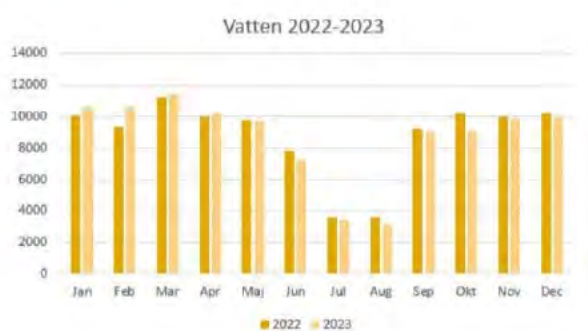
Förvaltningsrapport

Månad	2022	2023	Diff/Period	%
Jan	2 349 905	2 419 677		2%
Feb	2 085 026	2 220 429		8%
Mar	1 748 352	2 081 147		20%
Apr	1 325 588	1 533 858		15%
Maj	924 490	626 150		-33%
Jun	624 879	476 386		-24%
Jul	338 021	453 045		18%
Aug	348 287	473 063		14%
Sep	788 595	554 763		-27%
Ok	1 439 844	1 349 838		-6%
Nov	1 871 217	1 527 256		-18%
Dec	2 340 628	1 855 317		-21%
Totalt	26 849 428	23 547 897		-6%

Månad	2022	2023	Diff/Period	%
Jan	1 227	1 327		2%
Feb	3 173	3 209		2%
Mar	3 094	3 068		-1%
Apr	900	761		-8%
Maj	302	321		4%
Jun	221	221		0%
Jul	178	190		8%
Aug	163	201		20%
Sep	189	341		80%
Ok	761	729		-2%
Nov	631	855		36%
Dec	5 288	3 178		-40%
Totalt	8 764	8 882		1%
Åtkomst	8 764	8 882		1%

Ärenden Momentum

Leveranssäkerhet Registrerade ärenden

78 %

jämfört med 73 % 2022

4 990 st

jämfört med 2 613 st 2022

Arbetar med att säkerställa att ärenden blir registrerade i Momentum samt att leveranssäkerheten ökar fortgå under 2024.

EKONOMI

En stabil och sund ekonomi är en absolut förutsättning till en långsiktig trygghet för både anställda och hyresgäster och garanti för en fortsatt god förvaltning och nyproduktion av bostäder.

Finansiella mål

- Avkastning på totalt kapital: 4 %
- Direktavkastning: 10 %
- Rörelsemarginal: 15 %
- Kassalikviditet: 5 %
- Överskottsgrad: 50 %
- Belåningsgrad: <70 %

2023

- Avkastning på totalt kapital: 3 %
- Direktavkastning: 11 %
- Rörelsemarginal: 15 %
- Kassalikviditet: 9 %
- Överskottsgrad: 52 %
- Belåningsgrad: 63 %

EKONOMI

Ekonomi

Finansiell strategi och låneportfölj

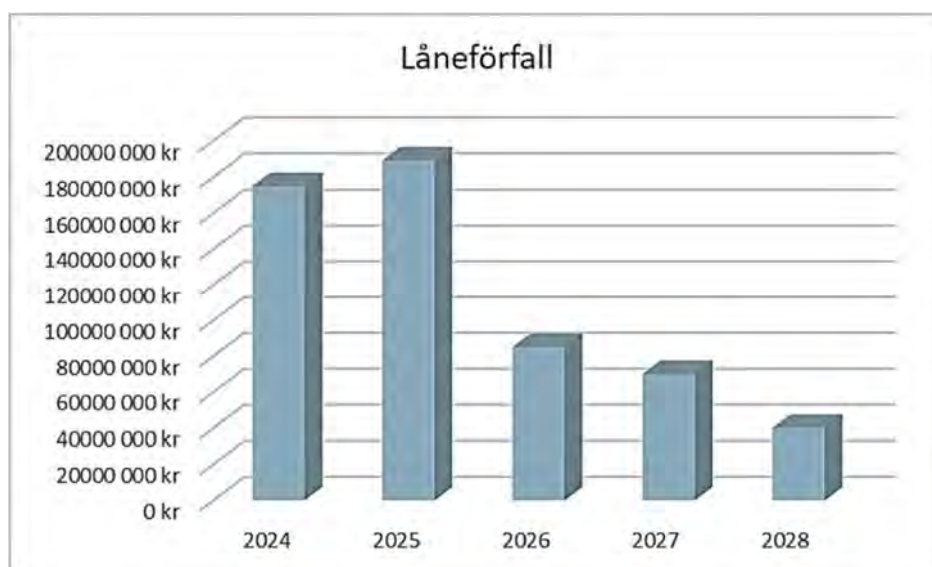
Östhammarshem har under 2023 påverkats kraftigt av den ökande styrräntan. Riksbanken höjde styrräntan från 2,5% vid årets början till 4% vid 2023 års utgång. Prognosen från flertalet chefsekonomer är i dagsläget att toppen är nådd, då inflationen har börjat mattas av. Vår förhoppning är att vi kommer att kunna se en vändning under 2024.

Finansiell strategi

Östhammarshems finansieringsverksamhet styrs genom den fastställda finanspolicyn. Under året har lån motsvarande 130 mkr omsatts. Den totala låneportföljen uppgår till 559 200 tkr och är placerad hos KommunInvest. Under året har Östhammarshem fått ett projekt i Öregrund beviljat som grönt hos KommunInvest, vilket har höjt andelen gröna lån från 23% till 30%.

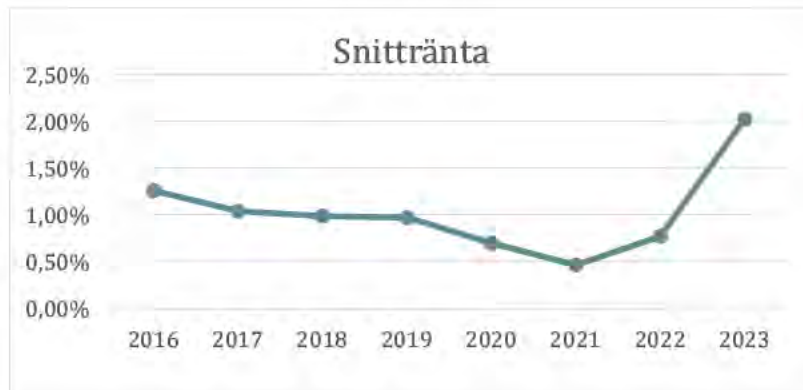
Snittränta, räntekostnader och låneförfall

Det senaste året har vår snittränta och räntekostnader har höjts det senaste året på grund av de ökande räntorna. Vi har även stora låneförfall de kommande två åren och ser därför hur våra räntekostnader kommer att fortsätta att påverkas i stor utsträckning av de höga räntorna.

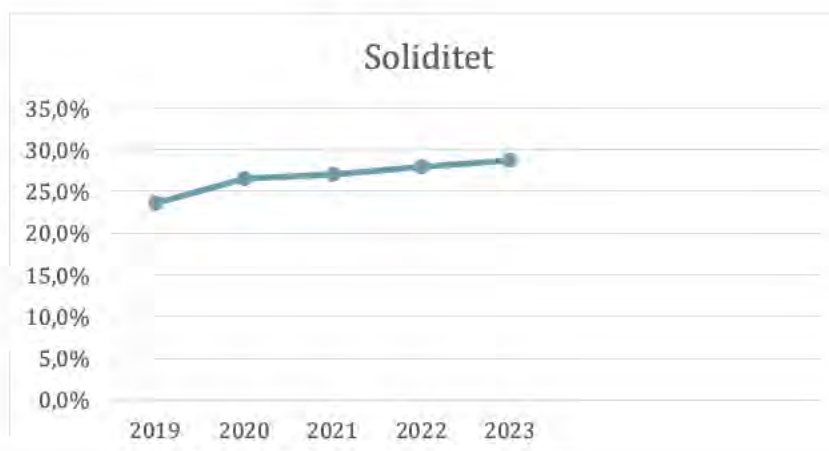

Snitträntan för 2023 var 2,02% (0,77%) medan snitträntan per den 31 december 2023 var 2,42% (1,39%).

EKONOMI

Räntekostnaderna för låneportföljen uppgick till 11 254 tkr (4 198 tkr). Utöver räntan tillkommer en kostnad för borgensavgift till kommunen med 0,2% vilket i år motsvarade 1 118,4 tkr.

EKONOMI

Resultaträkning

Årets omsättning har ökat från föregående år med 12 750 tkr till 182 257 tkr.

Antalet outhyrda objekt medförde ett hyresbortfall på totalt 2 025 tkr (2 111 tkr).

Hyresbortfallet för bostäder är 0,4 %.

Förutom det direkta hyresbortfallet tillkommer hyresreduktioner på 204 tkr (418 tkr).

Rörelsens underhållskostnader har minskat från föregående år med 8 640 tkr (6 404 tkr).

Räntekostnaderna har ökat från föregående år med 7 091 tkr (1 716 tkr).

Den genomsnittliga skuldräntan har under året varit 2,02 % (0,77 %).

Avskrivningarna uppgår till 31 495 tkr (29 925 tkr).

Under året har byggnader avskrivits med ca 2 % av anskaffningsvärdet.

Det redovisade resultatet uppgår till 11 474 kr (13 957 kr).

Balansräkning

Balansomslutningen har ökat från föregående år med 17 564 tkr.

Flerårsöversikt (Tkr)	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning	182 257	169 507	165 105	166 307
Resultat efter finansiella poster	14 655	18 120	28 239	38 990
Rörelsemarginal %	15	14	19	26
Avkastning eget kapital %	6	7	12	18
Balansomslutning	891 880	874 316	849 815	805 653
Soliditet %	29	28	27	26
Avkastning på totalt kapital %	3	3	4	5
Kassalikviditet %	9	6	13	21
Antal anställda	25	23	19	20

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

RESULTATRÄKNING

Resultaträkning

Tkr	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Stiftelsens intäkter			
Hysesintäkter	2	172 217	163 381
Rabatter/reduktioner	3	- 204	-418
Övriga intäkter	4	10 244	6 544
		182 257	169 507
Stiftelsens kostnader			
Direkta kostnader underhåll	5	- 23 481	- 32 121
Direkta kostnader drift	6	- 66 565	- 52 497
Direkta kostnader fastighetsavgift		- 2 279	- 1 642
Övriga externa kostnader	7, 8, 9, 10	- 11 670	- 11 523
Personalkostnader	11	- 20 089	- 18 493
Av- och nedskrivningar		- 31 495	- 29 925
Övriga rörelsekostnader		- 0	- 79
		- 155 579	- 146 280
		26 278	23 227
Förvaltningsresultat			
Resultat från finansiella poster			
Utdelning aktier och andelar		2	2
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		408	233
Räntekostnader och liknande resultatposter	12	- 12 433	- 5 342
		- 12 023	- 5 107
		14 655	18 120
Resultat efter finansiella poster			
Bokslutsdispositioner	13	- 420	- 443
		14 235	17 677
Resultat före skatt			
Skatt	14	- 2 761	- 3 721
Årets resultat		11 474	13 957

BALANSRÄKNING

Balansräkning

Tkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
☒ Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader	15	754 866	743 415
Mark	16	25 028	25 028
Markanläggningar	17	71 823	75 014
Maskiner, inventarier och fordon	18	2 028	2 843
Pågående byggnadsproduktion	19	11 903	11 885
		865 648	858 185
Finansiella anläggningstillgångar			
Aktier och andelar	20	320	330
		320	330
Summa anläggningstillgångar		865 967	858 515
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Hysesfordringar		448	487
Kundfordringar		1 678	1 295
Skattefordringar		2 100	3 404
Övriga fordringar		- 4	463
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	2 531	1 819
		6 752	7 467
Kassa och bank		19 160	8 334
Summa omsättningstillgångar		25 913	15 801
Summa tillgångar		891 880	874 316

BALANSRÄKNING

Tkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	22		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Grundfond		4 306	4 306
Reservfond		17 500	17 500
		21 806	21 806
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserat kapital		196 185	181 277
Årets resultat		11 474	13 957
		207 658	195 234
<i>Summa eget kapital</i>			
		229 464	217 040
Obeskattade reserver	23	33 293	34 070
Avsättningar			
Uppskjuten skatteskuld	24	29 091	30 203
Summa avsättningar		29 091	30 203
Långfristiga skulder			
	25, 26		
Skulder till kreditinstitut		384 200	320 000
Summa långfristiga skulder		384 200	320 000
Kortfristiga skulder			
	26		
Skulder till kreditinstitut		175 000	239 200
Leverantörsskulder		17 516	14 294
Aktuella skatteskulder		0	0
Övriga skulder		766	535
Förskottsbetalad hyra		10 921	10 637
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	28	11 630	8 339
Summa kortfristiga skulder		215 832	273 005
Summa eget kapital och skulder		891 880	874 316

KASSAFLÖDESANALYS

Kassaflödesanalys

Tkr	Not	2023-01-01- 2023-12-31	2022-01-01- 2022-12-31
Den löpande verksamheten			
Förvaltningsresultat före finansiella poster		26 678	23 228
Avskrivningar och rearesultat		31 495	29 382
Erhållen ränta		410	235
Erlagd ränta		- 12 433	- 5 342
Betald inkomstskatt		- 3 873	- 2 732
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kundfordringar		- 344	430
Förändring av kortfristiga fordringar		1 058	- 3 271
Förändring av leverantörsskulder		3 222	- 7 056
Förändring av kortfristiga skulder		3 807	- 3 996
<i>Kassaflöde från den löpande verksamheten</i>		<i>50 020</i>	<i>30 879</i>
Investeringsverksamheten			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		- 39 194	- 65 380
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	1 874
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar		0	0
<i>Kassaflöde från investeringsverksamheten</i>		<i>- 39 194</i>	<i>- 63 506</i>
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		0	20 000
<i>Kassaflöde från finansieringsverksamheten</i>		<i>0</i>	<i>20 000</i>
Årets kassaflöde		10 826	- 12 627
Likvida medel vid årets början		8 334	20 961
Likvida medel vid årets slut		19 160	8 334

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr	Grundfond	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01	4 306	17 500	181 277	203 082
Årets resultat			14 909	14 909
Utgående eget kapital 2022-12-31	4 306	17 500	196 185	217 991
Årets resultat			11 474	11 474
Utgående eget kapital 2023-12-31	4 306	17 500	207 659	229 464

NOTER

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

☒ Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Intäktsredovisning

Nettoomsättning

Hysesintäkter intäktsredovisas i den perioden uthyrningen avser.

Redovisningsprinciper för enskilda balansposter

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, uttrangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponenten och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras. Tillkommande utgifter som avser tillgångarna som inte delas upp i komponenter läggs till anskaffningsvärdet om de beräknas ge företaget framtida ekonomiska fördelar, till den del tillgångens prestanda ökar i förhållande till tillgångens värde vid anskaffningspunkten. Utgifter för löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader. Realisationsvinst respektive realisationsförlust vid avyttring av en anläggningstillgång redovisas som övrig rörelseintäkt respektive övrig rörelsekostnad. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångens avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde. Bolagets mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av. Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Stommar	80/100 år
Fasad, Fönster, Kulvert, Värme, Sanitet, Restpost	50 år
Elinstallationer	40 år
Värme	20 år
Ventilation	25 år
Ytskikt mm	15 år
Markanläggningar	5–20 år
Maskiner och inventarier	3–10 år

Inga låneutgifter aktiveras.

NOTER

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en tillgång minskat i värde, görs en prövning av nedskrivningsbehovet. Har tillgången ett återvinningsvärde som är lägre än det redovisade värdet, skrivs den ner till återvinningsvärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehovet grupperas tillgångarna på de lägsta nivåerna där det finns separata, identifierbara kassaflöden (kassagenererade enheter). För tillgångar som tidigare skrivits ner görs, per varje balansdag, en prövning av om återföring bör göras. I resultaträkningen redovisas nedskrivningar och återföringar av nedskrivningar i posten av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3 kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar kundfordringar och övriga fordringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när Stiftelsen Östhammarshem blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och Stiftelsen har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelserna har reglerats eller på annat sätt upphört.

Kundfordringar/kortsiktiga fordringar

Kundfordringar och kortsiktiga fordringar redovisas som omsättningstillgångar till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallopunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid, med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallopunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Leasingavtal

Leasingavtal där företaget är leasingtagare redovisas som operationell (hyresavtal), oavsett om avtalen är finansiella eller operationella. Leasingavgiften redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Inkomstskatter

Total skatt utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Skatter redovisas i resultaträkningen, utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekter redovisas i eget kapital.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt är inkomstskatt som avser framtida räkningsår till följd av tidigare händelser. Redovisning sker enligt balansräkningsmetoden. Enligt denna metod redovisas uppskjutna skatteskulder och uppskjutna skattefordringar på temporära skillnader som uppstår mellan bokförda respektive skattemässiga värden för tillgångar och skulder samt för övriga skattemässiga avdrag eller underskott.

NOTER

Uppskjutna skattefordringar netto redovisas mot uppskjutna skatteskulder endast om de kan betalas med ett nettobelopp. Uppskjuten skatt beräknas utifrån gällande skattesats på balansdagen. Effekter av förändringar i gällande skattesatser resultatförs i den period förändringen lagstadsats. Uppskjuten skattefordran redovisas som finansiell anläggningstillgång och uppskjuten skatteskuld som avsättning.

Uppskjuten skattefordran avseende underskottsavdrag eller andra framtida skattemässiga avdrag redovisas i den omfattning det är sannolikt att avdragen kan avräknas mot framtida skattemässiga överskott.

På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskulden som är hänförlig till obeskattade reserver.

Ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar i Stiftelsen utgörs av lön, sociala avgifter, betald semester och betald sjukfrånvaro. Kortfristiga ersättningar redovisas som en kostnad och en skuld då det finns en legal eller informell förpliktelse att betala ut en ersättning.

Ersättningar till anställda efter avslutad anställning

I Östhammarshem förekommer enbart förmånsbestämda pensionsplaner. Det är förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet med K3's förenklingsregler, vilket innebär att pensionspremier betalas och dessa planer redovisas som avgiftsbestämda planer.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificerar företaget, förutom kassamedel, disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt kortfristiga likvida placeringar som noterade på en marknadsplats och har en kortare löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten. Förändringar i spärrade medel redovisas i investeringsverksamheten.

Nyckeltalsdefinitioner

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt) i förhållande till balansomslutningen

Rörelsemarginal

Förvaltningsresultat i förhållande till summa intäkter

Avkastning på eget kapital

Resultat efter finansiella poster i förhållande till eget kapital och obeskattade reserver (med avdrag för uppskjuten skatt)

Avkastning på totalt kapital

Förvaltningsresultat inklusive finansiella intäkter i förhållande till balansomslutning

NOTER

Not 2 Hyresintäkter	2023	2022
Hyresintäkter, brutto		
Bostäder	121 277	116 524
Lokaler	50 642	46 810
Garage	1 684	1 663
Motorvärmare	634	494
Övrigt	4	
	174 241	165 491
Hyresbortfall, brutto		
Bostäder	- 441	- 801
Lokaler	- 1 097	- 954
Garage	- 178	- 160
Motorvärmare	- 306	- 195
Övrigt	- 2	
	- 2 025	- 2 111
Hyresbortfall i %		
Bostäder	0	0
Lokaler	- 2	- 2
Garage	- 11	- 10
Motorvärmare	- 48	- 40
Övrigt	- 44	
andel hyresbortfall	- 1	- 1
Hyresintäkter, netto		
Bostäder	120 836	115 724
Lokaler	49 545	45 856
Garage	1 506	1 447
Motorvärmare	328	298
	172 217	163 381
Not 3 Rabatter/Hyresreduktioner		
Hyresreduktioner	- 204	- 418

NOTER

	2023	2022
Not 4 Övriga intäkter		
Ersättning från hyresgäster	985	437
Försäljning el till laddplatser	291	402
Försäljning värme och vatten	267	739
Övriga intäkter	8 702	4 967
	10 244	6 544
Not 5 Underhållskostnader		
Planerat underhåll	- 6 676	- 11 226
Löpande underhåll/reparationer	- 16 804	- 20 895
	- 23 481	- 32 121
Not 6 Driftkostnader		
Tillval, lägenhet	- 183	- 13
Material och köpta tjänster, fastighetstjänster	- 17 359	- 13 230
Vattenanvändning	- 8 888	- 8 405
Elanvändning	- 7 807	- 5 525
Elanvändning, outhyrda lägenheter	- 35	- 33
Uppvärmning	- 19 554	- 15 251
Sophantering	- 5 999	- 6 273
Sotning, OVK, OKK	- 480	- 277
Försäkringar m.m.	- 6 260	- 3 490
	- 66 565	- 52 497
Not 7 Operationella leasingavtal		
<i>Leasingavtal där Stiftelsen är leasegivare</i>		
Lokaler inom ett år	49 524	48 084
Lokaler senare än ett år men inom fem år	93 317	100 427
Lokaler senare än fem år	104 971	112 617
	247 812	261 128
<i>Leasingavtal där Stiftelsen är leasetagare</i>		
Bilar, Scanner, kaffemaskin, kopiator och frankeringsmaskin		
Kostnadsförda leasingavtal	427	351

NOTER

	2023	2022
Not 8 Hyresavtal avseende bostäder		
<i>Hyresavtal avseende bostäder och garage ingås normalt tills vidare där hyresgästen har möjlighet att säga upp avtalet med tre månaders uppsägningstid. Utifrån historik kan dock konstateras att uppsägning sällan sker, Stiftelsen har mycket låga vakanser.</i>		
Antal kontrakt, bostäder	1 667	1 664
Kontraktsvärde, årshyra	120 653	116 535
Antal kontrakt garage och p-platser	597	593
Kontraktsvärde, årshyra	1 865	1 829
Not 9 rvode till revisorer		
<i>Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föränleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.</i>		
E & Y		
Revisionsuppdrag	- 345	- 374
Not 10 övriga externa kostnader		
Transportmedel, driftkostnader	- 1 294	- 1 228
Lokalhyror	- 1 870	- 1 554
Marknadsföring	- 445	- 483
Styrelse och revision	- 568	- 505
Hyresförluster	- 66	- 441
Fakturaförluster	0	0
Övriga adm. Kostnader	- 7 199	- 7 083
Medel till hyresgästföreningen	- 228	- 229
	- 11 670	- 11 523
Not 11 nställda och personalkostnader		
Medelantalet anställda		
Kvinnor	9	9
Män	14	14
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	1 366	1 231
Övriga anställda	10 668	10 088

NOTER

	2023	2022
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	216	93
Pensionskostnader övriga anställda	488	78
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	4 050	3 654
	4 754	4 527
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	16 788	15 846
Utgångsvederlag		
Verkställande direktör har en uppsägningstid på 6 månader om uppsägningen är från bolagets sida. Väljer verkställande direktören att avsluta sin anställning är uppsägningstiden 6 månader.		
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	50 %	41 %
Andel män i styrelsen	50 %	59 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	33 %	36 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	67 %	64 %
Not 12 Räntekostnader och liknande resultatposter		
Övriga räntekostnader	- 40	- 40
Räntor på fastighets- och underhållslån	- 11 264	- 4 207
Borgensavgift	- 1 118	- 1 078
Kostnadsränta för skatter och avgifter	0	- 11
Dröjsmålsräntor till leverantörer	- 10	- 6
	- 12 433	- 5 342
Not 13 Bokslutsdispositioner		
Avsättning till periodiseringsfond	- 420	- 443
Not 14 Aktuell och uppskjuten skatt		
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	- 3 661	- 2 688
Justering avseende tidigare år	- 211	
Förändringar av uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	- 2 761	- 989
Totalt redovisad skatt	- 2 761	- 3 721

NOTER

	2023		2022	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		15 135		16 645
Skatt enligt gällande skattesats	20,6	- 3 118	20,6	- 3 429
Skatt p.g.a. ändrad taxering	1,4	-211		
Ej avdragsgilla kostnader	0,16	- 24	8,5	- 141
Schablonintäkt periodiseringsfond	0,87	- 131	0,2	- 35
Intäkter som ej ingår i redovisat resultat	0,45	- 68	0,43	- 72
Övriga skattemässiga justeringar	1,4	- 320		
Uppskjuten skatt	7,34	1 112		
Redovisad effektiv skatt		-2 761		- 3 721
Not 15 Byggnader				
Ingående anskaffningsvärde		1 096 549		978 577
Inköp		39 153		118 572
Försäljning/utrangeringar		0		- 600
Erhållna bidrag		- 3 968		
Korrigeringar				0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden		1 131 734		1 096 549
Uppskrivning av fastigheter		68 272		68 272
Nedskrivning av fastigheter		- 62 219		- 62 219
Netto uppskrivningar och nedskrivningar		6 053		6 053
Netto anskaffningsvärde		1 137 787		1 102 602
Ingående avskrivningar		- 359 187		- 337 555
Försäljning/utrangeringar		0		521
Årets avskrivningar		- 23 734		- 22 154
Korrigeringar		0		0
Utgående ackumulerade avskrivningar		- 382 921		- 359 187
Utgående redovisat värde		754 866		743 415

NOTER

	2023	2022
Uppgifter om förvaltningsfastigheter		
Redovisat värde	851 717	843 457
Verkligt värde	1 848 500	1 852 300
Taxeringsvärde byggnader	710 616	585 738
Den externa marknadsvärderingen gjordes under hösten 2023.		
Not 16 Mark		
Ingående anskaffningsvärde	25 028	21 028
Inköp	0	4 000
Försäljning/utrangeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	25 028	25 028
Netto anskaffningsvärde	25 028	25 028
Utgående redovisat värde	25 028	25 028
Not 17 Markanläggningar		
Ingående anskaffningsvärden	143 369	134 210
Inköp	4 165	9 631
Försäljning/utrangeringar	0	0
Erhållna bidrag	- 438	- 472
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	147 096	143 369
Netto ackumulerade anskaffningsvärden	147 096	143 369
Ingående avskrivningar	- 68 355	- 61 758
Försäljning/utrangeringar	0	0
Årets avskrivningar	- 6 919	- 6 596
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 75 273	- 68 355
Utgående redovisat värde	- 71 823	75 014
Not 18 Maskiner, inventarier och fordon		
Ingående anskaffningsvärden	7 692	8 541
Inköp	28	425
Försäljningar/utrangeringar	0	- 1 274
Erhållna bidrag	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 720	7 692
Netto anskaffningsvärde	7 720	7 692

NOTER

	2023	2022
Ingående avskrivningar	- 4 850	- 4 410
Försäljningar/utrangeringar	0	735
Årets avskrivningar	- 843	- 1 175
Utgående ackumulerade avskrivningar	- 5 692	- 4 850
Utgående redovisat värde	2 028	2 843
Not 19 Pågående byggnadsproduktion		
Ingående nedlagda kostnader	11 885	79 401
Under året nedlagda kostnader	38 909	67 204
Under året genomförda omfördelningar	- 37 933	- 131 273
Erhållna bidrag	- 958	
Utgående nedlagda kostnader	11 903	11 885
Utgående redovisat värde	11 903	11 885
Not 20 Aktier och andelar		
Rockneby Vindkraftverk 4/32 andelar i verk nr 4	10	10
Husbyggnadsvaror (HBV) 1 andel	40	40
Innestående medel i HBV	270	280
	330	330
Not 21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda försäkringspremier	1 050	995
Övriga förutbetalda kostnader	601	823
Upplupna intäkter	879	
	2 531	1 819
Not 22 Disposition av vinst eller förlust		
Förslag till vinstdisposition:		
Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:		
Balanserad vinst	196 185	181 277
Årets vinst	11 474	13 957
	207 658	195 234
Disponeras så att i ny räkning överföres	207 658	195 234

NOTER

	2023	2022
Not 23 Obeskattade reserver		
Periodiseringsfond 2018	3 640	3 640
Periodiseringsfond 2019	3 050	3 050
Periodiseringsfond 2020	9 050	9 050
Periodiseringsfond 2021	6 540	6 540
Periodiseringsfond 2022	5 093	6 290
Periodiseringsfond 2023	5 920	
	33 293	34 070

Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfond	131	168
---	-----	-----

Not 24 Uppskjuten skatt på temporära skillnader

2023-12-31

Temporära skillnader	Uppskjuten skattefordran	Uppskjuten skatteskuld	Netto
	0	- 29 091	- 29 091
	0	- 29 091	- 29 091

2022-12-31

Temporära skillnader			
	0	- 30 203	- 30 203
	0	- 30 203	- 30 203

Förändring av uppskjuten skatt

	Belopp vid årets ingång	Redovisas i resultaträk.	Belopp vid Årets utgång
Temporära skillnader hänförlig till skattemässiga avskrivningar på byggnader	30 203	- 1 112	29 091

Not 25 Långfristiga skulder

Förfaller senare än fem år efter balansdagen

Skulder till kreditinstitut	0	0
-----------------------------	---	---

NOTER

	2023	2022
Not 26 Skulder som avser flera poster		
Företagets banklån om 559 200 000 kronor redovisas under följande poster i balansräkningen		
Långfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	384 200	320 000
Kortfristiga skulder		
Övriga skulder till kreditinstitut	175 00	239 200

Not 27 Checkräkningskredit

Beviljat belopp på checkräkningskredit uppgår till	50 000	50 000
Utnyttjad kredit uppgår till	0	0

Sedan juli 1997 utnyttjas en kredit, med en kreditlimit på 50 mkr, där huvudkontot ägs av Östhammars kommun.

Not 28 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna löner	94	126
Upplupna semesterlöner	1 916	1 548
Upplupna pensionskostnader	364	536
Upplupna sociala avgifter	310	282
Upplupna räntekostnader	1 786	1 059
Övriga upplupna kostnader	7 160	4 785
	11 630	8 337

Not 29 Eventualförpliktelser

Fastigo	220	191
---------	-----	-----

Not 30 Ställda säkerheter

Saknas.

Not 31 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsårets slut.

UNDERSKRIFTER

Underskrifter

Gimo 2024-

Fabian Sjöberg
Ordförande

Margareta Widén-Berggren
Vice Ordförande

Tomas Bendiksen

Lars O Holmgren

Ylva Lundin

Paul Sandberg

Sabina Ståhl

Vår revisionsberättelse har lämnats av

Oskar Wall
Auktoriserad revisor

Gunnar Rydvall
Förtroendemannarevisor

Ingemar Eriksson
Förtroendemannarevisor

KONTAKTINFORMATION

Kontaktinformation

JESSICA ELIARDSSON
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Telefon 0173-425 56

JENNIE SAGLAM
EKONOMICHEF

Telefon 0173-425 54

Företagsinformation

Stiftelsen Östhammarshem

Box 26, 747 02, Gimo

Telefon 0173-425 50

www.osthammarshem.se

Paul Sandberg

Paul Sandberg
Date: 2024-03-27 12:13 CET
Role: Ordinarie ledamot
Signed via account: paul.sandberg49@gmail.com

Fabian Sjöberg

Fabian Sjöberg
Date: 2024-03-27 12:15 CET
Role: Ordförande
Signed via account: fabian.sjoberg.politik@osthammar.se

Margareta Widén Berggren

Margareta Widén Berggren
Date: 2024-03-27 13:12 CET
Signed via account: margareta.widen-berggren@ostham

Lars O. Holmgren

Lars O. Holmgren
Date: 2024-03-27 13:37 CET
Role: Mr
Signed via account: lars.o.holmgren.politik@osthammar.se

Sabina Ståhl

Sabina Ståhl
Date: 2024-03-27 20:49 CET
Role: Ledamot
Signed via account: sabina.stahl.politik@osthammar.se

Ylva Lundin

Ylva Lundin
Date: 2024-04-01 08:19 CEST
Signed via account: ylva.lundin.politik@osthammar.se

Tomas Bendiksen

Tomas Bendiksen
Date: 2024-04-04 13:01 CEST
Role: Ledamot
Signed via account: tomas.bendiksen@sandvik.com

Oskar Wall

Oskar Wall
Date: 2024-04-04 19:14 CEST
Role: Auktorisrad revisor
Signed via account: oskar.wall@se.ey.com

Gunnar Rydvall

Gunnar Rydvall
Date: 2024-04-07 17:28 CEST
Role: Förtroendemannarevisor
Signed via account: gunnar.rydvall@telia.com

Ingemar Eriksson

Ingemar Eriksson
Date: 2024-04-08 18:14 CEST
Role: Förtroendemannarevisor
Signed via account: 160eriksson@norden.st

PLANBESTÄMMELSER
Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet.

GRÄNSBETECKNINGAR
 - - - - - Planområdesgräns
 - - - - - Användningsgräns
 - - - - - Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN
Kvartersmark
 N, Friluftsområde
Vattenområde
 W₁ Småbåtshamn. Småbåtshamnen ska utformas med angränsningsplatserna söderut.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK
Begränsning av markens utnyttjande
 - - - - - Marken får inte förses med byggnadsverk
 - - - - - Marken får endast förses med landgång till hamnen
 ö₁ Marken får endast förses med sjöbodar, förråd eller liknande byggnader kopplat till småbåtshamnen
 ö₂ Marken får endast förses med byggnad för restaurang, café eller kiosk

Höjd på byggnadsverk
 h₁ Högsta tillåten byggnadshöjd är 2,5 meter
 h₂ Högsta tillåten byggnadshöjd är 3,5 meter

Markens anordnande och vegetation
 n₁ Parkering får inte asfalteras och skall utformas efter platsens naturliga förutsättningar.

Takvinkel
 o₁ Takvinkeln ska vara mellan 14 och 20 grader

Upphävande av strandskydd
 a₁ Strandskyddet är upphävt. PBL 4 kap. 17 §.

Utformning
 f₁ Byggnadsverk ska placeras med gavel mot vattnet och taket ska vara av typen sadeltak.

Utnyttjandegrad
 e₁ Största byggnadsarea är 2 m² per byggnadsverk och max 15 st får byggas.
 e₂ Största byggnadsarea är 100 m².
 e₃ Största byggnadsarea är 20 % av fastighetsarean inom egenskapsområdet.

Ändrad lovplikt
 a₂ Marklov krävs även för fällning av träd med en diameter större än 20 cm i brösthöjd.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL KVARTERSMARK
Stängsel, utfart och annan utgång
 Marken får inte inhägnas.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALL VATTENOMRÅDE
Upphävande av strandskydd
 Strandskyddet är upphävt.

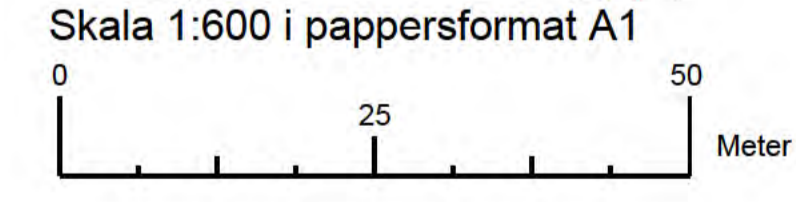
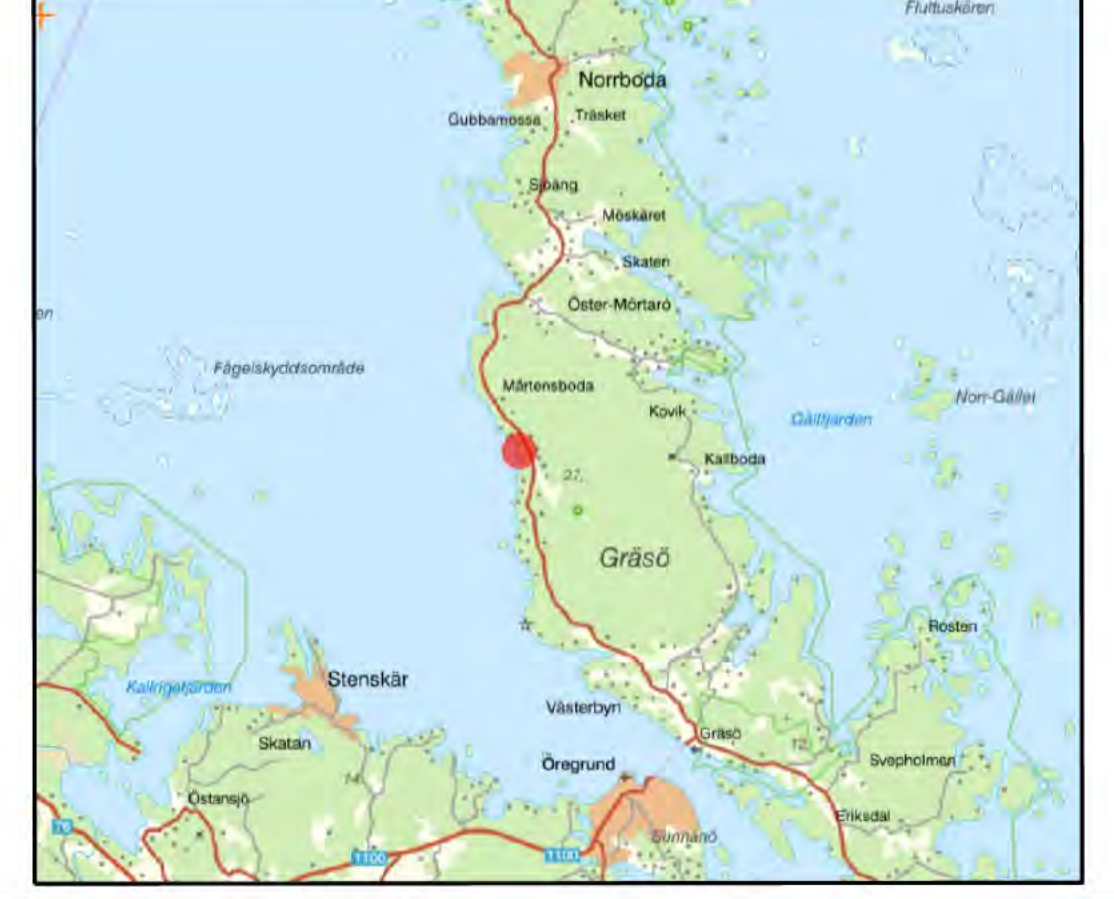
Genomförandetid
 Genomförandetiden är 15 år från den dag då planen vunnit laga kraft.
 Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglovsprövning.

Grundkartans beteckningar

1:1 Fastighetsbeteckning	Gräns, kulturlämningsomr.
MÄRTENSBODA Traktnamn	Traktgräns
3.8 Inmätt höjd	Fastighetsgräns
Byggnad	Väggkant
Brygga	Vägmitt
o Inmätt gränspunkt, rör i berg	Strandskyddslinje
o Inmätt gränspunkt, råsten	Strandlinje
o Inmätt gränspunkt, gammal dubb i berg	GA-anläggning
o Inmätt gränspunkt, gammal råsten	Servitut
	Illustrationer:
	Planerad väg (utan mittlinje)

Gränser mot vatten osäkra.
 Koordinatsystem: Sweref 99 1800 i plan, RH 2000 i höjd.
 Datum: 2021-10-22

Detaljplan för Märtenboda 1:1

Osthammars kommun	Uppsala län	Beslutsdatum Godkännande	Instans
Antagandehandling			
Diarienummer: BMN-2018-2996		Antagande	
Upprättad 2022-04-26	Reviderad 2024-01-04	Laga kraft	
Adam Åhlin Planarkitekt	Merike Dahlberg Plan- och byggchef		

BMN-2018-2996 1(21)

Plan- och byggenheten- Samhällsbyggnadskontoret
Adam Åhlin

ANTAGANDEHANDLING

Granskningsutlåtande

Förslag till detaljplan för Mårtensboda 1:1 "Småbåtshamn", del
av fastigheten MÅRTENSBODA 1:1
Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad den 4 januari 2024.

POSTADRESS

Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21
Östhammar

BESÖKSADRESS

Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar

TELEFON

+46 (0) 173 860 00

MAIL

byggochmiljo@osthammar.se
www.osthammar.se

ORG.NUMMER

212000-0290

V.A.T. NO

SE212000029001

BANKGIRO

233-1361

Planförfarandet

Förslag till detaljplan för Mårtensboda 1:1, del av fastigheten Mårtensboda 1:1 utgjorde underlag för granskning under perioden 26 april – 25 maj 2023. Detaljplanen hanteras med utökat förfarande enligt PBL 2010:900.

Berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen har underrättats och beretts tillfälle att yttra sig under denna tid. Planhandlingarna har under granskningstiden varit tillgängliga på kommunkontoret i Östhammar samt på kommunens hemsida. En kungörelse om granskning publicerades i Uppsala nya tidning 27 juni 2018 samt lokaltidningarna Östra Uppland och Annonsnytt den 4 juli 2018.

I detta granskningsutlåtande redovisas de yttranden som inkommit under granskningstiden, samtliga yttranden sammanfattas och kommenteras. Här sammanfattas även vilka synpunkter som inte blivit tillgodosedda under planprocessen och vilka eventuella revideringar som sker i planhandlingarna innan detaljplanen antas.

Sammanfattning

Flertalet av yttrandena innehåller en oro över att; säkerheten för badande på platsen kommer att försämrats, parkeringsmöjligheterna kommer försämrats, vinterförvaring, hur skötseln av området kommer att ske, tillgång till toalett och sopkärl och att badmöjligheterna kommer att försämrats.

Vidare flertalet yttranden om att de inte vill att platsen exploateras överhuvudtaget eller att förslaget ska bantas och yttranden som behandlar hastigheten på väg 1183, både att den bör sänkas och inte sänkas.

Länsstyrelsen poängterar vikten av en planbestämmelse som hindrar möjligheten till att inhägna området där strandskyddet upphävs. En ytterligare utredning om i vilken utsträckning det allmänna intresset att kunna bada från klipporna påverkas. Rådgivning om att styra småbåtshamnens utformning gällande angränsningsplatserna med hjälp av planbestämmelse.

Brandförsvaret lyfter brandsäkerhet och vikten av att hantera släckvatten. Sjöfartsverket instämmer med andra yttranden om att säkerheten för badande bör beaktas.

Lantmäteriet menar att det fastighetsrättsliga utförandet behöver beskrivas närmare.

Inkomna yttranden med kommentarer

Totalt inkom 30 yttranden under granskningen.

Remissinstans	Ankomststämplat	Yttrande utan erinran	Yttrande med synpunkter på planförslaget	Sakägare enligt fastighetsförteckning	Synpunkter som ej tillgodosetts
Myndigheter och grannkommuner					
1. Länsstyrelsen Uppsala	2023-05-22		X		
2. Postnord	2023-04-27	X			
3. Sjöfartsverket	2023-04-27		X		
4. Gästrike Vatten AB	2023-04-25	X			
5. Upplands Energi	2023-05-03	X			
6. Sektor Omsorg	2023-05-08	X			
7. Vattenfall Eldistribution AB	2023-05-09	X			
8. Region Uppsala	2023-05-11	X			
9. Uppsala Brandförsvär	2023-05-19		X		X
10. Lantmäteriet	2023-05-11		X		
11. Trafikverket	2023-05-23	X			
Föreningar och organisationer					
12. Gräsö Skärgårdsråd	2023-05-24		X		X
13. Mårtensboda vänner	2023-05-24		X		X
Privatpersoner					
14. Sofia Andersson	2023-05-09		X		X
15. Krisitm Sandberg	2023-05-10		X		X
16. Gerrie Warner	2023-05-09		X		X
17. Niklas Bondesson	2023-05-10		X		X
18. Märta Elfström	2023-05-10		X		X
19. Carina Elfström	2023-05-12		X		X
20. Karin och Per Gutesten	2023-05-17		X	X	X
21. Fredrik och Gunilla Svennebeck, Staffan Danielsson	2023-05-18		X	X	X
22. Rikard Askelöf	2023-05-21		X	X	X
23. Kerstin Eng	2023-05-22		X	X	X
24. Birgitta och Ola Lejman	2023-05-22		X	X	X
25. Cecilia Lindblad	2023-05-23		X	X	X
26. Sarita och Kenneth Lideborg	2023-05-23		X	X	X
27. Gabriella Innerstedt	2023-05-23		X	X	X
28. Jan-Erik Pettersson Lyngå, Claes-Göran Pettersson	2023-05-23		X	X	X
29. Ann och Peter Stjärnkvist	2023-05-24		X	X	X
30. Ann Hammarqvist	2023-05-24		X	X	X
31. Ann-Marie Beckman-Forsberg med flera	2023-05-24		X	X	X

I detta dokument sammanfattas och kommenteras inkomna yttranden. Samtliga originalyttranden hålls tillgängliga på Samhällsbyggnadsförvaltningen i Östhammars kommun.

Myndigheter och kommuner

1. Länsstyrelsen i Uppsala

Sammantaget ger Länsstyrelsen sin syn på hur planen stämmer överens med översiktsplanen, att påverkan på växt- och djurlivet bedöms som acceptabla och påverkan på naturvärdena på land som ringa. Vidare konstateras att det finns ett behov för en ny brygganläggning på Gräsö och att läget är logiskt med tanke på omständigheter som att östra sidan av Gräsö omfattas av naturreservat. Länsstyrelsens sammanfattar ett antal rättsfall som vägledning på tidigare bedömningar i liknande ärenden, bland annat gällande att det enskilda intresset kan väga tyngre än strandskyddsintresset.

Ytterligare diskuterar Länsstyrelsen strandskyddsfrågan och konstaterar att det finns belägg för vald plats och att upphäva delar av strandskyddet. Men menar även att användningen *friluftsliv* kan innebära begränsningar i allmänhetens tillgång till platsen varför det är viktigt att området inte inhägnas och att det säkerställs med en planbestämmelse. För att göra ett tydligt ställningstagande om detaljplanens intressen väger tyngre än strandskyddet efterfrågar Länsstyrelsen ytterligare material gällande hur allmänhetens intresse om att bada från klipporna i området påverkas. Länsstyrelsen poängterar att en småbåtshamn är ett enskilt intresse men att det kan väga tyngre än allmänna intressen, det är en bedömningsfråga.

Länsstyrelsen framför att planhandlingarna behöver samt bör kompletteras med ett antal punkter:

- En planbestämmelse som hindrar möjlighet till att inhägna området där strandskyddet upphävs, för att säkerställa allmänhetens tillgång till platsen.
- Ytterligare utredning om i vilken utsträckning det allmänna intresset att kunna bada från klipporna påverkas av detaljplanen.
- Rådgivande synpunkt om att styra småbåtshamnens utformning och angoringsplats med hjälp av planbestämmelse.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet och konstaterar att en stor del kopplar an till strandskyddet. Plankartan kompletteras med bestämmelse om att marken inte får inhägnas i hela NI- området (vilket innebär hela landområdet) för att säkerställa tillgängligheten inom området.

För att tydliggöra situationen om det enskilda intresset gentemot det allmänna intresset har en utredning gällande påverkan på allmänhetens badmöjligheter från klipporna och närområdet i samband med exploatering tagits fram. Där framgår det bland annat att badmöjligheterna från klipporna minskar men samtidigt finns kvar efter exploatering.

Användningen Småbåtshamn kompletteras med att utformningen av småbåtshamnen ska ske genom att angoringsplatserna placeras söderut.

2. Postnord

PostNord har inget att erinra avseende granskningsförslaget.

Kommentar: Yttrandet noteras.

3. Sjöfartsverket

Sjöfartsverket har tidigare yttrat sig i samrådsskedet och noterar att kommunen kommer att ta våra synpunkter i beaktande i det kommande arbetet. I övrigt instämmer vi med andra instanser om att säkerheten för badande bör analyseras noga, för att bad och småbåtshamn ska kunna samexistera på ett säkert sätt. Justeringarna efter samrådet föranleder inga ytterligare kommentarer från oss.

Kommentar: Yttrandet noteras.

4. Gästrike Vatten AB

Östhammar Vatten har tagit del av granskningshandlingarna och har inga synpunkter.

Kommentar: Yttrandet noteras.

5. Upplands Energi

Upplands Energi har inget att erinra då detaljplanen ej ligger inom elnätsområde.

Kommentar: Yttrandet noteras.

6. Sektor Omsorg

Sektor Omsorg har inget att erinra avseende granskningsförslaget.

Kommentar: Yttrandet noteras.

7. Vattenfall Eldistribution AB

Vattenfall Eldistribution AB har inget att erinra avseende granskningsförslaget.

Kommentar: Yttrandet noteras.

8. Region Uppsala

Trafik och Samhälle hänvisar till remissytttrandet daterat 2022-05-16.

Kommentar: Yttrandet noteras.

9. Uppsala Brandförsvaret

Brandförsvaret anser inte att det i planförslaget framgår hur man har bemött riskerna och konsekvenserna av brand på ett tydligt sätt. Tillsynes läggs ansvaret på samfälligheten/båtklubben att (om de vill) utforma en brandskyddspolicy för att säkerställa rutiner för att förebygga och hanterariskerna vid en brand. Att lägga ett ansvar på en samfällighet/båtklubb när det gäller risker kopplade till deras egendom kan vara skäligt men att lägga ansvar på en samfällighet/båtklubb att beakta riskerna med släckvatten som påverkar

miljön anser Brandförsvaret olämpligt. Miljökonsekvensanalysen bör i stället omfatta riskerna med släckvatten.

Brandförsvaret önskar att skrivelsen i planbestämmelserna gällande brandskyddspolicy (s.22) omformuleras så att det tydligare framgår att samfälligheten/båtklubben behöver ta hänsyn till risker kopplat till uppkomst av brand och hantering av brand för att fullfölja sina skyldigheter enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor. En brandskyddspolicy kan vara ett sätt fullfölja sina skyldigheter. Brandförsvaret vill ta del av granskningutlåtandet.

Kommentar: Planbeskrivningen kompletteras med information om förutsättningarna för att hantera släckvatten.

Lämpligen tas en brandpolicy fram för området. Planbeskrivning uppdateras om vikten av att följa sina skyldigheter enligt Lag (2003:778) om skydd om olyckor.

För tydligare hantering av eventuellt släckvatten har information om markens förutsättningar lagts till i planbeskrivningen. Vidare utredningar hanteras utanför planprocessen.

10. Lantmäteriet

Det fastighetsrättsliga genomförandet är knapphändigt beskrivet i planbeskrivningen. Det framgår exempelvis inte om tanken är att hela planområdet ska styckas av och bilda en fastighet eller om det är tänkt att genomföras på annat sätt. Ska vattenområdet för småbåtshamn istället bilda egen fastighet/samfällighet bör också exempelvis området för landgång till hamnen lämpligen ges ändamålet småbåtshamn (kvartersmark).

Det kan också tydliggöras om tanken är att en gemensamhetsanläggning enligt anläggningslagen ska inrättas och vad det i så fall innebär för berörda fastighetsägare. Alternativt bildas en ideell förening som sköter kommande anläggning. Det kan då tydliggöras vad skillnaden är och vad det innebär för konsekvenser för de som nyttjar anläggningen.

Det framgår att det kan bli aktuellt att inrätta servitut för vattenbrunn som belastar stamfastigheten. Det kan tydliggöras att det kan inrättas som ett officialservitut i form av en fastighetsregleringsåtgärd som ansöks hos Lantmäteriet alternativt att det kan lösas som en avtalsrättighet och vad som är avsikten i detta fall.

I planbeskrivningen står att huvudmannskapet är enskilt. Detaljplanen innehåller dock ingen allmän platsmark, vilket gör att huvudmannskapet inte kan eller behöver regleras.

Kommentar: Till att börja med kommer planområdet att styckas av till en egen fastighet. Därefter beror det på hur marken utvecklas, till exempel om en restaurang etableras att den marken sannolikt styckas av. Samma sak gäller för småbåtshamnen.

Mycket sannolikt blir det en gemensamhetsanläggning som inrättas. Det blir då en samfällighetsförening som är en juridisk person där medlemmarna i föreningen är fastighetsägarna till de fastigheterna som har andel i samfälligheten. Inom

samfällighetsföreningen beslutas hur samfälligheten ska skötas, därför fungerar skötseln även om inte alla är överens. Om marken inte säljs vidare kan det bli aktuellt med en ideell förening, planbeskrivning kompletteras med ytterligare information om detta.

Tillgång till vattenbrunnen löses genom avtalsrättighet. Texten om huvudmannaskap uppdateras om att planområdet saknar allmän platsmark.

11. Trafikverket

Trafikverket har tagit del av granskningshandlingarna och har inget att erinra.

Kommentar: Yttrandet noteras.

Föreningar och organisationer

12. Gräsö Skärgårdsråd

Marken kommer även fortsättningsvis vara öppen för allmänheten. Vattnet kommer att utnyttjas mer då fler båtar är i rörelse i området. Eventuellt kommer fler att bara i området också då fler människor förväntas röra sig där. Meningen är att badgäster ska parkera utanför planområdet på ”badplats”- parkeringen medan båtgäster och husbilar ges företräde inom planområdet.

Synpunkter: bra att marken blir öppen för allmänheten. Det finns dock ingen försäkran att det ger fler båtplatser till andra än boende på det detaljplanlagda tomtområdet, det kan väl inte en detaljplan styra?

Fler personer kan näppeligen bada i området då parkeringsytan för badande blir mindre. Även en byggnad för servering samt ett antal sjöbodar kan förändra bilden av landskapet. Det rör sig dock om relativt små byggnader varpå påverkan bör bli relativt liten.

Synpunkt: området ska bebyggas med 15 bodar om 2 kvadratmeter och en större byggnad café/restaurang. Det betraktar Gräsö Skärgårdsråd som stor påverkan i området. Om syftet är att bygga en hamn finns ingen anledning att belägga hela landområdet med ett stort antal byggnader inom strandskyddat område.

Sammanfattning:

- Hur säkerställs att sjösättningsramp tjänar allmännyttan?
- Viktigt att badplatsen betjänar allmännyttan då det är den enda badplatsen på norra Gräsö
- Mycket oklart varför behovet finns att anlägga 15 små byggnader på strandskyddat område.
- Ett café kan tjäna allmännyttan på ett bra sätt. Men det behöver inte ligga nere vid havet.
- Vi emotsätter oss hastighetsbegränsning förbi området, det har aldrig tidigare funnits några trafikproblem längs Gräsövägen vid Storsand.

Kommentar: Sjösättningsrampen kommer fortsatt att vara kvar och området kring rampen är strandskyddat varför allmänhetens tillgång till rampen kvarstår. Där strandskyddet upphävs skyddas allmänhetens tillgång till området genom planbestämmelse om att området inte får

inhägnas. Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Det finns en preliminär kö för båtplats utan bindande anmälan. Utformningen av kön regleras inte inom detaljplanen.

Sjöbodan eller förråd kopplade till småbåtshamnen möjliggör för att på ett enklare sätt ta hand om sina båtar och tillbehör. Frågan om hastighetsbegränsning hanteras av Trafikverket och behandlas inte inom denna detaljplan. När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten och att husbilar står på parkeringen inom planområdet.

13. Mårtensboda vänner

Mårtensboda vänner informerar om sin förening. Föreningen lyfter en oro över exploateringen i planområdet och närområdet gällande påverkan på områdets naturvärden och ekosystemtjänster. Vidare att hänsyn tas till Sveriges 16 miljökvalitetsmål och Agenda 2030. Föreningen anser att det råder en fortsatt oklarhet kring hur naturvärden och det marina ekosystemet kommer att påverkas. Vi anser att kommunen inte tar hänsyn till natur- och kulturvärden samt miljö- och klimataspekter enligt 2 kap 3 § PBL. I sin helhet att det saknas tillräckliga faktaunderlag för kommunens ställningstaganden.

Vi anser att kommunens lokaliseringsprövning i planbeskrivningen är för bristfällig för att motivera ett upphävande av strandskydd utifrån de särskilda skäl som anges enligt 7 kap. 18 § MB. Att behovet av båtplatser inte kan väga tyngre än det allmänna intresset till strandområdet och djur- och växtliv. På vilket sätt är anläggande av en småbåtshamn här mer lämplig än alternativa lokaliseringar på västra sidan av Gräsön? Vilka naturvärden återfinns och hur kan allmänhetens tillgång till strandlinjer gälla för de andra alternativa lokaliseringarna? Föreningen kräver att kommunen tar fram en lokaliseringsutredning som redovisar alternativa lokaliseringar, deras respektive naturvärden och hur allmänhetens tillgång ser ut för respektive område. Ytterligare hänvisas till Länsstyrelsens samrådsyttrande gällande strandskyddet och allmänhetens tillgång.

Föreningen ifrågasätter kommunens formuleringar på sidan 5 i planbeskrivningen och hur naturvärdena kan bedömas till att inte vara höga och att de får en annan bild av vad naturvärdesinventeringen kommer fram till. Kommunens bedömning anser vi inte är förenlig med 2 kap 3 § PBL.

Vidare saknar föreningen en fågelinventering för att redogöra hur förslaget påverkar fågellivet. Föreningen undrar hur detaljplanen säkerställer att planområdet och bryggan inte inhägnas. Därför förespråkar vi att ändra användningen friluftslivsområde till natur och att det annars inte är förenligt med strandskyddslagstiftning 7 kap. 13 § MB och den allemansrättsliga tillgången till området.

Information om att Storsand anses vara den enda fritt tillgängliga platsen på Gräsö till bad och strandliv och att ca 75% av badgästerna befinner sig söder om detaljplaneområdet på angränsande fastighet Mårtensboda 1:35. Vidare menar föreningen att detaljplanen behöver

inte bara redovisa att den ekologiska statusen inte ska försämrats, utan även ta fram förslag på åtgärder för en förbättring. Vi saknar för närvarande en sådan beskrivning för att detaljplanen ska kunna anses vara förenlig med 2 kap. 10 § PBL.

Det noteras att namn på privatpersoner och fastighetsbeteckningar nämns i samrådsredogörelsen. Föreningen påpekar att det enligt Boverket är av mindre betydelse gällande vem som lämnat uppgifterna för ett yttrande och att det därför finns argument till att anonymisera privatpersoner. Varför har namn publicerats i samrådsredogörelsen?

Slutligen menar föreningen att granskningen bör göras om och att ett större underlag behöver tas fram. Avser kommunen att gå upp för antagande med nuvarande planförslag och tillhörande utredning, kommer vi skicka in ett överklagande. Vi ser inte att tillräckliga ändringar har gjorts mellan samråd och granskning för att bedöma att denna detaljplan är lämplig utifrån PBL och MB.

Kommentar: Gällande VA-frågor går avlopp att lösa genom t.ex. ett minireningsverk eller en sluten tank. Det kan finnas andra lösningar ute på marknaden vid tillfälle för anläggning varför det är onödigt att låsa sig till en teknik. Prövningen bör ske i samband med bygglovsprövningen. Vid etablering av restaurang förbättras toalettmöjligheterna och då sköter restaurangen om den. Tillgång till vatten finns genom möjlighet för avtalsrättighet till den befintliga vattenbrunnen i närheten.

En naturvärdesinventering för planområdet har gjorts där bedömningen är att miljön som småbåtshamnen påverkar inte är någon bristvara på den här delen av kusten och inte kommer att påverka djur och växtlivet på ett utmärkande sätt.

I samband med etableringen av småbåtshamn kan långsiktiga effekter vara ändrade strömnings- och ljusförhållanden eller spridning av kemikalier från båtbottnfärg. För att motverka störningar för miljön bör därför en miljöpolicy tas fram av båtföreningen/samfälligheten som skapas i samband med byggnation.

Den valda lokaliseringen har jämförts med andra möjliga lokaliseringar och har visat sig mer lämplig. Kortfattat kan den nuvarande platsen ses fördelaktig genom att östra Gräsö omfattas av naturreservat och att västra Gräsö saknar småbåtshamn. Här finns redan vissa befintliga förutsättningar som minskar ingreppen vid exploatering.

I fråga om fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara varsam t.ex. vid anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

När en handling inkommit till kommunen och är förvarad hos kommunen är den en allmän handling. Allmänna handlingar är offentliga om det inte finns någon specifik sekretessbestämmelse som pekar på motsatsen. I detta fall har inga specifika anledningar påvisats till att sekretessbelägga personer. I samråd- och gransutskicken informerades om behandling av personuppgifter enligt dataskyddsförordningen GDPR. Angående

fastighetsbeteckningar som nämns är det förutom fastighetsbeteckningar direkt kopplade till planområdet, fastighetsbeteckningar som privatpersoner själva tar upp i sina yttranden.

Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Plankartan kompletteras med bestämmelse om att marken inte får inhägnas i hela N1- området (vilket innebär hela landområdet) för att säkerställa tillgängligheten inom området för allmänheten och friluftslivet.

Privatpersoner

14. Sofia Andersson

Personen lyfter att de inte vill att badstranden ska exploateras. Det fina med Gräsö för personen är den orörda naturen och djurlivet. Personen anser att det finns negativa aspekter med att bland annat en restaurang kan etablera sig på platsen då detta visar på att kommunen prioriterar sommargästerna, sommarstugeägare och företagare högre än fastboende och naturlivet. En ökad mängd båtar kommer ha en negativ påverkan på fågellivet. En ökad nedskräpning vid restaurangen och eventuellt en högre berusningsnivå kan göra det direkt otrevligt för fastboende att vistas på stranden. Även säkerheten kan påverkas negativt.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt varför angöring till småbåtshamnen endast ska ske söderifrån. Vidare genom bojar markeras var båtar får och inte får åka. Förändrade förutsättningar för platsen är inte avsedda enbart för tillfälliga gäster utan kommer finnas till för samtliga. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.*

15. Kristin Sandberg

Personen anser inte att detaljplanen bör antas. Trafiksituationen anses inte vara hållbar, kanske om vägen breddas och en cykelbana byggs. En småbåtshamn och restaurang kommer bidra till ytterligare trafik vilket inte är önskvärt. Personen önskar behålla platsen som den är med klippor och sandstrand.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten.*

16. Gerrie Warner

Personen anser inte att detaljplanen bör antas och att platsen ej bör exploateras. Detta då det finns många minnen och flera generationers upplevelser är starkt kopplade till platsen. Stor Sand har betydelse mycket för många människor under lång tid.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Alla platser kan inte bevaras oexploaterade utifrån tidigare minnen och upplevelser. I sammanhanget är det privatmark*

och även om platsen förändras i och med exploateringen kan det även bringa nya mervärden. Platsen kommer fortsatt vara öppen för allmänheten att vistas, bada och skapa nya minnen.

17. Niklas Bondesson

Personen anser att det är en dålig idé att göra om en så fin naturstrand till småbåtshamn. Det är att förstöra en av kommunens finaste naturliga badplatser. Samt skadar den unika känslan av genuinitet som gör Gräsö så speciellt. Personen anser att de anledningar som ges i planbeskrivningen inte är neutrala eller verklighetsförankrade. Hen anser även att platsen idag kan besökas med båt genom att slå ankare en bit ut, en småbåtshamn är inte avgörande för möjligheterna till att besöka platsen. Inga nya gäster kommer genereras. Kiosk/café kommer förstöra upplevelsen och anses inte vara behövligt på platsen. Personen anser att kommunen bör verka för olika typer av badplatser. Tillgängligheten begränsas för badgäster då klipporna tas i anspråk, samt upplevelsen av naturstrand och den visuella påverkan från småbåtshamnen. Kommunen bör ta med hänsyn till helhetsupplevelsen.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Säkerheten på platsen är av stor vikt. Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.*

En naturvärdesinventering för planområdet har gjorts där bedömningen är att miljön som småbåtshamnen påverkar inte är någon bristvara på den här delen av kusten och inte kommer att påverka djur och växtlivet på ett utmärkande sätt.

18. Märta Elfström

Personen anser att en exploatering av platsen kommer hota naturgeografin och dess arv. Den biologiska mångfalden kan komma att skadas av utsläpp, mer människor med mera. En mer sommargästvänlig ö kommer även påverka huspriserna och riskerna är att ortsbefolkningen inte har råd att bo kvar vilket ingen vinner på.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. En naturvärdesinventering för planområdet har gjorts där bedömningen är att miljön som småbåtshamnen påverkar inte är någon bristvara på den här delen av kusten och inte kommer att påverka djur och växtlivet på ett utmärkande sätt.*

19. Carin Elfström

Personen anser att en exploatering av platsen vore negativt. Bevarande av den natursköna stranden för fastboende och fritidsboende. Värdet med Gräsö ligger i orörd natur och kulturmarker.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. En naturvärdesinventering för planområdet har gjorts där bedömningen är att miljön som småbåtshamnen påverkar inte är någon bristvara på den här delen av kusten och inte kommer att påverka djur och växtlivet på ett utmärkande sätt.*

20. Karin och Per Gutesten

Personen ställer sig positiv till en småbåtshamn på platsen. Däremot finns synpunkter på utförandet och planering av café. Den föreslagna hamnen är på för stor skala och bör skalas ned. Den kan även placeras längre in där bryggorna placeras längs berghällen.

Ett café med alkohol försäljning riskerar skapa oroligheter och stök på platsen samt förstöra naturupplevelsen. Personen motsätter sig starkt etableringen av café. Vidare ser personen gärna att hastigheten sänks vid badet och småbåtshamnen.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Hastigheten längs med badet bestäms av Trafikverket som har rådighet över vägen. Alkoholförsäljning kan inte anses vara en detaljplanefråga utan hanteras i en separat prövning.*

21. Fredrik och Gunnila Svennbeck samt Staffan Danielsson

Personerna har synpunkter på flera områden vad gäller exploatering av platsen. Området har en begränsad storlek, det finns frågor kring om allt kommer rymmas. Redan idag är parkeringsmöjligheterna knappa och skyltning med parkeringsförbud betonas. Även hastigheten som idag ligger på 70 km/h bör ses över tillsammans med bullernivåer och ökade utsläpp för de boende. Det nämns anläggningstid 15 år. Även om detta förläggs med tyngdpunkten höst/vinter för stenpiren, vilket ifrågasätts.

Det efterfrågas ytterligare garantier för att muddring inte ska ske, vilket personerna menar kan påverka vattenkvaliteten. Vidare finns det en orolighet för begränsningen av bad- och sol möjligheter från klipporna när en småbåtshamn byggs. Den badbara ytan kommer minska med knappa hälften.

Ett ökat besöksantal kommer ha påverkan på vatten- och avlopp. Personerna undrar hur situationen kommer lösas och om frågan har utretts både utifrån kapacitet och sanitet. Vidare finns även frågetecken kopplade till om det kommer bildas en båtklubb/samfällighet och om områden kommer avgränsas med stängsel där personerna hänvisar till potentiella stölder. I vems regi kommer detta skötas. Det bör även införas förbud mot vinterförvaring av båtar och trailers samt parkering av trailers både sommar- och vintertid.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Med anläggningstid/genomförandetid menas inom vilken tid en detaljplan är tänkt att genomföras och det påverkar därmed inte hur lång tid ett arbete tar att genomföra. Innan genomförandetiden har gått ut får planen inte ändras, ersättas eller upphävas mot berörda fastighetsägares vilja. När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Hastigheten längs med badet bestäms av Trafikverket som har rådighet över vägen.*

Ifall muddring eller liknande åtgärder krävs söks tillstånd för detta hos mark- och miljödomstolen. Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området.

Avlopp går att lösa genom till exempel ett minireningsverk eller en sluten tank. Det kan finnas andra lösningar ute på marknaden vid tillfälle för anläggning varför det är onödigt att låsa sig till en teknik. Prövningen sker i samband med bygglovsprövningen.

Allmänhetens tillgång till platsen kommer att säkras genom planbestämmelse som förbjuder att området inhägnas där strandskyddet upphävs. Med största sannolikhet bildas en samfällighetsförening som sköter om småbåtshamnen. I regel krävs bygglov för vinterförvaring av båtar. I så fall är det aktuellt inom parkeringsområdet.

22. Rikard Askelöf

Personen är mån om att badplatsen fortsätter vara en trevlig plats för allmänheten. Vattenkvaliteten menar personen redan idag kan vara ganska dålig på platsen då det inte sker så mycket genomströmning vid stranden. Sommardagar med många besökare påverkar redan idag badvattenkvaliteten och personen menar att bryggan kan göra situationen värre. Konstruktionen av bryggan bör därför ses över och utformas med öppningar där vattnet kan strömma igenom. Tillgängligheten bör inte begränsas på bryggan. Det bör även tas fram en skötselplan för omgivningen då projektet lär medföra en ökad belastning och nedskräpning. I övrigt hoppas personen att planen gör platsen än mer värd att besöka.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Sammantaget bedöms verksamheten vara förenlig med miljö kvalitetsnormer för buller, luft och vatten. Verksamheten bedöms även vara förenlig med de nationella miljö kvalitetsmålen genom småbåtshamnens omfattning, lokalisering och stadgar. Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen.

Med största sannolikhet bildas en samfällighetsförening som sköter om och ansvarar för småbåtshamnen. Vidare om en restaurang etableras sköter den om delar av området.

Genom planbestämmelse om att området inte får inhägnas skyddas allmänhetens tillgång till området och bryggan.

23. Kerstin Eng och Lena Rosén

Personen har tidigare påpekat för kommunen behovet av en skötselplan för hela området. Det behövs mer engagemang från kommunens sida att underhålla området som är ett populärt besöksmål. Allmänheten ska fortsatt ha tillgång till detta natursköna område. Det behövs en varsam röjning runt den vackra bäcken, vilken är mycket vild på våren. En båthamn med restaurang, båthus m.m. är helt utom all rimlighet. Låt barnen, leka, simma och upptäcka denna vackra pärla.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Badplatsen befinner sig på privat mark och även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

24. Birgitta och Ola Lejman

Personerna påpekar att Gräsö enbart har två badplatser tillgängliga för allmänheten, Gräsö Camping och Storsand. Vidare att säkerheten är av stor vikt och att separera badgäster och båtar.

Storsand har cirka 200 besökare en vacker sommardag. Av dessa uppskattas att minst 80 % badar från rampen och klipporna söder om den planerade hamnen. Det är inte troligt att de som badat från rampen och klipporna kommer ändra sitt beteende även om skyltar sätts upp. I planbeskrivningen står det att båtarna ska ta sig till och från hamnen söder om planområdet, där allmänheten idag till största delen badar, det ser vi som en mycket dålig idé. Därmed behöver planbeskrivningen även hantera området söder om planområdet.

Vidare ifrågasätts hur stort behovet av båtplatser egentligen är och om det går att anlägga 30 platser då viken är grund. Därmed kan det bli dyrt och inte anses vara till nytta för allmänheten. Att det i planbeskrivningen lyfts fram att det tidigare varit en hamn i Storsand är onödigt istället för att beskriva de förhållanden som finns på platsen nu.

Avslutningsvis menas att en småbåtshamn inte bör anläggas här. Istället föreslås en småbåtshamn i Kullbådviken om det är av behov.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Den valda lokaliseringen har jämförts med andra möjliga lokaliseringar och har visat sig mer lämplig. Kortfattat kan den nuvarande platsen ses fördelaktig genom att östra Gräsö omfattas av naturreservat och att västra Gräsö saknar småbåtshamn. Här finns redan vissa befintliga förutsättningar som minskar ingreppen vid exploatering.*

Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Säkerheten i området är av stor vikt varför utsättning av bojar tydligt kan markera var båtar får och inte får åka.

Bland annat har det de senaste åren inkommit flertalet ansökningar för nya båtplatser på Gräsö vilket visar på ett intresse. Det som framkommer i planbeskrivningen är att det historiskt har funnits en hamn på platsen tidigare vilket innebär att marken har påverkats mer än om platsen varit helt oberörd historiskt. Det finns kvar vissa delar av den gamla hamnanordningen.

25. Cecilia Lindblad

Personen anser inte att planen är förenlig med 2 kap. 3§ PBL och kommunen måste åtgärda en rad brister och ge förtydliganden.

1. Kommunens lokaliseringsprövning i planbeskrivningen anses vara för bristfällig för att motivera ett upphävande av strandskydd utifrån de särskilda skäl som anges enligt 7 kap. 18 § MB.

2. Kommunen har bristande kännedom om områdets nyttjande för friluftslivet och badande, och en studie på plats behöver göras för att inse att badgäster vistas mest på den del av stranden med berghällar ovanför planerad brygganläggning. Kommunen gör reklam för

Storsand som ett av Gräsös "smultronställen" vilket betyder att det är en plats för allmänhetens att idka friluftsliv. Detta behöver säkerställa för framtiden.

3. Kommunen behöver tydligt redogöra för huvudmannaskapet, som exempelvis att tydligt beskriva hur ansvar tas för säkerhet (bad och båt trafik), miljöhänsyn (kemikaliespill från båtmotorer), naturvård (störning på flora och fauna, som sjöfågel) på land och i vatten samt hur detta ansvar upprätthålls och att uppföljning och kontroll av detta sker.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Den valda lokaliseringen har jämförts med andra möjliga lokaliseringar och har visat sig mer lämplig. Kortfattat kan den nuvarande platsen ses fördelaktig genom att östra Gräsö omfattas av naturreservat och att västra Gräsö saknar småbåtshamn. Här finns redan vissa befintliga förutsättningar som minskar ingreppen vid exploatering.*

Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Plankartan kompletteras med bestämmelse om att marken inte får inhägnas i hela N1- området (vilket innebär hela landområdet) för att säkerställa tillgängligheten inom området för allmänheten och friluftslivet.

Huvudmannaskapet för området är enskilt. Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

Framtida verksamheter har automatiskt flertalet regler och lagar att förhålla sig till, inte minst 2 kap MB. Sedan är det kommunen som är tillsynsmyndighet för båtklubbar och liknande och kan ställa krav och förelägga en verksamhet om den inte lever upp till rådande lagstiftning.

26. Sarita och Kenneth Lideborg

Personerna menar att det finns få naturliga badplatser på Gräsö. Storsand är ett naturområde som många människor njuter av. Soliga dagar kan det vara ca 200 personer på strand och klippor. Under en vecka kan alltså ca 1000 personer hitta till Storsand.

Ställer man det i relation till behovet av 30 båtplatser så är det orimligt att behovet av båtplatser ska gå före badbarheten menar personerna.

I planförslaget framgår att "allmänhetens tillgång till badplatsen inte försämras påtagligt" vilket personerna menar inte stämmer. Det är också inte rimligt att säga att Storsand redan är exploaterat av en gammal hamn då verksamheten där slutade för närmre 100 år sedan.

Idag är det många som badar söder om stranden, där botten är bättre med stenhällar att simma ut till. Det blir en säkerhetsrisk att ha båtarna gå in där med badande människor. 30 personers behov av båtplats går före flera tusen personers behov av orörd och vacker natur och badplats.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Säkerheten i området är av stor vikt varför utsättning av bojar tydligt kan markera var båtar får och inte får åka.*

Det som framkommer i planbeskrivningen är att det historiskt har funnits en hamn på platsen tidigare vilket innebär att marken har påverkats mer än om platsen varit helt oberörd historiskt.

27. Gabriella Innerstedt

Personen menar att detaljplanen saknar beskrivning av säkerhet för badande. Storsand anges i turistbroschyr som en naturlig sandstrand med intilliggande klippor, tillgänglig för allmänheten. Under badsäsongen badar människor i hela sjöområdet innanför Hyrriln, det vill säga Storsands strand samt från de klippor som ligger utanför detaljplanen och har en annan markägare. Denna yta redovisas inte i planbeskrivningarna under rubriken Friytor. Ej heller säkerhet för badande.

Ön Hyrriln är en häckningsplats för sjöfågel. Av hävd har lokalbefolkningen undvikit att gå iland under häckningstiden. Hur ska häckning och fågelliv skyddas från ökande båttrafik? En fågelinventering saknas som bör ligga till grund för kommunens bedömning att ”hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse”. Påståendet är inte undersökt, fågellivet ej inventerat.

Stenpiren kommer att vara hårt utsatt för vindförhållanden, specifikt nordvästvindens höst- och vinterstormar samt av vinterns isbildning. Det finns genom åren ett otal exempel på försök att anlägga bryggor och stenkistor på Gräsös västra sida - och då i skyddade vikar - som vind och is totalraserat, trots sedan generationer kunniga anläggare.

Därtill är planbeskrivningens yta begränsad, och utesluter de flertalet grynnor som är belägna mellan Storsand och Hyrriln. Grynnorna ligger 20 - 40 cm under ytan vid normalt vattenstånd. Alltså, området är starkt begränsat för fri båttrafik. Att med bojar hänvisa båttrafik, har begränsad effekt relaterat till vindriktning och sjöhävning som båttrafik anpassar sig till för att komma iland. Att det historiskt varit en hamn vid Storsand... kolbåtarna gick in och låg förtöjda endast i lugnt väder. Vattenintaget är inte utmärkt i karta och ligger ej så långt utanför land som planerat.

Parkering och småbebyggelse : Ca 30 parkeringsplatser och plats för husbilar och laddstolpar. därtill sjöbodas och restaurang. Beskriven yta är mycket begränsad för beskrivna planer. Sanitetsanläggning: En omfattande sanitetsanläggning krävs. Vem ansvarar för den? Risker är överhängande att skräp och mänskliga fekalier göms i området. Det är ett problem redan nu, trots att soptunnor och dass finns tillgängligt.

Slutligen en hänvisning till Länsstyrelsens tio punkter. Länsstyrelsen önskar förtydligande ”till varför just denna plats är lämplig för småbåtshamn” samt förtydligande av huvudmannaskap för vattenverksamhet och fastighetsbildning.

Kommentar: *Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området. Säkerheten i området är av stor vikt varför angöring till småbåtshamnen endast ska ske söderifrån. Vidare att genom bojar markera var båtar får och inte får åka förbättrar säkerheten. Vad gäller konstruktionens bärighet är det rimligt att anta att den som bygger gör det med avsikten att konstruktionen ska klara av påfrestningar från väder och vind.*

I fråga om fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara varsam t.ex. vid anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

Vattenintaget som förser närliggande bostäder bedöms inte påverkas av detaljplanen.

Avlopp går att lösa genom t.ex. ett minireningsverk eller en sluten tank. Det kan finnas andra lösningar ute på marknaden vid tillfälle för anläggning varför det är onödigt att låsa sig till en teknik. Prövningen bör ske i samband med bygglovsprövningen. Vid etablering av restaurang förbättras toalettmöjligheterna och då sköter restaurangen om den.

Den stora majoriteten av parkeringsplatserna finns redan på plats precis norr om planområdet. Vidare när en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten.

Lokaliseringsprövningen behandlas i planbeskrivningen och kortfattat kan den nuvarande platsen ses fördelaktig genom att östra Gräsö omfattas av naturreservat och att västra Gräsö saknar småbåtshamn. Här finns redan vissa befintliga förutsättningar som minskar ingreppen vid exploatering.

Huvudmannaskapet är enskilt då det inte förekommer någon allmän platsmark. Tillgång till vattenbrunnen kommer att ske genom avtalsrättighet där annan part får rätt använda brunnen.

28. Jan-Erik Pettersson Lyngå och Claes-Göran Pettersson

Samrådsredogörelsen menar personerna har en bristande beskrivning av den rådande badsituationen på platsen där även klipporna används flitigt för bad. Genom illustration visar personerna hur området med sandstrand och ett vattendjup på maximalt 1 meter används samt hur området söder om den tänkta exploateringen används av de mer simkunniga besökarna.

Ambitionen att bara badande norr om piren och inte söder om denna är inte verklighetsförankrad och utgör en stark begränsning av tillgången till klippbadet. Boende inom närområdet har även servitut på badplats söder om den tänkta hamnen. Att lägga ”farleden” in till/ut från hamnen rakt genom nämnda klippbadområde är ur ett säkerhetsperspektiv helt oacceptabelt och begränsar allemansrätten starkt.

Att miljön som påverkas, direkt och indirekt, enligt bedömningen inte är en bristvara (S 20) är vi starkt tveksamma till då båtarnas rörelse påverkar ett för många mycket värdefullt område. Vi saknar information om var man kan hitta ett område på Gräsö inom gångavstånd som ger samma möjligheter som viken innanför Hyrriln idag ger, när klippbadområdet förvandlats till farled?

Kommentaren om antagandet i Samrådsredogörelsen (sid 20), att det är liknande förhållanden gällande vattendjup som inom planområdet är väl inte det vanliga förfaringssättet inom

sjöfarten? Vidare ställer sig personerna frågande till om det är tillåtet att sätta bojar utanför planområdet för att skydda badande. Det finns risk för att bojarna inte stannar på valda ställen på grund av vädermiljön i området.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området.*

En naturvärdesinventering för planområdet har gjorts där bedömningen är att miljön som småbåtshamnen påverkar inte är någon bristvara på den här delen av kusten och inte kommer att påverka djur och växtlivet på ett utmärkande sätt.

Utsättning av bojar hanteras genom tillstånd enligt miljöskyddslagen, om det är enstaka bojar aktualiseras sällan frågan om tillstånd.

29. Ann och Peter Stjärnkvist

Personerna menar att i planbeskrivningen finns två planerade parkeringsplatser för husbilar. Den större, för 5-6 husbilar, ligger i anslutning till gränsen till personernas fastighet på den plats i terrängen där husbilar ofta olovligen parkerar idag. Aktivitet på platsen (camping, husbilar, fester) har länge upplevts som störande på grund av närheten till närliggande fastighet. De i planbeskrivningen föreslagna husbilsparkeringarna riskerar att ge en oacceptabel påverkan för närboende, i form av ökad trafik, buller, ljusstörning och nedskräpning. Personerna anser därför att husbilsparkeringarna bör placeras längre från närliggande tomtgräns, förslagsvis vid infart 2 (den norra infarten), samt begränsas till en plats för maximalt fyra husbilar.

För övrigt anser personerna att det saknas skäl för att upphäva strandskyddet eller ge strandskyddsdispens för parkeringsplatser för husbilar.

***Kommentar:** Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Plankartans utformning tillåter inte att parkeringsplatserna kan hamna i direkt anslutning till tomtgräns. Det finns ett prickat avstånd på 4 meter som innebär minimiavståndet. Parkeringen vid infart två ligger utanför planområdet varför det inte är aktuellt att förändra marken där.*

30. Ann Hammarqvist

En stor gemensam brygga är ett bra alternativ menar personen. Behov finns av båtplatser och båtliv och detta är ett mycket bättre alternativ än tidigare alternativ som krävde större ingrepp i naturen.

Det är viktigt att även de närboende kan ta del av förändringarna. Detta innebär tex att kunna dra nytta av bryggan även om man inte har båtplats. Lås och dörrar behövs förhoppningsvis inte alls men om behov finns i så fall endast ut på flytbryggorna där båtarna ligger. Det nämns i planbeskrivningen, men vill poängtera att det är viktigt att möjligheten finns kvar att kunna sjösätta och lägga i sin båt även om man inte har båtplats där. I dagsläget är det många som använder just denna steniga vik och dess platta för att lägga i mindre båtar. Att ta bort denna möjlighet skulle bli en radikal försämring då alternativ att lägga i båtar inte finns på annat nära håll. Varma dagar är det ofta ett flertal båtar som brukar ankra upp just på platsen där bryggan nu ska ligga så ett antal gästbåtplatser på bryggan är av godo (vilket nämns). Att

"allmänheten har tillträde" förutsätter att allt tillträde till området är fritt och inte kommer att kosta.

Det finns frågor kring strömningsförhållanden av vattnet. Kommunen nämner långsiktiga effekter av förändrade strömningsförhållanden men egentligen inget svar på detta. Eftersom piren/bryggan kommer placeras som en spärr rakt ut skulle personen vilja se vad kommunen tänker om just vattenflödet och cirkulationen i viken. Det är ju av stor vikt att detta faktiskt fungerar då vattenkvaliteten annars klart kommer försämrats. Både långsiktigt men även kortsiktigt. Som det är nu så blir viken helt grumlig efter en varm baddag då många har badat i viken. Botten längst in mot strand består nämligen av mycket blålera och detta kliver folk i som sedan gör viken grumlig och otrevlig. Eftersom det ändå är ett bra flöde av vattnet försvinner detta ganska snabbt och dagen efter är viken klar igen.

Det skrivs att sandstranden inte ingår i detaljplanen och inga åtgärder kommer att genomföras här. Önskvärt är ändå att sandstranden och området ovan ändå kommer att ingå i planerna och att den får en ansiktslyftning och skötselplan. Detta går hand i hand med att det kommunen skriver om att gallring av området medför att området får en struktur som mer liknar den som rådde i området under 60-talet. I dagsläget känns området mycket igenvuxet och icke omskött. Kommunen bör se över hastighetsbegränsningen på raksträckan ovanför detaljplaneområdet. Redan idag befinner sig mycket folk på väg till och från det aktuella området och med hastighetsbegränsning på 70 gör att det känns minst sagt livsfarligt många gånger. Även om det blir ett rejält ingrepp i en fantastisk fridfull plats som närboende ofta söker lugn och tysthet i anser personen att förslaget är välarbetat med minsta möjliga naturpåverkan och kan bli bra för gamla och nya grannar samt för tillfälliga badgäster och besökare.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Sjösättningsrampen kommer fortsatt att vara kvar och området kring rampen är strandskyddat varför allmänhetens tillgång till rampen kvarstår. Där strandskyddet upphävs skyddas allmänhetens tillgång till området genom planbestämmelse om att området inte får inhägnas.

Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

Långsiktiga effekter kan vara ändrade strömnings- och ljusförhållanden eller spridning av kemikalier från båtottenfärg. För att motverka störningar för miljön bör därför en miljöpolicy tas fram av båtföreningen/samfälligheten som skapas i samband med byggnation.

Hastigheten på vägen längs med badet bestäms av Trafikverket som har rådighet över vägen, varför frågan inte behandlas inom denna detaljplan.

31. Ann-Marie Beckman Forsberg med flera

Personerna anser att Storsand är en naturskön badplats med klippor som använts sedan 1950-talet. Det är en unik plats på Gräsö. Storsand är extremt mycket nyttjad under somrarna och besöks av både Gräsöbor och folk från fastlandet.

Att platsen skulle ges en mer affärsmässig prägel med bryggor, låsta grindar, restaurang med mera anser personerna skulle förstöra platsen och dess vackra naturliga miljö. Att blanda

båttrafik med simmande och badande människor är en stor säkerhetsrisk. Personerna menar också att båtplatser för 25-30 båtar kommer att försämra vattenkvaliteten och minska intresset för bad och rekreation på platsen. Personerna vill påpeka att både sandstrand och klippor söder om den tänka placeringen används lika mycket för såväl solbad som vattenåtkomst. De utgör idag en helhet som skulle delas av från varandra om planförslaget genomförs.

Kommentar: Plan- och byggenheten tackar för yttrandet. Plankartan kompletteras med bestämmelse om att marken inte får inhägnas i hela N1- området (vilket innebär hela landområdet) för att säkerställa tillgängligheten inom området för allmänheten och friluftslivet. Genom att sätta ut bojar och markera var båtar får och inte får åka förbättras säkerheten.

Hur allmänhetens badmöjligheter påverkas har utreds vidare med ytterligare underlag. Tillgängligheten till klipporna påverkas men framtida exploatering innebär fortsatta badmöjligheter i området.

Revidering av planförslaget

Granskningen och de synpunkter som inkommit har resulterat i följande förändringar:

- En ny planbestämmelse som hindrar möjlighet till att inhägna området även där strandskyddet upphävs, för att säkerställa allmänhetens tillgång till platsen.
- Ytterligare utredning om i vilken utsträckning det allmänna intresset att kunna bada från klipporna påverkas av detaljplanen.
- Tillägg till användningsbestämmelsen Småbåtshamn att småbåtshamnens utformning av ankoringsplatser ska ske söderut.
- Uppdatering i planbeskrivningen om vikten av att följa sina skyldigheter enligt Lag (2003:778) om skydd om olyckor.
- Ytterligare information om släckvatten och markens förutsättningar.
- Det fastighetsrättsliga genomförandet förtydligas och hur användningen av vattenbrunnen ska hanteras.
- Information om huvudmannaskap uppdateras.

Sammanfattning av synpunkter som inte blivit tillgodosedda under detaljplaneprocessen

- Yttranden om att småbåtshamnen bör placeras på en annan plats.
- Brandförsvarets yttrande om att släckvatten bör behandlas i miljökonsekvensanalysen.
- Yttranden gällande att sjöbodarna och en restaurang bör tas bort eller flyttas till andra sidan vägen.
- Flertalet yttranden som motsätter sig förslaget i sin helhet.

Plan- och byggenheten- Samhällsbyggnadskontoret
Adam Åhlin

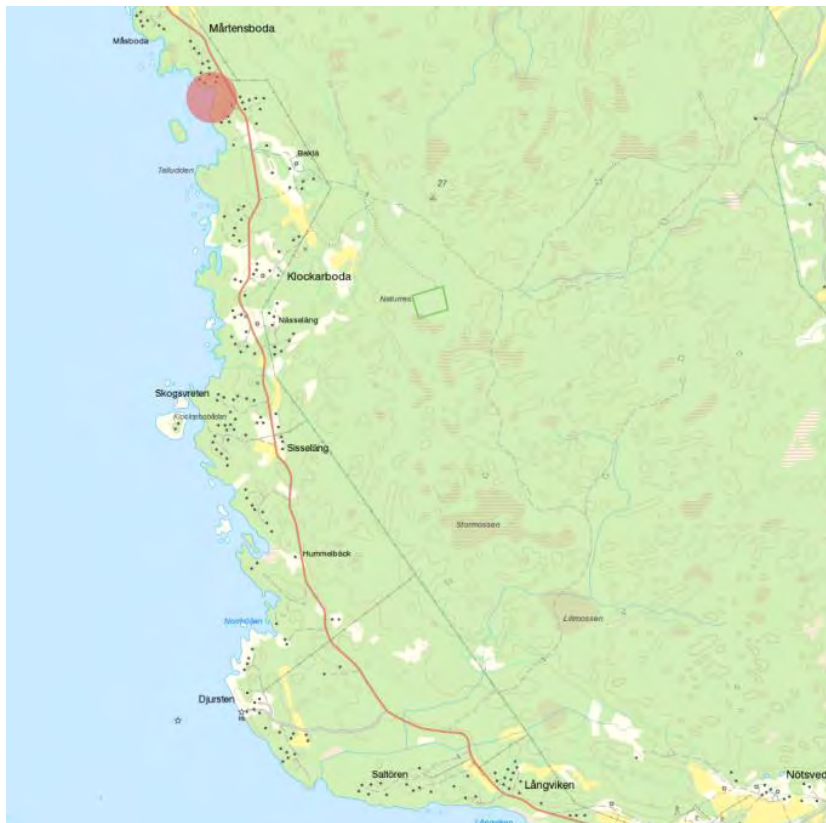
ANTAGANDEHANDLING

PLANBESKRIVNING

Detaljplan för Mårtensboda småbåtshamn, del av fastighet Mårtensboda 1:1 Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad 2022-04-26

Reviderad 2024-04-03

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg.office
Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
Epost
byggochmiljo@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-125 47
Int +46 173 125 47

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

INLEDNING

Vad är en detaljplan?

En detaljplan ska ge en samlad bild av markanvändningen och hur den fysiska miljön är tänkt att förändras och bevaras. I detaljplanen ska allmänna platser, kvartersmark och vattenområden och gränserna för dessa redovisas. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter, inte bara mellan fastighetsägarna och samhället utan också fastighetsägarna emellan. Den är juridisk bindande och bestämmer bland annat vilken typ av bygglov som ges i olika områden eller vilken hänsyn som måste tas till strandskydd, riksintressen eller kulturhistoriska värden.

Arbetet med att ta fram en detaljplan regleras i plan- och bygglagen, PBL.

Processen

Detaljplanen hanteras med ett utökat förfarande enligt Plan- och bygglagen 2010:900.

ANTAGANDE

Under de tidigare skedena har berörda myndigheter, organisationer, allmänheten och sakägare fått tillfälle att yttra sig. Inkomna synpunkter från samrådskedet har bemötts i en samrådsredogörelse och inkomna synpunkter från granskningen bemöts i ett granskningsutlåtande. Eftersom planen hanteras med utökat förfarande tas detaljplanen upp för beslut om antagande i Kommunfullmäktige. Om detaljplanen inte överklagas inom tre veckor efter att den har blivit antagen vinner den laga kraft.

PLANHANDLINGAR

Till planförslaget hör:

- Plankarta
- Planbeskrivning
- Undersökning om betydande miljöpåverkan
- Fastighetsförteckning*
- Samrådsredogörelse
- Granskningsutlåtande

Antagandehandlingarna finns tillgängliga på kommunkontoret i Östhammar, Stångörsgatan 10. Samtliga handlingar finns att ta del av på Östhammars kommuns webbplats www.osthammar.se/detaljplaner. Handlingar markerade med

* finns inte på webbplatsen på grund av dataskyddsförordningen(GDPR).

UTREDNINGAR

- Naturvärdesinventering, NVI 2021-09-06
- Miljökonsekvensbeskrivning, 2022-04-07
- Badutredning, 2023-10-09

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Det råder efterfrågan på båtplatser för fritidsbåtar i Östhammar kommun. Av praktiska och miljömässiga skäl är det lämpligt att koncentrera utbyggnaden av båtplatser till ett färre antal större hamnar. Det huvudsakliga syftet med planläggningen är att möjliggöra för ett samlat område av bryggor och båtplatser för dels de boende på Gräsö, samt i ett 20-tal planerade enbostadshus som detaljplanen rakt norr om planområdet medger, som är i behov av båtplats. Det finns även anledning att undersöka om fler funktioner kopplat till båt- och friluftsliv kan rymmas inom planen.

Planområdets storlek, läge och avgränsning

Planområdet är beläget i Mårtensboda längs Gräsös västra kust, utanför Öregrund i Östhammars kommun. Området är cirka 1,4 ha stort varav cirka 5 860 kvm består av mark och cirka 8 140 kvm består av vatten. Söderut avgränsas planområdet av Öregrundsgrepen samt två privatägda fastigheter, västerut av Öregrundsgrepen, norrut gränsar planområdet mot fastigheten Mårtensboda 1:1, vilken är densamma som planområdet.

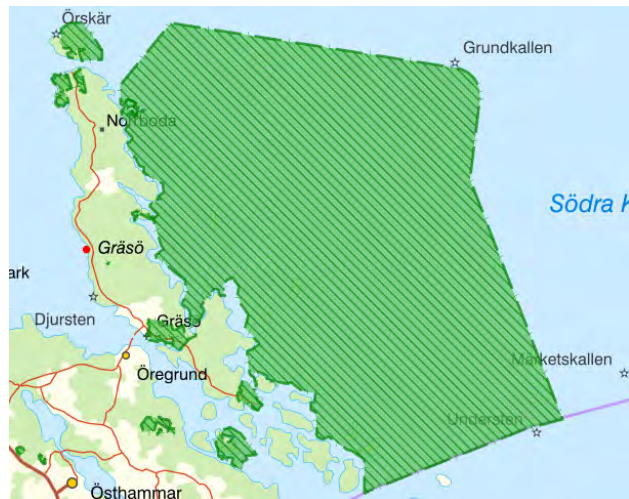
Figur 1: Planområdesgränsen markerad i rött.

Nuvarande markanvändning och markägoförhållanden

Planområdet är i sin helhet i privat ägo. Delar av planområdet används som inofficiell badplats. Det finns också en ramp för sjösättning av båtar inom området.

Lokaliseringsprövning

Det finns cirka 1 355 kommunala båtplatser i kommunen. Dessa är fördelade mellan hamnarna i Harg, Östhammar och Öregrund. Öregrunds båtklubb, som är den närmaste tillhandahåller cirka 600 platser fördelade på tre olika platser. På Gräsö finns det däremot ingen kommunal hamn. Istället finns det ett ansevärt antal enskilda bryggor samt ett fåtal mindre hamnar. Närmsta område som är planlagt med möjligheten att uppföra båthus och bryggor är; åt norr i Norrboda och åt söder på Getskärsudden. Längs fastlandskusten, västerut från Öregrund, finns det ett flertal planer som medger båtplats. Mårtensboda är som synes beläget relativt centralt på Gräsö, nästan mitt emellan färjeläget och Örskärs-sundet i norr.

Figur 2: Planområde lila ring, röda ringar övriga hamnplatser. Figur 3: Naturreservat, röd prick representerar ungefärligt planområde.

Nästan hela östra Gräsö omfattas av naturreservatet Gräsö östra skärgård (figur 3). Syftet med reservatet är att skydda och bevara den ostörda miljön för framtida generationer. Föreskrifterna förhindrar både storskalig exploatering som långsamt ökande bebyggelse. Det innebär att en hamn för fritidsbåtar lämpligen placeras på Gräsös västra sida.

Under de senaste 10 åren har sju stycken strandskyddsdispenser sökts gällande anläggning/repairation av brygga för båt på Gräsö. Antalet båtplatser varierar från brygga till brygga men alla ansökningar rör sig inom spannet 1-9 båtplatser. Av dessa sju dispensförfrågningar har fyra beviljats och tre fått avslag. Sammantaget rör det sig om 12 båtplatser som inte blivit av.

Planbeställaren har inte annonserat något angående båtplats på Mårtensboda. Men det finns en preliminär kö utan någon bindande anmälan. Den består i dagsläget av 18 fastigheter från Gräsö (de flesta från närområdet) som vill ha båtplats. Planbeställarnas bedömning är att intresset har

ökat i och med planens fortgående. Således finns det en efterfrågan och ett till synes begränsat utbud.

Sätter man utbud och efterfrågan i relation till strandskyddets två huvudsakliga syften, *att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet*, kan man konstatera att:

- En tillräckligt stor efterfrågan troligtvis leder till att man förr eller senare behöver ta en vik/plats i anspråk. Just nu finns det en stor efterfrågan på båtplatser och tillhörande förrådsbodas, vilket utgör ett allmänt intresse. Av naturvärdesinventeringen att döma är naturvärdena på denna plats inte höga. Det innebär att livsvillkoren för djur- och växtlivet inte är särskilt betydande. Bedömningen är således att livsvillkoren visserligen försämras men att de gör det från en redan lägre nivå och om det ska byggas en hamn någonstans är det bättre där det i viss mån redan exploaterat.
- Huruvida en ny småbåtshamn strider emot att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden är svårare att avgöra. Det står klart att efterfrågan leder mot att en småbåtshamn troligtvis behöver byggas. Att göra det på en plats som i dagsläget är/ligger i anslutning till en badplats har sina för- och nackdelar. Positivt är att infrastruktur redan finns på plats i form av parkeringar, det finns också en sjösättningsplats i området vilket innebär att man redan har en bilväg ner till vattnet. Då det även tillkommer båtplatser för besökande båtar tillgängliggörs området i viss mån för fler människor. Det är också positivt att tillkommande kafé/kiosk/servicebyggnad kan tillföra positiva värden för det rörliga friluftslivet samt till de som är i området "bara" för att bada och sola. Ett utförligare resonemang kring detta finns att läsa under rubriken bad och rekreation. Bedömningen är emellertid att allmänhetens tillgång till platsen inte försämras påtagligt och i vissa fall blir mer tillgänglig, varpå åtgärden är förenlig med strandskyddets syfte.

Historiskt sett har det tidigare funnits en hamn i planområdet där det skeppades kol till Forsmark och Kallören. Det finns vissa rester kvar från den gamla hamnen och vid anläggning av hamnar förr i tiden var det än viktigare att se till var det passade naturligt med att anlägga hamnar. Att anlägga en hamn där det tidigare varit en hamn kan därför ses som ett mindre ingrepp än att en exploaterad plats tas i anspråk även om det endast är några få delar kvar.

Därutöver beskrivs en jämförelse i miljökonsekvensbeskrivningen mellan viken i planförslaget och en vik rakt norr om detta område. Slutsatsen av den jämförelsen är att gå vidare med viken för planförslaget. Någon utförligare inventering eller jämförelse är dock inte gjord och kommer inte göras inom ramen för detta planarbete.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Översiktliga planer

I den gällande översiktsplanen, antagen 2023, benämns området LS, d.v.s. landsbygd i skärgård med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och turism. Vidare ska kommunen enligt översiktsplanen ha en restriktiv hållning när det kommer till dispensansökningar för nya brygganordningar. Syftet med det är idén om att en stor anläggning har mindre påverkan på miljön än flera mindre anläggningar.

Detaljplaner

Planområdet är sedan tidigare inte detaljplanelagt. Nordöst om planområdet finns detaljplanen Mårtensboda 1:1 (del av) antagen 2016-09-27 som medger bostäder och handel.

Riksintressen

Riksintresse yrkesfiske

Planområdet omfattas av riksintresse yrkesfiske. Det innebär i korthet att åtgärder som försvårar yrkesfiske bör undvikas. Planarbetet ska resultera i att en småbåtshamn kan byggas. Då yrkesfiske är ytterst sparsamt inom området innebär planerad åtgärd inga hinder mot yrkesfisket.

Riksintresse högexploaterad kust

Hela kustområdet i Östhammars kommun ingår i ett geografiskt riksintresseområde som sträcker sig från Arkösund i Östergötland och innefattar hela den uppländska kusten upp till Forsmark och Örskär. Riksintresset gäller de natur- och kulturmiljövärden som finns längs kuststräckan, men ska inte hindra utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet, och inte heller av anläggningar som behövs för totalförsvaret. Inom området får natur- och kulturmiljövärdena inte påtagligt skadas och särskilda regler gäller för fritidsbebyggelse. Riksintresset innebär också restriktioner för industrianläggningar som omfattas av regeringens tillståndsprövning enligt 17 kap. miljöbalken.

Som ett led i kommunens arbete att skapa attraktiva boendemiljöer på landsbygden möjliggörs det för en småbåtshamn. En småbåtshamn kan innebära ett tillskott till det rörliga friluftslivet och dess tillgänglighet. Det finns således ingen konflikt mellan riksintresset och anläggandet av en småbåtshamn.

Riksintresse naturvård

Området ligger i norra delen av övergångszonen (Södra Kvarken - Ålands hav) till egentliga Östersjön, vilket innebär betydande ekologiska intressen med övergångsformer mellan brackvattenarter och helt marina arter. Gräsökustens vikar och flador, den skyddade innerskärgården med dess fjordar och den exponerade ytterskärgården innebär en stor diversitet i miljöförhållanden.

Förekomsten av habitat (biotoper) för bl.a. sillgrissla, tordmule, fiskgjuse, havsörn, säl och utter är exempel på marina värden i området. Därtill finns fiskeribiologiska värden i området i form av

lek- och reproduktionsområden för många fiskarter. Det är främst på den östra sidan av Gräsö skärgård som de utpekade värdena finns. Det innebär att exploateringen som planarbetet syftar till att möjliggöra inte kommer påverka riksintresset nämnvärt.

Strandskydd

Strandskyddet är enligt miljöbalken (1998:808) ett generellt skydd som gäller i hela landet och vid alla kuster, sjöar och vattendrag. Det skyddade området är normalt 100 meter från strandkanten, både på land och i vattenområdet. Strandskyddet syftar till att långsiktigt

- trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
- bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Enligt 4 kap. 17 § PBL får kommunen i en detaljplan upphäva strandskyddet för ett område om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddets intressen. Kommunen avser att upphäva strandskyddet i delar av planområdet. Detta redovisas noggrannare senare i dokumentet samt i miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommunala beslut

Bygg- och miljönämndens arbetsutskott fattade 2018-12-11 beslut (Dnr BMN-2018-2996, §) om att påbörja planarbete för området. Det beslutades att planen skulle hanteras med standardförfarande.

2021-04-14 fattade Bygg- och miljönämnden beslut (Dnr BMN-2018-2996-6) om ändring av lokalisering för planområdet.

Beslut om samråd fattades 2022-04-26 av Bygg- och miljönämnden (Dnr BMN-2018-2996-8). Detaljplanen var ute på samråd under perioden 6-27 maj 2022.

Bygg- och miljönämnden beslutade 2023-04-19 att ställa ut planen på granskning. Planen var på granskning under perioden 26 april – 24 maj 2023.

Bygg- och miljönämnden beslutade på sammanträdet 2024-01-31 § 11 att föreslå Kommunfullmäktige att anta detaljplanen för del av Mårtensboda 1:1 ”Småbåtshamn”.

Bygg- och miljönämnden beslutade på sammanträdet 2024-02-28 § 30 att återremittera detaljplan för del av Mårtensboda 1:1 till planenheten för förtydligande av skrivningen i planbeskrivningen. Vilket ersatte beslut fattat BMN 2024-01-31 § 11.

UNDERSÖKNING

Förenlighet med 6 kap. Miljöbalken

Sedan 1 januari 2018 är ett nytt sjätte kapitel gällande i miljöbalken. Det nya kapitlet ska tillämpas för planärenden som beslutats efter 1 januari 2018. Kommunen ska med en undersökning undersöka om genomförandet av planen, planprogrammet eller planändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, planprogrammet eller planändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Undersökning och ställningstagande:

En småbåtshamn innebär i sig en risk för betydande miljöpåverkan, därmed bedöms det att strategisk miljöbedömning behöver göras. Som del av den strategiska miljöbedömningen har en miljökonsekvensbeskrivning tagits fram för att undersöka åtgärdens påverkan. Denna redogörs det för senare i dokumentet.

Förutsättningar och förändringar

Natur och kultur

Mark, vegetation, vatten

Naturmiljön beskrivs mer omfattande i miljökonsekvensbeskrivningen. Nedan följer en sammanfattning av naturvärdesinventeringen som utfördes av Hydrophyta juli 2021. Eftersom landområdet omfattar cirka 1 ha utfördes en fullständig artinventering av kärlväxter. Kortfattat beskrivet inventerades området efter naturtyp för att därefter naturvärdes-klassificeras. Det framgår vilka och var naturvärden finns. Slutligen ges några rekommendationer för vidare hantering, exempelvis för invasiva arter som påträffades i området. Vad gäller vattenområdet inventerades nästan hela området genom heltäckande snorkling. Den marina miljös artrikedom skildras och bedöms sammantaget ha Naturvärdesklass 3.

Efter exploatering kommer främst den marina miljön att förändras, dock inte enbart negativt. Detta beskrivs också närmare i miljökonsekvensbeskrivningen.

Strax utanför planområdet ligger ön Hyrriln. Enligt lokala källor rymmer den ett rikt fågelliv. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

Kulturmiljö och fornlämningar

Planområdet innefattar en kulturlämning bestående av en gammal hamnplats. Hamnen användes till att skeppa kol till Forsmark och Kallören. Idag är endast en L-formad stenkista synlig i vattnet cirka 20 meter ut från stranden, markerad som grund på sjökortet. Platsens undersökningsstatus är

enligt riksantikvarieämbetet "Ej undersökt" (inringade området i figur 4). Det är troligt att kultur lämningen inkorporeras i den nya hamnanordningen. Detta får gärna uppmärksammas med en informationsskylt.

Figur 4: Rester från tidigare hamn.

Landskapsbild

Omkringliggande landskap består av fritidshusbebyggelse blandat med skogbeväxt kustmark likt den som finns inom planområdet. Därutöver består planområdet på landsidan av en parkering samt en plats avsedd för sjösättning av båtar. Sjösidan av planområdet innefattar en arkeologisk lämning av en gammal hamnplats samt ett antal skär cirka 30 meter ut i vattnet.

Landskapsbilden kommer förändras då en småbåtshamn anläggs. Detta blir mest tydligt sett från vattnet och badplatsen. Men genom att förlägga hamnen i anslutning till den äldre hamnstrukturen och de skär som finns på platsen så minimeras den visuella påverkan.

Även en byggnad för servering samt ett antal sjöbodar kan förändra bilden av landskapet. Det rör sig dock om relativt små byggnader varpå påverkan bör bli relativt liten. Arkitektoniskt kan man utforma byggnader så att de smälter in väl i landskapet. Exakt utformning av byggnaderna bestäms i bygglovsskedet. Figur 5 är en illustration av hur området kan komma att utformas. För tydlighetens skull kan nämnas att vändplatsen nere vid landgången, istället för vad som syns på illustrationen, planeras att läggas söderut, den norra infarten att stängas och en förbindelse från den södra parkeringen till den norra att etableras.

Figur 5: Illustration av hur det kan komma att se ut.

Allmänhetens badmöjligheter

I samband med exploateringen skulle området förändras genom att båttrafik förekommer i närhet till badklipporna i söder. Denna risk förebyggs genom den föreslagna markeringen med bojar på liknande sätt som på andra bad i kommunen, till exempel Sunnanö och Älvsnäs. På båthamnens norra sida kommer badområdet vara helt fritt från båttrafik likt kommunens bad i Hargshamn som har en småbåtshamn på andra sidan av en stenpir. Sandstranden norr om småbåtshamnen kommer därför vara fredad från båttrafiken.

Sammantaget innebär det att en etablering av småbåtshamn i planområdet minskar möjligheten för allmänheten till att bada från klipporna där. Däremot finns det fortsatta badmöjligheter vid sandstranden norr om den planerade småbåtshamnen och vid klipporna söderut.

Gator och trafik

Farled

Cirka 1 km från planområdet går farled Vässarögrund – Örskär. Det är viktigt att hamnen utformas på sådant sätt att det inte äventyrar en framtida utveckling av farleden.

Kollektivtrafik

Närmsta busshållplats ligger i Klockarboda cirka 1,5 km söderut längs med väg 1183.

Parkering och utfarter

Det finns en infart till planområdet (markerat 1 i figur 6). Den leder ner till platsen för sjösättning av båtar. Längs med den, i naturen, parkerar badgäster där det finns plats. Husbilar har även för vana att köra så långt ner mot vattnet det går och spendera en natt eller flera. Ytterligare en infart finns precis utanför planområdet (markerat 2 i figur 6). Den leder in till en parkering för omkring

20 bilar. Denna parkering ligger i direkt anslutning till badstranden. Även här kör husbilar så långt ner till vattnet som det går för att spendera en eller flera nätter. Under varma sommandagar blir parkeringen i regel full.

Figur 6: Två infarter finns idag mycket nära varandra.

För att kunna utnyttja området bättre föreslås infart 2 (figur 6) till den anordnade parkeringen att stängas. Istället ordnas en koppling från "sjösättningsvägen" till badplatsen (finns illustrerad på plankartan). Det innebär att området som helhet bara har en infart. I gengäld frigör det en del utrymme vid badplatsen. Meningen är att badgäster ska parkera utanför planområdet vid stranden medan husbilar ges företräde inom planområdet. Vidare är tanken att installera ett antal parkeringsplatser med laddstolpar för såväl husbilar som personbilar inom planområdet.

Sammantaget torde detta innebära ökad säkerhet då färre utfarter finns mot väg 1183 samt bättre möjligheter att styra upp parkering. Angöring till hamnen sker söderifrån. Farleden bör märkas ut med bojor för att minimera risken för olyckor.

Bebyggelseområden

Bostäder (befintliga och föreslagna)

Närliggande detaljplan möjliggör ett 20-tal tomter för bostadsändamål. Det löper en ledning ner till vattnet som förser området med vatten. Denna bedöms inte påverkas av den planerade åtgärden. Utöver det finns ytterligare ett 10-tal fastigheter till i planområdet direkta närhet. Inga nya bostäder planeras.

Arbetsplatser, övrig bebyggelse (befintliga och ev. föreslagna)

Närliggande detaljplan möjliggör för näringsverksamheter i form av bl.a. handel och servering. Eventuellt tillkommer arbetsplatser i form av handel och servering som det möjliggörs för i denna plan.

Offentlig service

Närmsta offentliga service finns på fastlandet i Öregrund.

Kommersiell service

Närmsta kommersiella service finns i anslutning till färjeläget på Gräsö. Planen möjliggör för kommersiell service att etablera sig.

Friytor

Bad och rekreation

Området är idag en välbesökt inofficiell badplats. En klipprensa på mellan 15-20 meter längs med strandlinjen och en sandstrand utgör badplatsen. Sandstranden ligger strax utanför planområdet och bedöms inte påverkas. Den planerade åtgärden kommer dock innebära att en liten del av klipporna ianspråkats för landgången (figur 7). Den badbara vattenarean kommer också minska, dock i något större omfattning. Detta eftersom det är olämpligt att blanda båttrafik med bad. Huvudfrågan i säkerhetsaspekten är att hålla båtarna borta från badplatsen. Planförslaget är därför utformat så att båtar endast får lägga till vid hamnens södra sida medan badgäster får bada på dess norra sida. En möjlig konsekvens av förslaget kan bli att själva piren används av badgäster. För säkerhetens skull kan skyltar sättas upp som upplyser besökare om var det är lämpligt att bada och var båtar är tillåtna.

Inom området finns det en ramp för sjösättning av båtar. Den är öppen för allmänheten att använda.

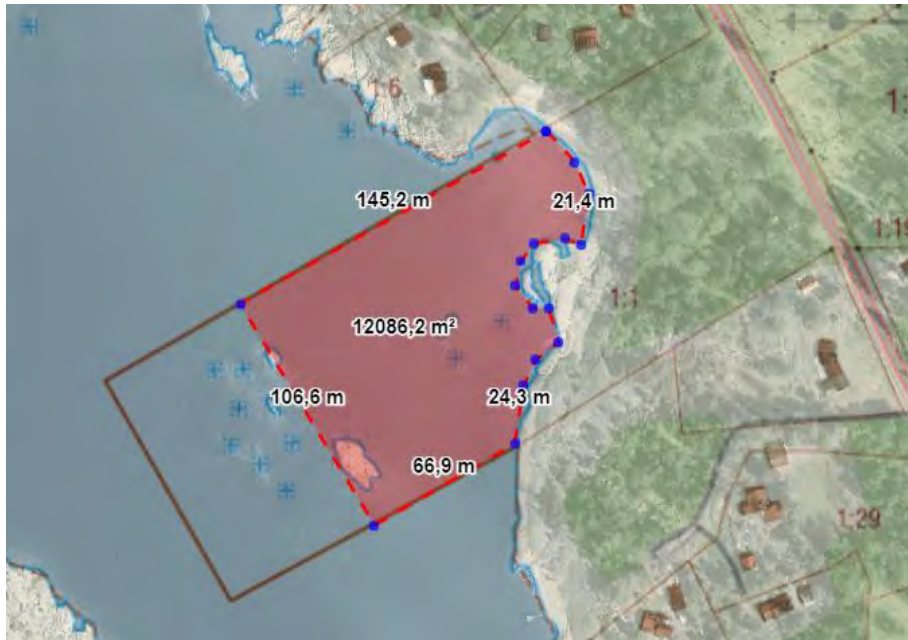
1 10 20 30 40 50 100 meter
Skala

Småbåthamn vid Storsand
Skiss 2022-01-24

Figur 7: Illustration.

Figur 8 och 9 nedan visar ungefärlig badbar yta i området innan etablering av småbåtshamn och badyta efter etablering av småbåtshamnen. Därmed bedöms den badbara ytan minska med knappa hälften.

Figur 8: Badyta.

Figur 9: Ungefärlig reducerad badyta.

Park och naturmiljö

Planområdets landyta består av natur. Merparten av den ytan används dock som inofficiell parkering. Hur det hanteras redogörs det närmare för i avsnittet om parkering och utfarter.

PLANBESTÄMMELSER

Allmänt

Detaljplanen syftar till att möjliggöra för det rörliga friluftslivet att utvecklas inom området. Genom flexibla planbestämmelser kan området utvecklas under en lång tid och efter olika behov. Samtidigt begränsas bl.a. markens utnyttjande, utnyttjandegraden och markens anordnande. Meningen med det är att området även efter exploatering ska behålla sin karaktär.

Användning av mark och vatten

Kvartersmark

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
N₁-Friluftsområde	Inom användningen ryms många olika funktioner kopplade till båt- och friluftsliv bl.a. omklädningsrum, informations-skyltar, laddstolpar, restaurang, kiosk m.m. Det stämmer väl överens med det övergripande syftet att möjliggöra för området att utvecklas med en lång tidshorisont.
W₁-Småbåtshamn	<i>Småbåtshamnen ska utformas med anöringsplatserna söderut.</i> Inom området markerat W ₁ på plankartan får en småbåtshamn anläggas. Meningen är att cirka 30st båtar ska få plats. Båtarnas anöringsplats lokaliseras enbart till bryggans södra sida (insidan). Anledningen till det är att båtarna då ligger skyddade mot väder och vind från nord samt separeras från badgäster. Inom området finns även en plats för sjösättning av båtar.

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

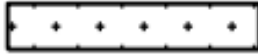
Begränsning av markens utnyttjande

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>

Marken får inte förses med byggnadsverk. Syftet med denna bestämmelse är att säkerställa ett visst avstånd i bebyggelse fastigheter emellan samt att säkerhetsavstånd mot statlig väg finns.

Marken får endast förses med landgång till hamnen. Syftet med det är att möjliggöra att hamnen kan byggas samt begränsa ytan som den kan byggas inom. Det innebär minsta möjliga ingrepp i miljön samt påverkan på strand-skyddets syften.

ö₁ *Marken får endast förses med sjöbodrar, förråd eller liknande byggnader kopplat till småbåtshamnen. Syftet med denna bestämmelse är att möjliggöra samt begränsa uppförande av mindre byggnadsverk.*

ö₂ *Marken får endast förses med byggnad för restaurang, kafé eller kiosk. Syftet med denna bestämmelse är att fastställa en plats för serveringsverksamhet och därmed möjligheten för området att utvecklas.*

Höjd på byggnadsverk

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
h₁	<i>Högsta tillåten byggnadshöjd är 2,5 meter. Syftet med denna bestämmelse är att reglera byggnadshöjd och därmed gestaltningen av området.</i>
h₂	<i>Högsta tillåten byggnadshöjd är 3,5 meter. Syftet med denna bestämmelse är att reglera byggnadshöjd och därmed gestaltningen av området.</i>

Markens anordnande och vegetation

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
-------------------------	-----------------------------

---

n1

Parkering får inte asfalteras och skall utformas efter platsens naturliga förutsättningar. Med naturliga förutsättningar avses t.ex. träd och klippor som bör skyddas och bevaras. Syftet med denna bestämmelse är att reglera vart och hur man får anlägga parkering inom området.

Takvinkel

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
o1	<i>Takvinkeln ska vara mellan 14 och 20 grader. Syftet med denna bestämmelse är att vinkeln på taket ska harmonisera med taken i närområdet.</i>

Upphävande av strandskydd

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
a1	<p>Inom egenskapsområdena med bestämmelsen a1 upphävs strandskyddet i enlighet med 7 kap 18 c § punkt 5 MB, området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför planområdet. Syftet är att möjliggöra för kafé, kiosk eller restaurang på platsen samt att styra upp rådande parkeringssituation vilket kommunen bedömer kommer innebära positiva värden för landsbygden och det rörliga friluftslivet.</p> <p>Strandskyddets huvudsakliga syften hanteras genom att strandskyddet fortfarande gäller på all resterande mark inom planområdet. Det innebär att allmänhetens tillgång till strandområden är fortsatt god. Det innebär också att livsvillkoren för djur och växter inte påverkas mer än för planen nödvändigt.</p>

Utformning

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
-------------------------	-----------------------------

-
- f1** *Byggnadsverk ska placeras med gavel mot vattnet och taken ska vara av typen sadeltak. Syftet med denna bestämmelse är att byggnadsverken ska harmonisera med byggnader i närområdet.*
-

Utnyttjandegrad

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
e1	<i>Största byggnadsarea är 2 m² per byggnadsverk och max 15 st. får byggas. Syftet är att möjliggöra för t.ex. sjöbodrar att uppföras men att också begränsa storlek och antal så att det någorlunda möter antalet båtplatser i hamnen.</i>
e2	<i>Största byggnadsarea är 100 m². Inom området kan servering tillkomma vilket motiverar satta byggnadsarea.</i>
e3	<i>Största byggnadsarea är 20 % av fastighetsarean inom egenskapsområdet. Syftet med denna bestämmelse är att säkerställa att områdets karaktär inte påverkas mer än nödvändigt av exploatering.</i>

Ändrad lovplikt

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
a2	<i>Marklov krävs även för fällning av träd med en diameter större än 20 cm i brösthöjd. Syftet med denna bestämmelse är att säkerställa att äldre träd och därmed områdets karaktär bevaras.</i>

Egenskapsbestämmelser för allt Vattenområde

Upphävande av strandskydd

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
Strandskydd	Strandskyddet upphävs inom området W ₁ i enlighet med 7 kap 18 c § punkt 3 MB, anläggningen behöver för sin funktion ligga vid vatten och behovet kan inte tillgodoses någon annanstans. Det finns inga särskilda värden för djur och växtlivet enligt naturvärdesinventeringen för området och allmänheten kommer fortsatt kunna utnyttja större delen av området. Syftet med upphävandet är att planlägga för en småbåtshamn.

Egenskapsbestämmelser för all Kvartersmark

Stängsel, utfart och annan utgång

<i>Planbestämmelser</i>	<i>Kommentar/Motivering</i>
Marken får inte inhägnas	För att säkerställa att marken inte kan inhägnas även där strandskyddet är upphävt och därmed säkra allmänhetens tillgång till platsen.

Miljöförhållanden

Miljö kvalitetsnormer

En verksamhet eller åtgärd ska inte tillåtas om den medför ökad förorening eller störning som inte är obetydlig och bidrar till att en gränsvärdesnorm inte följs. I dag finns det miljö kvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2001:527)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

Kortfattat bedöms planens genomförande inte leda till att miljö kvalitetsnormer överskrids. Ett utförligt resonemang finns att läsa i miljökonsekvensbeskrivningen.

Förorenad mark

Det finns inga kända föroreningar i marken och inga indikationer på tidigare verksamheter inom området.

Radon

Enligt kommunal praxis ska radonmätning ske i bygglovsskedet. Tidigare översiktlig kartläggning av radon inom kommunen har visat sig vara opålitlig när det handlar om att ge indikation på radonhalt i färdig byggnad. Det är upp till respektive fastighetsägare att vidta tillräckliga åtgärder för att rikt- och gränsvärden inte ska överskridas.

Buller

Båttrafiken bedöms öka i och med att en småbåtshamn anläggs. Antalet båtplatser är dock begränsat till ett trettiotal. Möjligtvis kan även kaféet locka fler bilar att stanna till i området. Kommunens bedömning är att den sammanlagda ökningen av trafik inte kommer innebära några störningar gällande buller.

Risk och säkerhet

Skred

Planområdet ligger inte inom någon farozon för skred.

Höga vattenstånd

Havsnivåhöjningen i Sverige liknar den globala, även om variationen mellan olika år är stor. Detta beror på den naturliga variabiliteten i vattenståndet. Enligt SMHI stiger emellertid havsnivån runt Sveriges kuster med cirka 2 mm per år. Samtidigt pågår landhöjningen längs med våra kuster. Även denna skiljer sig i omfattning från plats till plats med nästan 10 mm skillnad per år.

En mätning utfördes i samband med att naturvärdesinventeringen gjordes. Av den framgår att vattendjupet inom området varierar mellan 1-1,6 meter. Det är svårt att dra några slutsatser av en enskild mätning utan fler mätningar kan behöva göras i samband med byggnation. För att säkerställa att lämpliga farkoster angör hamnen kan samfälligheten/båtklubben fastställa i stadgar vilka typer av båtar som får lägga till, maxdjup osv.

Transport av farligt gods

Ingen transport av farligt gods kommer ske i eller i närheten av planområdet.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Området är inte anslutet till det kommunala VA-nätet. Den tillkommande bebyggelsen kommer heller inte anslutas till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Vattenförsörjningen kan istället lösas genom att antingen en befintlig brunn på fastigheten tas i bruk eller att ett mindre avsaltningsverk installeras. Provpumpning, kapacitetsmätning eller liknande av ovan nämnda brunn kan ske efter att planen vunnit laga kraft.

Avlopp går enligt besked från kommunens miljöenhet att lösa genom t.ex. ett minireningsverk eller en sluten tank. Det kan finnas andra lösningar ute på marknaden vid tillfälle för anläggning varför det är onödigt att låsa sig till en teknik. Prövningen bör ske i samband med bygglovsprövningen.

Dagvatten

Genom området löper ett dike som hanterar dagvattnet från delar av närområdet. Diket mynnar ut i Öregrundsgrepen. Den tillkommande bebyggelsen kan komma att byggas över diket men det är viktigt att det inte täpps igen.

El, tele och bredband

Den tillkommande bebyggelsen ska anslutas till elnätet.

Avfall

Avfall ska hanteras enligt de föreskrifter om avfallshantering som finns sammanställda i ”Renhållningsordning för Östhammars kommun”. Avstånd mellan hämtningsställe och avfallsutrymme ska vara högst 10 meter och renhållningsfordon ska kunna angöra från gatan utan backningsrörelser.

Sociala frågor

Tillgänglighet och trygghet

Den föreslagna exploateringen av området bedöms öka tillgängligheten till området. Det finns dock risk att de delar som tas i anspråk för småbåtshamn kommer upplevas som privata främst för badgäster i området.

Barnperspektivet

Som ett led i att förverkliga barnkonventionen ska kommunen tillämpa barnperspektivet i den fysiska planeringen. Alla beslut i Östhammars kommun som påverkar barn ska föregås av en bedömning av vilka konsekvenser beslutet kan få för det enskilda barnet eller för barn i grupp.

Exploateringen kan innebära positiva värden genom tillgång till förfriskningar, sanitetsanläggning och en förbättrad trafiklösning. Däremot minskar badmöjligheterna från klipporna men badmöjligheterna finns kvar norrut och från klipporna som fortsätter söderut. Sammantaget kan planen sägas påverka barnens intressen såväl positivt som negativt. Bedömningen är att barnens intressen tas tillvara eftersom barnens möjligheter till att bruka platsen för bad och rekreation kvarstår. För ytterligare analys av barnperspektivet se barnkonsekvensanalysen.

Administrativa frågor

Tidplan

Här nedan följer en preliminär tidplan för planarbetet. Tidplanen kan komma att ändras allt eftersom att frågor uppstår och utredningar som behöver göras.

Planuppdrag
Beslut om samråd
Samråd

augusti 2021
april 2022
maj 2022

Beslut om granskning
Granskning
Godkännande inför antagande
Beslut om antagande
Laga kraft

april 2023
april-maj 2023
april 2024
juni 2024
juli 2024

GENOMFÖRANDE

Information

Redovisningen av organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder bygger på PBL 4 kap 33 § om att dessa frågor ska behandlas i planbeskrivningen för att planen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt.

Organisatoriska frågor

Genomförandetid

Planens genomförandetid föreslås vara 15 år från den dag den vinner laga kraft. Syftet med det är att platsen ska ha en chans att utvecklas under en lång tid.

Huvudmannaskap

Aktuell detaljplan omfattar inte någon allmän platsmark varför kommunen inte är huvudman.

Planavgift

Planavgift ska inte tas ut i samband med bygglov.

Ansvarsfördelning

Östhammars kommun ansvarar för

– Framtagande av planhandlingar.

Exploatören ansvarar för

– Utbyggnad av kvartersmark enligt detaljplan och miljökonsekvensbeskrivningen.

– Att vikten av upprättande av miljöpolicy i samband med att båtklubb/samfällighet bildas tas hänsyn till.

– Ansökan om tillstånd hos mark- och miljödomstolen för vattenverksamhet.

– Att servitut skapas för uttag av vatten ur brunnen eller via havsvatten på stamfastigheten Mårtensboda 1:1.

– Att vikten av införande av säkerhetsaspekter i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar beaktas.

Fastighetsrättsliga frågor och konsekvenser

Fastighetsbildning, gemensamhetsanläggning m.m.

Det utpekade planområdet kommer styckas av till en egen fastighet. Därefter beror det på hur marken utvecklas, till exempel om en restaurang etableras att den marken sannolikt styckas av. Samma sak gäller för småbåtshamnen. Beroende på hur marken exploateras genom exempelvis etablering av restaurangverksamhet eller utveckling av småbåtshamnen, kan mark styckas av för det specifika ändamålet.

Drift och eventuellt även byggnation av småbåtshamnen kan lösas genom att en samfällighet eller en liknande förening/båtklubb bildas. Sannolikt kommer en gemensamhetsanläggning inrättas. Samfällighetsföreningen blir då en juridisk person där medlemmarna i föreningen är fastighetsägarna till de fastigheterna som har andel i samfälligheten. Inom samfällighetsföreningen beslutas hur samfälligheten ska skötas, därför fungerar skötseln även om inte alla är överens. Skyldigheter och rättigheter framgår av båtklubbens/samfällighetens stadgar. Det är av stor vikt att stadgarna innehåller ett avsnitt om varför och hur säkerheten på platsen kan säkerställas. Till exempel bör skyltar sättas upp så det framgår tydligt var möjligheten till bad är och var båtar ska vara. En lämplig sjöled bör därför märkas ut med bojar. Kompletterande till stadgarna bör en miljöpolicy upprättas. Dess syfte är att säkerställa att båtlivet kopplat till platsen orsakar minsta möjliga skada på miljön.

Om marken för småbåtshamnen inte säljs vidare kan det bli aktuellt med en ideell förening. Generella regler för ideella föreningar får är de inte får bedriva verksamhet som har till syfte att främja medlemmarnas ekonomiska intressen och de behöver inte bidra med en kapitalinsats men däremot är det vanligt att det tas ut en medlemsavgift.

Omkringliggande exploatering har lett till ett ökat intresse för båtplatser i området. Merparten av förfrågningarna kommer från boende i närheten av planområdet. Det är dock inget krav att bo i närheten utan utbudet får styra.

Rättigheter

I dagsläget ansvarar Gräsöfonden för skötsel av ett dass som står på fastigheten. Det är troligt att i det fall en toalett tillkommer till kaféverksamheten så kommer dasset försvinna.

I det fall vattenförsörjning löses genom uttag på stamfastighetens brunn löses det genom avtalsrättighet där det framgår att framtida verksamhetsutövare till den planerade serveringen får ta vatten ur den närliggande brunnen på stamfastigheten Mårtensboda 1:1. Om man istället väljer att avsalta havsvatten behöver liknande rättigheter säkerställas för de som ska nyttja vattnet.

Ekonomiska frågor

Ekonomi

Detaljplanen bedöms vara ekonomisk genomförbar.

Överlåtelse av kvartersmark

Ingen kvartersmark överläts.

Anslutningsavgifter

Exploatören eller samfälligheten som skapas ska bekosta de anslutningsavgifter för teknisk infrastruktur som är kopplade till detaljplanens genomförande.

Fastighetsbildning/Lantmäteriförrättning

Exploatören eller samfälligheten som skapas bekostar de fastighetsrättsliga åtgärder som krävs för att kunna genomföra detaljplanen.

Tekniska frågor

Tekniska utredningar

Exploatören inom området ansvarar för att det som utretts gällande strandskydd och miljö följs vid planens genomförande.

Muddring och vattenverksamhet

Åtgärder som muddring, anläggande av pir och flytbryggor, kulvertering och flytt av dike, uttag av yt- och grundvatten är exempel på vattenverksamheter. Med undantag för anläggande av pir och flytbryggor är det ännu oklart vilka av ovan nämnda verksamheter som behövs för planens genomförande. Tillstånd för detta och andra eventuella vattenverksamheter söks samlat hos mark- och miljödomstolen av exploatören.

KONSEKVENSER AV PLANENS GENOMFÖRANDE

Miljökonsekvensbeskrivning sammanfattning

Den samlade bedömningen i miljökonsekvensbeskrivningen är att en utbyggnad enligt planförslaget är fullt möjlig. Anläggandet av en brygganordning innebär i sig påverkan på miljön där konsekvenserna kan delas in i lång- och kortsiktiga konsekvenser. Kortsiktiga effekter skapas under uppförandet av själva bryggan, exempelvis vid byggtransporter eller grumling av vatten. För att minimera påverkan är det t.ex. viktigt att byggnationen av småbåtshamnen sker under höst och vinter eftersom många fiskarters reproduktionstid är under vår och sommar. Långsiktiga effekter kan vara ändrade strömnings- och ljusförhållanden eller spridning av kemikalier från båtbottnfärg. För att motverka störningar för miljön bör därför en miljöpolicy tas fram av båtföreningen/samfälligheten som skapas i samband med byggnation.

Sammantaget bedöms verksamheten vara förenlig med miljö kvalitetsnormer för buller, luft och vatten. Verksamheten bedöms även vara förenlig med de nationella miljö kvalitetsmålen genom småbåtshamnens omfattning, lokalisering och utformning.

Planområdet ligger inom områden utpekade som riksintresse för naturvård, yrkesfiske och högexploaterad kust. Sammantaget så bedöms planförslaget ha ingen nämnvärd påverkan på dessa riksintressen.

Landskapsbild

Småbåtshamnen bedöms bli framträdande i landskapet, framförallt i vattenområdet sett från badplatsen. Den är dock relativt platt vilket betyder att den inte kommer dominera i höjd. Även serveringsbyggnaden bedöms påverka landskapsbildens. Men med gällande planbestämmelser bör byggnaden kunna anpassas väl in i omkringliggande miljö.

Kulturmiljö

Den kulturlämning som finns i området ligger för det mesta under vattenytan med undantag för enskilda stenar som sticker upp. Den kommer troligtvis inkorporeras i den nya brygganordningen. Kulturmiljön bedöms därmed inte påverkas i någon större utsträckning.

Friluftsliv och rekreation

Friluftslivet i området påverkas. Största skillnaden kommer vara på sommaren då fler båtar är i rörelse i området samt att ytan som hamnen behöver ta i anspråk kommer tas på badplatsens bekostnad. Dock är både sandstranden och klipporna fortsättningsvis tillgängliga för allmänheten. Ett kafé kan därutöver gynna det rörliga friluftslivet då det bidrar med service i ett annars servicefattigt område. Planen möjliggör också för annan typ av utveckling som är svår att förutse. Bedömningen är att småbåtshamn, badplats, kafé samt ytterligare utveckling av området bör få plats i området.

Mark och vatten

Marken kommer även fortsättningsvis vara öppen för allmänheten. Vattnet kommer utnyttjas mer då fler båtar är i rörelse i området. Eventuellt kommer fler att bada i området då det även möjliggörs för fler parkeringsplatser.

Resurshushållning

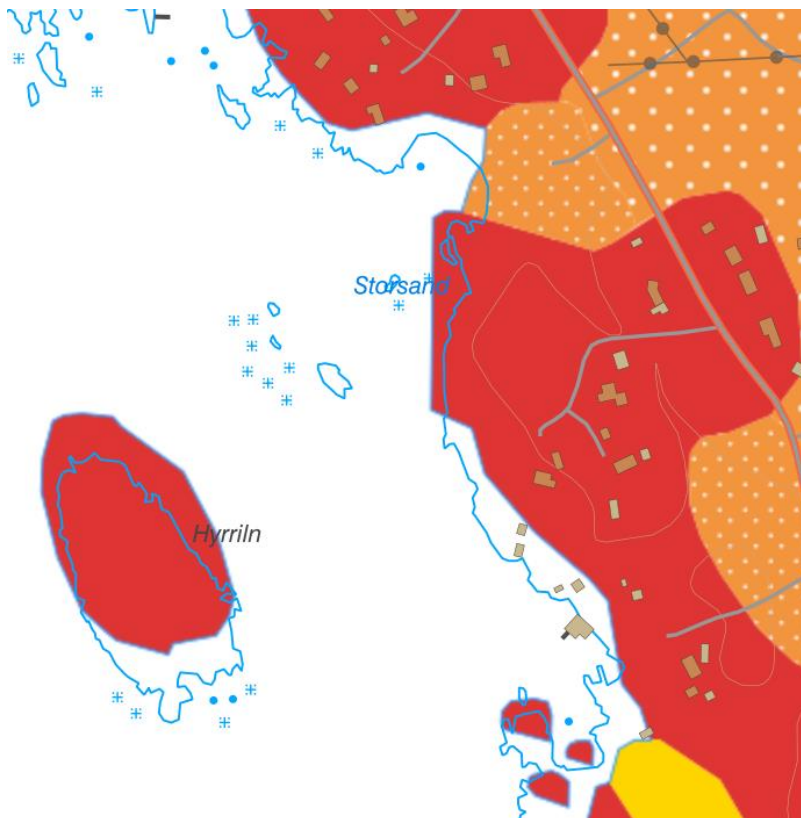
Planen bedöms vara resurseffektiv. Det är kommunens intention att skapa samlade platser för båtar som ett led i utvecklingen av landsbygden.

Hälsa och säkerhet

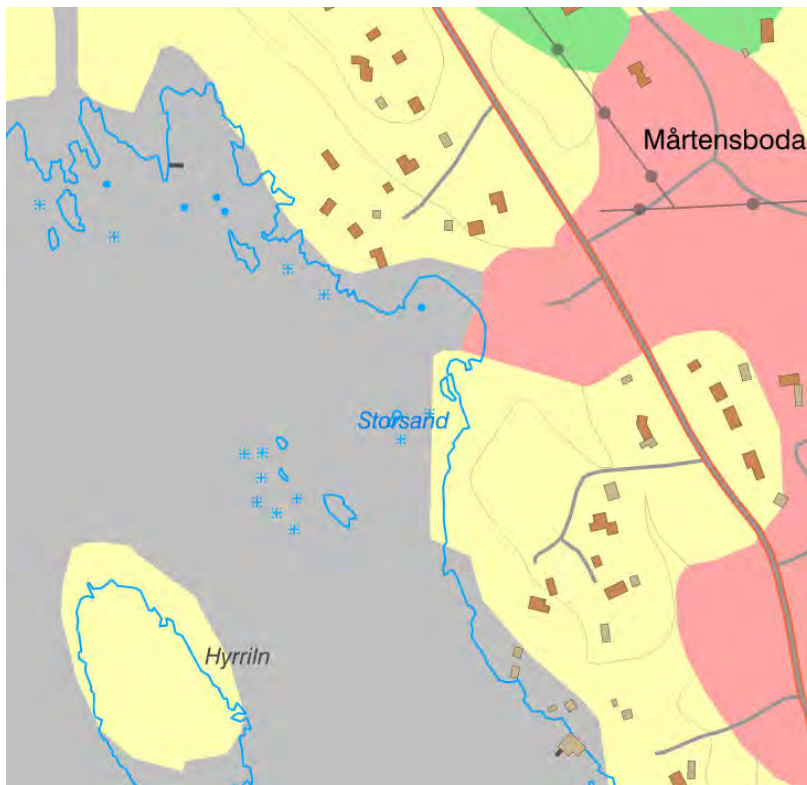
Det är viktigt att hamnen och infartsvägar, både via land och till sjöss, utformas på ett för allmänheten säkert sätt. Det kan innebära att bojar placeras i vattnet för att markera lämplig in- och utfartsled till hamnen, eller att skyltar med information uppförs i området. Målet med dessa åtgärder är att badgäster och båtar hålls separerade. Parkeringskulturen på platsen förväntas förändras vilket innebär fördelar ur ett säkerhetsperspektiv. Dels genom att det blir en istället för två infarter och även genom att ett ökat antal parkeringsplatser minskar risken att folk parkeringar på vägen vid högtryck. Som helhet bedöms planen inte påverka människors hälsa eller säkerhet negativt.

Eftersom brandförsvaret har en begränsad närvaro på Gräsö är det viktigt att det finns tydliga rutiner för förebyggande av brand och vid förekomst av brand. Enskilda såväl som andra aktörer har en skyldighet enligt Lag 2003:778 om skydd mot olyckor att förbygga och motverka brand. Därmed är det lämpligt att samfälligheten/båtklubben utformar en brandskyddspolicy för att säkerställa att rutiner finns på plats.

Markens genomsläpplighet har inte undersökts specifikt inom planområdet men generellt kan konstateras att marken i planområdets nordöstra del har en hög genomsläpplighet och i den sydvästra delen en medelhög genomsläpplighet. Marken längs med planområdets östra del vid Gräsövägen består av svallsediment, grus (orange stora prickar) och det mellersta området av postglacial sand (orange små prickar). Sydvästra delen består av berg (röd markering).

Figur 10: Visar markens jordarter. Röd innebär berg och orange postglacial sand med mindre prickar där de större prickarna betyder svallsediment, grus. (Källa SGU).

Figur 11: Markens genomsläpplighet i området. Grön innebär låg genomsläpplighet, gul medelhög genomsläpplighet och röd hög genomsläpplighet. (Källa SGU).

Sociala konsekvenser

Trygghet och säkerhet

Planen bedöms inte ge någon negativ påverkan på trygghet eller säkerhet. Möjligen kan området upplevas som mer levande då fler människor kommer röra sig i området.

Tillgänglighet

Planen bedöms öka tillgängligheten till området då fler kan ta båt till området.

Barnperspektiv

Planen bedöms påverka barn genom att delar av ett antal klippor ianspråkats för småbåtshamn. Samtidigt kan tillgängligheten förbättras om fler faciliteter och dylikt byggs i området. För vidare analys om barnperspektivet se barnkonsekvensanalysen.

Stadsliv och mötesplatser

Kaféet kan utgöra en naturlig samlingsplats för båtägare och badgäster och ligger också i anslutning till parkeringsplats. Det går också att bygga på så vis att det väl smälter in i miljön med ett minimum av trädfällning.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Planhandlingarna har upprättats av:
Petter Telning och Adam Åhlin
med stöd av:
Emil Lindblom- Översiktsplanerare
Camilla Andersson- Miljösakkunnig

BILAGOR

Plankarta

Miljökonsekvensbeskrivning

Naturvärdesinventering

Inventering av fiskreproduktion och undervattensvegetation samt naturvärdesbedömning

Checklista – Undersökning av betydande miljöpåverkan

Badutredning

Samrådsredogörelse

Granskningsutlåtande

Barnkonsekvensanalys

Översikt över badmöjligheterna från klipporna i samband med exploatering för småbåtshamn i Mårtensboda

Genom en etablering av småbåtshamn i planområdet minskar möjligheten för allmänheten till att bada från klipporna där. Däremot finns det fortsatta badmöjligheter vid sandstranden norr om den planerade småbåtshamnen och vid klipporna söderut. Nedan följer ett resonemang om hur det ser ut.

Figur 1: illustration av hur det kan komma att se ut.

Landområdet och landgången kommer att vara öppen för allmänheten att nyttja vilket säkerställs genom bestämmelse i detaljplanen som förbjuder inhägnad. Badmöjligheter från klipporna som fortsätter söderut från planområdet finns kvar även vid etableringen av småbåtshamn. Båttrafiken kommer att ansluta söderifrån varför bojar ska markera ut var båtarna ska åka och var det är helt båtfrött. Sandstranden norr om småbåtshamnen kommer därför vara fredad från båttrafiken. Vissa badgäster har beskrivit att sandstranden lätt blir grumlig av leran och att de därför föredrar att bada från klipporna.

Figur 2: Sandstranden.

Figur 3: Sandstranden.

Figur 4: Klippor söderut nära planområdet.

Delar av klipporna är brantare men i närheten finns det även klippor där vattnet är mer lättillgängliga (Figur 4).

I samband med exploateringen skulle området förändras genom att båttrafik förekommer i närhet till badklipporna i söder (Figur 4). Denna risk förebyggs genom den föreslagna markeringen med bojar på liknande sätt som på andra bad i kommunen till exempel Sunnanö och Älvsnäs. På båthamnens norra sida så kommer badområdet vara helt fri från båttrafik liksom kommunens bad i Hargshamn som har en småbåtshamn på andra sidan av en stenpir.

Figur 5: Vy över klipporna där småbåtshamnen är tänkt och båtsettningsplatsen.

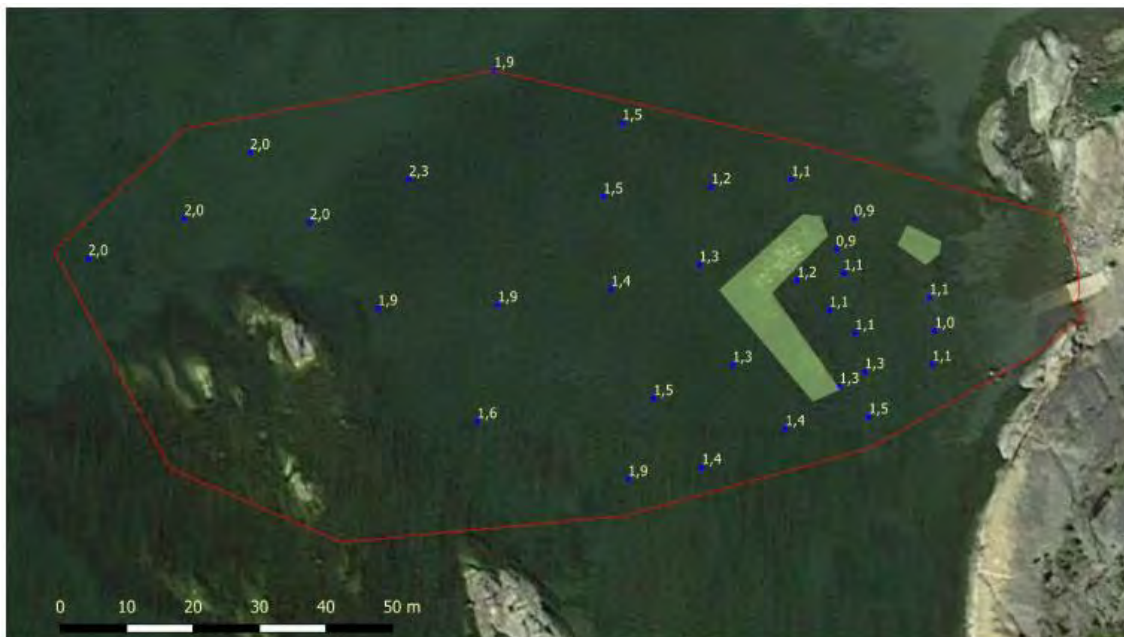

Figur 6: Översikt över området. Röd markering visar var klipporna är brantare och svårare att bada ifrån.

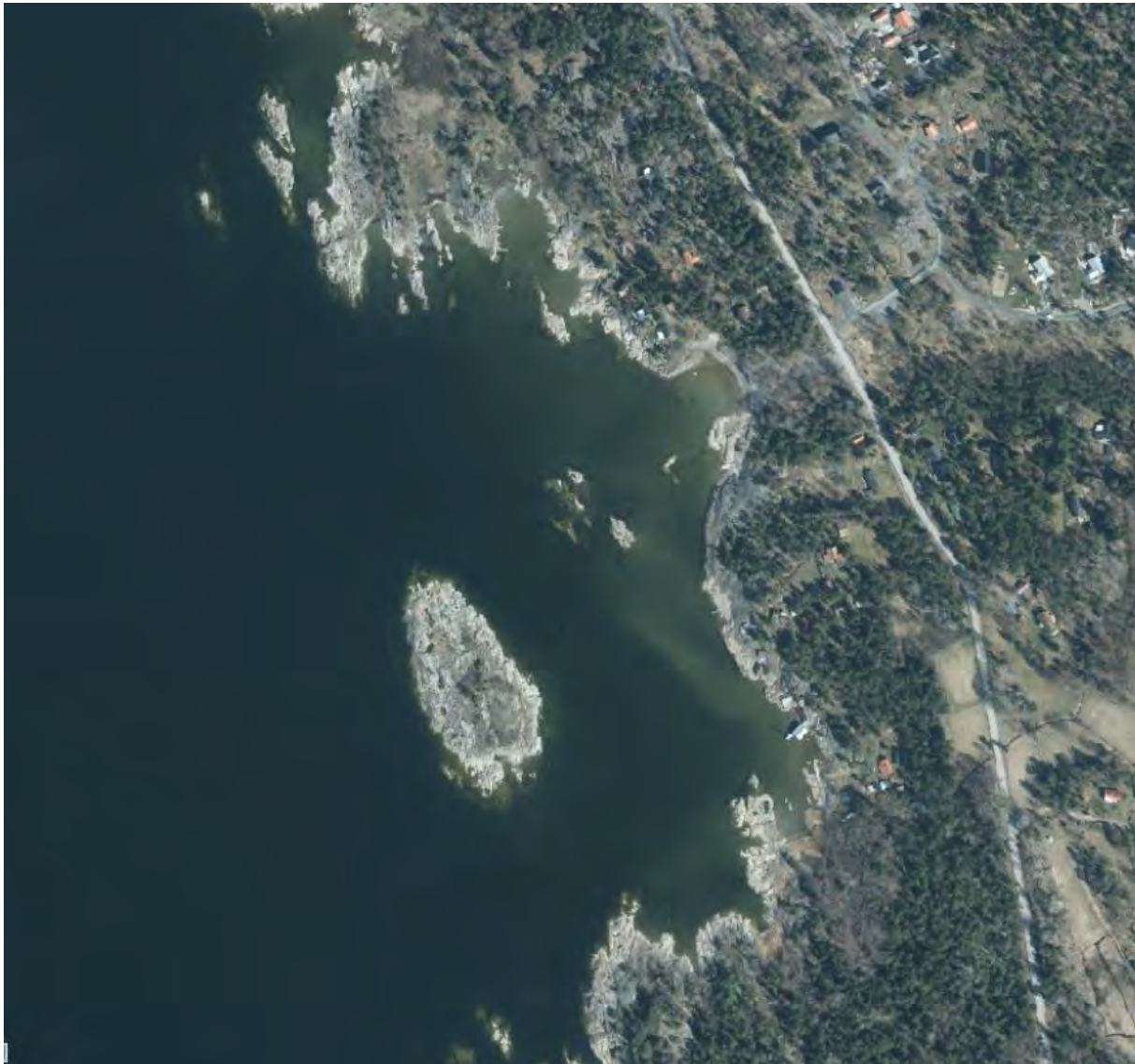
Direkt söder om den röda markeringen (Figur 6 & 7) finns badvänligare klippor med en befintlig brygga (Figur 4). Den befintliga bryggan nås genom en kort promenad och befinner sig ungefär 170 meter söderut från sandstranden som är placerad direkt norr om planområdet och ungefär 110 meter från båtisättningsplatsen.

Figur 7: Några delar av klipporna är brantare.

Figur 8: Det inventerade vattenområdet inramat med rött. De blå punkterna anger djupmätningar med djupet i meter. De grönskuggade ytorna visar läget för de stenkistor som anlades för kol- och vedutskäppning från Gräsö till Forsmarks bruk. Vattendjupet här är endast runt halvmeter.

Figur 9: Inom några hundra meter söder och norrut från planområdet finns det fler klippor med badmöjligheter.

Gällande Gräsö finns det utöver den inofficiella badplatsen på Mårtensboda, Gräsö camping och direkt söder om Gräsö camping en kommunal badplats, Gräsöbaden. Annars är det fritt att bada från klippor och stränder där man inte är för nära hus och stör boende.

Samrådsredogörelse

Förslag till detaljplan för Detaljplan för Mårtensboda 1:1
"Småbåtshamn", del av fastigheten MÅRTENSBODA 1:1
Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad den 10 februari 2023

Planförfarandet

Förslag till detaljplan för Mårtensboda 1:1 "Småbåtshamn", del av fastigheten MÅRTENSBODA 1:1 utgjorde underlag för samråd under perioden 6 maj – 27 maj 2022. Detaljplanen hanteras med utökat förfarande enligt PBL 2010:900.

Berörda förvaltningar inom kommunen, statliga verk, länsstyrelsen samt berörda sakägare och andra med väsentligt intresse av planen har underrättats och beretts tillfälle att yttra sig under denna tid. Planhandlingarna har under granskningstiden varit tillgängliga på kommunkontoret i Östhammar samt på kommunens hemsida. En kungörelse om samråd publicerades i lokaltidningarna Annonsnytt den 10 maj. 17 maj hölls ett öppet samrådsmöte i kommunhusets cafeteria.

I denna samrådsredogörelse redovisas de yttranden som inkommit under samrådet, samtliga yttranden sammanfattas och kommenteras. Här sammanfattas även vilka synpunkter som inte blivit tillgodosedda under planprocessen och vilka eventuella revideringar som sker i planhandlingarna innan detaljplanen går vidare till granskning.

Sammanfattning

Flertalet av yttranden innehåller en oro över att; säkerheten för badande på platsen kommer försämrats, parkeringsmöjligheterna kommer försämrats, fågellivet på ön Hyrriln tar skada, vattenkvalitén i viken försämrats, tillgång till toalett och sopkärl behöver säkerställas och att hamnen skulle lämnas vind för våg om den av en eller annan orsak skulle rasa sönder.

Det framförs även från flera håll att hastigheten på väg 1183 bör sänkas.

Länsstyrelsen anser att de inte kan ta ställning till hur planförslaget påverkar strandskyddets två huvudsakliga syften baserat på detaljplaneförslagets nuvarande form. De önskar ett tydligare resonemang och redogörelse för vilka särskilda skäl som föreligger för upphävande enligt miljöbalken 7 kap. 18 C§. De önskar också ett förtydligande till varför just denna plats är lämplig för småbåtshamn. De upplyser även om att frågor om bland annat huvudmannaskap, vattenverksamhet och fastighetsbildning behöver förtydligas.

Brandförsvaret informerar om brandsäkerhet och sjöfartsverket informerar om farleder och restriktioner gällande utformning av hamnen. Trafikverket informerar bl.a. om säkerhetsavstånd vid byggnation nära väg.

Lantmäteriet påpekar formaliafel i plankartan samt informerar om fastighetsbildning och Svenska kraftnät och Vattenfall AB upplyser om ledningar i området.

Inkomna yttranden med kommentarer

Totalt inkom 36 yttranden under granskningen.

Remissinstans	Ankomststämplat	Yttrande utan erinran	Yttrande med synpunkter på planförslaget	Sakägare enligt fastighetsförteckning	Synpunkter som ej tillgodosetts
Myndigheter och grannkommuner					
1. Sjöfartsverket	2022-05-16		X		
2. Brandförsvaret Uppsala kommun	2022-05-20		X		
3. Lantmäteriet	2022-05-24		X		
4. Trafikverket	2022-05-25		X		
5. Svenska kraftnät	2022-05-31	X			
6. Länsstyrelsen Uppsala	2022-06-10		X		X
Föreningar och organisationer					
7. Vattenfall AB	2022-05-09		X	X	
8. Post Nord	2022-05-09	X			
9. Region Uppsala	2022-05-17	X			
10. Gästrike Vatten	2022-05-17	X			
11. Gräsö skärgårdsråd	2022-05-25		X		X
12. Mårtensboda Havtomsvägen samfällighet	2022-05-27		X	X	
13. Mårtensboda vänner genom Bengt Beckman	2022-05-26		X		X
Privatpersoner					
14. Bengt Roland Patrik Lannergård	2022-05-15		X	X	
15. Karin Ingeborg Maria Dimander Lannergård	2022-05-16		X	X	
16. Anders Valdemar Fagerberg	2022-05-18		X	X	X
17. Britta Fagerberg	2022-05-18		X	X	X
18. Tor-Björn Eriksson	2022-05-21		X	X	X
19. Karin Lena Gutesten	2022-05-21		X	X	
20. Pirko Lunneborg	2022-05-22		X		
21. Birgitta & Ola Lejman	2022-05-23		X	X	X
22. Peter Berglund	2022-05-23		X	X	
23. Anders Hånberg	2022-05-23		X	X	
24. Per Gutestam	2022-05-24		X		
25. Barbro Molander	2022-05-24		X	X	
26. Ida och Daniel Sjöberg	2022-05-24		X	X	
27. Göran och Lena Svärd	2022-05-25		X	X	
28. Sarita och Kenneth Lideborg	2022-05-25		X	X	X
29. Björn Hedström	2022-05-25		X	X	
30. Janeric Thelin och Björn Björebäck	2022-05-27		X		X
31. Cecilia Lindblad	2022-05-26		X	X	X
32. Ulla Beckman Sundh	2022-05-27		X		X
33. Claes-Göran Pettersson och Jan-Erik Pettersson Lyngå	2022-05-27		X	X	X
34. Lars Lind	2022-05-30		X		X
35. Gabriella Innerstedt	2022-05-30		X	X	X
36. Ulla Danielsson	2022-05-31		X	X	X

I detta dokument sammanfattas och kommenteras inkomna yttranden. Samtliga originalyttranden hålls tillgängliga på Samhällsbyggnadsförvaltningen i Östhammars kommun.

Myndigheter och kommuner

1. Sjöfartsverket

Sjöfartsverket informerar att farled 591 sträcker sig utanför planområdet. Farleden är en lotsled och av riksintresse. Det är viktigt att nya brygganordningar anordnas på ett sådant sätt att det inte påverkar den befintliga farledens möjlighet för sjötrafik och utveckling. Vid planering och konstruktion av bryggor bör hänsyn tas till svallvågor från sjötrafik. Belysning bör utformas på ett sätt som inte stör sjötrafik.

***Kommentar:** Planenheten tar tacksamt emot informationen och kommer beakta den i kommande handläggning.*

2. Brandförsvaret Uppsala kommun

Brandförsvaret informerar om brandrisker kopplade till båtar och husbilar. Dom redogör också hur brandförsvarets kapacitet att bekämpa bränder ser ut på Gräsö. Vidare rekommenderar brandförsvaret att planförslaget ska innehålla ett resonemang om hur man bemöter risker och konsekvenser av brand samt att en brandskyddspolicy kan upprättas i likhet med den miljöpolicy som föreslås i miljökonsekvensbeskrivningen. Slutligen förfrågas efter om båtar kommer att vinterförvras på land. Yttrandet innehåller även frågan om båtar kommer att vinterförvras på land.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet och kompletterar planbeskrivningen med ett bemötande gällande risken för brand. Vad gäller brandskyddspolicy är det inget som regleras i detaljplan men planenheten ser till att exploatören tar del av informationen. Vidare innebär utformningen av plankartan få möjligheter till vinterförvaring av båtar.*

3. Lantmäteriet

Lantmäteriet belyser avsaknaden av en egenskapslinje samt att utskriftsformat saknas. Dom föreslår också att kommunen förtydligar i vilken form en fastighetsbildning skulle kunna ske samt inom vilket geografiskt område den gäller.

***Kommentar:** Plankartan revideras med utskriftsformat samt egenskapslinje. Planbeskrivningen kompletteras med ett förtydligande gällande eventuell fastighetsbildning.*

4. Trafikverket

Trafikverket informerar att den tillståndspliktiga zonen generellt sträcker sig 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Det kallas även det byggnadsfria avståndet (47 § väglagen). Trafikverket anser därmed att prickmarken på plankartan ska utökas utmed väg 1183 till ett avstånd om minst 12 meter. Utöver det ser trafikverket positivt på att infarterna till badplats och småbåtshamn samordnas.

***Kommentar:** Prickmarken utökas på plankartan i enlighet med trafikverkets yttrande.*

5. Svenska kraftnät

Har inga synpunkter på samrådsförslaget men vill belysa att det finns regionsnätledningar i närheten varpå ägaren till dessa bör höras.

Kommentar: Planenheten tackar för informationen och tar med sig den i kommande planarbete.

6. Länsstyrelsen Uppsala

Inledningsvis ger LST sin syn på hur planen stämmer överens med kommunens översiktsplan samt informerar om vilka riksintressen som berörs. Bedömning är att inga riksintressen kommer påverkas påtagligt av den planerade åtgärden men att Sjöfartsverkets synpunkter behöver beaktas.

Länsstyrelsen framför därefter att planhandlingarna behöver kompletteras med ett tydligare resonemang kring strandskyddets syften samt allmänhetens tillgång till platsen. Tio sammanfattande synpunkter framförs:

1. Ett utförligt resonemang utifrån kommunens perspektiv om vad som menas med att det råder brist på båtplatser inom Gräsö. Att efterfrågan från boende är stor behöver ställas mot det faktiska utbudet satt i relation till strandskyddsbestämmelserna.
2. Varför denna placering är den bästa placeringen för en hamn för fritidsbåtar sett till Gräsö som helhet.
3. Om behovet av hamnar för fritidsbåtar inom Gräsö anses vara uppfyllt i och med denna utbyggnad eller om andra hamnanläggningar kan behöva uppföras inom en överskådlig framtid.
4. Vilka som kommer att få nytta av planen och förväntas ingå i en blivande samfällighetsförening.
5. Hur genomförandet är tänkt att ske.
6. Hur allmänheten nyttjar och har tillgång till området idag. Utgör badplatsen exempelvis ett välbesökt utflyktsmål under sommaren.
7. I hur stor utsträckning kommer den tillgängliga ytan som idag används för bad att minska efter planens genomförande.
8. Hur brygganläggningen påverkar möjligheten att fortsättningsvis använda viken till badplats. Hur beaktas riskerna mellan badande och båttrafik.
9. En mer utförlig redogörelse för vilka särskilda skäl som föreligger enligt 7 kap. 18 C§.
10. Ett annat särskilt skäl än att platsen är ianspråktagen behöver föreligga för att kunna upphäva strandskyddet inom området med beteckningen N1.

Länsstyrelsen framför också att frågan om huvudmannaskap och genomförande ska förtydligas. Till exempel behöver särskilda skäl redovisas om huvudmannaskapet ska vara enskilt på allmän plats. Hur planen ska genomföras ifråga om gemensamhetsanläggningar behöver också förtydligas.

Därefter informerar Länsstyrelsen om lagändringar gällande bygglovsplikt samt om regelverket kring planförfarande. Länsstyrelsen anser också att planen bör hanteras med ett

utökat förfarande. Vidare instämmer Länsstyrelsen i Trafikverkets yttrande och i kommunens bedömning gällande fornlämningen på platsen.

Avslutningsvis informerar Länsstyrelsen om regelverket kring vattenverksamhet samt vilka delar i planarbetet som berörs. Utöver brygganordningen berörs ett eventuellt avsaltningssystem och ett dike. Dom belyser att planhandlingarna behöver kompletteras med information om vilken omfattning dom planerade åtgärderna kommer ha samt om det kommer hanteras genom anmälan eller i en ansökan om tillstånd. Länsstyrelsen anser att prövningen bör ske samlat.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet och konstaterar att en stor del kopplar an till strandskyddsfrågor. Bland annat behöver det redas ut hur allmänhetens tillgång till området kommer påverkas. Planbeskrivningen kommer därför att kompletteras med en utförlig redogörelse för hur strandskyddet och dess två huvudsakliga syften påverkas av planförslaget.

Vad gäller punktlistan ovan avser kommunen:

1. Förtydliga planbeskrivningen med: ett utförligare resonemang om utbud och efterfrågan gentemot strandskyddets huvudsakliga syften, allmänhetens tillgång till området idag, hur brygganläggningen påverkar möjligheten att bada i fråga om säkerhet samt utförligare redovisa vilka särskilda skäl enligt 7 kap. 18 C§ som föreligger.
2. Komplettera planbeskrivningen med en förklaring varför denna plats är den mest lämpliga platsen sett till Gräsö som helhet, vilka som kommer ha nytta av den, hur genomförandet ska gå till samt redogöra för hur mycket av den befintliga badytan som kommer försvinna.
3. Revidera planbeskrivningen beträffande särskilt skäl för strandskyddsdispens inom område N1.

Vad gäller framtida behov av hamn ställer sig kommunen frågande till nyttan i att göra ett sådant ställningstagande. Visar det sig att behovet i och med denna utbyggnad är mättat är det gott så. Men om det visar sig att fler båtplatser skulle behövas kan man i samband med det utreda lämplig placering, eventuellt kan man i en kustplan eller liknande föregå lokaliseringsfrågan. Kommunens bedömning är därmed att denna fråga inte ryms inom ramen för detta detaljplanearbete.

Därutöver ändrar kommunen förfarande till utökat förfarande i enlighet med Länsstyrelsen yttrande. Slutligen kompletteras planbeskrivningen med en redogörelse för hanteringen av dom delar som kan kräva anmälan eller tillstånd för vattenverksamhet.

Föreningar och organisationer

7. Vattenfall AB

Vattenfall meddelar att dom har hängkablar på 0,4 kV som korsar området där en infart är planerad. Runt luftledningens faser gäller ett säkerhetsavstånd om minst 2 meter. Vid högre spänningsnivåer gäller ett större säkerhetsavstånd, exempelvis har en luftledning med en spänningsnivå upp till 24 kV ett säkerhetsavstånd på 4 meter både horisontalt och vertikalt från ledningens faser. Inom säkerhetsområdet får inte någon eller något vistas, varken människor, maskiner eller verktyg.

Kommentar: Den planerade infarten är en sedan tidigare anlagd infart vilket innebär att inga nya åtgärder kommer göras i anslutning till ledningarna.

8. Post Nord

Har inget att erinra.

9. Region Uppsala

Har inget att erinra.

10. Gästrik Vatten

Har inget att erinra.

11. Gräsö skärgårdsråd

Gräsö skärgårdsråd menar att det finns en risk att båtplatser vid bryggan bara kommer erbjudas till de boende i det detaljplanlagda området på andra sidan väg 1183 och att det i kombination med att badplatsen blir mindre inskränker på den allmänna tillgången till området. Dom uttrycker också en oro över tillgången till sjösättningsrampen. Vidare ifrågasätter Gräsörådet hur parkeringssituationen kommer bli om man stänger en infart. Risken finns, menar de att båtgäster tar bilparkeringar på bekostnad av badgäster.

Rådet påpekar också att byggnation av restaurang och sjöbodas inte är förenligt med syftet med planen som är att planera för en småbåtshamn. Det är för stora åtgärder som påverkar landskapsbilden för mycket. Restaurang finns det dessutom möjlighet att bygga på andra sidan väg 1183.

Slutligen ställer sig rådet frågande till en formulering i planbeskrivningen: ”Under varma dagar på sommaren blir det väldigt trångt och smått kaotiskt i området.”

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Vad gäller ovan nämnda formulering var syftet att beskriva parkeringssituationen i området under en varm sommardag. Planenheten har nämligen fått rapporter om att bilar parkerar lite hur som helst, till och med i väggkanten längs väg 1183 eller att man backar ända ner till stranden. Anledningen till att stänga en infart är inte för att begränsa möjligheten att kunna parkera utan snarare att styra upp parkeringsplatsen. När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då den andra infarten stänger kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer

den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Angående byggnation av restaurang och sjöbodas anser kommunen att båda är förenligt med planens syfte. Sjöbodas är ett vanligt komplement vid många hamnar i Sverige. En restaurang eller kiosk har ingen direkt koppling till hamnverksamhet men kan tillföra otroliga värden till platsen som helhet. Exempelvis kan man tänka sig att glass kommer säljas och det brukar uppskattas av både båtfolk som badgäster. Även tillgången av färskvatten och förbättrade toalettmöjligheter är kopplat till restaurangen. Planbestämmelserna för dessa byggnader är också utformade för att byggnaderna enklare ska kunna smälta in i omgivningen. De spelar också an på hur sjöbodas historiskt har byggts i kommunen vad gäller takvinkel och fasad mot vattnet.

Småbåtshamnen och båtplatserna är till för alla på Gräsö, inte bara närliggande fastigheter. Planarbetet syftar till att bevara sjösättningsrampen som kommer att vara fortsatt tillgänglig för allmänheten.

12. Mårtensboda Havtornsvägen samfällighet

Föreningen är överlag positivt inställda till samrådsförslaget men vill informera om att de har ett in- och utlopp för dricksvatten strax norr om planområdet. De ser gärna att en kommande båtklubb tar hänsyn till detta, bl.a. genom att upprätta en miljöpolicy där regler för bottenmålning och dylikt fastställs.

Föreningen meddelar också att hastigheten på väg 1183 borde ses över i samband med planarbetet. När fler bilar med båtsläp rör sig i området finns det risk för trafikolyckor i och med att sikten är delvis skymd och folk kör fort.

Kommentar: *Planenheten tackar för yttrandet och undersöker möjligheten att sänka hastigheten på väg 1183. Planbeskrivningen kompletteras även med tydligare information gällande in- och utloppet för dricksvatten.*

13. Mårtensboda vänner

Föreningen framför att flera dokument som det hänvisas till i planbeskrivningen rör en annan lokalisering. Det gäller inventeringen av fiskereproduktion och undervattensvegetation samt naturvärdesinventering vid en vik vid Mårtensboda, Checklista- Undersökning av betydande miljöpåverkan samt Länsstyrelsens yttrande på Undersökningen om betydande miljöpåverkan. De anser därmed att dessa inte är användbara för denna plan.

Vidare framför de att följande måste beaktas för att planen ska kunna antas:

- Säkerhet för badande, hur garanteras den när ett bad kombineras med småbåtshamn.
- Stenpiren, hur påverkar den vattenmiljö och stränder samt vad händer om den inte klarar av belastningar från väder och vind.

- Fiskar och kräftdjur är beroende av vattenströmmar och grunda stränder i sitt yngelstadium. Finns det risk att stenpiren kommer utgöra ett vandringshinder. Underlag saknas för att kunna bedöma hur fisk och kräftdjur påverkas.
- Fågellivet på ön Hyrriln riskerar att påverkas negativt av ytterligare båttrafik. Hur ska det skyddas.
- Parkeringen i området behöver fortsatt vara öppen för allmänheten.
- Toaletter och sopkärl bör finnas tillgängliga dygnet runt. Risk för nedskräpning är annars stor.
- Kommer båttrafik leda till ökade utsläpp av petroleumprodukter och bottenfärger och hur påverkar det närliggande vattenintag till avsaltningsanläggningen på andra sidan väg 1183.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Miljön i dom båda vikarna är relativt lika. Den stora skillnaden är att den nuvarande platsen används som badplats. Det innebär troligtvis att naturvärden är mindre på denna plats samtidigt som de mänskliga värdena är högre. Eftersom dokumenten: inventering av fiskereproduktion och undervattensvegetation samt naturvärdesinventering vid en vik vid Mårtensboda, Checklista- Undersökning av betydande miljöpåverkan samt Länsstyrelsen yttrande på Undersökningen av betydande miljöpåverkan främst rör värden kopplat till natur gör kommunen bedömningen dokumenten går att applicera på det nuvarande planområdet. Lägg därtill att en ny naturvärdesinventering gjordes för det nya planområdet där bedömningen är att miljön som skulle påverkas av en båthamn inte är någon bristvara på den här delen av kusten. Sammantaget bedömdes området ha Naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.

Historiskt sett har det tidigare funnits en hamn på samma plats där den nya hamnen planeras att byggas. Vissa rester från den hamnen finns kvar idag. Att anlägga en hamn där det tidigare varit en hamn blir ett mindre ingrepp än att ta en oexploaterad plats i anspråk.

Säkerheten för badande är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.

Det är oklart exakt hur hamnanordningen kommer att se ut. Troligtvis blir det en stenpir men effekterna den kommer ha på vattenmiljö och strand är också oklart. Med tanke på platsens ringa naturvärden anser kommunen dock att den planerade åtgärdens påverkan är godtagbar. Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen. Samma resonemang kan appliceras vad gäller ökade utsläpp av petroleum och bottenfärger, d.v.s. att de som använder hamnen inte släpper ut giftiga ämnen i vattnet. Ett förtydligande i frågan kan göras i båtklubbens/samfällighetens stadgar/miljöpolicy. Planbeskrivningen kompletteras med information detta.

Vad gäller fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara

varsam vid t.ex. anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Service, så som toalett och sopkärl kommer initialt erbjudas de timmar som en kiosk/caféverksamhet är öppen. Utökade öppettider eller alternativa lösningar behöver förhandlas fram i andra sammanhang än detaljplanarbetet. Genom detta arbete förmedlas den informationen vidare..

Privatpersoner

14. Bengt Roland Patrik Lannergård

Personen ställer sig positiv till planen i sin helhet.

15. Karin Ingeborg, Maria Dimander Lannergård

Personen ställer sig positiv till planen i sin helhet samt uttrycker en önskan om att sänka hastighetsgränsen på väg 1183 från 70 till 30. Detta pga. att mycket folk i rör sig i området och att det finns ett flertal utfarter nära inpå varandra.

Kommentar: *Planenheten tackar för yttrandet och undersöker möjligheten att begränsa hastigheten på väg 1183.*

16 & 17. Anders och Britta Fagerberg

Personerna avstyrker anläggandet av en småbåtshamn på den föreslagna platsen. Man anför att Storsand är en uppskattad badplats i kommunen. Sandstranden med dess långgrunda bad utgör en för området unik miljö där många tar sina första simtag. Risken för olyckor kommer troligtvis öka om man kombinerar bad och småbåtshamn.

Vidare anför personerna att sjöfågel som häckar på ön Hyrriln riskerar att störas av den planerade åtgärden.

Man menar också att hamnen befinner sig i ett utsatt läge vad gäller t.ex. sjöhävning. Nordliga vindar och grov sjö in från Bottenhavet gör att stora krav ställs på pir-konstruktionens bärighet.

Slutligen föreslås en alternativ lokalisering i en vik något norr om planområdet, dock inom samma fastighet.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar. Vad gäller konstruktionens bärighet är det rimligt att anta att den som bygger gör det med avsikten att konstruktionen ska klara av påfrestningar från väder och vind.

I fråga om fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara varsam t.ex. vid anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

Historiskt sett har det tidigare funnits en hamn på samma plats där den nya hamnen planeras att byggas. Vissa rester från den hamnen finns kvar idag. Att anlägga en hamn där det tidigare varit en hamn blir ett mindre ingrepp än att ta en oexploaterad plats i anspråk.

Den alternativa lokaliseringen som föreslogs var tidigare ett alternativ men valdes bort, exempelvis för att den viken är till synes grundare samt att det ligger ett antal servitut i området.

Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

18. Tor-Björn Eriksson

Personen framför att naturvärden kommer gå förlorade vid exploatering av viken, Strömningsförhållanden förändras av hamnkonstruktionen vilket innebär att viken riskerar att växa igen samt att fågellivet på ön Hyrriln, som redan idag är påverkat av mänsklig aktivitet kommer störas än mer. Därtill belyser personen att risken för att människor kommer skadas kommer öka eftersom folk simmar mellan Hyrriln och fastlandet precis där båtarna kommer åka in mot hamnen.

Därtill menar personen att vattnet utanför dennes fastighet tillhör hans familj och att de inte vill att vattnet trafikeras ytterligare.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.

I fråga om fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara varsam t.ex. vid anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

Enligt den naturvärdesinventering som gjordes för det nya planområdet utgör vattenmiljön som skulle påverkas av en båthamn ingen bristvara på den här delen av kusten. Sammantaget bedömdes området ha Naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.

Vad gäller ägandeskap av vattnet strax utanför planområdet är det inget i kommunens material som tyder på att det ägs av någon.

19. Karin Lena Gutesten

Personen ställer sig positiv till förslaget men uttrycker en oro över hastigheten på väg 1183. Därtill framförs en önskan om storlek på båtplats med hänvisning till lokala väderförhållanden.

Kommentar: *Planenheten tackar för yttrandet och undersöker möjligheten att begränsa hastigheten på väg 1183. Vad gäller storlek på båtplats är det inget som regleras i detaljplan.*

20. Pirko Lunneborg

Personen motsätter sig den planerade åtgärden av följande anledningar. Piren kommer stänga vattenströmmar vilket kan medföra att badplatsen slammar igen. Det finns även många fiskarter som är beroende av vattenströmmarna i sin uppväxtmiljö.

Kombinationen bad och småbåtshamn innebär en större olycksrisk. Därtill anser personen att platsen inte är lämplig för en pir då läget är exponerat vädermässigt.

Kommentar: *Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.*

Enligt den naturvärdesinventering som gjordes för det nya planområdet utgör vattenmiljön som skulle påverkas av en båthamn ingen bristvara på den här delen av kusten. Sammantaget bedömdes området ha Naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald. Kommunen gör därmed bedömningen att den planerade åtgärdens påverkan som godtagbar.

Vad gäller konstruktionens bärighet är det rimligt att anta att den som bygger gör det med avsikten att konstruktionen ska klara av påfrestningar från väder och vind.

21. Birgitta och Ola Lejman

Personerna inleder med att redogöra för platsens nuvarande förutsättningar vad gäller badplatsens utsträckning, skötsel m.m. därefter följer synpunkter och förslag på åtgärder.

Personerna undrar hur säkerheten på platsen kan garanteras. Många simmar i området, bland annat ut till ön Hyrriln vilket kommer medföra risker om en småbåtshamn blir av. Det framförs också farhågor över om piren stenkonstruktion kommer störa vattenflödena i området vilket kan leda till igenväxning av viken. Man ställer sig också frågande till vattendjupet för platsen är tillräckligt inmätt.

Vidare anser personerna att det borde säkerställas i detaljplan att parkering för området fortsatt kommer vara tillgängligt för allmänheten. Det borde även framgå av planhandlingarna hur toalett och sophantering ska hanteras under dygnets alla timmar. Man undrar även om dricksvattenkvalitén i det närliggande området kommer försämrats vid byggnation av hamn.

Personerna uttrycker också oro över en framtida hamnkonstruktions hållfasthet eftersom området tidvis är utsatt för hårt väder. Risken finns, menar de, att om piren går sönder kommer platsen bli förstörd. Ansvarsfrågor behöver redas ut redan i detta skede.

Slutligen presenterar personerna Kullbådaviken som alternativ lokalisering.

Kommentar: *Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik samt begränsa hastighet. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i båtklubb/samfällighets stadgar.*

Det är oklart hur vattenflödena i området kommer påverkas av pir-konstruktionen men av naturvärdesinventering att döma riskeras inga stora naturvärden att ta skada. För att behålla en trivsamt badplats kan skötsel utföras på samma sätt som det gör idag, d.v.s. av fastighetsägarna. Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger den (troligtvis båtklubb/samfällighet) gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen. Skulle piren rasa hanteras det i enlighet med Plan- och bygglagen 11 kap Tillsyn, tillträde, ingripande och påföljder.

Vad gäller vattendjup på platsen kan samfälligheten som skapas säkerligen vara behjälpliga om vilka båtar som är lämpliga för platsen. Eventuellt kan det rymmas inom stadgarna för klubben.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Historiskt sett har det tidigare funnits en hamn på samma plats där den nya hamnen planeras att byggas. Vissa rester från den hamnen finns kvar idag. Att anlägga en hamn där det tidigare varit en hamn blir ett mindre ingrepp än att ta en oexploaterad plats i anspråk.

Service, så som toalett och sopkärl kommer initialt erbjudas de timmar som en kiosk/caféverksamhet är öppen. Utökade öppettider eller alternativa lösningar behöver förhandlas fram i andra sammanhang än detaljplanearbetet, exempelvis så som det har fungerat tidigare. Genom detta arbete förmedlas den informationen vidare. Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

Förslaget att anlägga en småbåtshamn vid Kullbådaviken kan inte utredas inom ramen för detta arbete men planenheten tar tacksamt med sig det in i organisationen inför framtida planering.

22. Peter Berglund

Personen ställer sig positiv till förslaget i sin helhet.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet.*

23. Anders Hånberg

Personen ställer sig positiv till förslaget men framför att säkerheten för badande i området bör få mer utrymme i planen. Det framförs också att hastigheten på väg 1183 bör sänkas.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet. Planhandlingarna kompletteras med ett utförligare resonemang i hur säkerheten på platsen ska hanteras.*

24. Per Gutestam

Personen ställer sig positiv till planförslaget men framför att kommunen gärna får undersöka möjligheten att hastigheten på väg 1183 begränsas från nuvarande 70 km/h till 50 km/h.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet och undersöker möjligheten att sänka hastigheten på nämnda vägsträcka.*

25. Barbro Molander

Personen ställer sig positiv till planförslaget men framför att kommunen gärna får undersöka möjligheten att hastigheten på väg 1183 begränsas från nuvarande 70 km/h till 50 km/h.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet och undersöker möjligheten att sänka hastigheten på nämnda vägsträcka.*

26. Ida & Daniel Sjöberg

Personerna ställer sig positiv till planförslaget.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet.*

27. Göran och Lena Svärd

Personerna ställer sig positiva till förslaget men framför att det är viktigt att känslan av natur behöver bevaras så långt det är möjligt. Även tillgängligheten till platsen lyfts fram som bevarandevärd. Dom önskar också att kommunen undersöker möjligheten att begränsa hastigheten på väg 1183.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet och undersöker möjligheten att sänka hastigheten på nämnda vägsträcka. Därutöver är planbestämmelserna utformade på så sätt att nya byggnader ska kunna smälta in i omgivningen. Utöver det kommer platsen vara tillgänglig för både bad- och båtgäster i framtiden.*

28. Sarita och Kenneth Lideborg

Personerna framför att tillgängligheten till platsen inte får försämrats. De ställer sig även frågande till hur risken för olyckor ska hanteras. De menar att viken riskerar att bli än mer grumlig varpå "slukhål" skapas samt att många simmar där båtar är tänkta att åka. Vidare anser de att parkeringssituationen borde redogöras tydligare. Dessutom anser de att toalett och sopkärl bör finnas tillgängligt dygnet runt samt att fasta grillplatser vore trevligt.

Slutligen tillstyrker de medborgarförslaget om en småbåtshamn i Kullbådaviken.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik samt begränsa hastighet. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.*

Det är oklart hur vattenflödena i området kommer påverkas av pir-konstruktionen men av naturvärdesinventering att döma riskeras inga stora naturvärden att ta skada. För att behålla en trivsamt badplats kan skötsel utföras på samma sätt som det gör idag, d.v.s. av fastighetsägarna.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Service, så som toalett och sopkärl kommer initialt erbjudas de timmar som en kiosk/caféverksamhet är öppen. Utökade öppettider eller alternativa lösningar behöver förhandlas fram i andra sammanhang än detaljplanarbetet, exempelvis så som det har fungerat tidigare. Genom detta arbete förmedlas den informationen vidare.

Förslaget att anlägga en småbåtshamn vid Kullbådaviken kan inte utredas inom ramen för detta arbete men planenheten tar tacksamt med sig det in i organisationen inför framtida planering.

29. Björn Hedenström

Personen ställer sig positiv till planförslaget.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet.

30. Janeric Thelin och Björn Björebäck

Personerna anser att området är olämpligt för småbåtshamn av följande anledningar.

- Området är för grunt. Mätningar har gjorts som visar djup på mellan 1,0-1,8 meter. Dagens båtar är utrustade med långa riggar och djupa v-bottnar.
- Farlig vågbildning på grund av det öppna läget mot nordväst. Dessutom kan fenomenet ”svinga” uppstå vilket innebär att vattennivån höjs och sänks. Nordvästliga vindar kommer också innebära problem dels, för ankommande och avgående båtar men också för angjorda båtar då hamnen i förslaget inte har något lä för vind.
- Synnerligen olämpligt att anlägga en småbåtshamn i anslutning till en badplats med tanke på alla miljöfarliga ämnen kopplat till båtliv.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger den gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen. Båtklubb/samfälligheten bör även kunna vara behjälpliga med information om genomsnittligt vattendjup på platsen samt förslag på lämpliga båtar.

Av båtklubben/samfällighetens miljöpolicy bör det även framgå vad som är lämpligt i fråga om miljöfarliga ämnen kopplat till båtliv, närmsta båtvtätt samt annan nödvändig information.

31. Cecilia Lindblad

Personen inleder sitt yttrande med en beskrivning av området där det förtydligas att fritidsområdet, dvs badplatsen sträcker sig mellan fastigheterna Mårtensboda 1:20, 1:22 och 1:24.

Därefter framför personen följande synpunkter.

- Säkerheten för badgästerna måste beaktas, vem bär ansvaret om en olycka inträffar.
- Kommer stenpiren innebära sämre vattenomsättning vilket kan leda till att badstranden växer igen.
- Kommer buller från båtarna påverka fågellivet på ön Hyrriln och hur säkerställer man att den känsliga kust- och vattenmiljön inte väsentligt försämras.
- Parkeringsmöjligheterna får inte försämras i och med planens genomförande.
- Möjligheten att gå på toalett och slänga sina sopor i ett sopkärl behöver tillgodoses under dygnets alla timmar.

- Om planen genomförs behöver ansvarsförhållanden säkerställas i det fall väder och vind raserar stenpiren.
- Vattendjupet är osäkert och behöver mätas igen.
- Dricksvatten för närliggande område tas i anslutning till planområdet.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik samt begränsa hastighet. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.

Det är oklart hur vattenflödena i området kommer påverkas av pir-konstruktionen men enligt naturvärdesinventering som gjordes för planen riskerar inga stora naturvärden att ta skada. För att behålla en trivsam badplats utförs skötsel enligt rådande modell d.v.s. av fastighetsägarna. I fråga om fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara varsam t.ex. vid anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Service, så som toalett och sopkärl kommer initialt erbjudas de timmar som en kiosk/caféverksamhet är öppen. Utökade öppettider eller alternativa lösningar behöver förhandlas fram i andra sammanhang än detaljplanarbetet, exempelvis så som det har fungerat tidigare. Genom detta arbete förmedlas den informationen vidare.

Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger den gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen. Skulle piren rasa hanteras det i enlighet med Plan- och bygglagen 11 kap Tillsyn, tillträde, ingripande och påföljder. Båtklubb/samfälligheten bör även kunna vara behjälpliga med information kring genomsnittligt vattendjup på platsen och liknande. Planbeskrivningen kompletteras med information gällande muddring.

Dricksvattenuttaget i närområdet bedöms inte påverkas av den planerade åtgärden.

Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

32. Ulla Beckman Sundh

Personen framför att flera dokument som det hänvisas till i planbeskrivningen rör en annan lokalisering. Det gäller inventeringen av fiskereproduktion och undervattensvegetation samt naturvärdesinventering vid en vik vid Mårtensboda, Checklista- Undersökning av betydande miljöpåverkan samt Länsstyrelsens yttrande på Undersökningen om betydande miljöpåverkan. Personen anser därmed att dessa inte är användbara för denna plan.

Därtill framförs synpunkter på följande.

- Hur kommer stenpiren påverka vattenmiljön och stränderna som ligger norr och söder om den. Piren kommer också vara utsatt för hårt väder, vad händer om piren inte håller.
- Säkerheten för badande och fortsatt tillgång till området är viktigt. Parkeringen behöver också vara fortsatt tillgänglig.
- Fler mätningar av vattendjup behöver göras för att ge en rättvis bild av området. Enligt utförd mätning är djupet mellan 1-1,8 meter, är det tillräckligt eller kommer det behöva muddras.
- Tillgång till toalett och sopkärl behöver säkerställas. Därtill är det inte helt redogjort för hur vatten till servicebyggnaden ska lösas. Det finns redan en avsaltningsanläggning i området, påverkas den av båtar i området och är det verkligen rimligt med en till.

Kommentar: *Planenheten tackar för yttrandet. Miljön i dom båda vikarna är relativt lika. Den stora skillnaden är att den nuvarande platsen används som badplats. Det innebär troligtvis att naturvärdena är mindre på denna plats, samtidigt som värden för människan troligtvis är högre. Eftersom dokumenten: inventering av fiskereproduktion och undervattensvegetation samt naturvärdesinventering vid en vik vid Mårtensboda, Checklista- Undersökning av betydande miljöpåverkan samt Länsstyrelsen yttrande på Undersökningen av betydande miljöpåverkan främst rör värden kopplat till natur gör kommunen bedömningen att dokumenten går att applicera på det nuvarande planområdet. Lägg därtill att en ny naturvärdesinventering gjordes för det nya planområdet där bedömningen är att miljön som skulle påverkas av en båthamn inte är någon bristvara på den här delen av kusten. Sammantaget bedömdes området ha Naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.*

Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik samt begränsa hastighet. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.

Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger den (troligtvis båtklubb/samfällighet) gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen.

Skulle piren rasa hanteras det i enlighet med Plan- och bygglagen 11 kap Tillsyn, tillträde, ingripande och påföljder. Båtklubben/samfälligheten bör även kunna vara behjälpliga med information kring platsens genomsnittliga vattendjup och liknande. Behöver området muddras hanteras lovgivningen genom ansökan till mark- och miljödomstolen.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Service, så som toalett och sopkärl kommer initialt erbjudas de timmar som en kiosk/caféverksamhet är öppen. Utökade öppettider eller alternativa lösningar kan förhandlas fram i andra sammanhang än detaljplanarbetet, exempelvis så som det har fungerat tidigare. Genom detta arbete förmedlas den informationen vidare.

Viktigt att komma ihåg i sammanhanget är att badplatsen befinner sig på privat mark och att även om det innebär att platsen är tillgänglig genom allemansrätten kan man inte ställa samma krav som på en kommunal badplats.

Kommunen gör bedömningen att en hamn för fritidsbåtar inte påverkar in- utloppet för vattenintaget i närheten. Det är i dagsläget oklart om en till avsaltninganläggning tillkommer. Skulle så ske, sker prövningen genom en anmäla till Länsstyrelsen eller genom tillståndsansökan hos domstol.

33. Claes-Göran Pettersson och Jan-Erik Pettersson Lyngå

Personerna motsätter sig förslaget i sin helhet. De framför följande synpunkter på planförslaget.

- Kombinationen bad och småbåtshamn är inte lämplig pga. olycksrisken.
- Parkeringen behöver fortsatt vara tillgänglig.
- Vattendjup inte klarlagt i infartsvägen till hamnen.
- Hur påverkas viken då bryggan påverkar genomflödet av vatten. Redan idag är genomströmningen dålig.
- Risk för olyckor vid in-utfarterna på Gräsövägen.

Kopplat till lagstiftningen om strandskyddet anser personerna att allmänhetens tillgång till klippbad kommer begränsas starkt. De menar att så pass stora ytor försvinner att allmänhetens tillgång påtagligt försämras. Vidare framför de att det inte finns något allmänintresse i att hamnen byggs utan att allmänhetens intresse snarare ligger i att bevara platsen som den är idag. De menar också att det inte föreligger några särskilda skäl enligt miljöbalken 7 kap. 18 § för att ge strandskyddsdispens. Istället anser de att markägarens motiv främst är ekonomiska vilket bör medföra en restriktiv beaktan. Därtill finns det inget behov av en hamn för att nå fastigheter på ön.

Slutligen anser de att avsnittet om den gamla hamnplatsen i planbeskrivningen är haltande då den nya hamnen inte på något sätt kommer likna den gamla.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även använda bojar för att styra trafik samt begränsa hastighet. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i en båtklubb/samfällighets stadgar.

En naturvärdesinventering gjordes för planområdet där bedömningen är att miljön som skulle påverkas av en båthamn inte är någon bristvara på den här delen av kusten. Sammantaget bedömdes området ha Naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald. Kommunen bedömer därmed konsekvenserna av dom planerade åtgärderna som godtagbara.

Gällande vattendjupet i infartsvägen till hamnen är det rimligt att anta att det är liknande förhållanden som inom planområdet. Det är dock viktigt att in- och utfartsväg klargörs så olyckor kan undvikas. Detta är information som en båtklubb/samfällighet kan vara behjälplig med. Planbeskrivningen kompletteras med information gällande båtklubbens/samfällighetens ansvar i frågan.

Hur strandskyddet hanteras redogörs det tydligare för i kommentarerna till Länsstyrelsens yttrande.

Att det tidigare funnits en hamn på platsen och att det finns kvar rester från denna betyder att marken inte är helt oexploaterad. Därmed kan det anses som ett mindre ingrepp att anlägga en hamn där än på en annan plats som sedan tidigare inte har exploaterats.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

34. Lars Lind

Personen informerar att denne bör ingå i samrådsgruppen i och med ägandeskap av ett servitut för båt och båtplats på fastigheten Klockarboda 1:6. Därutöver framför personen följande synpunkter på planförslaget.

- Samrådsprocessen ska tas om då utredningarna som det hänvisas till i underlagen saknas.
- Att det blir för stor påverkan på miljön, koncentrationen av utsläpp blir förödande.

- Området lämpar sig bättre för badplats som det historiskt sett varit och fortfarande är.
- Anser att det finns lämpligare platser på Gräsö där en småbåtshamn kan anläggas, förslagsvis längre norrut där fastighetsägaren också äger marker.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet och lägger till personen till kretsen som kommer höras i granskningsskedet av planen. Kommunen ställer sig frågande till önskan om att samrådsprocessen ska tas om. Underlagen var och är publicerade på kommunens hemsida tillsammans med resten av planhandlingarna. Fysiska handlingar fanns också tillgängliga på kommunhusets anslagstavla.

Historiskt sett har det tidigare funnits en hamn på samma plats där den nya hamnen planeras att byggas. Vissa rester från den hamnen finns kvar idag. Att anlägga en hamn där det tidigare varit en hamn blir ett mindre ingrepp än att ta en oexploaterad plats i anspråk.

Kommunen gör bedömningen att platsen kan innehålla både en hamn för fritidsbåtar och badplats. En båtklubb eller samfällighet kan i sina stadgar eller i en miljöpolicy styra sina medlemmar till att använda så miljövänliga produkter som möjligt. En miljöpolicy bör även innehålla hänvisningar till närmaste plats för båttvätt, tömning och liknande.

Gällande lokalisering har denna plats jämförts med en närliggande vik inom samma fastighet ca 250 meter norrut. Bedömningen är att denna plats är bättre lämpad.

35. Gabriella Innerstedt

Personen har följande synpunkter på planförslaget.

- Flera dokument som det hänvisas till i planförslaget rör en annan lokalisering.
- Hur kan säkerheten för badande garanteras om man bygger en hamn i anslutning till badplatsen. Det finns även många grynnor strax utanför planområdet som inte redovisas i planförslaget, hur hantera det.
- Hur påverkas fågellivet på ön Hyrriln.
- Vädrets påverkan på stenpiren är outrett. Konsekvensbeskrivning saknas också på hur vattenmiljö och stränder påverkas.
- Det framgår inte om muddring behöver göras eller inte. Följderna av hamnens påverkan blir därför svåra att förutse. Tydligare konsekvensbeskrivning behövs.
- Hur påverkas det närliggande vattenintaget av båttrafik.
- Parkeringsmöjligheter för fler än båtgäster behöver säkerställas.
- Sanitetsanläggning behöver finnas i området även i framtiden.
- Anser att en hamn borde kunna anläggas vid Gräsö gård där kommunen äger mark.

Kommentar: Planenheten tackar för yttrandet. Miljön i dom båda vikarna är relativt lika och dom ligger bara ca 250 meter ifrån varandra, Den stora skillnaden är att platsen för planförslaget används som badplats. Det innebär troligtvis att naturvärdena är mindre på denna plats, samtidigt som värden för människan troligtvis är högre. Eftersom dokumenten: inventering av fiskereproduktion och undervattensvegetation samt naturvärdesinventering vid en vik vid Mårtensboda, Checklista- Undersökning av betydande miljöpåverkan samt

Länsstyrelsen yttrande på Undersökningen av betydande miljöpåverkan främst rör värden kopplat till natur gör kommunen bedömningen att dokumenten går att applicera på det nuvarande planområdet. Läggs därtill att en ny naturvärdesinventering gjordes för det nya planområdet, där är bedömningen att miljön som skulle påverkas av en båthamn inte är någon bristvara på den här delen av kusten. Sammantaget bedömdes området ha Naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald.

Säkerheten i området är av stor vikt. Ambitionen är att badande ska ske på ena sidan av piren och att båtar ska hålla sig på andra sidan. Säkerhetsaspekten bör lyftas fram i en framtida båtklubb/samfällighets stadgar. Man kan även skylta på stranden samt använda bojar för att styra båttrafik samt begränsa hastighet. En båtklubb/samfällighet kan också upplysa och arbeta för att synliggöra dolda grynnor eller liknande. Planbeskrivningen kompletteras med informationen om att detta kan tydliggöras med en skylt samt i båtklubb/samfällighets stadgar.

I fråga om fågellivet är Hyrriln inte utpekad i något dokument vad gäller flora och fauna. Det tyder på att fågellivet inte bedöms vara av särskilt stor vikt. Det är dock viktigt att vara varsam t.ex. vid anläggandet av hamn. Kommunens bedömning är att hamnen inte kommer påverka fågellivet i någon större bemärkelse men ser gärna att samfälligheten/båtklubben som sköter hamnens drift sätter upp skyltar med information om att värna fågellivet.

Vad gäller konstruktionens hållfasthet är det rimligt att anta att den som bygger den (troligtvis båtklubb/samfällighet) gör det med avsikt att klara av påfrestningar från naturen. Skulle piren rasa hanteras det i enlighet med kap. 11 om Tillsyn, tillträde, ingripanden och påföljder i Plan- och bygglagen. I det fall muddring behöver göras hanteras det genom en anmälan till Länsstyrelsen eller en ansökan om tillstånd hos domstol, det är dock oklart i nuläget om det behövs.

När en infart stänger förbättras trafiksäkerheten på väg 1183 samtidigt som man kan ordna upp den ytan bättre. Då kommer parkeringen norr om planområdet istället att nås genom en anslutning via planområdet. Därmed kommer den parkeringen finnas kvar och viss yta frigörs genom stängningen av den andra infarten. Tanken är att badgäster ska parkera på den parkeringen utanför planområdet och att husbilar ges företräde på parkeringen i planområdet. I sammanhanget kan det noteras att även om allemansrätten gäller så finns det inte automatiskt en skyldighet att tillhandahålla parkering på privat mark. Men genom förändringarna förbättras trafiksäkerheten och parkeringen för badgäster blir kvar med något större yta.

Service, så som toalett och sopkärl kommer initialt erbjudas de timmar som en kiosk/caféverksamhet är öppen. Utökade öppettider eller alternativa lösningar behöver förhandlas fram i andra sammanhang än detaljplanearbetet, exempelvis så som det har fungerat tidigare. Genom detta arbete förmedlas den informationen vidare.

Förslaget att anlägga en småbåtshamn vid Kullbådaviken kan inte utredas inom ramen för detta arbete men planenheten tar tacksamt med sig det in i organisationen inför framtida planering. Slutligen gör kommunen bedömningen att en hamn för fritidsbåtar inte påverkar in- utloppet för vattenintaget i närheten.

36. Ulla Danielsson

Instämmer helt och fullt med föreningen Mårtensbodas vänners yttrande.

***Kommentar:** Planenheten tackar för yttrandet. För uttömmande svar se svaret till Mårtensboda vänners.*

Revidering av planförslaget

Samrådet och de synpunkter som inkommit har resulterat i följande förändringar:

- Utökning av prickmark längs med väg 1183 i enlighet med trafikverkets yttrande.
- Bestämmelsen Natur har tagits bort och ersatts med bestämmelsen N₁. För området där bytet har skett gäller strandskyddet och marken är prickad men undantag för en liten bit mark där landgången till hamnen är tänkt att vara. På den biten upphävs strandskyddet och egenskapsbestämmelsen korsmark införs.
- Utökad diskussion om varför platsen är lämplig för småbåtshamn.
- Huvudmannaskap fastställs som enskilt i och med att bestämmelsen Natur försvinner.
- Information har lagts till i planbeskrivningen om brandsäkerhet.
- Egenskapslinje och eventuell fastighetsbildning har förtydligats.
- Förfarandet ändras till utökat förfarande.
- Tydliggörande av in- och utlopp för dricksvatten.
- Information om eventuell skyltning för att värna fågellivet.
- Förtydligande av vad som båtklubbens/samfällighetens miljöpolicy bör innehålla.
- Information om att säkerhetsaspekten i området bör lyftas fram i en båtklubb/samfällighets stadgar. Vilka behandlar hur säkerhetshänsyn tas till var båtar ska åka och var det gäller badområde.
- Förtydligande om parkeringslösningen.

Sammanfattning av synpunkter som inte blivit tillgodosedda under detaljplanprocessen

- Flertalet yttranden gällde att samrådet bör tas om då de anser att delar av planhandlingarna handlade om ett annat område.
- Länsstyrelsens synpunkt om att planarbetet borde innehålla en utredning angående framtida behov av småbåtshamnar tillgodoses inte.
- Yttrande gällande att restaurang och sjöbodas inte är förenligt med planens syfte.
- Yttrandena gällande att en hamn för småbåtar lämpligen placeras i en närliggande vik inom samma fastighet eller i en vik söder om Gräsö färjeläge.
- Flertalet yttranden som motsätter sig förslaget i sin helhet.

BMN-2018-2996

Barnkonsekvensanalys detaljplan Mårtensboda 1:1

Barnets bästa bedöms innebära att platsen är fortsatt tillgänglig att vistas på. Det innebär även möjligheten att bada och leka i området.

Prövningen har genomförts genom en analys av barnens intressen och hur föreslagen detaljplan påverkar dessa.

Andra intressen finns genom att platsen är privatägd och har ett intresse om exploatering. Exploateringen kan innebära såväl negativ som positiv påverkan på barns intressen. Ett kafé, kiosk eller restaurang kan innebära positiva värden i form av tillgång till förfriskningar, mat och sanitetsanläggning. Vidare innebär den föreslagna stängningen av en av in- och utfarterna en förbättrad trafiksäkerhet. Fler parkeringsplatser innebär en bättre tillgänglighet till platsen då många barn bedöms få skjuts till platsen och då parkeringarna i nuläget kan bli överfulla fina sommardagar.

Däremot påverkar småbåtshamnen badmöjligheterna från klipporna genom en viss minskning. Just där småbåtshamnen byggs går det inte att bada men badmöjligheterna finns kvar norr om småbåtshamnen och på klipporna söderut. Eftersom båttrafik tillkommer söderut blir det en ökad säkerhetsaspekt att hålla isär barnen och båttrafiken. Liknande andra bad i kommunen kan risken förebyggas med hjälp av bojar. Vill man istället bada helt fritt båtar så är den norra sidan skyddad.

Genom planbestämmelse kan planens landområde inte inhägnas och småbåtshamnen ämnar stängas endast vid behov.

Sammantaget kan planen sägas påverka barnens intressen såväl positivt som negativt. Bedömningen är att barnens intressen tas tillvara eftersom barnens möjligheter till att bruka platsen för bad och rekreation kvarstår.

miljökonserter som gör skillnad

Miljökonsekvensbeskrivning

Planerad Småbåtshamn inom Mårtensboda 1:1 Underlag inför samråd om detaljplan

Solgläntan fastigheter AB

2022-04-07

Miljökonserter som gör skillnad

trapezia

Icke teknisk sammanfattning

Syftet med planförslaget är att skapa ett samlat område av bryggor och båtplatser för boende på Gräsö som är i behov av båtplats. Planförslaget är att anlägga en stenpir med ett antal flytbryggor med plats för ca 30 båtplatser. Inom området planeras även mindre förrådsbodar, servicehus med café/restaurangverksamhet samt tillhörande parkeringsyta. Området ska utformas så att allmänhetens tillgång till strandområdet säkerställs.

Det råder idag brist på båtplatser i Gräsö-området. Enligt kommunens översiktsplan råder restriktiv hållning till anläggandet av nya enskilda bryggor, i stället bör större gemensamma anläggningar anordnas.

Östhammars kommun har genomfört en undersökning enligt 6 kap.3§ miljöbalken för att fastslå om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningen är en analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning ska göras och en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram för en plan eller ej. För en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan skall en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 4 kap. 34 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Småbåtshamnar i sig kan medföra betydande miljöpåverkan och det planerade området ligger inom strandskyddat område och det finns flera riksintressen utpekade för området. Kommunen anser att det finns risk för betydande miljöpåverkan och har skickat sin undersökning till Länsstyrelsen i Uppsala län. Länsstyrelsen anger i sitt samrådsyttrande att även de anser att det är frågan om risk för betydande miljöpåverkan.

Planbeställaren Solgläntan Fastigheter AB har anlitat Trapezia AB för att skriva en miljökonsekvensbeskrivning för den planerade verksamheten på fastigheten Mårtensboda 1:1.

Inom området finns idag parkeringar med två olika infarter. Planer finns att eventuellt stänga den norra utfarten mot Gräsövägen och istället förbinda de olika parkeringarna med en infart. Den norra delen av området som i dagsläget används som parkering ska även fortsättningsvis användas som parkering för besökande badgäster. Den här delen av området ingår inte planerad detaljplan. I det nya detaljplansområdet finns planer på att anlägga organiserad parkering för husbilar och anordning för laddning av elbil (se figur 3).

Befintliga parkeringar inom detaljplaneringsområdet planeras att utökas något genom att sly och enstaka mindre träd tas bort för att tillåta organiserad husbilsparering. Träd med en brösthöjdsdiameter på mer än 20 cm sparas eftersom grova träd med håligheter, död ved och grov bark är livsviktiga för många hotade insektsarter. När området öppnas upp får det en ökad solbelysning vilket gynnar de naturtyper som trivs i solbelysta brynmiljöer. Gallring av området medför också att området får en struktur som mer liknar den som enligt historiska kartor rådde i området under 1960-talet. Ökad solbelysning av området ger en positiv effekt på naturvärden.

I anslutning till parkeringsplatserna planeras mindre byggnader som ska fungera som förråd för de som har båtplats vid bryggan. Det planeras även en mindre byggnad för

café/restaurangverksamhet kombinerad med en serviceanläggning med bl.a. toalett. Denna byggnad kommer att byggas i ett plan med en storlek på högst 100 m². Avlopp från toaletter och café/restaurangverksamhet kommer att utformas enligt Östhammars kommuns riktlinjer och krav och kommer därför inte påverka miljö kvalitetsnormerna för vatten på ett negativt sätt. Arbetstiden vid uppförandet av byggnader för café/restaurangverksamhet och förråd är normalt förlagd till vardagar kl. 06.00-18.00. Avvikande tider kan förekomma vid enstaka tillfällen. Arbetet kommer att ske under höst och vinter.

Stenpiren planeras att byggas av sprängsten som uppkommit och blivit över vid det avslutade infrastrukturbygget öster om Gräsö landsvägen 1183. På ytan av sprängstenen kan det finnas små kväverester från sprängämnet som användes vid sprängningen. Den största mängden av kvävet avgår till luft och erfarenhetsmässigt så finns inga nämnvärda nivåer kvar på bergmaterialet. De mineral som naturligt finns i berget är hårt bundet och bedömningen är att risken för olägenheter för människors hälsa eller miljö bedöms som obefintligt.

Transportavståndet beräknas till ca. 400 meter. Den volym som uppskattas användas för bygget av stenpiren är ca. 2000 m³. För transport av sprängsten planeras att användas dumpers som lastar ca. 10 m³. Den totala mängd transporter är totalt ca. 200 enkel väg. Arbetstiden för dessa transporter är normalt förlagd till vardagar kl. 06.00-18.00. Avvikande tider kan förekomma vid enstaka tillfällen.

I vattenområdet planeras en stenpir med utskjutande flytbryggor att anläggas. Stenpiren kommer att anläggas av sprängsten som tippas i vattnet. Strukturen på piren får därför en ojämn struktur med håligheter och kan liknas med en revstruktur som kommer att fungera som boendehabitat för växter och djur.

Påverkan från bryggor kan delas upp i kortsiktiga och långsiktiga effekter. De kortsiktiga effekterna uppkommer vid själva anläggandet av bryggan. Anläggningsarbetet av bryggan medför ofta en kortsiktig påverkan på växt- och djurlivet bland annat genom buller som stör djur i närheten, grumling och fysiska skador på växtligheten. Bryggan kommer att anläggas under höst och vinter eftersom många fiskarter har sin reproduktionstid under vår och försommar. Att anlägga bryggan under höst och vinter medför också att färre människor störs av buller eftersom färre då rör sig i området.

Långsiktiga effekter är förändrade strömnings- och ljusförhållanden och spridning av kemikalier från till exempel bottenfärg. Dessa effekter kan påverka växt- och djurlivet i bryggornas närhet. Om småbåtshamnen bildar en båtklubb/förening bör det tas fram en miljöpolicy som trycker på att medlemmar ska använda de mest miljövänliga alternativen vad gäller båtmotorer, bränsle, olja, bottenfärger m.m.

Flytbryggorna orsakar skuggning av havsbotten. Eftersom de planeras ligga i nord/sydlig riktning så blir denna påverkan något mindre. Små fiskar kan söka skydd i stenpirens håligheter samt under flytbryggorna.

Ingen muddring kommer att ske.

Ingen båtuppsamlingsplats eller spolplatta kommer att anläggas.

Planerad verksamhet innebär vattenverksamhet och planområdet ligger inom strandskyddat område. Strandskyddet har två syften: att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Dispens från strandskyddet kan ges om det finns särskilda skäl. Enligt miljöbalken, som är den lagstiftning som reglerar strandskyddet, så kan ett särskilt skäl vara att den planerade anläggningen måste ligga vid vattnet för att fylla sin funktion. Strandskyddets syfte att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområdet äventyras inte med planen. Ingen del av området kommer att inhägnas och den största delen av bryggan kommer att vara öppen för allmänheten.

Ett alternativ till att anlägga en småbåtshamn är att enskilda båtägare ansöker om att få anlägga egna mindre bryggor med plats för 1–2 båtar. En nackdel med att anlägga flera mindre bryggor är att områden kring enskilda bryggor upplevs som privat mark och får en större påverkan på förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden.

Nollalternativet innebär att ingen småbåtshamn anläggs. Om ingen småbåtshamn anläggs så kommer inte den påverkan på vattenområdet som en stenbrygga medför att inträffa. Eftersom ett flertal hus byggs på angränsande fastigheter så kommer troligtvis iläggningsplatsen som finns i området att användas i högre grad vilket medför viss miljöpåverkan i form av grumling. Även i nollalternativet kommer landområdet att användas för parkering.

Ett alternativ till planerad lokalisering är en skyddad vik norr om det planerade. Området ligger inom samma fastighet och det finns alltså även här rådighet över området. Området som undersökts som alternativ lokalisering är mindre exploaterat. Om detta område används så behövs det anläggas en mindre väg för att öka tillgängligheten. Sannolikt måste även sprängning ske för anläggning. Generellt sett är det bättre att anlägga en småbåtshamn inom ett redan exploaterat område.

Den samlade bedömningen är att den ansökta verksamheten/lokaliseringen är bättre än de undersökta alternativen. Det blir större påverkan på miljö kvalitetsnormer, naturvärden och för närboende om något av de undersökta alternativen väljs.

Verksamheten bedöms vara förenlig med miljö kvalitetsnormer för buller, luft och vatten. Verksamheten bedöms även vara förenlig med de nationella miljö kvalitetsmålen genom småbåtshammens omfattning, lokalisering och utformning.

Planområdet ligger inom områden utpekade som riksintresse för naturvård, yrkesfiske och högexploaterad kust. Sammantaget så har planförslaget ingen påverkan till viss positiv påverkan på dessa riksintressen.

1 Innehåll

ICKE TEKNISK SAMMANFATTNING	2
1 ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	6
1.1 SÖKANDEN	6
1.2 ANLÄGGNINGEN	6
1.3 ÄGANDERÄTTSLIGA FÖRHÅLLANDEN	6
1.4 OMBUD/KONSULT	6
2 INLEDNING	7
2.1 BAKGRUND OCH SYFTE	7
2.2 AVGRÄNSNING AV MKB	8
3 VERKSAMHETSBESKRIVNING	8
3.1 PLANERADE VERKSAMHETER	8
3.2 PLANRITNINGAR	9
3.3 AREALER OCH GRÄNSER	11
3.4 ARBETSTIDER	11
4 VATTENVERKSAMHET	11
5 MILJÖ- OCH OMGIVNINGSBESKRIVNING	12
5.1 RECIPIENT	12
5.2 BEBYGGELSE OCH BOENDEMILJÖ	12
5.3 GRUNDVATTENBRUNNAR	12
5.4 MARKANVÄNDNING	13
5.5 NATURMILJÖ OCH SKYDDADE ARTER	14
5.6 RIKSINTRESSEN OCH ÖVRIGA SKYDDSINTRESSEN	17
5.7 KULTURMILJÖ	19
5.8 REKREATION OCH FRILUFTSLIV	19
5.9 LANDSKAPSBILD	19
5.10 TRANSPORTVÄGAR	20
6 BEDÖMNINGSGRUNDER	20
6.1 SAMRÅD	20
6.2 PLANFÖRHÅLLANDEN	22
6.3 STRANDSKYDD	23
6.4 MILJÖKVALITETSNORMER	24
6.5 NATIONELLA MILJÖMÅL	25
7 MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	25
7.1 UTSLÄPP TILL LUFT	25
7.2 UTSLÄPP TILL MARK OCH VATTEN	26
7.3 PÅVERKAN PÅ GRUNDVATTENFÖRHÅLLANDEN	27
7.4 PÅVERKAN PÅ MARKFÖRHÅLLANDEN	27
7.5 PÅVERKAN FRÅN BULLER	27
7.6 PÅVERKAN PÅ NATURMILJÖ OCH SKYDDADE ARTER	27
7.7 PÅVERKAN PÅ KULTURMILJÖ	28
7.8 PÅVERKAN PÅ REKREATION OCH FRILUFTSLIV	29
7.9 PÅVERKAN PÅ LANDSKAPSBILD	29
7.10 PÅVERKAN PÅ RIKSINTRESSEN OCH ÖVRIGA SKYDDSINTRESSEN	29
7.11 PÅVERKAN FRÅN TRANSPORTER	30
7.12 PÅVERKAN PÅ BEBYGGELSE OCH BOENDEMILJÖ	30
7.13 PÅVERKAN PÅ RESURSFÖRBRUKNING OCH AVFALLSHANTERING	30

7.14	PÅVERKAN PÅ MILJÖKVALITETSNORMER.....	31
7.15	MILJÖMÅL.....	32
9	ALTERNATIV	38
9.1	ALTERNATIV STRATEGI FÖR ATT UPPNÅ PLANENS SYFTE	38
9.2	NOLLALTERNATIV.....	39
9.3	ALTERNATIVA UTFORMNINGAR	39
9.4	ALTERNATIVA LOKALISERINGAR.....	39
9.5	SAMLAD BEDÖMNING	40
10	REFERENSER.....	41
11	BILAGOR	41

1 Administrativa uppgifter

1.1 Sökanden

Verksamhetsutövare:

Namn Solgläntan Fastigheter AB
 Organisationsnummer 559114-2269
 Adress Grönviken 29
 755 94 Uppsala
 Kontaktperson Samar Basu
 Tfn [REDACTED]
 Tiina Basu
 [REDACTED]

1.2 Anläggningen

Uppgifter om verksamheten:

Koordinater X: 171975 Y:6698806 (SWEREF 99 18 00)
 Besöksadress/ort Gräsö
 Fastighetsbeteckning Mårtensboda 1:1
 Kommun Östhammars Kommun
 Län Uppsala Län

1.3 Äganderättsliga förhållanden

Fastighetsägare: Samar & Tiina Basu
 Grönviken 29
 755 94 Uppsala

1.4 Ombud/konsult

Namn: Trapezia AB
 Organisationsnummer 556887-9521
 Adress Torsgatan 26
 113 21 Stockholm

Kontaktpersoner

Jonas Östgren

Mattias Jacobsson

Peter Andersson

2 Inledning

Figur 1: Översiktskarta för planområdet Mårtensboda 1:1. Endast en liten del av inringat område ingår i detaljplanen (se figur 4).

2.1 Bakgrund och syfte

Det råder idag brist på båtplatser i Gräsö-området. Enligt kommunens översiktsplan råder restriktiv hållning till anläggandet av nya enskilda bryggor, i stället bör större gemensamma anläggningar anordnas.

Syftet med planförslaget är att skapa ett samlat område av bryggor och båtplatser för boende på Gräsö som är i behov av båtplats. Planförslaget är att anlägga en stenpir med ett antal flytbryggor med plats för ca 30 båtplatser. Inom området planeras även mindre förrådsbodar, servicehus med café/restaurangverksamhet samt tillhörande parkeringsyta. Området ska

utformas så att allmänhetens tillgång till strandområdet säkerställs. Fri passage kommer att finnas mellan byggnaderna och strandlinjen. Ingen del av området kommer att inhägnas.

Östhammars kommun har genomfört en undersökning (Bilaga 3) enligt 6 kap.3§ miljöbalken för att fastslå om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Undersökningen är en analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning ska göras och en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram för en plan eller ej. För en plan som kan antas innebära betydande miljöpåverkan skall en strategisk miljöbedömning göras och en miljökonsekvensbeskrivning tas fram enligt 4 kap. 34 § Plan- och bygglagen (2010:900).

Småbåtshamnar i sig kan medföra betydande miljöpåverkan. Det planerade området ligger inom strandskyddat område och det finns flera riksintressen utpekade för området. Kommunen anser att det finns risk för betydande miljöpåverkan och har skickat sin undersökning till Länsstyrelsen i Uppsala län. Länsstyrelsen anger i sitt samrådsyttrande (Bilaga 2) att även de anser att det finns risk för betydande miljöpåverkan.

Solgläntan Fastigheter AB har anlitat Trapezia AB för att skriva en miljökonsekvensbeskrivning för verksamheten på del av fastigheten Mårtensboda 1:1.

2.2 Avgränsning av MKB

Som utgångspunkt för avgränsningen ingår bland annat det som framkommit i samrådsyttrande från Länsstyrelsen i Uppsala (Länsstyrelsen 2020).

Beskrivning av konsekvenser avgränsas till planens aktuella delar av fastighet Mårtensboda 1:1 samt transporter relaterat till verksamheten.

3 Verksamhetsbeskrivning

3.1 Planerade verksamheter

Planen är att anlägga en småbåtshamn inom del av fastighet Mårtensboda 1:1. Hamnen planeras bestå av en stenpir med ett antal flytbryggor med plats för ca 30 båtplatser. Piren planeras att byggas av sprängsten som uppkommit och blivit över vid det avslutade infrastrukturbygget, öster om Gräsövägen 1183. Med största sannolikhet kommer denna sprängsten att räcka för hela stenpiren. Den volym som uppskattas användas för bygget av stenpiren är ca. 2000 m³. Om mängden sprängsten mot förmodan inte skulle räcka så kommer en mindre volym av liknande typ av material köras från andra infrastrukturbyggen på Gräsö. Allt material kommer att bestå av helt ren sprängsten. Om material från andra infrastrukturprojekt används så ska även detta material vara helt rent från föroreningar.

Ingen muddring planeras.

Inom området finns idag parkeringar med två olika infarter. En del av området planeras att även fortsättningsvis användas som parkering för besökande badgäster. Planer finns att eventuellt stänga den norra utfarten mot Gräsövägen och i stället förbinda de olika parkeringarna. Det finns även planer på att anlägga en organiserad parkering för husbilar och

anordning för laddning av elbil. Området röjs på sly och enstaka mindre träd. Alla träd med en brösthöjdsdiameter större än 20 cm sparas. Parkering för husbilar kommer inte hårdgöras utan skall utformas efter platsens naturliga förutsättningar.

I anslutning till parkeringsplatsen planeras ca 10–15 mindre bodar (ca 2–3 m²) som ska fungera som förråd för de som har båtplats vid bryggan. Det planeras även en mindre byggnad för café/restaurangverksamhet med en serviceanläggning med bl.a. toalett. Denna byggnad kommer att byggas i ett plan med en storlek på högst 100 m².

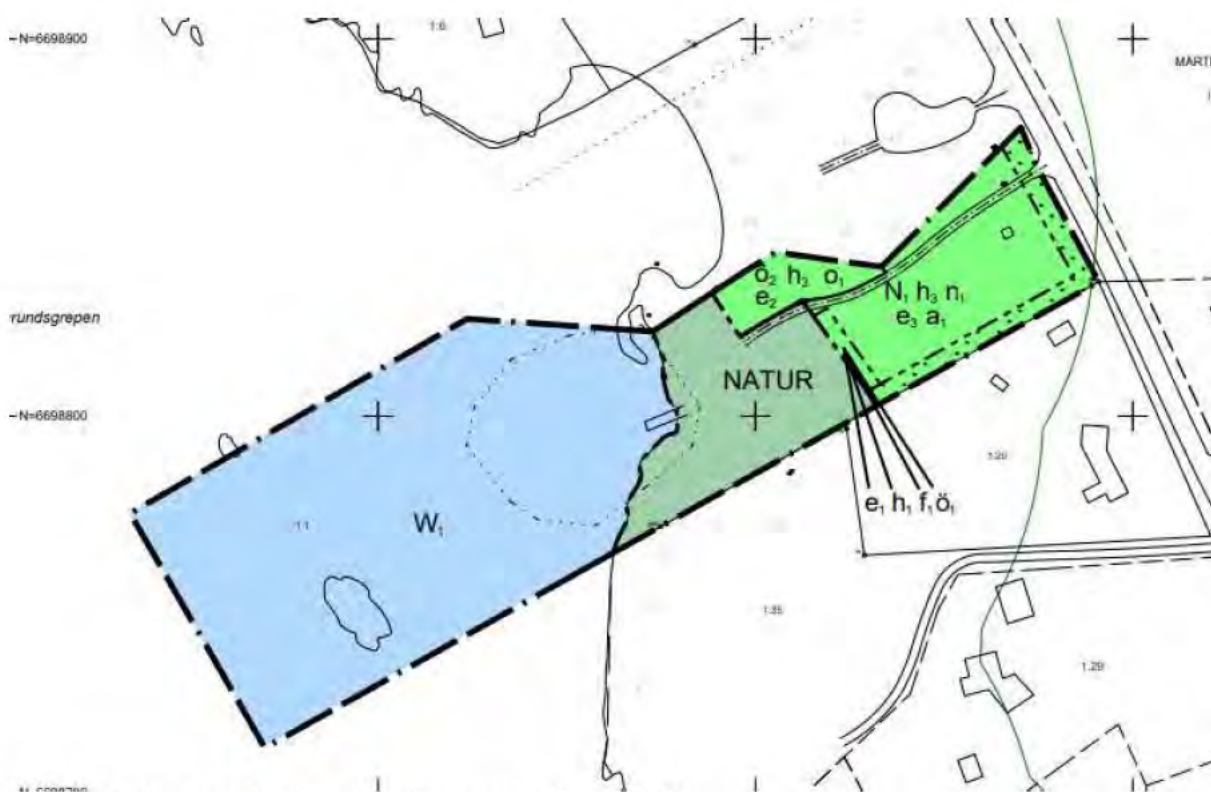
3.2 Planritningar

Figur 2: Fastighetskarta för Mårtensboda1:1. Den södra delen är aktuell för detaljplanen.

Figur 3: Illustrationsskiss för småbåtshamn vid Mårtensboda 1:1, februari 2022.

Figur 4: Östhammars kommuns planskiss, version 4 april 2022.

3.3 Arealer och gränser

Planområdet är beläget på Gräsö, utanför Öregrund i Östhammars kommun. Området är ca. 1 hektar stort jämnt fördelat mellan vatten- och land.

3.4 Arbetstider

Arbetstiden vid anläggande av stenpiren är normalt förlagd till vardagar kl. 06.00-18.00. Avvikande tider kan förekomma vid enstaka tillfällen. Arbetet kommer att ske under höst och vinter.

Arbetstiden vid uppförandet av byggnader för café/restaurangverksamhet och förrådsbodar är normalt förlagd till vardagar kl. 06.00-18.00. Avvikande tider kan förekomma vid enstaka tillfällen. Arbetet kommer att ske under höst och vinter.

4 Vattenverksamhet

Planerad verksamhet innebär vattenverksamhet. Bryggan kommer att anläggas som en stenpir med tillhörande flytbryggor vilket medför vattenverksamhet. För att få anlägga en pir eller fylla ut i ett vattenområde krävs antingen anmälan eller tillstånd till vattenverksamhet. För större bryggor eller om motstående enskilda intressen finns så krävs en tillståndsprövning av vattenverksamheten. Tillstånd prövas av Mark-och miljödomstolen. För mindre utfyllnader kan det räcka att en anmälan görs till Länsstyrelsen. Om bottenytan som påverkas av utfyllnaden är större än 3000 m² i hav, krävs tillstånd.

Bryggan kommer att anläggas med vägledning av bl.a. Länsstyrelsen Stockholms skrift "Våra bryggors påverkan på växter och djur" (Länsstyrelsen i Stockholm, 2018)

Ingen muddring planeras.

5 Miljö- och omgivningsbeskrivning

Figur 5: Planområdet indelat efter olika naturtyper.

5.1 Recipient

Recipient för området är Öregrundsgrepen.

5.2 Bebyggelse och boendemiljö

På fastigheten finns idag ett tillgänglighetsanpassat torrdass som sköts av Upplandsstiftelsen. Angränsande till fastigheten finns ett antal hus som i första hand används som sommarboende.

5.3 Grundvattenbrunnar

Enligt SGU:s databas Brunnar så finns registrerade borrhade brunnar på närliggande fastigheter Mårtensboda 1:5, 1:6, 1:18, 1:21, 1:22, 1:25 och 1:36. De flesta uppgifterna i databasen gäller främst bergborrade brunnar och kommer från de uppgifter som brunnsborrhare sedan 1976 skickar till SGU.

Figur 7: Flygbild över planområdet. Källa Google maps.

5.5 Naturmiljö och skyddade arter

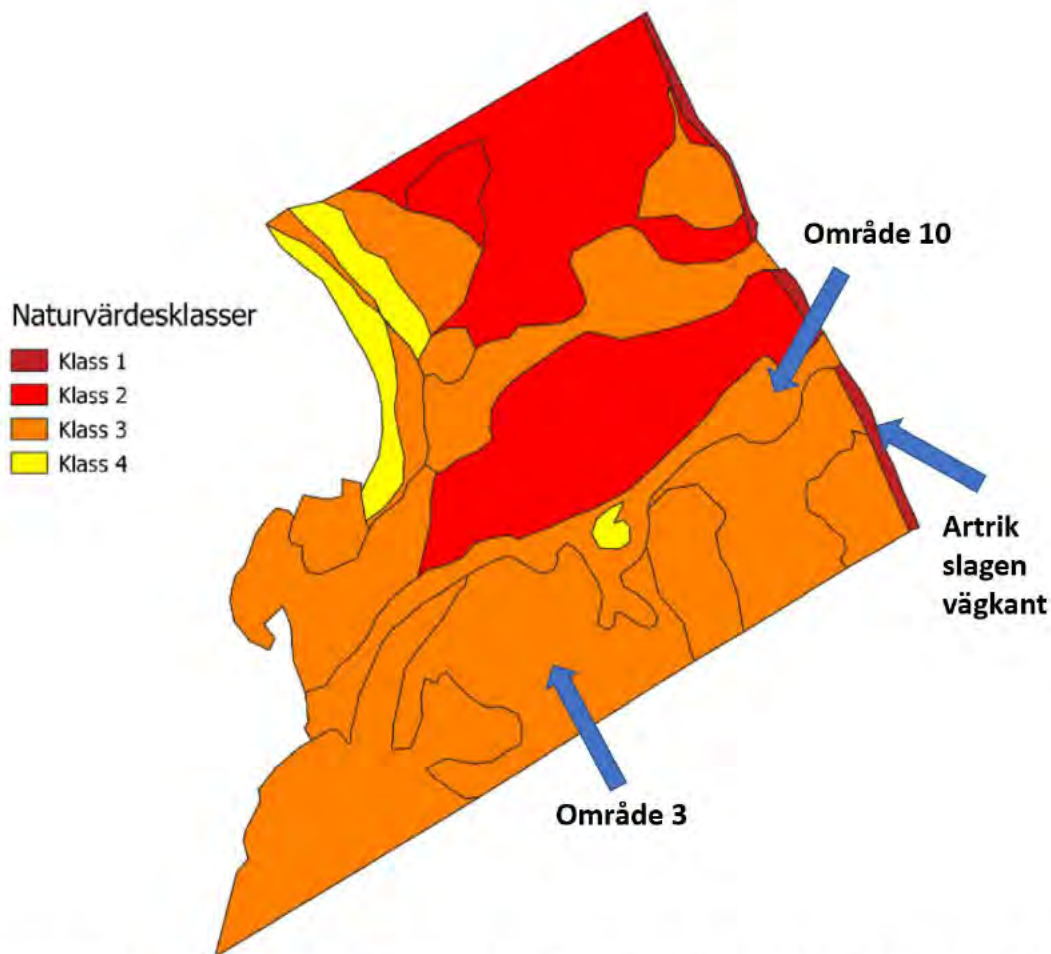
En naturinventering av Mårtensboda 1:1 har genomförts av Hydrophyta Ekologikonsult. Inventeringen omfattade både land- och vattenmiljöer och utfördes 29 juli 2021 av Gustav Johansson som har närmare 25 års erfarenhet av inventering av marina miljöer vid Uppsala läns kust (Bilaga 1). I naturinventeringen finns fullständiga artlistor och närmare beskrivningar av området.

Figur 8: Historiska kartor från 1960-talet visar att området tidigare varit i stort helt öppet. Källa: Informationskarta, Länsstyrelsen i Västra Götaland, <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=023f6dde755f41c5a719b111ddfb80ed>

Landområdet

Naturvärdesinventeringen av det aktuella landområdet på Mårtensboda 1:1 visar att området består av olika typer av miljöer med olika Naturvärdesklasser (se figur 5). Områdesnumreringen är hämtad från naturinventeringen.

Figur 9: Kartan visar de olika naturvärdesklasserna och områdesnummer för aktuell del av Mårtensboda 1:1.

Område 10, Naturvärdesklass 3

Den del av fastigheten som i första hand berörs av planen är område 10 i naturvärdesinventeringen. Området består av två parkeringar och en väg ner mot stranden, inklusive brynområden.

Området är tämligen artrikt eftersom det går från hårt slitna, människopåverkade ytor till frodiga brynmiljöer. Ask, tibast och brudborste är dock de enda relevanta Naturvärdsarterna som påträffades vid naturinventeringen. Ett flertal mindre gråalar växer i brynen. Ner mot havet finns en grov död tall och längst ner en liten apel.

Eftersom en eventuell hamnanläggning medför ökat behov av parkeringsmöjligheter är viss exploatering av dessa områden nödvändigt. Det finns möjlighet att utöka parkeringsytan utan att påverka naturvärdena.

Område 3, Naturvärdesklass 3

Område 3 i Naturvärdesinventering (Bilaga 1) kommer att påverkas av planen genom att enstaka mindre träd i området tas bort. Alla träd med en brösthöjdsdiameter större än 20 cm sparas. Området består av blandskog av artfattigare karaktär. Markskiktet domineras av liljekonvalj, spenört och piprör.

Artrik slagen vägkant längs huvudvägen, Naturvärdesklass 1

Väggkanten i områdets östra kant slås regelbundet vilket ger en hög artdiversitet. Vägen finns med i Trafikverkets databas för artrik vägmiljö (Trafikverket, 2022). Här påträffas också flest arter i hela det inventerade området. Relevanta Naturvårdsarter är ask, backsmultron, liten blålocka, skogsknipprot, backklöver, slankstarr, ängsskära, klasefibbla och slätterfibbla. Detta område angränsar till planområdet och kommer inte påverkas av den planerade verksamheten.

Vattenområdet, Naturvärdesklass 3.

Området kan delas in i de två naturtyperna sandbotten (närmast Natura 2000-naturtyp Sandbankar 1110) och hårbotten (Natura 2000-naturtyp Rev 1170 eller möjligen Skär i Östersjön 1620).

Närmast land är botten i stort sett fri från högre vegetation. Här är bottenmaterialet också blandat med både sten, grus och sand. Utåt finns huvudsakligen sandbottnar. Först från några decimeters djup uppträder större växter. Mattor av kransalgen borstnate är vanligast ut till den större vinklade stenkistan men här förekommer även rikligt med borstnate och sparsamt med övriga vattenväxter. Stenkistorna och grynnorna längst ut täckts huvudsakligen av smaltång och eventuellt blåstång. Smalskägg är också vanligt förekommande liksom molnslick och ullsläke. Mer sparsamt påträffas krulltrassel, grönslick, trådslick, fjäderslick och violetslick. Sudare växer både på hård och mjukbotten. De djupare sandbottnarna, utanför stenkistan domineras av borstnate, i hela området förekommer även rikligt med borststräsemattor. Nästan överallt är också småvuxen skruvning vanlig. Fläckvis dominerar skruvningen. Större bestånd av högvuxen vitstjälksmöja förekommer också.

I Östersjönaturtyperna klassas i stort sett alla arter som typiska arter och därmed som Naturvårdsarter. I det aktuella fallet är det i stort sett bara storsärv som inte räknas som typisk. Detta beror på att arten först på senare år skiljts från hårsärv som är typisk art. Det här ställer till en del problem vid bedömning av naturvärden enligt den standard som används då förekomst av Naturvårdsarter automatiskt höjer naturvärdet. Vid naturvärdesinventeringen gjordes bedömningen att vattenområdet utanför Storsand inte är något exceptionellt. Området saknar dock inte värde, men miljöerna som skulle påverkas av en eventuell småbåtshamn är ingen bristvara på den här delen av kusten. Planen medför troligtvis ett bruttotillskott av fritidsbåtar, dock blir påverkan mindre om båtar koncentreras till ett fåtal större hamnar än att varje båt har sin egen förtöjningsplats.

5.6 Riksintressen och övriga skyddsintressen

Riksintressen gäller geografiska områden som har utpekats därför att de innehåller nationellt viktiga värden och kvaliteter. Områden kan vara av riksintresse för både bevarande och exploatering men också för yrkesfiske och rennäringen.

Planområdet omfattar flera riksintressen enligt miljöbalken (3 kap. 6§).

- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6§ MB
”6 § Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet skall så långt möjligt

skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter skall särskilt beaktas.

Områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.”

Registerblad för området (Länsstyrelsen i Uppsala län, 2004) anger:

Gräsö-Singöområdet

”// Området ligger i norra delen av övergångszonen (Södra Kvarken - Ålands hav) till egentliga Östersjön, vilket innebär betydande ekologiska intressen med övergångsformer mellan brackvattenarter och helt marina arter.”

De fiskeribiologiska värdena i området utgörs av lek- och reproduktionsområden för många fiskarter, bl. a. flera av ekonomisk betydelse.”

Restaurering av igenvuxna betesmarker, ängar och landskapselement är önskvärt.”

De grunda vattenområdena öster om Gräsö utgör reproduktions- och tillväxtområde för ekonomiskt viktiga fiskarter som ål, sik och strömming.”

- Riksintresse yrkesfiske enligt 3 kap 5§ MB
 ”5 § Mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen eller yrkesfisket eller för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Områden som är av riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.”

Syftet är att området ska ha ett långsiktigt skydd mot andra verksamheter som kan ha påtaglig negativ inverkan.

Hela kuststräckan i Östhammars kommun är utpekad som ett riksintresseområde för yrkesfisket, och är en del av riksintresseområdet Bottenhavet. Fisket karaktäriseras av ett småskaligt kustfiske efter strömming, sik, lax, abborre, gös och gädda. Hamnen i Öregrund är av riksintresse för fiske.

- Riksintresse högexploaterad kust enligt 4 kap 4§ MB
 ”4 § Inom kustområdena och skärgårdarna från Brofjorden till Simpevarp och från Arkösund till Forsmark, utmed Gotlands kust, på Östergarn och Storsudret på Gotland samt på Fårö får fritidsbebyggelse komma till stånd endast i form av kompletteringar

till befintlig bebyggelse. Om det finns särskilda skäl får dock annan fritidsbebyggelse komma till stånd, företrädesvis sådan som tillgodoser det rörliga friluftslivets behov eller avser enkla fritidshus i närheten av de stora tätortsregionerna.”

5.7 Kulturmiljö

I det planerade området finns en så kallad *Övrig kulturhistorisk lämning* efter en hamnplats. Beskrivning av lämning på Fornsök:(Riksantikvarieämbetet, 2022)

”Lastageplats, kallad Storsand. Tidigare skeppades kol och ved från Gräsö härifrån mot Forsmark och Källören.

Idag är endast en L-formad stenkista synlig i vattnet 20 m ut från stranden, markerad som grund på sjökortet.”

Övrig kulturhistorisk lämning är en klassning för kulturhistoriska lämningar som enligt rådande praxis inte är fornlämningar. En *Övrig kulturhistorisk lämning* är spår efter mänsklig verksamhet som tillkommit efter år 1850. Dessa lämningar finns med i fornlämningsregistret men saknar den antikvariska status och det lagskydd som fornlämning har.

5.8 Rekreation och friluftsliv

Storsand, som området strax norr om planområdet kallas, är sommartid välbesökt av badgäster. Badgästerna använder ofta de befintliga parkeringarna. Under sommartid står det ofta husbilar på parkeringen.

5.9 Landskapsbild

Planområdet vetter mot Öregrundsgrepen och är till stor del trädbevuxet med träd i varierande storlek (se figur 7). Många av träden är unga och historiska kartor visar att området tidigare var mer öppet (se figur 8).

Ut mot strandlinjen i nordväst finns en sandstrand. Sandstranden ingår inte i detaljplanen och inga åtgärder kommer att genomföras här. Söder om sandstranden finns kala klippor. En gammal stenkista i vattnet visar att det tidigare fanns en hamn i området som användes för utskeppning av kol. I vattnet finns även ett antal uppstickande grund.

Två infarter från Gräsövägen leder till tre mindre områden som ofta används för parkering. De två parkeringarna som nås från den södra infarten ingår i detaljplanen (se figur 3 och 4). Den södra grusvägen leder hela vägen ned till strandlinjen och här finns en båtramp som används för att lägga i och ta upp mindre båtar.

5.10 Transportvägar

Figur 10: Den gröna linjen visar den ungefärliga transportvägen för ca 2000 kubikmeter stenmassor.

Stenpiren planeras att byggas av sprängsten som uppkommit och blivit över vid infrastrukturbygget, öster om Gräsövägen. Med största sannolikhet kommer sprängstenen att räcka för hela stenpiren. Transportavståndet beräknas till ca. 400 meter. Den volym som uppskattas för bygget av stenpiren är ca. 2000 m³. Dumprar som lastar ca. 10 m³ sprängsten planeras att användas. Den totala mängden transporter beräknas till totalt ca. 200 enkel väg. Om sprängstenen mot förmodan inte skulle räcka så kommer en mindre volym köras från andra infrastrukturbyggen på Gräsö.

6 Bedömningsgrunder

6.1 Samråd

6.1.1 Länsstyrelse och kommun

Östhammars kommun har genomfört en undersökning, upprättad 2019-04-03, (Bilaga 3) enligt 6 kap.3§ miljöbalken för att fastslå om planens genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Kommunen har skickat undersökningen till länsstyrelsen som en del i ett tidigt samråd/avgränsningssamråd. Länsstyrelsen redovisade sina synpunkter (2020-05-05) i yttrande ”Samråd om undersökning gällande detaljplan för Mårtensboda 1:1, Östhammars kommun, Uppsala län” (Bilaga 2). I yttrandet behandlar Länsstyrelsen följande rubriker:

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen belyser att det för miljö kvalitetsnormer-vatten inte bara finns ett icke försämringskrav. För vattenförekomster där statusen inte är god räcker det inte med att en

plan inte försämrar, utan det måste också finnas förslag till förbättringar. Allmänt kan sägas att det föreligger ett kraftigt underskott av åtgärder, varvid åtgärdstakten generellt sett behöver öka för att det ska vara möjligt att uppnå god ekologisk status till de ovan angivna tiderna.

Svar: Länsstyrelsens påpekande gällande miljö kvalitetsnormer för vatten behandlas under punkt 7.14 *Påverkan på Miljö kvalitetsnormer*.

Strandskydd

Länsstyrelsen belyser att skälen för att anlägga småbåtshamnen måste bedömas mot strandskyddets syften. För att tillstånd ska kunna lämnas måste det finnas så starka skäl för anläggningen att de allmänna intressen som strandskyddet syftar till att tillgodose får stå tillbaka. Det krävs ett resonemang om alternativa lokaliseringar och hur/om åtgärden förhåller sig till strandskyddets båda syften att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Svar: Länsstyrelsens påpekande gällande strandskydd behandlas under punkt 6.3 *Strandskydd*.

Bryggors miljöpåverkan

Länsstyrelsen hänvisar till en rapport framtagen av Länsstyrelsen i Stockholms län (2018) med titeln "Våra bryggors påverkan på växter och djur", ISBN: 978-91-7281-803-3.

Svar: Bryggan kommer att anläggas med vägledning av bl.a. rapporten "Våra bryggors påverkan på växter och djur".

Riksintressen

Länsstyrelsen informerar om att Planområdet omfattar ett flertal riksintressen enligt miljöbalken.

- för naturvård 3 kap. 6 § miljöbalken (Gräsö-Singöområdet)
- riksintresse högexploaterad kust enligt 4 kap. 4§ miljöbalken (Kustområdet från Arkösund till Forsmark)
- riksintresse för yrkesfiske enligt 3 kap. 5§ miljöbalken

Svar: Länsstyrelsens påpekande gällande riksintressen behandlas under punkt 5.6 *Riksintressen och övriga skyddsintressen* samt under punkt 7.10 *Påverkan på riksintressen och övriga skyddsintressen*.

Naturvärden

Länsstyrelsen påpekar att det är viktigt med:

- en beskrivning av naturmiljö
- en beskrivning av placeringen och storleken av infartsvägen och parkeringen
- möjliga konsekvenser och hänsyn till strandskyddet och värdefull natur i området

Svar: Länsstyrelsens påpekande gällande naturvärden behandlas i *Naturvärdesinventering vid Storsand, Gräsö* (Bilaga 1) samt under punkterna 5.5 *Naturmiljö och skyddade arter* och 7.6 *Påverkan på naturmiljö och skyddade arter*.

Miljömål

Länsstyrelsen poängterar att det är viktigt att resonera kring samtliga miljömål och att det krävs ett resonemang hur åtgärden förhåller sig till nämnda mål.

Svar: Länsstyrelsens påpekande gällande miljömål behandlas under punkt 7.15 *Miljömål*.

Farled

Länsstyrelsen informerar om att befintlig farled Vässarögrund - Örskär (Öregrundsgrepen) går ca 1 km från planområdet. De poängterar att det är viktigt att överväga om det kan ha någon betydelse eller inverkan på nämnda plan eller om planen har inverkan på farleden och i så fall ta med en bedömning avseende frågan i det fortsatta planarbetet.

Svar: Då farleden går ca. 1 km. från planområdet och antalet båtplatser är lågt (ca 30 st.) antas inte planen inverka på farleden. Antalet småbåtar från den planerade småbåtshamnen som kommer befinna sig i farleden samtidigt bedöms som lågt.

Farleden antas inte heller påverka planen eftersom småbåtshamnen kommer att utformas för att klara av de stora vattenståndsändringarna som kan ske i området. Eventuella svallvågor från större fartyg påverkar inte planen.

Vattenverksamhet

Länsstyrelsen informerar om att planerad verksamhet innebär vattenverksamhet och de regler som finns kring detta. De informerar om att det är möjligt att ansöka om tillstånd även om det bara krävs en anmälan. Det är skillnad i rättskraft mellan ett beslut efter en anmälan till Länsstyrelsen och ett tillstånd som fattas i Mark- och miljödomstolen. För denna verksamhet rekommenderar Länsstyrelsen att ett tillstånd söks eftersom ett tillstånd som prövats i domstol gäller även i framtiden medan ett beslut efter anmälan är öppet för tillsyn.

Svar: Länsstyrelsens påpekande gällande vattenverksamhet behandlas under punkten 4 *Vattenverksamhet*.

6.2 Planförhållanden

6.2.1 Kommunal översiktsplan

En översiktsplan anger övergripande strategier och riktlinjer för kommande planering, lovgivning och tillståndsprövning. Enligt nuvarande översiktsplan (antagen 2016) så är området utpekade som landsbygd i skärgård med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och turism.

Planen bedöms därmed vara förenlig med översiktsplanen.

6.2.2 Detaljplaner

Det finns ingen gällande detaljplan för området.

6.2.3 Kommunal avfallsplan

Enligt miljöbalken ska varje kommun ha en avfallsplan. Avfallsplanen för Östhammars kommun antogs 2015. Arbetet pågår med att ta fram en ny avfallsplan som planeras att börja gälla från 2023. Den nya avfallsplanen kommer ha tydligare skrivningar än tidigare gällande åtgärder för att minska uppkomsten av marint skräp. Detta är en viktig del i kommunens arbete inom åtgärdsprogrammet för havsmiljön, som tagits fram som en del av det svenska genomförandet av EU:s havsmiljödirektiv.

Östhammars kommuns avfallsplan kommer att beaktas i det fortsatta planeringsarbetet.

6.2.4 Kommunal Vatten- och avfallsplan (VA-plan)

Östhammars kommun påbörjade under 2020 arbetet med att ta fram en VA-plan. I december 2021 antog kommunfullmäktige VA-policy och VA-handlingsplan och det har även tagits fram en VA-översikt.

Planerad VA-plan kommer att beaktas i det fortsatta planeringsarbetet.

6.3 Strandskydd

Planområdet ligger inom strandskyddat område. Strandskyddet har två syften: att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddet är ett generellt skydd som gäller i hela landet och vid alla kuster, sjöar och vattendrag. Det skyddade området är här 100 meter från strandkanten, både på land och i vattenområdet.

Inom strandskyddat område är det förbjudet att:

- uppföra nya byggnader,
- ändra byggnader eller sätta upp andra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten från att röra sig där,
- gräva, spränga eller på annat sätt förbereda för sådana åtgärder,
- utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv.

Av 7 kap. 18 b § miljöbalken följer att dispens från strandskyddet kan medges om det finns särskilda skäl.

Som särskilt skäl för dispens från strandskyddet hänvisas till miljöbalkens 7kap, 18§, 3:

”Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om upphävande av eller dispens från strandskyddet får man beakta endast om det område som upphävandet eller dispensen avser:

//

3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området”

Föreslagen markanvändning innebär anläggande av en småbåtshamn. En småbåtshamn är en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet.

Strandskyddets syfte att trygga allmänhetens tillgång till strandområdet äventyras inte med planen. Ingen del av området kommer att inhägnas och den största delen av bryggan kommer att vara öppen för allmänheten. Delar av bryggans armar (flytbryggorna) kan komma att förses med grindar för att förhindra stölder från båtarna. Gemensamma bryggor har en begränsad påverkan på den allemansrättsliga tillgången till strandområden eftersom området inte uppfattas som privat mark.

Efterfrågan på båtplatser och tillhörande förrådsbodar är mycket stor och utgör därför ett allmänt intresse.

Planerade byggnaderna inom området ligger inom strandskyddat område. Byggnaderna kommer inte begränsa allmänhetens tillgång till området. Fri passage kommer att finnas mellan byggnaderna och strandlinjen. Ingen del av området hägnas in. Det bedöms vara

värdefullt att café/restaurangverksamhet och serviceanläggning med bl.a. toalett finns i anslutning till den planerade småbåtshamnen.

6.4 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer miljöbalken 5 kap 1§

”Regeringen får för vissa geografiska områden eller för hela landet meddela föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt, om det behövs för att varaktigt skydda människors hälsa eller miljön eller för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön (miljökvalitetsnormer).”

I dag finns det miljökvalitetsnormer för:

- olika föroreningar i utomhusluften (SFS 2001:527)
- olika parametrar i vattenförekomster (SFS 2004:660)
- olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (SFS 2001:554)
- omgivningsbuller (SFS 2004:675)

En verksamhet eller åtgärd ska inte tillåtas om den medför ökad förorening eller störning som inte är obetydlig och bidrar till att en gränsvärdesnorm inte följs.

Miljökvalitetsnorm Luft

I luftkvalitetsförordningen (2010:477) återfinns de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft. Normerna bidrar till att skydda människors hälsa och miljön samt att uppfylla krav i EU-direktiven 2008/50/EG och 2004/107/EG.

Östhammar är en gles bebyggd kommun med begränsade trafikflöden och därför är luftföroreningar från trafik inget stort problem i dagsläget.

Miljökvalitetsnorm vatten

Berörd vattenförekomst Öregrundsgrepen omfattas av miljökvalitetsnormen god ekologisk status till 2039 och god kemisk ytvattenstatus till 2027.

Till dess att åtgärdsprogrammen för 2021–2027 är fastställda gäller fortsatt de delar i programmen för 2016–2021 som ännu är aktuella.

Klassificeringen för ekologisk status följer en femgradig skala:

- hög
- god
- måttlig
- otillfredsställande
- dålig

Klassificeringen av kemisk och kvantitativ status följer en tvågradig skala:

- god

- uppnår ej god status/otillfredsställande

Statusklassificeringen är viktig för att avgöra om det behövs åtgärder eller inte.

Enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige) så har den övergripande ekologiska statusen för Öregrundsgrepen bedömts till Måttlig och kemisk status till Uppnår ej god.

Enligt VISS så är det största hotet mot den ekologiska statusen övergödning. För kustvatten är jordbruk, små avlopp, urban markanvändning och reningsverk de källor som oftast pekats ut som betydande. Många kustvatten har dock en betydande påverkan från omgivande vatten, det vill säga att angränsande kustvattenförekomster står för en större del av tillförseln av näringsämnen. För att minska näringsbelastningen på Öregrundsgrepen behövs åtgärder i hela avrinningsområdet, främst inom jordbruket och för de enskilda avloppen. Statusen i Sveriges kustvatten är dessutom beroende av att internationella överenskommelser följs avseende en minskad näringsbelastningen till haven. Vattenförekomsten Öregrundsgrepen har därför undantag med tidsfrist till 2039 på grund av naturliga förhållanden.

Miljö kvalitetsnorm kemiska föreningar i fisk- och musselvatten
Planområdet ligger inte inom utpekat område.

Miljö kvalitetsnorm buller

I förordningen om omgivningsbuller ställs krav på att kommuner över 100 000 invånare ska kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram.

Östhammars kommun omfattas inte av denna förordning.

6.5 Nationella miljömål

Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, fjorton etappmål och sexton miljö kvalitetsmål. Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås. Etappmålen är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål. Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljö arbetet ska leda till. Det finns totalt sexton miljö kvalitetsmål.

7 Miljökonsekvensbeskrivning

7.1 Utsläpp till luft

Utsläpp till luft bedöms främst bestå av avgaser från fordon och maskiner som används vid uppförande av småbåtshamnen samt transporter till och från området. Dieselförbränning producerar framför allt kväveoxider (NO_x), koldioxid (CO₂) och kolväten (HC_x). Kväveoxider bildas då luftens kväve och syre utsätts för höga temperaturer som i förbränningsmotorer. De bidrar till försurning och smog samt nedbrytningen av stratosfärens ozonskikt. Denna miljö påverkan är i dagsläget oundviklig vid användning av tunga dieseldrivna fordon.

Uppförande av småbåtshamnen medför en marginell ökning av transporter under en begränsad tid. Sprängsten som ska användas till bryggan transporteras från området strax öster om planområdet.

Verksamhetsutövaren kommer vid uppförande av småbåtshamnen sträva efter att ställa miljökrav på att lastbilar och arbetsmaskiner drivs med diesel av miljöklass 1 eller bättre. En övergång till miljöanpassade bränslen kommer troligtvis medföra att koldioxid som släpps ut i mindre grad kommer härröra från fossila källor.

7.2 Utsläpp till mark och vatten

För att inte påverka miljö kvalitetsnormerna för vatten så kommer avloppsvatten från toaletter och caféverksamhet utformas efter Östhammars kommuns riktlinjer och krav.

Många båtbottnfärger fungerar genom att långsamt läcka ut gifter för att hindra organismer från att sätta sig fast på båtbottnen. Olika bottenfärger är tillåtna i olika områden och det är viktigt att endast för området godkända bottenfärger användas. Ett alternativ till att bottenmåla båtar med giftig färg är att bottenvätta dem. Information om vilka bottenfärger som är godkända för fritidsbåtar på ostkusten finns på Kemikalieinspektionens hemsida.¹

I anslutning till småbåtshamnen bör det finnas information om var närmaste båtbottnvätt finns och de miljöfördelar båtbottnvätt har jämfört med att använda båtbottnfärger.

Ett annat problem är den andelen av gamla tvåtaktsmotorer med förgasare som fortfarande används. Problemet med tvåtaktsmotorer med förgasare är att de har en dålig förbränning av bränsle. Utsläppen av oförbränt bränsle sker till stor del under våren och sommaren när vattenlevande växter och djur är som känsligast. Genom att köra tvåtaktsmotorn på alkylatbensin kan utsläppen av farliga kolväten och kväveoxid minska jämfört med om motorn körs på traditionell motorbensin. Dessa motorer tillverkas inte längre och kommer med tiden att bli alltmer ovanliga.

Om småbåtshamnen bildar en båtklubb/förening bör det tas fram en miljöpolicy som trycker på att medlemmar ska använda de mest miljövänliga alternativen vad gäller båtmotorer, bränsle, olja, bottenfärger m.m. Det finns goda exempel från båtklubbar som infört förbud mot biocidfärger, även de färger som är godkända.

Dagvattenhantering

Parkeringsytor och vägar kommer även fortsättningsvis bestå av naturligt underlag så dagvattnet i området förändras inte nämnvärt av exploateringen. Takytor på planerade byggnader är små och påverkar därför inte heller dagvattnet. Dagvatten från planområdet infiltreras även fortsättningsvis i gräsytor i anslutning till byggnader och grusparkering.

Ingen båtupställningsplats eller spolplatta planeras inom området. För detta hänvisas till redan befintliga anläggningar i närområdet, t.ex. båtbottnvätt i Öregrund.

---

¹ <https://www.kemi.se/kemikalier-i-vardagen/kemikalier-i-hemmet-och-pa-fritiden/batbottenfarger/godkanda-batbottenfarger-for-fritidsbatar-pa-ostkusten>

7.3 Påverkan på grundvattenförhållanden

Vatten till café/restaurangverksamhet och toaletter tas från borrad brunn (befintlig som troligtvis behöver restaureras) eller via avsaltningssystem.

Ingen del av planen kommer att påverka grundvattenförhållanden.

7.4 Påverkan på markförhållanden

Parkeringarna som i dagsläget finns på fastigheten är inte asfalterade utan består av naturligt underlag. Parkeringarna kommer enligt planförslaget även fortsättningsvis ha ett naturligt underlag.

7.5 Påverkan från buller

Under uppförande av bryggan kommer det att ske totalt ca. 200 transporter med dumper (enkel väg) för att transportera sprängsten som används som fyllnadsmaterial. Dessa transporter är korta (max ca. 400 meter). För att minska påverkan från buller som uppkommer vid dessa transporter samt vid lastning/tippning kommer arbetet att ske under höst och vinter då det är färre människor som vistas i området. Påverkan från buller kommer främst att uppkomma i det inledande skedet när småbåtshamnen anläggs. Störningen kommer bli begränsad eftersom transportsträckan är kort. Med största sannolikhet kommer denna sprängsten att räcka för hela stenpiren. Om volymen sprängsten mot förmodan inte skulle räcka så kommer en mindre volym köras från andra infrastrukturbyggen på Gräsö.

När de planerade byggnaderna för café/restaurangverksamhet och förrådsbodar uppförs så kommer bygget orsaka buller.

Båttrafik från småbåtshamnen kommer att bidra till ökat buller från båtmotorer. Det finns grund i området som gör att båtarna måste hålla låg hastighet vilket medför en lägre ljudvolym.

7.6 Påverkan på naturmiljö och skyddade arter

Landområdet:

Området planeras att gallras genom att sly och några enstaka träd med en brösthöjdsdiameter på mindre än 20 cm tas bort. När området öppnas upp får det en ökad solbelysning vilket gynnar de naturtyper som trivs i solbelysta brynmiljöer. Gallring av området medför också att området får en struktur som mer liknar den som rådde i området under 60-talet. Påverkan som ger en ökad solbelysning av området kan ge en positiv effekt på naturvärden. De träd som har en brösthöjdsdiameter på mer än 20 cm sparas. Gamla grova träd med håligheter, död ved och grov bark är livsviktiga för många hotade arter.

Vattenområdet:

Påverkan från bryggan kan delas upp i kortsiktiga och långsiktiga effekter. De kortsiktiga effekterna uppkommer vid själva anläggandet av bryggan. Anläggningsarbetet av bryggan medför ofta en kortsiktig påverkan på växt- och djurlivet bland annat genom buller som stör djur i närheten, grumling och fysiska skador på växtligheten.

Långsiktiga effekter är förändrade strömnings- och ljusförhållanden och spridning av kemikalier från till exempel bottenfärg. Dessa effekter kan påverka växt- och djurlivet i bryggornas närhet. Även båttrafiken kan medföra viss långsiktig påverkan på växt- och djurliv med avseende på buller, grumling och fysiska skador.

Bryggan planeras bestå av en stenpir med utskjutande flytbryggor. Stenpiren kommer att anläggas av sprängsten som tippas i vattnet. På ytan av sprängstenen kan det finnas små kväverester från sprängämnet som användes vid sprängningen. Den största mängden av kvävet avgår till luft och erfarenhetsmässigt så finns inga nämnvärda nivåer kvar. De mineral som naturligt finns i berget är hårt bundet så det är en obefintlig risk för att någon slags skada ska uppstå. Strukturen på stenpiren får en ojämn struktur med håligheter och kan liknas med en revstruktur som kan användas som habitat för växter och djur.

Flytbryggorna orsakar skuggning av havsbotten. Eftersom de planeras ligga i nord/sydlig riktning så blir denna påverkan begränsad. Mindre fiskar kan söka skydd i stenpirens håligheter samt under flytbryggorna.

Bryggan kommer att anläggas under höst och vinter. Arbete för att anlägga bryggan kommer att undvikas under vår och försommar då många fiskarter har sin reproduktionstid.

Planen medför troligtvis ett bruttotillskott av fritidsbåtar, dock blir påverkan mindre om båtar koncentreras till ett fåtal större hamnar än att varje båt har sin egen förtöjningsplats.

Ingen muddring kommer att ske.

Avlopp från café/restauranganläggning med toaletter kommer att utformas efter Östhammars kommuns riktlinjer och krav och medför därför ingen påverkan på naturmiljön.

Om den befintliga brunnen inte kan användas så är ett alternativ att ta vatten från en mindre avsaltningsanläggning. Stora avsaltningsanläggningar kan medföra en negativ miljöpåverkan när rejektvatten återförs till havet. Rejektvatten är en biprodukt från avsaltning och består av saltvatten som har en högre saltkoncentration än det vatten som avsaltas. Om avsaltningsanläggning används så kommer den att vara liten och miljöpåverkan bedöms som obetydlig.

7.7 Påverkan på kulturmiljö

Den L-formade stenkistan som finns i området är registrerad som *Övrig kulturhistorisk lämning*.

När stenpiren anläggs kommer åtgärder som påverkar den L-formade stenkistan undvikas i den mån det är möjligt.

Stenkistan pekar på att platsen tidigare använts som hamnplats. Att återigen anlägga en brygga i området leder till att området återgår till sin historiska markanvändning.

7.8 Påverkan på rekreation och friluftsliv

Sandstranden (Storsand) har i dagsläget ett stort värde för rekreation och friluftsliv. Sommartid besöks sandstranden av badgäster som ofta parkerar i området. Sandstranden ingår inte i detaljplanen och kommer därför inte att påverkas.

Om den norra infarten stängs så kan husbilar ledas till parkeringsytorna i den södra delen och personbilar till ytan i den norra delen. Detta frigör parkeringsplatser för badgäster.

Den planerade småbåtshamnen kommer att underlätta för friluftsliv kopplat till havet.

Planförslaget har en positiv påverkan på rekreation och friluftsliv.

7.9 Påverkan på landskapsbild

Den planerade småbåtshamnen innebär ett ingrepp i landskapsbilden, vilket oftast är oundvikligt i samband med att småbåtshamnar anläggs. Påverkan bedöms dock bli begränsad av att bryggan planeras att hållas låg för att smälta in i omgivningen. Vid utformningen av bryggan tas hänsyn till de stora vattenståndsändringarna som kan ske i området.

Ingen hänsyn tas till förväntade havsnivåhöjningar orsakade av klimatförändringar eftersom landhöjningen i området troligtvis kompenserar för detta.

Sly kommer att röjas i området och enstaka yngre träd kommer att tas bort. Eftersom träd med en brösthöjdsdiameter på mer än 20 cm kommer att sparas så kommer påverkan på landskapsbilden bli begränsad.

Den planerade byggnad för café/restaurangverksamhet kommer att byggas i ett plan med en storlek på högst 100 m². Byggnaden kommer att byggas så att den passar in i landskapsbilden.

7.10 Påverkan på riksintressen och övriga skyddsintressen

Riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6§ MB

Enligt registerbladet för Gräsö-Singområdet så är det i första hand de grunda vattenområdena öster om Gräsö som utgör reproduktions- och tillväxtområde för ekonomiskt viktiga fiskarter som ål, sik och strömming. Planområdet ligger på västra sidan av Gräsö och bedöms inte vara viktigt som yngelkammare för dessa arter.

Registerbladet anger att det är önskvärt att igenvuxna betesmarker, ängar och landskapselement restaureras. Enligt historisk karta från 1960-talet så var området då öppnare. Landområdet planeras att öppnas upp genom att sly och enstaka träd tas bort. Detta medför att planförslaget får viss positiv påverkan på Riksintresset naturvård.

Riksintresse yrkesfiske enligt 3 kap 5§ MB

Sammantaget bedöms inte den planerade verksamheten innebära någon skada för riksintresset för yrkesfiske. Dels för att planområdet inte antas fungera som en yngelkammare för ekonomiskt viktiga fiskarter, dels för att båtplatserna (ca 30 st.) som föreslås i planen är anpassade för mindre båtar som inte konkurrerar med yrkesfisket.

Riksintresse högexploaterad kust enligt 4 kap 4§ MB

Planen kommer att leda till att ett antal båtplatser anläggs. Båtplatser bidrar till att människor lättare kan ta sig ut i naturen och gynnar det rörliga friluftslivet vilket i lagstiftningen anges som ett särskilt skäl för att tillåta verksamheter inom riksintresset. Planförslaget har ingen till viss positiv påverkan på riksintresset högexploaterad kust.

7.11 Påverkan från transporter

Under uppförandet av småbåtshamnen kommer antalet transporter öka. Ca. 200 transporter kommer att ske för att transportera sprängsten som stenpiren ska byggas av. Transportfordon planeras att vara dumpers som lastar ca. 10 ton. Transportsträckan kommer att vara ca. 400 meter. Dessa transporter kommer att medföra en störning i form av buller från lastning, transport och lossning. För att minimera störningen så planeras arbetet att genomföras under höst och vinter då färre rör sig i området.

Arbetstiden vid anläggande av stenpiren är normalt förlagd till vardagar kl. 06.00-18.00. Avvikande tider kan förekomma vid enstaka tillfällen. Arbetet kommer att ske under höst och vinter.

Arbetstiden vid uppförandet av byggnader för café/restaurangverksamhet och förrådsbodar är normalt förlagd till vardagar kl. 06.00-18.00. Avvikande tider kan förekomma vid enstaka tillfällen. Arbetet kommer att ske under höst och vinter.

Småbåtshamnen kommer medföra att fler rör sig i området vilket leder till fler transporter.. Påverkan från transporter blir begränsad under en kortare tid under uppförandet av småbåtshamnen. Påverkan från övrig trafik antas bli försumbar.

7.12 Påverkan på bebyggelse och boendemiljö

På angränsande fastigheter finns ett antal hus som i första hand används som sommarboende. Eftersom stenpiren medför en förändrad landskapsmiljö så kan det antas att det finns fastighetsägare som kommer att uppleva en försämrad boendemiljö. Det kan dock antas att det även finns fastighetsägare som, genom möjligheten att få en båtplats, kommer uppleva en förbättrad boendemiljö orsakad av planförslaget.

7.13 Påverkan på resursförbrukning och avfallshantering

Stenpiren planeras att byggas av sprängsten som uppkommit och blivit över vid infrastrukturbygget öster om Gräsövägen. I och med att materialet finns i närheten så blir transportavståndet kort. Om sprängstenen fraktas bort för att avyttras så blir transportavståndet med största sannolikhet längre och resursförbrukningen högre.

När den planerade byggnad för café/restaurangverksamhet anläggs så kommer Östhammar kommuns avfallsplan att beaktas. Stor vikt kommer att läggas på åtgärder som syftar till att minska uppkomst av marint skräp.

7.14 Påverkan på Miljökvalitetsnormer

7.14.1 Miljökvalitetsnorm för Utomhusluft

Östhammar är en gles bebyggd kommun med begränsade trafikflöden och därför är luftföroreningar från trafik inget stort problem i dagsläget.

Anläggande av bryggan med tillhörande transporter kommer att ge upphov till utsläpp till luft i form av till exempel kvävedioxid, koldioxid och partiklar. Utsläppens storlek bedöms inte ge upphov till några betydande konsekvenser för människors hälsa eller miljön. De gränsvärden som finns för luftkvalitet (miljökvalitetsnormer) beräknas inte överskridas till följd av uppförande av småbåtshamnen eller den båttrafik som bryggan för med sig.

7.14.2 Miljökvalitetsnorm för Buller

I förordningen om omgivningsbuller ställs krav på att kommuner över 100 000 invånare ska kartlägga buller och upprätta åtgärdsprogram. Östhammars kommun omfattas inte av denna förordning. Påverkan från buller kommer att vara begränsad till tiden för uppförande av stenpiren och byggnader.

7.14.3 Miljökvalitetsnormer för Vatten

”Att minimera påväxt på båtbottnen är av stor betydelse både miljömässigt men även sjösäkerhetsmässigt då även lite påväxt kan leda till att båtens egenskaper förändras. Den dominerande metoden för att minska påväxt på båtbottnen är att måla skrovet med båtbottnfärg, men genom användandet av dessa färger sprids miljöfarliga ämnen i våra vatten. För att minska miljöpåverkan bör man istället tvätta båtbottnen ett par gånger per år över en spolplatta eller i en avsedd borsttvätt.”²

Som åtgärd för att minska påverkan och förslag till förbättringar/kompensationsåtgärder så bör det i anslutning till småbåtshamnen finnas information om var närmaste båtbottentvätt finns och de miljöfördelar detta har jämfört med båtbottnfärger.

Om småbåtshamnen bildar en båtklubb/förening bör det tas fram en miljöpolicy som trycker på att medlemmar ska använda de mest miljövänliga alternativen vad gäller båtmotor, bränsle, olja, bottenfärger m.m. Det finns goda exempel från båtklubbar som infört förbud mot biocidfärger, även de färger som är godkända.

Avlopp från café/restaurangbyggnaden med tillhörande toaletter kommer att utformas efter Östhammars kommuns riktlinjer och krav.

Stor vikt kommer att läggas på åtgärder som syftar till att minska uppkomst av marint skräp. Planförslaget bedöms inte påverka miljökvalitetsnorm för vatten. Om de som får båtplats vid den planerade småbåtshamnen följer föreslagen miljöpolicy så bedöms åtgärden medföra förbättrad miljökvalitetsnorm för vatten.

---

² Text hämtad från VISS (Vatteninformationssystem Sverige)

7.14.4 Miljö kvalitetsnorm för kemiska föreningar i fisk- och musselvatten

Planområdet ligger inte inom utpekat område.

7.15 Miljömål

8 Definition	Påverkan/konsekvenser
<p>Begränsad klimatpåverkan</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.</p>	<p>Uppförande av småbåtshamnen medför en marginell ökning av transporter under en begränsad tid. Sprängsten som ska användas till bryggan transporteras från området strax öster om planområdet. Transportökningen blir därför mycket begränsad.</p> <p>Verksamhetsutövaren kommer vid uppförande av småbåtshamnen sträva efter att ställa miljökrav på att lastbilar och arbetsmaskiner drivs med diesel av miljöklass 1 eller bättre. En övergång till miljöanpassade bränslen kommer troligtvis medföra att koldioxid som släpps ut i mindre grad kommer härröra från fossila källor.</p> <p>Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om begränsad miljöpåverkan.</p>
<p>Frisk luft</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</p>	<p>Uppförande av småbåtshamnen medför en marginell ökning av transporter under en begränsad tid. Sprängsten som ska användas till piren transporteras från området strax öster om planområdet. Transportökningen blir därför mycket begränsad.</p> <p>Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om frisk luft.</p>
<p>Bara naturlig försurning</p> <p><i>Nationellt miljömål</i></p>	

<p>De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.</p>	<p>Uppförande av anläggningen medför en marginell ökning av transporter under en begränsad tid. Sprängsten som ska användas till stenpiren transporteras från området strax öster om planområdet. Transportökningen blir därför mycket begränsad.</p> <p>Verksamheten påverkar målet genom emission av kväveoxider och svaveloxider från lastbilar och arbetsmaskiner. Påverkan bedöms som försumbar.</p>
<p>Giftfri miljö</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.</p>	<p>Många båtbottnfärger fungerar genom att långsamt läcka ut gifter för att hindra organismer från att sätta sig fast på båtbottnen. Problemet är att gifterna fortsätter vara verksamma när de hamnar i vattnet utanför båten, där de skadar många andra alger och djur.</p> <p>Olika bottenfärger är tillåtna i olika områden och det är viktigt att endast för området godkända bottenfärger användas.</p> <p>I anslutning till småbåtshamnen bör det finnas information om var närmaste båtbottnvätt finns och de miljöfördelar båtbottnvätt har jämfört med att använda båtbottnfärger.</p> <p>Ett annat problem är den andelen av gamla tvåtaktsmotorer med förgasare som fortfarande används. Problemet med tvåtaktsmotorer med förgasare är att de har en dålig förbränning av bränsle. Utsläppen av oförbränt bränsle sker till stor del under våren och sommaren när vattenlevande växter och djur är som känsligast. Genom att köra tvåtaktsmotorn på alkylatbensin kan utsläppen av farliga kolväten och kväveoxid minska jämfört med om motorn körs på traditionell motorbensin.</p>

	<p>Dessa motorer tillverkas inte längre och kommer med tiden att bli alltmer ovanliga.</p> <p>Om småbåtshamnen bildar en båtklubb/förening bör det tas fram en miljöpolicy som trycker på att medlemmar ska använda de mest miljövänliga alternativen vad gäller båtmotorer, bränsle, olja, bottenfärger m.m.</p> <p>Om föreslagen miljöpolicy antas och följs så bedöms den planerade verksamheten inte påverka målet om giftfri miljö.</p>
<p>Ingen övergödning</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Halterna av gödande ämnen i mark och vatten skall inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.</p>	<p>Övergödningen i sjöar, vattendrag och hav är ett stort miljöproblem i Uppsala län. Utsläppen från reningsverk, enskilda avlopp, dagvatten och jordbruk orsakar algblomning och försämrade vattenkvalitet.</p> <p>Avlopp från toaletter och café/restaurangverksamhet utformas efter Östhammars kommuns riktlinjer och krav.</p> <p>Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om ingen övergödning.</p>
<p>Hav i balans samt levande kust och skärgård</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas.</p>	<p>Övergödningen i sjöar, vattendrag och hav är ett stort miljöproblem i Uppsala län. Utsläppen från reningsverk, enskilda avlopp, dagvatten och jordbruk orsakar algblomning och försämrade vattenkvalitet.</p> <p>Avloppsvatten från toaletter och café/restaurangverksamhet utformas</p>

<p>Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</p>	<p>efter Östhammars kommuns riktlinjer och krav.</p> <p>Om småbåtshamnen bildar en båtklubb/förening bör det tas fram en miljöpolicy som trycker på att medlemmar ska använda de mest miljövänliga alternativen vad gäller båtmotorer, bränsle, olja, bottenfärger m.m.</p> <p>Planerad småbåtshamn kommer att uppföras på ett sätt som inte påverkar platsens tillgänglighet på ett negativt sätt.</p> <p>Om föreslagen miljöpolicy antas och följs så bedöms den planerade verksamheten inte påverka möjligheten att uppnå målet om hav i balans samt levande kust och skärgård.</p> <p>Om den befintliga brunnen inte kan användas så är ett alternativ att ta vatten från en mindre avsaltninganläggning. Stora avsaltninganläggningar kan medföra en negativ miljöpåverkan när rejektvatten återförs till havet. Om avsaltninganläggning används så kommer den att vara liten och miljöpåverkan bedöms som obetydlig.</p>
<p>Levande skogar</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.</p>	<p>Planen tar inte större ytor än nödvändigt i anspråk.</p> <p>Endast enstaka träd tas bort. Träd med en brösthöjdsdiameter på mer än 20 cm sparas.</p> <p>Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om levande skogar.</p>
<p>God bebyggd miljö</p>	

<p><i>Nationellt miljömål</i> Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.</p>	<p>Planerad småbåtshamn kommer att uppföras på ett sätt som gör att områdets tillgänglighet ökar. Fler får tillgång till en båtplats och kommer därmed lättare ut i naturen.</p> <p>Naturmiljöer bevaras för att främja biologisk mångfald, rekreation och möjligheter att fortsatt nyttja närområdet för friluftsliv.</p> <p>Den planerade verksamheten har en positiv påverkan på möjligheten att uppnå målet om god bebyggd miljö.</p>
<p>Ett rikt växt- och djurliv</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.</p>	<p>Landmiljöer med höga naturvärden påverkas inte av den planerade småbåtshamnen. Historiska kartor visar att grusvägen genom planområdet fanns redan på 60-talet (se figur 8). De träd som har en brösthöjdsdiameter på mer 20 cm sparas. Gamla grova träd med håligheter, död ved och grov bark är livsviktiga för många hotade arter.</p> <p>Bryggan planeras bestå av en stenpir med utskjutande flytbryggor. Stenpiren kommer att anläggas av sprängsten som tippas i vattnet. Strukturen på bryggan får därför en ojämn struktur med håligheter och kan liknas med en revstruktur som kan användas som habitat för växter och djur.</p> <p>Flytbryggorna orsakar skuggning av havsbotten. Eftersom de planeras ligga i nord/sydlig riktning så blir denna påverkan något mindre. Mindre fiskar kan söka skydd i stenpirens håligheter samt under flytbryggorna.</p>

	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om Ett rikt växt- och djurliv.
<p>Skyddande ozonskikt</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.</p>	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om skyddande ozonskikt
<p>Säker strålmiljö</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.</p>	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om säker strålmiljö.
<p>Levande sjöar och vattendrag</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.</p>	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om levande sjöar och vattendrag.
<p>Grundvatten av god kvalitet</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.</p>	<p>Planen är att anlägga en servicebyggnad i anslutning till småbåtshamnen. Här kommer det att vara möjligt att fylla på dricksvatten. Dricksvatten planeras att tas från en befintlig brunn (som troligtvis måste restaureras). Om den befintliga brunnen inte fungerar så planeras en mindre avsaltningsanläggning att användas.</p> <p>Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om grundvatten av god kvalitet.</p>
<p>Myllrande våtmarker</p> <p><i>Nationellt miljömål</i></p>	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.	myllrande våtmarker.
<p>Ett rikt odlingslandskap</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.</p>	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om ett rikt odlingslandskap.
<p>Storslagen fjällmiljö</p> <p><i>Nationellt miljömål</i> Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden och så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.</p>	Den planerade verksamheten påverkar inte möjligheten att uppnå målet om en storslagen fjällmiljö.

9 Alternativ

9.1 Alternativ strategi för att uppnå planens syfte

Målet med planen är att göra anläggning ca 30 båtplatser på Gräsö. Ett alternativ till att anlägga en småbåtshamn är att enskilda båtägare ansöker om att få anlägga egna mindre bryggor med plats för 1–2 båtar.

En nackdel med att anlägga flera mindre bryggor är att områden kring enskilda bryggor upplevs som privat mark och får en större påverkan på förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden.

I skriften ”Våra bryggors påverkan på växter och djur” anges att en gemensam anläggning är att föredra framför många små bryggor. Detta poängteras även i samrådsyttrande från Länsstyrelsen i Uppsala (Bilaga 2) där de anger att samlokalisering av bryggor är att föredra framför flera små bryggor.

Slutsats: Planerad strategi med en gemensam anläggning är att föredra framför många små bryggor.

9.2 Nollalternativ

Nollalternativet innebär att ingen småbåtshamn anläggs.

Det finns båtägare som idag använder den gamla iläggingsplats som finns i området och det kan antas att de även fortsättningsvis skulle göra det. I och med att bostadshus byggs i närområdet så kan det antas att fler kommer att använda iläggingsplatsen.

En effekt av att inte bygga en småbåtshamn kan bli att önskemål om att anlägga mindre, enskilda bryggor kan komma att öka. Länsstyrelsen i Uppsala anger i sitt samrådsyttrande (Bilaga 2) att samlokalisering av bryggor är att föredra framför flera små bryggor.

Slutsats: Om ingen småbåtshamn anläggs så kommer inte den påverkan på vattenområdet som en stenpir medför att inträffa. Troligtvis så kommer iläggingsplatsen som finns i området att användas i högre grad vilket medför viss miljöpåverkan i form av grumling. Även i nollalternativet kommer landområdet att användas för parkering.

9.3 Alternativa utformningar

En alternativ utformning till att anlägga en stenpir kan vara att anlägga en större flytbrygga.

Att anlägga en flytbrygga av den storlek som planeras är mer kostsamt än vad det är att anlägga en stenpir. Sprängsten som planeras att användas finns i närområdet vilket medför kortare transporter och bättre hushållning med resurser. Flytbryggor påverkas även mer av de väderförhållanden som råder på platsen. Flytbryggor kräver ett visst vattendjup för att inte påverka botten och skadas av vågor.

Slutsats: Planerad utformning att anlägga en stenpir med tillhörande mindre flytbryggor är ett bättre alternativ än att anlägga en stor flytbrygga.

9.4 Alternativa lokaliseringar

Ett alternativ till planerad lokalisering är en skyddad vik norr om det planerade. Området ligger inom samma fastighet och det finns alltså även här rådighet över området.

Figur 11: Gul cirkel visar den alternativa lokaliseringen och grön cirkel det planerade området.

Området som undersökts som alternativ lokaliserings är mindre exploaterat. Om detta område används så behövs det anläggas en mindre väg för att öka tillgängligheten. Generellt sett är det bättre att anlägga en brygga inom ett redan exploaterat område. För att få till tillräckligt djup i detta område skulle vattenområdet behövas sprängas och muddras.

Det alternativa området inventerades 2018 och i jämförelse med det planerade området så är artdiversiteten större i det alternativa området. Artdiversiteten på det planerade områdets mjukbotten är lägre vilket beror på mindre variation i exponering och därmed bottenstrukturer (Bilaga 1).

9.5 Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att den ansökta verksamheten/lokaliseringen är bättre än de undersökta alternativen. Det blir större påverkan på miljö kvalitetsnormer, naturvärden och för närboende om något av de undersökta alternativen väljs.

10 Referenser

Länsstyrelsen i Stockholms län (2022). *Vattenverksamhet*.

<https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/miljo-och-vatten/atgarder-och-verksamheter-i-vatten/vattenverksamhet.html>, hämtad 2022-02-25.

Länsstyrelsen i Stockholms län (2018). *Våra bryggors påverkan på växter och djur*. ISBN: 978-91-7281-803-3

Länsstyrelsen i Uppsala Län, 2004. Område av riksintresse för naturvård i Uppsala län. GRÄSÖ-SINGÖMRÅDET. Områdesnummer: NRO 03 018. Registerblad. Oktober 1997, Reviderad 2004-04-07.

Riksantikvarieämbetet, 2022. *L1939:5758 Hamnanläggning*. RAÄ-nummer: Gräsö 699.

<https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/6a9ce45b-2388-4062-86a4-96b1114dafdd>.

Publicerad 2018-11-20. Besökt 2022-02-28.

Trafikverket (2022). Nationell vägdatabas. <https://nvdb2012.trafikverket.se/>. Hämtad 2022-02-25

11 Bilagor

1. Hydrophyta (2021), *Naturvärdesinventering vid Storsand, Gräsö*
2. Länsstyrelsen (2020), *Samråd om undersökning gällande detaljplan för Mårtensboda 1:1, Östhammars kommun, Uppsala län*
3. Östhammars kommun (2019), *Checklista – Undersökning av betydande miljöpåverkan Detaljplan för del av fastigheten Mårtensboda 1:1 Östhammars kommun, Uppsala län*

Bilaga 1

Hydrophyta (2021), *Naturvärdesinventering vid
Storsand, Gräsö*

Naturvärdesinventering vid Storsand, Gräsö (Gräsö 1:1), juli 2021

Med anledning av en planerad mindre båthamn vid Storsand på Gräsös västra kust (södra delen av Gräsö 1:1, Figur 1) har Hydrophyta Ekologikonsult genomfört en naturvärdesinventering i området. Inventeringen har omfattat både land- och vattenmiljöer och utfördes 29 juli 2021 av Gustav Johansson på uppdrag av Solgläntan Fastigheter.

Figur 1. Inventeringsområdet Storsand i södra delen av Gräsö 1:1.

Metoder

Inför inventeringen utfördes en mindre förstudie av redan befintliga data som förelåg från området. Endast fynddata från Artportalen fanns tillgängliga och dessa laddades ner för en yta något större än det aktuella inventeringsområdet.

Eftersom landområdet endast omfattade ca 1 ha utfördes en fullständig artinventering av kärlväxter. Området delades under inventeringen in i områden med likartad naturtyp enligt Figur 3. Gränsdragningarna var olika svåra att göra och är mer diffusa i t.ex. skogsmiljöerna än vid

stranden. Detta är av mindre betydelse då alla arter identifierats. Tidpunkten för inventeringen spelar naturligtvis roll och exempelvis har sannolikt en del vårarter inte kunnat påträffas. Alla artfynd kommer att läggas in i Artportalen med lämplig positionering, vanligen på nivån av avgränsade objekt i Figur 2. Vetenskapliga namn och TaxonID för påträffade arter återfinns i Bilaga 1, Artlistor.

Figur 3. Indelning av landområdet vid Storsand i naturtypsobjekt enligt förklaring. Områden med samma naturtyp har numrerats för att kunna skilja objekten.

Naturvärden för avgränsade områden bedömdes som en kombination av Biotopvärde och Artvärde. Biotopvärdena är bedömda utifrån ett Gräsöperspektiv vad gäller vanlighet och hot. Artvärdet väger in dels artantal, dels förekomst av Naturvårdsintressanta arter. De senare utgörs av rödlistade arter, fridlysta arter, typiska arter för relevanta Natura 2000-naturtyper och signalarter från Skogsstyrelsen och Jordbruksverket. Klasser för naturvärden är:

- högsta naturvärde naturvärdesklass 1 – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- högt naturvärde naturvärdesklass 2 – stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- påtagligt naturvärde naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- visst naturvärde naturvärdesklass 4 – viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Vattendelen inventerades genom mer eller mindre heltäckande snorkling av hela det aktuella vattenområdet. Samtidigt mättes vattendjupet på 32 koordinatsatta punkter (Figur 2). På grund av stark vind blev punkter djupare än 1,5 m något osäkert positionerade. Avvikelsen uppgår dock till högst tre meter. Vattenståndet var mindre än 1 decimeter över medelvattenstånd under mätningarna. Samtidigt vågade det ganska rejält vilket gör djupmätning svårare men värdena kan anses vara i förhållande till medelvattenståndet. Området kan delas in i de två naturtyperna sandbotten (närmast Natura 2000-naturtyp Sandbankar 1110) och hårbotten (Natura 2000-naturtyp Rev 1170 eller möjligen Skär i Östersjön 1620).

Figur 2. Det inventerade vattenområdet inramat med rött. De blå punkterna anger djupmätningar med djupet i meter. De grönskuggade ytorna visar läget för de stenkistor som anlades för kol- och vedutsklepning från Gräsö till Forsmarks bruk. Vattendjupet här är endast runt halvmeter.

Resultat

Förstudie

Förstudien gav få ytterligare fynd av arter som inte påträffades under inventeringen. Krissla (*Pentanema salicinum*) och sumpförgätmigej (*Myosotis laxa*) kan möjligen ha förbisetts. De har med säkerhet påträffats inom området den senaste tioårsperioden. Ingen av dessa räknas som Naturvårdsintressanta. Den mest intressanta arten som påträffats i närområdet var vit skogslilja (*Cephalanthera longifolia*), vilken noterades 2009 endast några hundra meter norr om inventeringsområdet. Denna art eftersöktes särskilt men påträffades ej.

Vattenområdet

Närmast land var botten i stort sett fri från högre vegetation. Här var bottenmaterialet också blandat med både sten, grus och sand. Utåt vidtog huvudsakligen sandbottnar. Först från några decimeters djup uppträdde större växter. Mattor av kransalgen borstnate var vanligast ut

till den större vinklade stenkistan men här förekom även rikligt med borstnate och sparsamt med övriga vattenväxter. Stenkistorna och grynnorna längst ut täcktes huvudsakligen av smaltång och eventuellt blåstång. Dessa två arter låter sig inte skiljas säkert i fält men flertalet plantor visade karaktärer som tydde på smaltång. Smalskägg var också mycket vanligt förekommande liksom molnslick och ullsläke. Mer sparsamt påträffades krulltrassel, grönslick, trådslick, fjäderslick och violettslick. Sudare växte både på hård och mjukbotten. I det senare fallet alltid fäst vid små stenar. De djupare sandbottenarna, utanför stenkistan dominerades av borstnate men i hela området förekom även rikligt med borststräsemattor. Nästan överallt var också småvuxen skruvnating vanlig. Fläckvis dominerade skruvnatingen och den var då vanligen mer högvuxen med ett fåtal exemplar nästan i blom. Större bestånd av högvuxen vitstjälksmöja förekom också här och var.

I Östersjönaturtyperna klassas i stort sett alla arter som typiska arter och därmed som Naturvårdsarter. I det aktuella fallet är det i stort sett bara storsärv som inte räknas som typisk. Detta beror på att arten först på senare år skiljts från hårsärv som är typisk art. Det här ställer till en del problem vid bedömning av naturvärden enligt den standard som används då förekomst av Naturvårdsarter automatiskt höjer naturvärdet. Enligt min bedömning, som baseras på närmare 25 års erfarenhet av inventering av marina miljöer vid Uppsala läns kust, är vattenområdet utanför Storsand inget exceptionellt. I jämförelse med det område längre norrut på fastigheten, som inventerades 2018, är t.ex. artdiversiteten på mjukbotten lägre vilket beror på mindre variation i exponering och därmed bottensubstrat. Med detta inte sagt att området saknar värde men miljöerna som skulle påverkas av en eventuell båthamn är ingen bristvara på den här delen av kusten och det är bättre att koncentrera båtar till ett fåtal större hamnar än att varje båt har sin egen förtöjningsplats. Sammantaget kan vattenområdet bedömas ha Naturvärdesklass 3.

Strandmiljöerna

Strandmiljöerna från söder där den bara stranden, driftvegetationen och den konserverade stranden tydligt kan urskiljas.

Bar strand

Inga arter kärlväxter noterades och området bedömdes ha Naturvärdesklass 4.

Strand med driftvegetation

Driftvegetationen dominerades av spjutmålla, smal trampört och kvickrot. I den övre delen i norr växte rikligt med saltarv. Relevanta Naturvårdsarter var spjutmålla, smal trampört, brådmålla och saltarv. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Driftvegetationen dominerades av spjutmålla och smal trampört. Här påträffades även t.ex. höstmålla, saltarv, kustgroblad och en synnerligen mäktig tomatplanta.

Konserverad strand med aspsly, havtorn och höga gräs

Större delen av området domineras av aspsly, rörsvingel, kvickrot och såpnejlika. I norr finns rikligt med havtornsbuskar. Endast havtornet kan betraktas som relevant Naturvårdsart i området som bedömdes ha Naturvärdesklass 4.

Den konserverade stranden med havtorn, såpnejlika, aspsly och höga gräs.

Vassområdet

Mellan sand och grusstranden och klippområdet norr om båtrampen finns ett låglänt parti som domineras av bladvass i den norra delen. Mot söder övergick vassen i andra högvuxna gräs med stort inslag av strandväxter, särskilt ned mot vattnet. Relevanta Naturvårdsarter som påträffades här var kärrvial, havssälting, strandaster, strandkrypa och liten ärtstarr. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Vassområdet från söder och från norr.

Kustklippor

Stora delar av kustklipporna utgjordes av kala hällar med skorplavar.

Kustklipporna var förhållandevis fattiga på skrevor där högre vegetation kunde förekomma. Närmast havet påträffades endast ett fåtal arter av vilka fackelblomster och gul fetknopp kan betraktas som relevanta Naturvårdsarter. Högre upp från havet förekom en del djupare sänkor av vilka vissa hade våtmarksvegetation. Där kan sumpstarr och tuvull betraktas som relevanta Naturvårdsarter. Där tallskog började dominera ovanför kustklipporna hade ett mindre område brunnit relativt nyligen. Större delen av brandområdet låg dock utanför fastigheten. Områdena med kustklippor bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Ett mindre område ovan kustklipporna hade drabbats av brand relativt nyligen.

Skogsmiljöer

Torr aspskog

Ovanför den konserverade stranden vidtog en torr aspskog där naturligtvis aspen dominerade om än huvudsakligen i ganska klenta dimensioner. Här förekom även små gran- och rönnplantor. Mot gränsen i norr växte en imponerande tall med en diameter i brösthöjd på närmare 2,5 m. I detta område påträffades endast tibast som relevant Naturvårdsart. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 4.

Klen asp dominerade den torra aspskogen. Här påträffades tibast och, i norr, en imponerande tall.

Fuktsänkan

Ett något fuktigare stråk tar vid ner mot stranden söder om den torra aspskogen. Här växte ett antal större klibbalar samt större aspar med hägg, rönn, ask och brakved i det högre buskskiktet. Skogsknipprot och ask var relevanta Naturvårdsarter i området som bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Grövre asp och klibbal i fuktsänkan

Blandskogsområden

Områdena 1–4 i Figur 3 har här betecknats som blandskog. Särskilt i den norra delen (område 1) kan man nog med fog hävda att det rör sig om Natura 2000-naturtypen 9050 Näringsrik granskog då flera för naturtypen typiska arter påträffades. Detta område var också överlägset artrikast av skogsområdena. I detta område förekom de relevanta Naturvårdsarterna blåsippa, skogsknipprot, nästrot, ängsskära, tibast och ask och bedömdes ha Naturvärdesklass 2. Nästrot och blåsippa förekom endast i blandskogsområde 1 och tibast i 1 och 2. Övriga blandskogsområden hyste alla skogsknipprot och ask.

Skogsknipprot var relativt vanlig i blandskogen och även i vägganten. Nästrot förekom dock endast med ett fåtal plantor i områdets norra del.

Vy från område 1 med piprör, spenört och liljekonvalj som dominerar markskiktet.

Ett antal stora klibbalar, aspar och björkar utgjorde huvuddelen av skogen i område 2 men här förekom också rönn, gran, tall och sälg samt ett antal mycket unga lönnar. Mot parkeringen var detta skogsparti mycket tätt med lägre hägg och asp. Även runt det, troligen mestadels uttorkade, dike som går igenom skogen var det mycket snårigt. Vattengynnade arter saknades i diket som därför inte klassades som ett eget objekt. I området närmare mot stranden var skogen mer öppen. Flera vindfällen fanns varav åtminstone ett (asp) var grovt. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 2.

Det uttorkade diket som dock sannolikt fört vatten under de större regnväder som rådde i området dagarna före inventeringen.

Grov asplåga i område 2.

Områdena 3 och 4 var av fattigare karaktär än 1 och 2 och i område 3 gjordes inga artnoteringar då detta var det sista området som inventerades. Inga nya arter tillkom här. Markskiktet i blandskogsområdena dominerades starkt av liljekonvalj, spenört och piprör. Områdena 3 och 4 bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Blandskog med hällar

Område 6 och 5, det senare med vindfällan.

I blandskogsområdena förekom ett antal större hällområden (område 5–8 som oftast kunde avgränsas ganska väl från omgivande skog. Gemensamt för dessa var en något glesare träd-täckning med större inslag av en, kruståtel, kärleksört, backsmultron och stensöta. Främst område 5 och 6 hyste relevanta Naturvårdsarter nämligen ask, skogsknipprot, ängsskära och blåsippa. De två senare förekom endast i område 5. I område 5 fanns också ett större antal vindfällan och det bedömdes till Naturvärdesklass 2. Övriga hällområden bedömdes ha Naturvårdsklass 3.

Vägar/stigar ner mot stranden inklusive brynområden

Dessa områden var tämligen artrika eftersom de gick från hårt slitna, människopåverkade ytor till frodiga brynmiljöer. Ask, skogsknipprot, tibast och brudborste10 var dock de enda relevanta Naturvårdsarterna som påträffades. De två senare endast i område 10 och skogsknipprot endast i område 9. Ett flertal mindre gråalar växte i brynen. Ner mot havet vid den södra vägen fanns en grov död tall och längst ner en liten apfel

Område 9 upp mot huvudvägen och nedre delen av område 10 med den döda stående tallen.

Eftersom en eventuell hamnanläggning sannolikt kommer att öka behovet av parkeringsmöjligheter är viss exploatering av dessa områden nödvändig. Vid båda de nuvarande öppna ytorna närmast vägen finns möjlighet att utöka parkeringsytan utan att påverka naturvärdena. Längs den södra infarten (område 10) bör möjligen en extra kontroll av skogsknipprotsförekomst utföras direkt före eventuell utökning av parkeringsytan. Områdena bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Slagen artrik väkant längs huvudvägen

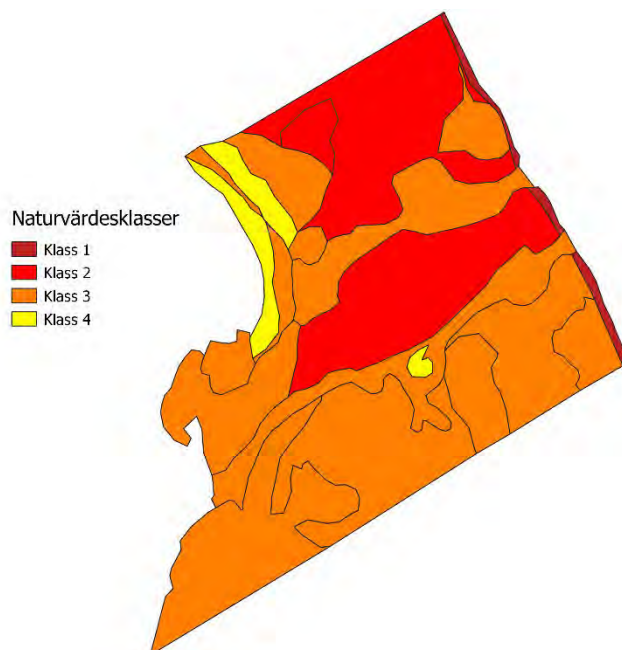
Vägganten i områdets östra kant slås regelbundet vilket ger en hög artdiversitet. Här påträffades också flest arter av alla avgränsade områden. Relevanta Naturvårdsarter var ask, backsmultron, liten blåklocka, skogsknipprot, backklöver, slankstarr, ängsskära, klasefibbla och slätterfibbla. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 1.

Toppklocka och ängsskära längs vägganten vid Storsand.

Sammanfattning Naturvärdesklasser

Bedömningar av Naturvärdesklass för samtliga avgränsade områden ges i Figur 4.

Figur 4. Naturvärdesklassning av samtliga avgränsade ytor i landområdet vid Storsand.

Spärroxbär

I hela området och i de flesta habitaten förekommer relativt rikligt med spärroxbär. Denna art klassas som mycket invasiv och kan allvarligt förändra habitat som den kommer in i. Detta sker främst genom utskuggning av lägre arter på grund av det täta bladverket. Arten spås också gynnas av klimatförändringarna då den är mycket torktålig och dessutom gynnas av varmare vintrar. Det rekommenderas att arten aktivt tas bort genom regelbunden nedklippning. Då den lätt skjuter nya skott från jordstammen.

Bilaga artlista

Arter som påträffats vid inventeringen vid Storsand, Gräsö 1:1 29 juli 2021. Listan är grovt sorterad efter habitat varför arter kan förekomma på flera sidor. T-ID = TaxonID enligt Dyntaxa, RL=rödlistningskategori, F=fridlyst, TA=typisk art i Natura 2000, Ja betyder att arten är typisk i det habitat som avses, (Ja) att den är typisk i liknande habitat. Förekomst i blandskogsområdena anges med siffra från Figur 3, Det gäller även vägarna.

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Sandb.	Stenb.	Driftstr.	Vassomr.
borststråse	225236	Chara aspera			Ja	x			
havsrufse	1566	Tolypella nidifica			Ja	x			
borstnate	219594	Stuckenia pectinata			Ja	x			
ålnate	219594	Potamogeton perfoliatus			Ja	x			
vitstjälksmöja	224928	Ranunculus baudotii			Ja	x			
storsärv	223535	Zannichellia major				x			
skruvnating	219603	Ruppia spiralis			Ja	x			
axslinga	223347	Myriophyllum spicatum			(Ja)	x			
sudare	232750	Chorda filum			Ja	x	x		
grönslick	232826	Cladophora glomerata			Ja	x	x		
molnslick	232662	Ectocarpus siliculosus			Ja	x	x		
havsstenhinna	232536	Hildenbrandia rubra			Ja		x		
ullsläke	232612	Ceramium tenuicorne			Ja		x		
smal-/blåstång	6020447	Fucus radicans/vesiculosus			Ja		x		
krulltrassel	232718	Stictyosiphon tortilis			Ja		x		
smalskägg	232660	Dictyosiphon foeniculaceus			Ja		x		
fjäderslick	232633	Vertebrata fucoides			Ja		x		
violettslick	232632	Polysiphonia fibrillosa			(Ja)		x		
trådslick	232711	Pylaiella littoralis			Ja		x		
baldersbrå	220394	Tripleurospermum inodorum						x	
brunskära	220001	Bidens tripartita						x	
brådmålla	223909	Atriplex longipes subsp. praecox			Ja			x	
kustgroblad	224302	Plantago major subsp. winteri						x	
saltarv	220801	Honckenya peploides			Ja			x	
smal trampört	223976	Polygonum aviculare ssp. neglectum						x	
spjutmålla	220668	Atriplex prostrata			Ja			x	
strandklo	221947	Lycopus europaeus						x	
strandpilört	223965	Persicaria lapathifolia ssp. lapathifolia						x	
svinmålla	220704	Chenopodium album						x	
svärdsilja	219836	Iris pseudacorus						x	
tomat	223486	Solanum lycopersicum						x	
strandråg	219687	Leymus arenarius						x	
gul fetknopp	223397	Sedum acre			Ja			x	
fackelblomster	222087	Lythrum salicaria			Ja			x	x
åkertistel	220080	Cirsium arvense						x	x
bladvass	219733	Phragmites australis							x
blåsäv	222661	Schoenoplectus tabernaemontani							x
kustarun	224192	Centaurium littorale var. littorale							x
kärnvial	221227	Lathyrus palustris			Ja				x
salttåg	222535	Juncus gerardii							x
strandaster	264791	Tripolium pannonicum			Ja				x
strandkrypa	222844	Lysimachia maritima			Ja				x
strandmynta	224282	Mentha aquatica subsp. littoralis							x
liten ärtstarr	224693	Carex oederi var. pulchella			Ja				x
gåsört	222792	Argentina anserina							x
havssålting	219612	Triglochin maritima			Ja				x
krypven	222198	Agrostis stolonifera							x
ryltåg	222524	Juncus articulatus							x
krusskräppa	220877	Rumex crispus						x	
åkermolke	220332	Sonchus arvensis						x	x
kråkvicker	221361	Vicia cracca							x
agnsäv	222436	Eleocharis uniglumis						x	x
sandrör	219926	Ammophila arenaria							
flockfibbla	222024	Hieracium umbellatum						x	
hundäxing	221193	Dactylis glomerata						x	
höstfibbla	220227	Scorzoneroides autumnalis						x	
klibbal	219758	Alnus glutinosa							x
ogräsmaskrosor	220375	Taraxacum sect. Taraxacum							x
renfana	220346	Tanacetum vulgare						x	
rörflen	222606	Phalaris arundinacea							x
rörsvingel	222474	Schedonorus arundinaceus						x	x
strandlysing	221112	Lysimachia vulgaris							x
älggräs	223026	Filipendula ulmaria							x

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Aspstr.	Klippor	Torrasp	Fuktsänk.
krusskräppa	220877	Rumex crispus				x			
åkermolke	220332	Sonchus arvensis				x			
kråkvicker	221361	Vicia cracca				x			
gulsporre	221698	Linaria vulgaris				x			
strandråg	219687	Leymus arenarius					x		
gul fetknopp	223397	Sedum acre			Ja		x		
fackelblomster	222087	Lythrum salicaria			Ja		x		
agnsäv	222436	Eleocharis uniglumis					x		
våtarv	220959	Stellaria media					x		
havtom	221206	Hippophaë rhamnoides				x			
såpnejlika	220912	Saponaria officinalis				x			
sandrör	219926	Ammophila arenaria			Ja	x	x		
bergssyra	220869	Rumex acetosella					x		
gråstarr	222292	Carex canescens					x		
ask	220785	Fraxinus excelsior	EN						x
asp	223265	Populus tremula				x		x	x
bergsslok	222584	Melica nutans			(Ja)			x	x
björkar	6011951	Betula pendula agg.						x	
blodnäva	221487	Geranium sanguineum				x		x	x
brakved	223033	Frangula alnus						x	x
brudbröd	223027	Filipendula vulgaris			(Ja)				x
ekorrbar	222857	Maianthemum bifolium			(Ja)				x
flockfibbla	222024	Hieracium umbellatum			(Ja)	x	x	x	
fårsvingel	222479	Festuca ovina					x	x	
getrams	219879	Polygonatum odoratum			(Ja)	x	x	x	x
gran	220850	Picea abies						x	x
gråvide	225111	Salix cinerea					x		
gullris	220329	Solidago virgaurea						x	
hagfibblor	220200	Hieracium sect. Vulgata						x	
hundkex	219627	Anthriscus sylvestris				x			x
hundäxing	221193	Dactylis glomerata						x	
hagg	223083	Prunus padus							x
höstfibbla	220227	Scorzoneroides autumnalis					x		
klibbal	219758	Alnus glutinosa							x
knapptåg	222531	Juncus conglomeratus					x		
kruståtel	222416	Avenella flexuosa			(Ja)		x	x	
kvickrot	222449	Elytrigia repens				x		x	
kärleksört	223343	Hylotelephium telephium				x	x		
liljekonvalj	222812	Convallaria majalis			(Ja)			x	x
lingon	221160	Vaccinium vitis-idaea					x	x	
liten blåklocka	220023	Campanula rotundifolia			Ja			x	
ljung	221615	Calluna vulgaris			(Ja)	x	x		
lundgröe	222632	Poa nemoralis							x
lön	223315	Acer platanoides				x			
mjölke	222063	Chamaenerion angustifolium					x		
måbär	223362	Ribes alpinum						x	x
nyponros	223106	Rosa vosagiaca agg.							x
odon	221159	Vaccinium uliginosum					x		
ogråsmaskrosor	220375	Taraxacum sect. Taraxacum					x		
piprör	220450	Calamagrostis arundinacea						x	x
rödclint	220054	Centaurea jacea				x		x	
rödven	222188	Agrostis capillaris					x		
rölleka	219906	Achillea millefolium				x			
rönn	223209	Sorbus aucuparia						x	x
rörsvingel	222474	Schedonorus arundinaceus				x	x		
skogsknipprot	219798	Epipactis helleborine	Ja		Ja				x
skogssallat	220563	Lactuca muralis			(Ja)			x	
smalkaveldun	222714	Typha angustifolia					x		
spenört	219685	Laserpitium latifolium						x	
stenbär	223185	Rubus saxatilis			(Ja)			x	
strandlysing	221112	Lysimachia vulgaris						x	
strätta	219624	Angelica sylvestris							x
sumpstarr	222335	Carex magellanica			Ja		x		
tall	222163	Pinus sylvestris						x	
tibast	222412	Daphne mezereum			Ja			x	
tuvull	222470	Eriophorum vaginatum			Ja		x		
vitmåra	221418	Galium boreale						x	
vårfryle	222577	Luzula pilosa						x	
åkerfräken	219802	Equisetum arvense				x			
åkervädd	222025	Knautia arvensis							x
älggräs	223026	Filipendula ulmaria							x
ängsgröe	222634	Poa pratensis				x			
ängskovall	221705	Melampyrum pratense			(Ja)			x	x

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Blandsk.	Blandsk.+häll	Vägar	Vägbant
apel	223045	Malus domestica						10	
ask	220785	Fraxinus excelsior	EN			1	6	9, 10	x
asp	223265	Populus tremula				1, 2, 4	5, 6, 7, 8	9, 10	
backsmultron	223032	Fragaria viridis			Ja	2	5, 6		x
berberis	222795	Berberis vulgaris				1			
bergsslok	222584	Melica nutans			(Ja)	1, 2, 4	5, 6	9, 10	x
björkar	6011951	Betula pendula agg.				2		9	x
blodnäva	221487	Geranium sanguineum				1	5, 6	9	x
blåbär	221157	Vaccinium myrtillus			(Ja)	1, 2, 4	5, 6, 7, 8		
blåsippa	222498	Hepatica nobilis			Ja	1	5		
bockrot	219706	Pimpinella saxifraga			(Ja)			9, 10	x
brakved	223033	Frangula alnus				1			
brudborste	220083	Cirsium heterophyllum			Ja	1		10	
brudbröd	223027	Filipendula vulgaris			(Ja)	1	6		
ekortbär	222857	Maianthemum bifolium			(Ja)	1, 2			
en	222146	Juniperus communis				1, 2, 4	5, 6, 7, 8		
femfingerört	223053	Potentilla argentea				1			
flockfibbla	222024	Hieracium umbellatum			(Ja)		5		x
färsvingel	222479	Festuca ovina					5, 6	10	
getrams	219879	Polygonatum odoratum			(Ja)	1	5, 6	10	
getvåppling	219628	Anthyllis vulneraria						10	
gran	220850	Picea abies				1, 2, 4	5, 6, 7, 8	10	
groblad	221776	Plantago major						10	
gråal	221388	Alnus incana						9, 10	
gråvide	225111	Salix cinerea						10	x
gullris	220329	Solidago virgaurea				1, 4	5		x
gullviva	221141	Primula veris			(Ja)	1		9	
gulmåra	221439	Galium verum					6		
hagfibblor	220200	Hieracium sect. Vulgata				1, 2, 4			x
hallon	223156	Rubus idaeus				2		9	
harstarr	222346	Carex leporina							
hassel	222823	Corylus avellana				1, 2			
hundkex	219627	Anthriscus sylvestris				2	6	9, 10	
hundäxing	221193	Dactylis glomerata				2	6	9, 10	x
hagg	223083	Prunus padus				1, 2	8	9, 10	
hässlebrodd	219851	Milium effusum			(Ja)	2		10	
höstfibbla	220227	Scorzoneroides autumnalis						10	
klibbal	219758	Alnus glutinosa				2			x
knappståg	222531	Juncus conglomeratus							x
kruståtel	222416	Avenella flexuosa			(Ja)		5, 6, 7		
kärleksört	223343	Hylotelephium telephium					5, 6		
liljekonvalj	222812	Convallaria majalis			(Ja)		5, 6, 7, 8	9, 10	x
lingon	221160	Vaccinium vitis-idaea				1	5, 6, 7, 8		x
liten blålocka	220023	Campanula rotundifolia			Ja	1			x
ljung	221615	Calluna vulgaris			(Ja)				x
lönn	223315	Acer platanoides				2, 4	6, 7, 8		x
midssommarblomster	221489	Geranium sylvaticum				1, 2		9, 10	x
måbär	223362	Ribes alpinum				1, 2, 4	5, 6, 8		x
nyponros	223106	Rosa vosagiaca agg.				2	6	9, 10	x
nästrot	219862	Neottia nidus-avis		Ja		1			
ogräsmaskrosor	220375	Taraxacum sect. Taraxacum						9	x
olvon	221587	Viburnum opulus				1, 2			
oxel	223213	Sorbus intermedia				1, 2			x
piprör	220450	Calamagrostis arundinacea				2, 4	5, 6, 7, 8	9	x
renfana	220346	Tanacetum vulgare						10	x
rödklint	220054	Centaurea jacea				1	6	9, 10	x
rödblåra	220927	Silene dioica						9	
rödklöver	221338	Trifolium pratense						10	x
rödven	222188	Agrostis capillaris					6	9, 10	
rölleka	219906	Achillea millefolium						9, 10	x
rönn	223209	Sorbus aucuparia				1, 2, 4	5, 6, 8	9, 10	x
rörflen	222606	Phalaris arundinacea				2			
rörsvingel	222474	Schedonorus arundinaceus							x
skogsknipprot	219798	Epipactis helleborine		Ja	Ja	1, 2, 4	5, 6	9	x
skogsklöver	221331	Trifolium medium				1, 4		9, 10	x
skogsnarv	220823	Moehringia trinervia					7		
skogssallat	220563	Lactuca muralis			(Ja)	2	7	10	
skogstry	221041	Lonicera xylosteum				1			
skogsviol	222008	Viola riviniana				1			
spenört	219685	Laserpitium latifolium				4	6	9, 10	x
spåröxbär	222991	Cotoneaster divaricatus				1, 2	5, 6, 8	9, 10	
stenbär	223185	Rubus saxatilis			(Ja)	1, 4	5		x
stensöta	220863	Polypodium vulgare					5, 6, 7		

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Blandsk.	Blandsk.+häll	Vägar	Vägbant
stormåra	221421	Galium mollugo						10	x
strandkvanne	223543	Angelica archangelica ssp littoralis			Ja	2			
strandlysing	221112	Lysimachia vulgaris				2		9, 10	
styvfibblor	220198	Hieracium sect. Tridentata				1	5, 6	9	
svartkämpar	221774	Plantago lanceolata			(Ja)			9, 10	
sälg	223284	Salix caprea			(Ja)	2		9, 10	x
tall	222163	Pinus sylvestris				2, 4	5, 7, 8	10	
teveronika	221887	Veronica chamaedrys					5		
tibast	222412	Daphne mezereum			Ja	1, 2		10	
tjärblomster	220975	Viscaria vulgaris			(Ja)		6	9	
träjon	222749	Dryopteris filix-mas					7		
vispstarr	222300	Carex digitata					5, 6		
vitklöver	221339	Trifolium repens						9	
vitmåra	221418	Galium boreale				1	5, 6, 7		x
vårfryle	222577	Luzula pilosa					5, 6		
åkerfräken	219802	Equisetum arvense							x
åkervädd	222025	Knautia arvensis						9, 10	x
äkta johannesört	221980	Hypericum perforatum					6	10	x
älgräs	223026	Filipendula ulmaria				1, 2			
ängsgröe	222634	Poa pratensis						9, 10	
ängskovall	221705	Melampyrum pratense			(Ja)	1	5		x
ängsskära	220320	Serratula tinctoria	NT		(Ja)	1	5		x
berggrör	222270	Calamagrostis epigejos			Ja				x
klasefibbla	220103	Crepis praemorsa	NT		Ja				x
kärrgröe	222637	Poa trivialis							x
backklöver	221333	Trifolium montanum	NT		Ja				x
slankstarr	222311	Carex flacca			Ja				x
smörblomma	222887	Ranunculus acris							x
slätterfibbla	220204	Hypochaeris maculata	NT		Ja				x
svartvide	223296	Salix myrsinifolia							x
timotej	222618	Phleum pratense							x
toppklocka	220013	Campanula glomerata							x
örnbräken	220865	Pteridium aquilinum							x

Bilaga 2

Länsstyrelsen (2020), *Samråd om undersökning gällande detaljplan för Mårtensboda 1:1, Östhammars kommun, Uppsala län*

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Agnete Bretan
Planhandläggare
010-2233426
agnete.c.bretan@lansstyrelsen.se

2020-05-05

402-2672-2019

Östhammars kommun
Bygg- och miljönämnden
byggochmiljo@osthammar.se

Samråd om undersökning gällande detaljplan för Mårtensboda 1:1, Östhammars kommun, Uppsala län

Kommunen har för rubricerad detaljplan begärt samråd med Länsstyrelsen om undersökning enligt 6 kap 6 § miljöbalken (MB) samt 5 § miljöbedömningsförordning (2017:966).

Syftet med planförslaget

Syftet med planen är att möjliggöra för en småbåtshamn på del av fastigheten Mårtensboda 1:1. Småbåtshamnens syfte är att skapa ett samlat område av bryggor och båtplatser för boende i de 20-tal planerade enbostadshusen som detaljplanen i den sydöstra delen av fastigheten medger men även till övriga boende på Gräsö som är i behov av båtplats. Till småbåtshamnen kommer även infartsväg och några parkeringsplatser att behövas.

Samråd om undersökning

Kommunen har gjort en undersökning om betydande miljöpåverkan i form av en checklista med dnr. 2996, upprättad den 3 april 2019. I denna uppger kommunen att rubricerad detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § MB samt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL. I undersökningen uppger kommunen att det ska upprättas en miljökonsekvensbeskrivning vilket Länsstyrelsen ser som positivt. I den sammanvägda bedömningen i undersökningen (sid. 10) skriver kommunen *"En småbåtshamn innebär i sig en risk för betydande miljöpåverkan därmed bedöms det att strategisk miljöbedömning behöver göras"*. Länsstyrelsen bedömer, liksom kommunen, att rubricerad detaljplan kan antas medföra en betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 3 § MB samt 4 kap. 34 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL.

Ytterligare handling, utan diarienummer eller datum, är dock inskickat till Länsstyrelsen tillsammans med checklistan där kommunen uppger att det berörda planområdet inte bedöms medföra en betydande miljöpåverkan och därmed bedöms det att strategisk miljöbedömning inte behöver göras enligt 6 kap. 3 § MB.

Kommunen har således inkommit med två handlingar som kommer med olikartade uppgifter vilket gör det svårt att veta vad kommunen avser. Ett klagörande angående detta måste göras.

Övriga synpunkter

Miljö kvalitetsnormer

2020-05-05

402-2672-2019

I kommunens checklista uppges att ” Recipient för området är Öregrundsgrepen. Området har kvalitetskrav God ekologisk status till 2027. Idag är den klassade kvaliteten för ekologisk status måttlig. Planförslaget bedöms dock inte påverka de parametrar som ligger till grund för den måttliga ekologiska statusen. ”

Länsstyrelsen vill även belysa att det för MKN- vatten inte bara finns ett icke-försämringskrav. För vattenförekomster där statusen inte är god räcker det inte med att en plan inte försämrar, utan det måste också finnas förslag till förbättringar. Allmänt kan sägas att det föreligger ett kraftigt underskott av åtgärder, varvid åtgärdstakten generellt sett behöver öka för att det ska vara möjligt att uppnå god ekologisk status till de ovan angivna tiderna. I Åtgärdsprogrammet för Norra Östersjöns vattendistrikt 2016-2021 kan kommunen finna stöd i det fortsatta planarbetet. Det innebär att det för varje ingrepp också är en möjlighet att göra åtgärder som förbättras statusen för miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Strandskydd

Planområdet ligger inom strandskyddat område på 100 meter och därmed är det förbjudet att

- uppföra nya byggnader
- ändra byggnader eller byggnaders användning eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
- utföra grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2
- vidta åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter. 7 kap. 15§ MB (2009:532).

I kommunens checklista finns det inte uppgivet något särskilt skäl för att upphäva strandskyddet eller ge strandskyddsdispens för småbåtshamn.

Av 7 kap. 18 b § MB följer att dispens från strandskyddet kan medges om det finns särskilda skäl. Som särskilda skäl får endast de i 7 kap. 18 c § MB uppräknade skälen beaktas. Särskilda skäl kan föreligga bl.a. när området behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området, området behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan tillgodoses utanför området, eller området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat angeläget intresse som inte kan tillgodoses utanför området. Utgångspunkten är att uppräknningen i 7 kap. 18 c § är uttömmande och dispensreglerna ska tillämpas restriktivt.

Som nämnts ovan gäller stor restriktivitet vid prövningen, framförallt i områden som är allemansrättsligt tillgängliga eller i områden som är särskilt värdefulla för djur- och växtlivet (prop. 2008/09:119 s. 105). Skälen för att anlägga småbåtshamnen måste bedömas mot strandskyddets syften och för att tillstånd ska kunna lämnas måste det finnas så starka skäl för anläggningen att de allmänna intressen som strandskyddet syftar

2020-05-05

402-2672-2019

till att tillgodose får stå tillbaka. Det kan alltså vara av relevans om det finns alternativa lokaliseringar speciellt om det är en åtgärd som inte behöver utföras inom strandskyddat område. En brygga/småbåtshamn måste av naturliga skäl vara placerad vid vattenområdet. För att motivera detta behövs det kunna påvisas dels att den inte kan lokaliseras på någon mer lämplig plats samt att åtgärden inte kommer att väsentligt förändra livsvillkoren för växt- och djurlivet. En inventering är gjord av viken avseende fiskreproduktion, undervattensvegetation och naturvärden med en bedömning att bottenvegetationens diversitet är tämligen hög men normal, ett försumbart värde för fisk och naturvärdena som förväntade i en tämligen exponerad vik längs Gräsös kust. Länsstyrelsens kartlager webb-GIS visar att det är potentiellt uppväxtområde för gädda och mört. I viken finns idag ett fåtal äldre bryggor. Dessa bryggors påverkan kan dock inte jämföras med den påverkan som en småbåtshamn har i ett kort eller längre perspektiv och vid åtgärder som exempelvis muddring. För att anlägga en småbåtshamn på Gräsö behövs som tidigare sagts särskilda skäl. Det krävs också ett resonemang om alternativa lokaliseringar och hur/om åtgärden förhåller sig till strandskyddets båda syften, huruvida intresset att ta området väger tyngre än strandskyddsintresset (se 4 kap. 17§ PBL och 7 kap. 18§ andra stycket).

Bryggors miljöpåverkan

Bryggors påverkan på vattenmiljön längs kuster, sjöar och vattendrag uppmärksammas allt mer. Länsstyrelsen i Stockholm har i en rapport (Fakta 2018:4, från den 26 mars 2018) sammanställt kunskapsläget vad gäller bryggors påverkan på naturmiljön. Underlaget är hämtat från en rad vetenskapliga studier och rapporter. För att minimera bryggors miljöpåverkan finns det ett antal åtgärder att vidta som placering, utformning och åtgärder i anläggningsfasen. För mer ingående exempel se vidare i ovan nämnd rapport. Några exempel på viktiga beaktande är:

- **Placeringsval av bryggan för att minska miljöpåverkan.** Till exempel har en brygga mindre påverkan på omgivande botten där det är djupt jämfört med grundare områden. Därför är det lämpligt att bryggan är på en plats som redan från början har ett tillräckligt stort vattendjup och där ingen muddring behövs.
- **Hur bryggan är utformad** och vilken typ av brygga har också stor betydelse för vilken påverkan den får på den omgivande miljön. Pålad brygga med bryggdäck upphöjda ovan vattnet på vattendjup ned till ungefär 4 meter är att föredra, då pålad brygga är bättre än en brygga som flyter vid vattenytan. Orientera bryggan i nordlig-sydlig riktning framför västlig-östlig riktning på grund av solljusets riktning. Alternativt orientera bryggan där den påverkar vegetation minst, det gäller i synnerhet känslig mjukbotten. Utforma bryggan så att så mycket ljus som möjligt kan tränga igenom, exempelvis med galler som däck och utan sidopanel.
- **Anläggning och muddring** måste ske varsamt och då den biologiska aktiviteten är som lägst, vanligtvis under senhösten.
- **Samlokalisering** av bryggor är att föredra framför flera små bryggor.
- **Den påverkan som förknippas med bryggor kan delas upp i kortsiktiga och långsiktiga effekter.** Kortsiktiga effekter är de som uppnås under anläggningsfasen. De långsiktiga effekterna är förändrade ljus- och strömningsförhållanden, spridning av impregneringskemikalier, tillförande

2020-05-05

402-2672-2019

av nya hårdgjorda livsmiljöer och effekter orsakade av fartyg vid bryggan. Dessa förändringar kan påverka växt- och djurliv i bryggornas närhet. Bryggornas konstruktion (till exempel fast eller flytande), var och när de uppförs kan ha en inverkan på hur stor påverkan de har på den omgivande miljön.

För att minimera miljöpåverkan kan anläggandet av bryggor därför förenas med villkor avseende utformning, material, placering samt tidsvillkor. Det är något som kommunen bör överväga i fortsatt planläggning.

Riksintressen

Planområdet omfattar ett flertal riksintressen enligt miljöbalken (MB).

3 kap. 6 § MB för naturvård Gräsö-Singöområdet, riksintresse högexploaterad kust enligt 4 kap. 4§ MB: Kustområdet från Arkösund till Forsmark samt område av riksintresse yrkesfiske enligt 3 kap. 5§ MB som specifikt uppger fångstområden för lax, sik, strömming m.fl. sötvattensarter. Länsstyrelsen vill upplysa om att endast ett av dessa riksintresseområden finns uppräknat i kommunens checklista. I riksintressebeskrivningen för 3 kap 6§ MB står det bl.a. ” Området ligger i norra delen av övergångszonen (Södra Kvarken - Ålands hav) till egentliga Östersjön, vilket innebär betydande ekologiska intressen med övergångsformer mellan brackvattenarter och helt marina arter. Förekommande salthaltsgradient återspeglas även i algzonering. Ett flertal marina växt- och djurarter har sin inre nordliga utbredningsgräns i området. Områdets relativa orördhet ger det betydelse som referensområde. Områdets karaktär av relativt oexploaterat sammanhängande, grunt skärgårdsområde gör det till ett värdefullt referens- och typområde. Marinbiologiska undersökningar och hydrografiska mätningar bl.a. utgör värdefullt referensmaterial, inte minst för studier av storskaliga miljöförändringar i Bottenhavet och Ålandshav. Som marint värde räknas även förekomsten av habitat (biotoper) för bl.a. sillgrissla, tordmule, fiskgjuse, havsörn, säl och utter. De fiskeribiologiska värdena i området utgörs av lek- och reproduktionsområden för många fiskarter, bl.a. flera av ekonomisk betydelse. Området utgör en mycket variationsrik miljö delvis p. g. a. dess karaktär som övergångszon mellan två havsområden. Därtill omfattar området Gräsökusten med dess vikar och flador, den skyddade innerskärgården med dess fjordar och den exponerade ytterskärgården. Den stora diversiteten i miljöförhållandena ger stora möjligheter till mångsidiga ekologiska studier.”

Eftersom planområdet ingår i detta området av riksintresse är det relevant att visa på varför den här åtgärden placeras på nämnda plats. Se också under rubriken *Strandskydd*.

Naturvärden

Angående påverkan på land så behöver kommunen komplettera planunderlaget med:

- en beskrivning av naturmiljö,
- en beskrivning av placeringen och storleken av infartsvägen och parkeringen
- möjliga konsekvenser och hänsyn till strandskyddet och värdefull natur i området

Miljömål

I checklistan nämns att miljömålen som främst har vägts in är Hav i balans och levande kust och skärgård, ett rikt växt- och djurliv samt god bebyggd miljö och ett rikt

2020-05-05

402-2672-2019

odlingslandskap. Miljömålet ”Hav i balans...” innebär till exempel att ”grunda kustnära miljöer präglas av en rik biologisk mångfald och av en naturlig rekrytering av fisk samt erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för växt- och djurarter som en del i en grön infrastruktur.” I dessa frågor krävs ett resonemang hur åtgärden förhåller sig till nämnda mål.

Farled

Befintlig farled Vässarögrund - Örskär (Öregrundsgrepen) går ca 1 km från planområdet (en grov uppskattning genom Länsstyrelsen kartverktyg webb-GIS). Kommunen bör överväga om det kan ha någon betydelse eller inverkan på nämnda plan eller om planen har inverkan på farleden och i så fall ta med en bedömning avseende frågan i det fortsatta planarbetet.

Vattenverksamhet

Aktuell verksamhet innebär vattenverksamhet. För vattenverksamhet gäller att om ytan som berörs i vattenområdet är mindre än 3000 kvadratmeter går arbetet att anmäla till Länsstyrelsen. Är ytan större eller om åtgärderna kan påverka värdefull natur eller någon enskild som påverkas inte samtycker kan det krävas att man söker tillstånd i mark- och miljödomstolen. Man får också ansöka om tillstånd även om det bara krävs en anmälan. Det är skillnad i rättskraft mellan ett beslut efter en anmälan till Länsstyrelsen och ett tillstånd som fattas i domstol. För denna verksamhet rekommenderar Länsstyrelsen att ett tillstånd söks eftersom ett tillstånd som prövats i domstol gäller även i framtiden medan ett beslut efter anmälan är öppet för tillsyn.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats digitalt av chef för plan- och bostadsenheten Annika Israelsson med planhandläggare Agnete Bretan som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggare Sonja Preuss, vattenhandläggare Malin Hjelm samt Ingrid Wänstrand från naturvårdsenheten medverkat.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 3

Östhammars kommun (2019), *Checklista –
Undersökning av betydande miljöpåverkan*
Detaljplan för del av fastigheten Mårtensboda 1:1
Östhammars kommun, Uppsala län

Samhällsbyggnadsförvaltningen
«Äre_HH_Namn»

Checklista – Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för del av fastigheten Mårtensboda 1:1

Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad 2019-04-03

Röd markering visar ungefärlig plats för planområdet.

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg.office
Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
E-post
byggochmiljo@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-175 37
Int +46 173 175 37

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

Inledning

Vid upprättande av plan eller program ska kommunen undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

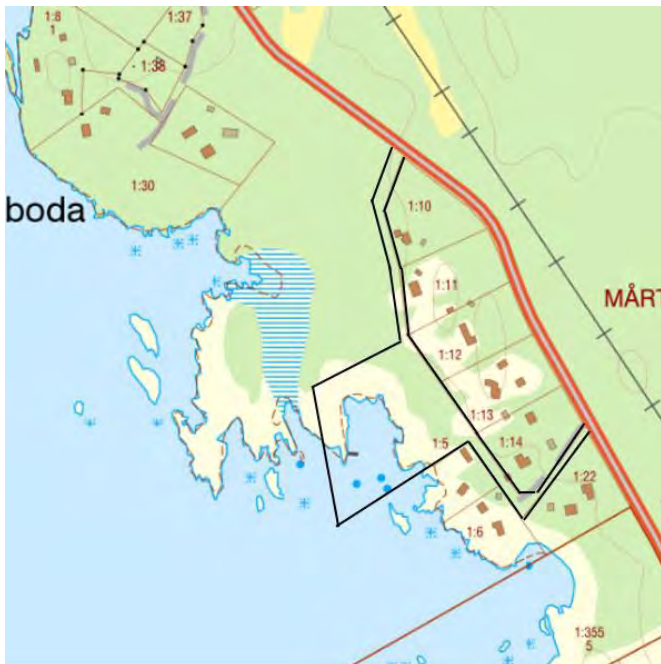
Undersökningen är den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en strategisk miljöbedömning (miljökonsekvensbeskrivning) ska göras eller inte. Undersökningen innebär att kommunen identifierar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och samråder frågan med Länsstyrelsen.

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Reglerna om miljöbedömning finns i 6 kap. Miljöbalken. Sedan 1 januari 2018 är ett nytt sjätte kapitel gällande. Det nya kapitlet ska tillämpas för planärenden som påbörjats efter 1 januari 2018.

Planområdet

Planområdet är beläget på Gräsö, utanför Öregrund i Östhammars kommun. Området är ca. 1 ha stort och i dagsläget finns bryggor på en mindre del av vattenområdet. Det finns ingen nu gällande detaljplan över området som planeras för småbåtshamn. Den sydöstra delen av fastigheten omfattas av detaljplan som medger bostäder och handel. Gällande översiktsplan, antagen 2016, anger landsbygd i skärgård med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och turism. Idag är det brist på båtplatser på Gräsö och en ny småbåtshamn skulle möjliggöra för fler båtplatser. En ny småbåtshamn skulle även innebära bra förutsättningar för turism. Planen bedöms därmed vara förenlig med översiktsplanen.

Svart markering visar ungefärligt planområde, det är fortfarande oklart var infartsvägen till området ska vara.

Detaljplanens syfte

Syftet med planen är att möjliggöra för en småbåtshamn på del av fastigheten Mårtensboda 1:1. Småbåtshammens syfte är att skapa ett samlat område av bryggor och båtplatser för boende i de 20-tal planerade enbostadshusen som detaljplanen i den sydöstra delen av fastigheten medger men även till övriga boende på Gräsö som är i behov av båtplats. Till småbåtshamnen kommer även infartsväg och några parkeringsplatser att behövas, lämplig placering kommer att utredas under detaljplanarbetet.

Bedömningsunderlag

Undersökningen genomförs genom en checklista. Checklistan ska ge en helhetsbild av effekterna av en detaljplan. Checklistan ger kunskap om vilka frågor som berörs, samt vilka frågor som innebär risk för betydande miljöpåverkan för aktuell detaljplan. Avslutningsvis sker en sammanvägd bedömning av de frågeställningar som bedömts medföra risk för betydande miljöpåverkan. Checklistan inkluderar skyddsvärden, effekter på miljön, samt effekter på hälsa och säkerhet.

		Berörs?	
		Ja	Nej
Alltid betydande miljöpåverkan			
Det ska alltid antas vara betydande miljöpåverkan om genomförandet kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Dessa är de verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken (7 kap. 28 a § MB).			
1. Särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (Fågeldirektivet, Natura 2000)			X
2. Särskilda bevarandeområden enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet, Natura 2000)			X
Kommentar	Planförslaget bedöms inte påverka fågeldirektivet inom Natura 2000 eller Art- och habitatdirektivet inom Natura 2000.		
Om planen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § miljöbedömningsförordningen (eller bilagan till förordningen) kan betydande miljöpåverkan antas. Trots 2 § ska en undersökning alltid genomföras för detaljplaner enligt PBL.			
Anger planen förutsättningar för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § eller bilagan till förordning om miljökonsekvensbeskrivning?		X	
Kommentar	Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en småbåtshamn. Småbåtshamnar kan i sig medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram för att undersöka vilken påverkan åtgärden har.		

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP (betydande miljöpåverkan)?	Nej
1. Förordnanden och skyddsvärden				
1.1	Berörs riksintressen?	X		
1.2	Berörs naturreservat?			X
1.3	Berörs biotopskydd?			X
1.4	Berörs djur- och växtskyddsområden?			X
1.5	Berörs strandskyddsområden?	X		
1.6	Berörs miljöskyddsområden?			X
1.7	Berörs vattenskyddsområden?			X
Kommentar	Planområdet ligger inom riksintresse högexploaterad kust som reglerar fritidsbebyggelse. Planområdet ligger även inom strandskyddat område och är viktigt i rekreationssynpunkt. Området ska utformas så att tillgängligheten till området för allmänheten kvarstår.			

Effekter på miljön		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
2.	Högt naturvärde, nyckelbiotoper, ekologiskt känsliga områden, naturresurser			
2.1	Berörs område som utpekats i Länsstyrelsens eller kommunens naturvårdsplan som högt naturvärde?			X
2.2	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering?			X
2.3	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			
3.	Kulturmiljö			
3.1	Berörs fornlämning?			X
3.2	Berörs kulturhistoriskt värdefull miljö?			X
Kommentar	Området bedöms inte ha några särskilda kulturvärden.			
4.	Landskaps- och stadsbild & sociala värden			
4.1	Finns risk att planen medför påverkan på landskapsbilden?	X		
4.2	Finns risk att planen medför påverkan på stadsbilden?			X
4.3	Finns risk att planen medför påverkan på sociala värden?	X		
Kommentar	Eftersom det uppförs en småbåtshamn så kommer landskapsbilden och sociala värden att påverkas. Det kommer att bli en mindre verksamhet som kommer innebära att området visuellt och funktionellt förändras. Det kommer att bli ökad rörelse i området av båtar, bilar och människor. Förändringen bedöms dock inte bli betydande då det i dagsläget redan finns en mindre brygga för båtar i området.			
5.	Transport och kommunikation			
5.1	Berörs viktiga transport- eller kommunikationsleder?	X		
Kommentar	En ny infartsväg kommer uppföras och det blir mer trafik i området längst med en större väg på Gräsö. Dock bedöms påverkan bli marginell och inte så pass stor förändring att det blir en betydande miljöpåverkan.			
6.	Rekreation och rörligt friluftsliv			
6.1	Finns risk att planen påverkar kvaliteten eller kvantiteten på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning etc.)?			X
Kommentar	Strandskyddszonen är viktig ut rekreationssynpunkt, men planen ska utformas så att tillgängligheten till området kvarstår för allmänheten.			

7.	Mark			
7.1	Finns risk att genomförandet av planen medför instabilitet i mark eller geologiska grundförhållanden - risk för skred, ras etc.?			X
7.2	Finns risk för skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation?			X
7.3	Finns risk att planen medför förändrade sedimentationsförhållanden i vattendrag eller sjö?	X		
Kommentar	Eftersom muddring kan behöva göras så skulle det kunna påverka sedimentationsförhållandena. Om det behöver muddras kommer det att undersökas närmare hur det ska göras för att medföra så liten påverkan som möjligt.			

8.	Luft och klimat			
8.1	Finns risk för väsentliga luftutsläpp?			X
8.2	Finns risk för obehaglig lukt?			X
8.3	Finns risk för förändringar i luftrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)?			X
8.4	Finns risk för skador på byggnader?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			

9.	Vatten			
9.1	Finns risk för förändringar av grundvatten- eller ytvattenkvaliteten?			X
9.2	Finns risk för förändringar av flödesriktningen för grundvattnet?			X
9.3	Finns risk för minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt?			X
9.4	Finns risk för förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning?			X
9.5	Finns risk för förändrat flöde, riktning eller strömförhållande i något vattendrag eller någon sjö?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			

10.	Växter och svampar			
10.1	Finns risk för förändringar i antal eller sammansättning av växtarter eller växtsamhällen?			X
10.2	Finns risk för påverkan av någon hotad växtart eller växtsamhälle (enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv, fridlysta)?			X

10.3	Finns risk för införande av någon ny växtart?			X
Kommentar	En inventering av arter har begärts in för både undervattenmiljön och för landmiljön. För undervattenmiljön har inventeringsrapport levererats. Området bedöms inte ha höga naturvärden. En inventering ska göras för strandområdet och längst med tänkt vägdragning för in- och utfart.			
11.	Areella näringar			
11.1	Påverkas jordbruk, skogsbruk, djurhållning eller fiske?	X		
Kommentar	Den planerade småbåtshannen kommer troligtvis påverka fiskbeståndet då det kommer att finnas fler båtar i området och det kommer att behöva muddras. Inventeringen av vattenmiljön visar att området inte är av stor betydelse för fiskereproduktion och att området inte hyser hotade djurarter. Det ska utföras på ett sätt som inte ger betydande förändring.			
12.	Djurliv			
12.1	Finns risk för förändringar av antalet eller sammansättningen av djurarter?	X		
12.2	Finns risk för påverkan på någon hotad djurart enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv?			X
12.3	Finns risk för försämring av fiskevatten eller jaktmarker?			X
Kommentar	Inventeringen av vattenmiljön visar att området inte är av stor betydelse för fiskreproduktion och att området inte hyser hotade djurarter. Skuggning av bryggor och båtmotorer ger alltid en viss påverkan på vattenmiljön och dess växter och djur, men bedömningen är att placeringen inte kommer påverka djurlivet i någon större omfattning som skadar hotade arter. Påverkan bedöms med andra ord inte vara betydande.			

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
Effekter på hälsa och säkerhet				
13.	Störningar, buller, utsläpp, vibrationer, radon, ljus och skarpt sken, lukt			
13.1	Finns risk för ökad ljudnivå som kan medföra att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden?			X
13.2	Finns risk för nya ljussken som kan vara bländande?			X
13.3	Finns risk för vibrationer?			X
13.4	Finns risk för explosion?			X
13.5	Finns risk för utsläpp?			X
13.6	Finns risk för lukt?			X
13.7	Finns risk att människor utsätts för joniserande strålning (radon)?			X
13.8	Finns risk för påverkan från magnetfält från kraftledningar?			X
13.9	Finns risk för översvämningsproblematik?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående. De störningar som kan tänkas uppstå är främst under utbyggnadsfasen, som är under en begränsad period.			

14.	Miljöpåverkan från omgivningen			
14.1	Har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken?			X
14.2	Finns målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter?			X
Kommentar	Området har inte används på ett sådant sätt att det finns en miljöpåverkan från omgivningen.			
15.	Trafiksäkerhet			
15.1	Finns risk att trafikproblem skapas eller att trafiksäkerheten äventyras?			X
15.2	Finns risk för ökning av fordonstrafik?	X		
Kommentar	En viss ökning av trafiken kommer att ske. Dock kommer trafiken vara begränsad vilket innebär att förändringen blir i stort sett marginell.			
16.	Omkringliggande projekt			
16.1	Finns andra projekt som innebär miljöpåverkan inom planområdet?			X
16.2	Har denna plan betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan?			X
Kommentar	Inga andra projekt inom planområdet bedöms påverka miljön och denna plan bedöms inte heller ha betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan.			

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
Miljö kvalitetsnormer & miljömål				
Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. miljöbalken. Normer kan meddelas av regeringen i förebyggande syfte eller för att åtgärda befintliga miljöproblem, för att de svenska miljömålen ska uppnås eller för att kunna genomföra EG-direktiv. I fråga om detaljplaner gäller att detaljplan inte får antas om dess genomförande skulle medverka till att MKN överträds, enligt 5 kap. 3 § MB.				
Luft				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för föroreningar i utomhusluft? Se SFS 2010:477				X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			
Fisk- och musselvatten				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för fisk- och musselvatten? Se SFS 2001:554				X
Kommentar	Planförslaget påverkar inte områden som omfattas av miljö kvalitetsnormer.			
Vatten				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för vattenförekomster? Se SFS 2004:660				X
Kommentar	Recipient för området är Öregrundsgrepen. Området har kvalitetskrav God ekologisk status till 2027. Idag är den klassade kvaliteten för ekologisk status måttlig. Planförslaget bedöms dock inte påverka de parametrar som ligger till grund för den måttliga ekologiska statusen.			
Miljömål				
Har relevanta miljömål beaktats vid framtagandet av planförslaget?		X		
Kommentar	De miljömål som främst har vägts in är Hav i balans samt levande kust och skärgård samt Ett rikt växt- och djurliv men också God bebyggd miljö och Ett rikt odlingslandskap.			

Sammanvägd bedömning

Med utgångspunkt i ovanstående frågeställningar görs en sammanvägd bedömning och ett motiverat ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Nedan sammanfattas bedömningsgrunder, miljö- och kvalitetsmål samt miljökvalitetsnormer som berörs för aktuellt planområde.

En småbåtshamn innebär i sig en risk för betydande miljöpåverkan därmed bedöms det att strategisk miljöbedömning behöver göras. I övrigt kommer en viss påverkan att ske då det blir fler människor som kommer att röra sig i området.

Förslag till motiverat ställningstagande

I och med att detaljplanen syftar till att möjliggöra för en småbåtshamn kommer en miljökonsekvensbeskrivning att tas fram för att undersöka åtgärdens påverkan. Syftet är dock att detaljplanen i möjligaste mån ska ta hänsyn till områdets naturvärden, sociala och rekreativa värden för att få till en lämplig markanvändning.

Medverkande

Undersökningen om betydande miljöpåverkan har handlagts av följande tjänstemän på Samhällsbyggnadsförvaltningen:

- Andree Dage, planarkitekt
- Josefine Andersson, planarkitekt

Under arbetet med att ta fram planförslaget har dessutom kommunekolog Camilla Andersson deltagit.

Andree Dage
Planarkitekt

Cecilia Willén Johansson
Planchef

Naturvärdesinventering vid Storsand, Gräsö (Gräsö 1:1), juli 2021

Med anledning av en planerad mindre båthamn vid Storsand på Gräsös västra kust (södra delen av Gräsö 1:1, Figur 1) har Hydrophyta Ekologikonsult genomfört en naturvärdesinventering i området. Inventeringen har omfattat både land- och vattenmiljöer och utfördes 29 juli 2021 av Gustav Johansson på uppdrag av Solgläntan Fastigheter.

Figur 1. Inventeringsområdet Storsand i södra delen av Gräsö 1:1.

Metoder

Inför inventeringen utfördes en mindre förstudie av redan befintliga data som förelåg från området. Endast fynddata från Artportalen fanns tillgängliga och dessa laddades ner för en yta något större än det aktuella inventeringsområdet.

Eftersom landområdet endast omfattade ca 1 ha utfördes en fullständig artinventering av kärlväxter. Området delades under inventeringen in i områden med likartad naturtyp enligt Figur 3. Gränsdragningarna var olika svåra att göra och är mer diffusa i t.ex. skogsmiljöerna än vid

stranden. Detta är av mindre betydelse då alla arter identifierats. Tidpunkten för inventeringen spelar naturligtvis roll och exempelvis har sannolikt en del vårarter inte kunnat påträffas. Alla artfynd kommer att läggas in i Artportalen med lämplig positionering, vanligen på nivån av avgränsade objekt i Figur 2. Vetenskapliga namn och TaxonID för påträffade arter återfinns i Bilaga 1, Artlistor.

Figur 3. Indelning av landområdet vid Storsand i naturtypsobjekt enligt förklaring. Områden med samma naturtyp har numrerats för att kunna skilja objekten.

Naturvärden för avgränsade områden bedömdes som en kombination av Biotopvärde och Artvärde. Biotopvärdena är bedömda utifrån ett Gräsöperspektiv vad gäller vanlighet och hot. Artvärdet väger in dels artantal, dels förekomst av Naturvårdsintressanta arter. De senare utgörs av rödlistade arter, fridlysta arter, typiska arter för relevanta Natura 2000-naturtyper och signalarter från Skogsstyrelsen och Jordbruksverket. Klasser för naturvärden är:

- högsta naturvärde naturvärdesklass 1 – störst positiv betydelse för biologisk mångfald
- högt naturvärde naturvärdesklass 2 – stor positiv betydelse för biologisk mångfald
- påtagligt naturvärde naturvärdesklass 3 – påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
- visst naturvärde naturvärdesklass 4 – viss positiv betydelse för biologisk mångfald

Vattendelen inventerades genom mer eller mindre heltäckande snorkling av hela det aktuella vattenområdet. Samtidigt mättes vattendjupet på 32 koordinatsatta punkter (Figur 2). På grund av stark vind blev punkter djupare än 1,5 m något osäkert positionerade. Avvikelsen uppgår dock till högst tre meter. Vattenståndet var mindre än 1 decimeter över medelvattenstånd under mätningarna. Samtidigt vågade det ganska rejält vilket gör djupmätning svårare men värdena kan anses vara i förhållande till medelvattenståndet. Området kan delas in i de två naturtyperna sandbotten (närmast Natura 2000-naturtyp Sandbankar 1110) och hårbotten (Natura 2000-naturtyp Rev 1170 eller möjligen Skär i Östersjön 1620).

Figur 2. Det inventerade vattenområdet inramat med rött. De blå punkterna anger djupmätningar med djupet i meter. De grönskuggade ytorna visar läget för de stenkistor som anlades för kol- och vedutsklepning från Gräsö till Forsmarks bruk. Vattendjupet här är endast runt halvmeter.

Resultat

Förstudie

Förstudien gav få ytterligare fynd av arter som inte påträffades under inventeringen. Krissla (*Pentanema salicinum*) och sumpförgättnigej (*Myosotis laxa*) kan möjligen ha förbisetts. De har med säkerhet påträffats inom området den senaste tioårsperioden. Ingen av dessa räknas som Naturvårdsintressanta. Den mest intressanta arten som påträffats i närområdet var vit skogslilja (*Cephalanthera longifolia*), vilken noterades 2009 endast några hundra meter norr om inventeringsområdet. Denna art eftersöktes särskilt men påträffades ej.

Vattenområdet

Närmast land var botten i stort sett fri från högre vegetation. Här var bottenmaterialet också blandat med både sten, grus och sand. Utåt vidtog huvudsakligen sandbottnar. Först från några decimeters djup uppträdde större växter. Mattor av kransalgen borstnate var vanligast ut

till den större vinklade stenkistan men här förekom även rikligt med borstnate och sparsamt med övriga vattenväxter. Stenkistorna och grynnorna längst ut täcktes huvudsakligen av smaltång och eventuellt blåstång. Dessa två arter låter sig inte skiljas säkert i fält men flertalet plantor visade karaktärer som tydde på smaltång. Smalskägg var också mycket vanligt förekommande liksom molnslick och ullsläke. Mer sparsamt påträffades krulltrassel, grönslick, trådslick, fjäderslick och violettslick. Sudare växte både på hård och mjukbotten. I det senare fallet alltid fäst vid små stenar. De djupare sandbottnarna, utanför stenkistan dominerades av borstnate men i hela området förekom även rikligt med borststräsemattor. Nästan överallt var också småvuxen skruvnating vanlig. Fläckvis dominerade skruvnatingen och den var då vanligen mer högvuxen med ett fåtal exemplar nästan i blom. Större bestånd av högvuxen vitstjälksmöja förekom också här och var.

I Östersjönaturtyperna klassas i stort sett alla arter som typiska arter och därmed som Naturvårdsarter. I det aktuella fallet är det i stort sett bara storsärv som inte räknas som typisk. Detta beror på att arten först på senare år skiljts från hårsärv som är typisk art. Det här ställer till en del problem vid bedömning av naturvärden enligt den standard som används då förekomst av Naturvårdsarter automatiskt höjer naturvärdet. Enligt min bedömning, som baseras på närmare 25 års erfarenhet av inventering av marina miljöer vid Uppsala läns kust, är vattenområdet utanför Storsand inget exceptionellt. I jämförelse med det område längre norrut på fastigheten, som inventerades 2018, är t.ex. artdiversiteten på mjukbotten lägre vilket beror på mindre variation i exponering och därmed bottenstrukturer. Med detta inte sagt att området saknar värde men miljöerna som skulle påverkas av en eventuell båthamn är ingen bristvara på den här delen av kusten och det är bättre att koncentrera båtar till ett fåtal större hamnar än att varje båt har sin egen förtöjningsplats. Sammantaget kan vattenområdet bedömas ha Naturvärdesklass 3.

Strandmiljöerna

Strandmiljöerna från söder där den bara stranden, driftvegetationen och den konserverade stranden tydligt kan urskiljas.

Bar strand

Inga arter kärlväxter noterades och området bedömdes ha Naturvärdesklass 4.

Strand med driftvegetation

Driftvegetationen dominerades av spjutmålla, smal trampört och kvickrot. I den övre delen i norr växte rikligt med saltarv. Relevanta Naturvårdsarter var spjutmålla, smal trampört, brådmålla och saltarv. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Driftvegetationen dominerades av spjutmålla och smal trampört. Här påträffades även t.ex. höstmålla, saltarv, kustgroblad och en synnerligen mäktig tomatplanta.

Konserverad strand med aspsly, havtorn och höga gräs

Större delen av området domineras av aspsly, rörsvingel, kvickrot och såpnejlika. I norr finns rikligt med havtornsbuskar. Endast havtornet kan betraktas som relevant Naturvårdsart i området som bedömdes ha Naturvärdesklass 4.

Den konserverade stranden med havtorn, såpnejlika, aspsly och höga gräs.

Vassområdet

Mellan sand och grusstranden och klippområdet norr om båtrampen finns ett låglänt parti som domineras av bladvass i den norra delen. Mot söder övergick vassen i andra högvuxna gräs med stort inslag av strandväxter, särskilt ned mot vattnet. Relevanta Naturvårdsarter som påträffades här var kärrvial, havssälting, strandaster, strandkrypa och liten ärtstarr. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Vassområdet från söder och från norr.

Kustklippor

Stora delar av kustklipporna utgjordes av kala hällar med skorplavar.

Kustklipporna var förhållandevis fattiga på skrevor där högre vegetation kunde förekomma. Närmast havet påträffades endast ett fåtal arter av vilka fackelblomster och gul fetknopp kan betraktas som relevanta Naturvårdsarter. Högre upp från havet förekom en del djupare sänkor av vilka vissa hade våtmarksvegetation. Där kan sumpstarr och tuvull betraktas som relevanta Naturvårdsarter. Där tallskog började dominera ovanför kustklipporna hade ett mindre område brunnit relativt nyligen. Större delen av brandområdet låg dock utanför fastigheten. Områdena med kustklippor bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Ett mindre område ovan kustklipporna hade drabbats av brand relativt nyligen.

Skogsmiljöer

Torr aspskog

Ovanför den konserverade stranden vidtog en torr aspskog där naturligtvis aspen dominerade om än huvudsakligen i ganska klenta dimensioner. Här förekom även små gran- och rönnplantor. Mot gränsen i norr växte en imponerande tall med en diameter i brösthöjd på närmare 2,5 m. I detta område påträffades endast tibast som relevant Naturvårdsart. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 4.

Klen asp dominerade den torra aspskogen. Här påträffades tibast och, i norr, en imponerande tall.

Fuktsänkan

Ett något fuktigare stråk tar vid ner mot stranden söder om den torra aspskogen. Här växte ett antal större klibbalar samt större aspar med hägg, rönn, ask och brakved i det högre buskskiktet. Skogsknipprot och ask var relevanta Naturvårdsarter i området som bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Grövre asp och klibbal i fuktsänkan

Blandskogsområden

Områdena 1–4 i Figur 3 har här betecknats som blandskog. Särskilt i den norra delen (område 1) kan man nog med fog hävda att det rör sig om Natura 2000-naturtypen 9050 Näringsrik granskog då flera för naturtypen typiska arter påträffades. Detta område var också överlägset artrikast av skogsområdena. I detta område förekom de relevanta Naturvårdsarterna blåsippa, skogsknipprot, nästrot, ängsskära, tibast och ask och bedömdes ha Naturvärdesklass 2. Nästrot och blåsippa förekom endast i blandskogsområde 1 och tibast i 1 och 2. Övriga blandskogsområden hyste alla skogsknipprot och ask.

Skogsknipprot var relativt vanlig i blandskogen och även i vägganten. Nästrot förekom dock endast med ett fåtal plantor i områdets norra del.

Vy från område 1 med piprör, spenört och liljekonvalj som dominerar markskiktet.

Ett antal stora klibbalar, aspar och björkar utgjorde huvuddelen av skogen i område 2 men här förekom också rönn, gran, tall och sälg samt ett antal mycket unga lönnar. Mot parkeringen var detta skogsparti mycket tätt med lägre hägg och asp. Även runt det, troligen mestadels uttorkade, dike som går igenom skogen var det mycket snårigt. Vattengynnade arter saknades i diket som därför inte klassades som ett eget objekt. I området närmare mot stranden var skogen mer öppen. Flera vindfällen fanns varav åtminstone ett (asp) var grovt. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 2.

Det uttorkade diket som dock sannolikt fört vatten under de större regnväder som rådde i området dagarna före inventeringen.

Grov asplåga i område 2.

Områdena 3 och 4 var av fattigare karaktär än 1 och 2 och i område 3 gjordes inga artnoteringar då detta var det sista området som inventerades. Inga nya arter tillkom här. Markskiktet i blandskogsområdena dominerades starkt av liljekonvalj, spenört och piprör. Områdena 3 och 4 bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Blandskog med hällar

Område 6 och 5, det senare med vindfällan.

I blandskogsområdena förekom ett antal större hällområden (område 5–8 som oftast kunde avgränsas ganska väl från omgivande skog. Gemensamt för dessa var en något glesare träd- täckning med större inslag av en, krustätel, kärleksört, backsmultron och stensöta. Främst område 5 och 6 hyste relevanta Naturvårdsarter nämligen ask, skogsknipprot, ängsskära och blåsippan. De två senare förekom endast i område 5. I område 5 fanns också ett större antal vindfällan och det bedömdes till Naturvärdesklass 2. Övriga hällområden bedömdes ha Naturvårdsklass 3.

Vägar/stigar ner mot stranden inklusive brynområden

Dessa områden var tämligen artrika eftersom de gick från hårt slitna, människopåverkade ytor till frodiga brynmiljöer. Ask, skogsknipprot, tibast och brudborste10 var dock de enda relevanta Naturvårdsarterna som påträffades. De två senare endast i område 10 och skogsknipprot endast i område 9. Ett flertal mindre gråalar växte i brynen. Ner mot havet vid den södra vägen fanns en grov död tall och längst ner en liten apfel

Område 9 upp mot huvudvägen och nedre delen av område 10 med den döda stående tallen.

Eftersom en eventuell hamnanläggning sannolikt kommer att öka behovet av parkeringsmöjligheter är viss exploatering av dessa områden nödvändig. Vid båda de nuvarande öppna ytorna närmast vägen finns möjlighet att utöka parkeringsytan utan att påverka naturvärdena. Längs den södra infarten (område 10) bör möjligen en extra kontroll av skogsknipprotsförekomst utföras direkt före eventuell utökning av parkeringsytan. Områdena bedömdes ha Naturvärdesklass 3.

Slagen artrik väkant längs huvudvägen

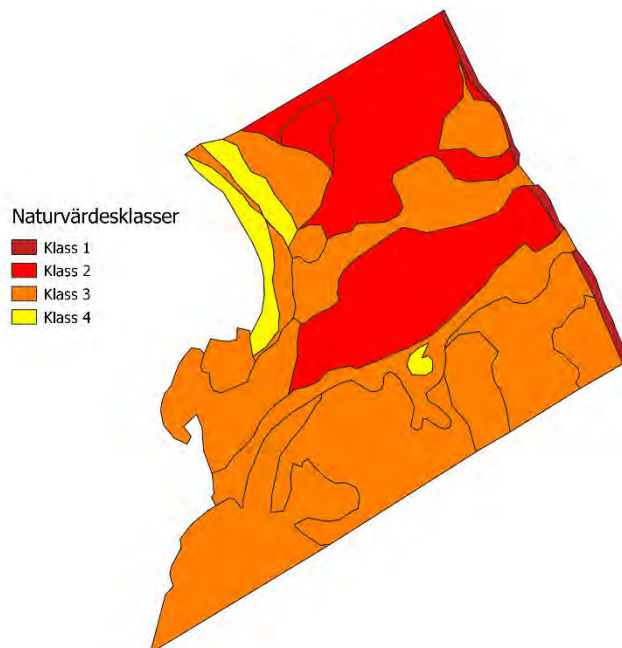
Väggkanten i områdets östra kant slås regelbundet vilket ger en hög artdiversitet. Här påträffades också flest arter av alla avgränsade områden. Relevanta Naturvårdsarter var ask, backsmultron, liten blåklocka, skogsknipprot, backklöver, slankstarr, ängsskära, klasefibbla och slätterfibbla. Området bedömdes ha Naturvärdesklass 1.

Toppklocka och ängsskära längs väggkanten vid Storsand.

Sammanfattning Naturvärdesklasser

Bedömningar av Naturvärdesklass för samtliga avgränsade områden ges i Figur 4.

Figur 4. Naturvärdesklassning av samtliga avgränsade ytor i landområdet vid Storsand.

Spärroxbär

I hela området och i de flesta habitaten förekommer relativt rikligt med spärroxbär. Denna art klassas som mycket invasiv och kan allvarligt förändra habitat som den kommer in i. Detta sker främst genom utskuggning av lägre arter på grund av det täta bladverket. Arten spås också gynnas av klimatförändringarna då den är mycket torktålig och dessutom gynnas av varmare vintrar. Det rekommenderas att arten aktivt tas bort genom regelbunden nedklippning. Då den lätt skjuter nya skott från jordstammen.

Bilaga artlista

Arter som påträffats vid inventeringen vid Storsand, Gräsö 1:1 29 juli 2021. Listan är grovt sorterad efter habitat varför arter kan förekomma på flera sidor. T-ID = TaxonID enligt Dyntaxa, RL=rödlistningskategori, F=fridlyst, TA=typisk art i Natura 2000, Ja betyder att arten är typisk i det habitat som avses, (Ja) att den är typisk i liknande habitat. Förekomst i blandskogsområdena anges med siffra från Figur 3, Det gäller även vägarna.

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Sandb.	Stenb.	Driftstr.	Vassomr.
borststråse	225236	Chara aspera			Ja	x			
havsrufse	1566	Tolypella nidifica			Ja	x			
borstnate	219594	Stuckenia pectinata			Ja	x			
ålnate	219594	Potamogeton perfoliatus			Ja	x			
vitstjälksmöja	224928	Ranunculus baudotii			Ja	x			
storsärv	223535	Zannichellia major				x			
skruvnating	219603	Ruppia spiralis			Ja	x			
axslinga	223347	Myriophyllum spicatum			(Ja)	x			
sudare	232750	Chorda filum			Ja	x	x		
grönslick	232826	Cladophora glomerata			Ja	x	x		
molnslick	232662	Ectocarpus siliculosus			Ja	x	x		
havsstenhinna	232536	Hildenbrandia rubra			Ja		x		
ullsläke	232612	Ceramium tenuicorne			Ja		x		
smal-/blåstång	6020447	Fucus radicans/vesiculosus			Ja		x		
krulltrassel	232718	Stictyosiphon tortilis			Ja		x		
smalskägg	232660	Dictyosiphon foeniculaceus			Ja		x		
fjäderslick	232633	Vertebrata fucoides			Ja		x		
violettslick	232632	Polysiphonia fibrillosa			(Ja)		x		
trådslick	232711	Pylaiella littoralis			Ja		x		
baldersbrå	220394	Tripleurospermum inodorum						x	
brunskära	220001	Bidens tripartita						x	
brådmålla	223909	Atriplex longipes subsp. praecox			Ja			x	
kustgroblad	224302	Plantago major subsp. winteri						x	
saltarv	220801	Honckenya peploides			Ja			x	
smal trampört	223976	Polygonum aviculare ssp. neglectum						x	
spjutmålla	220668	Atriplex prostrata			Ja			x	
strandklo	221947	Lycopus europaeus						x	
strandpilört	223965	Persicaria lapathifolia ssp. lapathifolia						x	
svinmålla	220704	Chenopodium album						x	
svärdsilja	219836	Iris pseudacorus						x	
tomat	223486	Solanum lycopersicum						x	
strandråg	219687	Leymus arenarius						x	
gul fetknopp	223397	Sedum acre			Ja			x	
fackelblomster	222087	Lythrum salicaria			Ja			x	x
åkertistel	220080	Cirsium arvense						x	x
bladvass	219733	Phragmites australis							x
blåsäv	222661	Schoenoplectus tabernaemontani							x
kustarun	224192	Centaurium littorale var. littorale							x
kärnvial	221227	Lathyrus palustris			Ja				x
salttåg	222535	Juncus gerardii							x
strandaster	264791	Tripolium pannonicum			Ja				x
strandkrypa	222844	Lysimachia maritima			Ja				x
strandmynta	224282	Mentha aquatica subsp. littoralis							x
liten ärtstarr	224693	Carex oederi var. pulchella			Ja				x
gåsört	222792	Argentina anserina							x
havssålting	219612	Triglochin maritima			Ja				x
krypven	222198	Agrostis stolonifera							x
ryltåg	222524	Juncus articulatus							x
krusskräppa	220877	Rumex crispus						x	
åkermolke	220332	Sonchus arvensis						x	x
kråkvicker	221361	Vicia cracca							x
agnsäv	222436	Eleocharis uniglumis						x	x
sandrör	219926	Ammophila arenaria							
flockfibbla	222024	Hieracium umbellatum						x	
hundäxing	221193	Dactylis glomerata						x	
höstfibbla	220227	Scorzoneroides autumnalis						x	
klibbal	219758	Alnus glutinosa							x
ogräsmaskrosor	220375	Taraxacum sect. Taraxacum							x
renfana	220346	Tanacetum vulgare						x	
rörflen	222606	Phalaris arundinacea							x
rörsvingel	222474	Schedonorus arundinaceus						x	x
strandlysing	221112	Lysimachia vulgaris							x
älggräs	223026	Filipendula ulmaria							x

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Aspstr.	Klippor	Torrasp	Fuktsänk.
krusskräppa	220877	Rumex crispus				x			
åkermolke	220332	Sonchus arvensis				x			
kråkvicker	221361	Vicia cracca				x			
gulsporre	221698	Linaria vulgaris				x			
strandråg	219687	Leymus arenarius					x		
gul fetknopp	223397	Sedum acre			Ja		x		
fackelblomster	222087	Lythrum salicaria			Ja		x		
agnsäv	222436	Eleocharis uniglumis					x		
våtarv	220959	Stellaria media					x		
havtom	221206	Hippophaë rhamnoides				x			
såpnejlika	220912	Saponaria officinalis				x			
sandrör	219926	Ammophila arenaria			Ja	x	x		
bergssyra	220869	Rumex acetosella					x		
gråstarr	222292	Carex canescens					x		
ask	220785	Fraxinus excelsior	EN						x
asp	223265	Populus tremula				x		x	x
bergsslok	222584	Melica nutans			(Ja)			x	x
björkar	6011951	Betula pendula agg.						x	
blodnäva	221487	Geranium sanguineum				x		x	x
brakved	223033	Frangula alnus						x	x
brudbröd	223027	Filipendula vulgaris			(Ja)				x
ekorrbar	222857	Maianthemum bifolium			(Ja)				x
flockfibbla	222024	Hieracium umbellatum			(Ja)	x	x	x	
fårsvingel	222479	Festuca ovina					x	x	
getrams	219879	Polygonatum odoratum			(Ja)	x	x	x	x
gran	220850	Picea abies						x	x
gråvide	225111	Salix cinerea					x		
gullris	220329	Solidago virgaurea						x	
hagfibblor	220200	Hieracium sect. Vulgata						x	
hundkex	219627	Anthriscus sylvestris				x			x
hundäxing	221193	Dactylis glomerata						x	
hagg	223083	Prunus padus							x
höstfibbla	220227	Scorzoneroides autumnalis					x		
klibbal	219758	Alnus glutinosa							x
knapptåg	222531	Juncus conglomeratus					x		
kruståtel	222416	Avenella flexuosa			(Ja)		x	x	
kvickrot	222449	Elytrigia repens				x		x	
kärleksört	223343	Hylotelephium telephium				x	x		
liljekonvalj	222812	Convallaria majalis			(Ja)			x	x
lingon	221160	Vaccinium vitis-idaea					x	x	
liten blåklocka	220023	Campanula rotundifolia			Ja			x	
ljung	221615	Calluna vulgaris			(Ja)	x	x		
lundgröe	222632	Poa nemoralis							x
lön	223315	Acer platanoides				x			
mjölke	222063	Chamaenerion angustifolium					x		
måbär	223362	Ribes alpinum						x	x
nyponros	223106	Rosa vosagiaca agg.							x
odon	221159	Vaccinium uliginosum					x		
ogräsmaskrosor	220375	Taraxacum sect. Taraxacum					x		
piprör	220450	Calamagrostis arundinacea						x	x
rödclint	220054	Centaurea jacea				x		x	
rödven	222188	Agrostis capillaris					x		
rölleka	219906	Achillea millefolium				x			
rönn	223209	Sorbus aucuparia						x	x
rörsvingel	222474	Schedonorus arundinaceus				x	x		
skogsknipprot	219798	Epipactis helleborine	Ja		Ja				x
skogssallat	220563	Lactuca muralis			(Ja)			x	
smalkaveldun	222714	Typha angustifolia					x		
spenört	219685	Laserpitium latifolium						x	
stenbär	223185	Rubus saxatilis			(Ja)			x	
strandlysing	221112	Lysimachia vulgaris						x	
strätta	219624	Angelica sylvestris							x
sumpstarr	222335	Carex magellanica			Ja		x		
tall	222163	Pinus sylvestris						x	
tibast	222412	Daphne mezereum			Ja			x	
tuvull	222470	Eriophorum vaginatum			Ja		x		
vitmåra	221418	Galium boreale						x	
vårfryle	222577	Luzula pilosa						x	
åkerfräken	219802	Equisetum arvense				x			
åkervädd	222025	Knautia arvensis							x
älggräs	223026	Filipendula ulmaria							x
ängsgröe	222634	Poa pratensis				x			
ängskovall	221705	Melampyrum pratense			(Ja)			x	x

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Blandsk.	Blandsk.+häll	Vägar	Vägbant
apel	223045	Malus domestica						10	
ask	220785	Fraxinus excelsior	EN			1	6	9, 10	x
asp	223265	Populus tremula				1, 2, 4	5, 6, 7, 8	9, 10	
backsmultron	223032	Fragaria viridis			Ja	2	5, 6		x
berberis	222795	Berberis vulgaris				1			
bergsslok	222584	Melica nutans			(Ja)	1, 2, 4	5, 6	9, 10	x
björkar	6011951	Betula pendula agg.				2		9	x
blodnäva	221487	Geranium sanguineum				1	5, 6	9	x
blåbär	221157	Vaccinium myrtillus			(Ja)	1, 2, 4	5, 6, 7, 8		
blåsippa	222498	Hepatica nobilis			Ja	1	5		
bockrot	219706	Pimpinella saxifraga			(Ja)			9, 10	x
brakved	223033	Frangula alnus				1			
brudborste	220083	Cirsium heterophyllum			Ja	1		10	
brudbröd	223027	Filipendula vulgaris			(Ja)	1	6		
ekortbär	222857	Maianthemum bifolium			(Ja)	1, 2			
en	222146	Juniperus communis				1, 2, 4	5, 6, 7, 8		
femfingerört	223053	Potentilla argentea				1			
flockfibbla	222024	Hieracium umbellatum			(Ja)		5		x
fårsvingel	222479	Festuca ovina					5, 6	10	
getrams	219879	Polygonatum odoratum			(Ja)	1	5, 6	10	
getvåppling	219628	Anthyllis vulneraria						10	
gran	220850	Picea abies				1, 2, 4	5, 6, 7, 8	10	
groblad	221776	Plantago major						10	
gråal	221388	Alnus incana						9, 10	
gråvide	225111	Salix cinerea						10	x
gullris	220329	Solidago virgaurea				1, 4	5		x
gullviva	221141	Primula veris			(Ja)	1		9	
gulmåra	221439	Galium verum					6		
hagfibblor	220200	Hieracium sect. Vulgata				1, 2, 4			x
hallon	223156	Rubus idaeus				2		9	
harstarr	222346	Carex leporina							
hassel	222823	Corylus avellana				1, 2			
hundkex	219627	Anthriscus sylvestris				2	6	9, 10	
hundäxing	221193	Dactylis glomerata				2	6	9, 10	x
hagg	223083	Prunus padus				1, 2	8	9, 10	
hässlebrodd	219851	Milium effusum			(Ja)	2		10	
höstfibbla	220227	Scorzoneroides autumnalis						10	
klibbal	219758	Alnus glutinosa				2			x
knappståg	222531	Juncus conglomeratus							x
kruståtel	222416	Avenella flexuosa			(Ja)		5, 6, 7		
kärleksört	223343	Hylotelephium telephium					5, 6		
liljekonvalj	222812	Convallaria majalis			(Ja)		5, 6, 7, 8	9, 10	x
lingon	221160	Vaccinium vitis-idaea				1	5, 6, 7, 8		x
liten blålocka	220023	Campanula rotundifolia			Ja	1			x
ljung	221615	Calluna vulgaris			(Ja)				x
lönn	223315	Acer platanoides				2, 4	6, 7, 8		x
midssommarblomster	221489	Geranium sylvaticum				1, 2		9, 10	x
måbär	223362	Ribes alpinum				1, 2, 4	5, 6, 8		x
nyponros	223106	Rosa vosagiaca agg.				2	6	9, 10	x
nästrot	219862	Neottia nidus-avis		Ja		1			
ogräsmaskrosor	220375	Taraxacum sect. Taraxacum						9	x
olvon	221587	Viburnum opulus				1, 2			
oxel	223213	Sorbus intermedia				1, 2			x
piprör	220450	Calamagrostis arundinacea				2, 4	5, 6, 7, 8	9	x
renfana	220346	Tanacetum vulgare						10	x
rödklint	220054	Centaurea jacea				1	6	9, 10	x
rödblåra	220927	Silene dioica						9	
rödkläver	221338	Trifolium pratense						10	x
rödven	222188	Agrostis capillaris					6	9, 10	
rölleka	219906	Achillea millefolium						9, 10	x
rönn	223209	Sorbus aucuparia				1, 2, 4	5, 6, 8	9, 10	x
rörflen	222606	Phalaris arundinacea				2			
rörsvingel	222474	Schedonorus arundinaceus							x
skogsknipprot	219798	Epipactis helleborine		Ja	Ja	1, 2, 4	5, 6	9	x
skogsklöver	221331	Trifolium medium				1, 4		9, 10	x
skogsnarv	220823	Moehringia trinervia					7		
skogssallat	220563	Lactuca muralis			(Ja)	2	7	10	
skogstry	221041	Lonicera xylosteum				1			
skogsviol	222008	Viola riviniana				1			
spenört	219685	Laserpitium latifolium				4	6	9, 10	x
spåröxbär	222991	Cotoneaster divaricatus				1, 2	5, 6, 8	9, 10	
stenbär	223185	Rubus saxatilis			(Ja)	1, 4	5		x
stensöta	220863	Polypodium vulgare					5, 6, 7		

Svenskt namn	T-ID	Vetenskapligt namn	RL	F	TA	Blandsk.	Blandsk.+häll	Vägar	Vägbant
stormåra	221421	Galium mollugo						10	x
strandkvanne	223543	Angelica archangelica ssp littoralis			Ja	2			
strandlysing	221112	Lysimachia vulgaris				2		9, 10	
styvfibblor	220198	Hieracium sect. Tridentata				1	5, 6	9	
svartkämpar	221774	Plantago lanceolata			(Ja)			9, 10	
sälg	223284	Salix caprea			(Ja)	2		9, 10	x
tall	222163	Pinus sylvestris				2, 4	5, 7, 8	10	
teveronika	221887	Veronica chamaedrys					5		
tibast	222412	Daphne mezereum			Ja	1, 2		10	
tjärblomster	220975	Viscaria vulgaris			(Ja)		6	9	
träjon	222749	Dryopteris filix-mas					7		
vispstarr	222300	Carex digitata					5, 6		
vitklöver	221339	Trifolium repens						9	
vitmåra	221418	Galium boreale				1	5, 6, 7		x
vårfryle	222577	Luzula pilosa					5, 6		
åkerfräken	219802	Equisetum arvense							x
åkervädd	222025	Knautia arvensis						9, 10	x
äkta johannesört	221980	Hypericum perforatum					6	10	x
älgräs	223026	Filipendula ulmaria				1, 2			
ängsgröe	222634	Poa pratensis						9, 10	
ängskovall	221705	Melampyrum pratense			(Ja)	1	5		x
ängsskära	220320	Serratula tinctoria	NT		(Ja)	1	5		x
berggrör	222270	Calamagrostis epigejos			Ja				x
klasefibbla	220103	Crepis praemorsa	NT		Ja				x
kärrgröe	222637	Poa trivialis							x
backklöver	221333	Trifolium montanum	NT		Ja				x
slankstarr	222311	Carex flacca			Ja				x
smörblomma	222887	Ranunculus acris							x
slätterfibbla	220204	Hypochaeris maculata	NT		Ja				x
svartvide	223296	Salix myrsinifolia							x
timotej	222618	Phleum pratense							x
toppklocka	220013	Campanula glomerata							x
örnbräken	220865	Pteridium aquilinum							x

Samhällsbyggnadsförvaltningen
«Äre_HH_Namn»

Checklista – Undersökning av betydande miljöpåverkan

Detaljplan för del av fastigheten Mårtensboda 1:1

Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad 2019-04-03

Röd markering visar ungefärlig plats för planområdet.

Postadress
Box 66
Fakturaadress
Box 106
742 21 Östhammar

Besöksadress/Reg.office
Stångörsgatan 10
742 21 Östhammar
www.osthammar.se

Telefon
Nat 0173-860 00
Int +46 173 860 00
E-post
byggochmiljo@osthammar.se

Telefax
Nat 0173-175 37
Int +46 173 175 37

Organisationsnummer
212000-0290
V.A.T. No
SE212000029001

Bankgiro
233-1361

Inledning

Vid upprättande av plan eller program ska kommunen undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

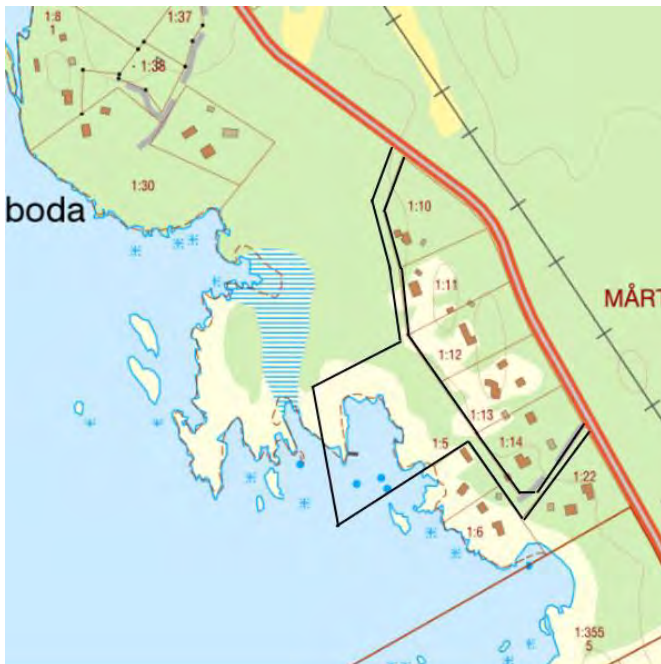
Undersökningen är den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en strategisk miljöbedömning (miljökonsekvensbeskrivning) ska göras eller inte. Undersökningen innebär att kommunen identifierar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och samråder frågan med Länsstyrelsen.

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Reglerna om miljöbedömning finns i 6 kap. Miljöbalken. Sedan 1 januari 2018 är ett nytt sjätte kapitel gällande. Det nya kapitlet ska tillämpas för planärenden som påbörjats efter 1 januari 2018.

Planområdet

Planområdet är beläget på Gräsö, utanför Öregrund i Östhammars kommun. Området är ca. 1 ha stort och i dagsläget finns bryggor på en mindre del av vattenområdet. Det finns ingen nu gällande detaljplan över området som planeras för småbåtshamn. Den sydöstra delen av fastigheten omfattas av detaljplan som medger bostäder och handel. Gällande översiktsplan, antagen 2016, anger landsbygd i skärgård med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och turism. Idag är det brist på båtplatser på Gräsö och en ny småbåtshamn skulle möjliggöra för fler båtplatser. En ny småbåtshamn skulle även innebära bra förutsättningar för turism. Planen bedöms därmed vara förenlig med översiktsplanen.

Svart markering visar ungefärligt planområde, det är fortfarande oklart var infartsvägen till området ska vara.

Detaljplanens syfte

Syftet med planen är att möjliggöra för en småbåtshamn på del av fastigheten Mårtensboda 1:1. Småbåtshammens syfte är att skapa ett samlat område av bryggor och båtplatser för boende i de 20-tal planerade enbostadshusen som detaljplanen i den sydöstra delen av fastigheten medger men även till övriga boende på Gräsö som är i behov av båtplats. Till småbåtshamnen kommer även infartsväg och några parkeringsplatser att behövas, lämplig placering kommer att utredas under detaljplanarbetet.

Bedömningsunderlag

Undersökningen genomförs genom en checklista. Checklistan ska ge en helhetsbild av effekterna av en detaljplan. Checklistan ger kunskap om vilka frågor som berörs, samt vilka frågor som innebär risk för betydande miljöpåverkan för aktuell detaljplan. Avslutningsvis sker en sammanvägd bedömning av de frågeställningar som bedömts medföra risk för betydande miljöpåverkan. Checklistan inkluderar skyddsvärden, effekter på miljön, samt effekter på hälsa och säkerhet.

		Berörs?	
		Ja	Nej
Alltid betydande miljöpåverkan			
Det ska alltid antas vara betydande miljöpåverkan om genomförandet kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Dessa är de verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken (7 kap. 28 a § MB).			
1. Särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (Fågeldirektivet, Natura 2000)			X
2. Särskilda bevarandeområden enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet, Natura 2000)			X
Kommentar	Planförslaget bedöms inte påverka fågeldirektivet inom Natura 2000 eller Art- och habitatdirektivet inom Natura 2000.		
Om planen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § miljöbedömningsförordningen (eller bilagan till förordningen) kan betydande miljöpåverkan antas. Trots 2 § ska en undersökning alltid genomföras för detaljplaner enligt PBL.			
Anger planen förutsättningar för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § eller bilagan till förordning om miljökonsekvensbeskrivning?		X	
Kommentar	Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en småbåtshamn. Småbåtshamnar kan i sig medföra betydande miljöpåverkan vilket innebär att en miljökonsekvensbeskrivning behöver tas fram för att undersöka vilken påverkan åtgärden har.		

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP (betydande miljöpåverkan)?	Nej
1. Förordnanden och skyddsvärden				
1.1	Berörs riksintressen?	X		
1.2	Berörs naturreservat?			X
1.3	Berörs biotopskydd?			X
1.4	Berörs djur- och växtskyddsområden?			X
1.5	Berörs strandskyddsområden?	X		
1.6	Berörs miljöskyddsområden?			X
1.7	Berörs vattenskyddsområden?			X
Kommentar	Planområdet ligger inom riksintresse högexploaterad kust som reglerar fritidsbebyggelse. Planområdet ligger även inom strandskyddat område och är viktigt i rekreationssynpunkt. Området ska utformas så att tillgängligheten till området för allmänheten kvarstår.			

Effekter på miljön		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
2.	Högt naturvärde, nyckelbiotoper, ekologiskt känsliga områden, naturresurser			
2.1	Berörs område som utpekats i Länsstyrelsens eller kommunens naturvårdsplan som högt naturvärde?			X
2.2	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering?			X
2.3	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			
3.	Kulturmiljö			
3.1	Berörs fornlämning?			X
3.2	Berörs kulturhistoriskt värdefull miljö?			X
Kommentar	Området bedöms inte ha några särskilda kulturvärden.			
4.	Landskaps- och stadsbild & sociala värden			
4.1	Finns risk att planen medför påverkan på landskapsbilden?	X		
4.2	Finns risk att planen medför påverkan på stadsbilden?			X
4.3	Finns risk att planen medför påverkan på sociala värden?	X		
Kommentar	Eftersom det uppförs en småbåtshamn så kommer landskapsbilden och sociala värden att påverkas. Det kommer att bli en mindre verksamhet som kommer innebära att området visuellt och funktionellt förändras. Det kommer att bli ökad rörelse i området av båtar, bilar och människor. Förändringen bedöms dock inte bli betydande då det i dagsläget redan finns en mindre brygga för båtar i området.			
5.	Transport och kommunikation			
5.1	Berörs viktiga transport- eller kommunikationsleder?	X		
Kommentar	En ny infartsväg kommer uppföras och det blir mer trafik i området längst med en större väg på Gräsö. Dock bedöms påverkan bli marginell och inte så pass stor förändring att det blir en betydande miljöpåverkan.			
6.	Rekreation och rörligt friluftsliv			
6.1	Finns risk att planen påverkar kvaliteten eller kvantiteten på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning etc.)?			X
Kommentar	Strandskyddszonen är viktig ut rekreationssynpunkt, men planen ska utformas så att tillgängligheten till området kvarstår för allmänheten.			

7.	Mark			
7.1	Finns risk att genomförandet av planen medför instabilitet i mark eller geologiska grundförhållanden - risk för skred, ras etc.?			X
7.2	Finns risk för skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation?			X
7.3	Finns risk att planen medför förändrade sedimentationsförhållanden i vattendrag eller sjö?	X		
Kommentar	Eftersom muddring kan behöva göras så skulle det kunna påverka sedimentationsförhållandena. Om det behöver muddras kommer det att undersökas närmare hur det ska göras för att medföra så liten påverkan som möjligt.			

8.	Luft och klimat			
8.1	Finns risk för väsentliga luftutsläpp?			X
8.2	Finns risk för obehaglig lukt?			X
8.3	Finns risk för förändringar i luftrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)?			X
8.4	Finns risk för skador på byggnader?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			

9.	Vatten			
9.1	Finns risk för förändringar av grundvatten- eller ytvattenkvaliteten?			X
9.2	Finns risk för förändringar av flödesriktningen för grundvattnet?			X
9.3	Finns risk för minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt?			X
9.4	Finns risk för förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning?			X
9.5	Finns risk för förändrat flöde, riktning eller strömförhållande i något vattendrag eller någon sjö?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			

10.	Växter och svampar			
10.1	Finns risk för förändringar i antal eller sammansättning av växtarter eller växtsamhällen?			X
10.2	Finns risk för påverkan av någon hotad växtart eller växtsamhälle (enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv, fridlysta)?			X

10.3	Finns risk för införande av någon ny växtart?			X
Kommentar	En inventering av arter har begärts in för både undervattenmiljön och för landmiljön. För undervattenmiljön har inventeringsrapport levererats. Området bedöms inte ha höga naturvärden. En inventering ska göras för strandområdet och längst med tänkt vägdragning för in- och utfart.			
11.	Areella näringar			
11.1	Påverkas jordbruk, skogsbruk, djurhållning eller fiske?	X		
Kommentar	Den planerade småbåtshannen kommer troligtvis påverka fiskbeståndet då det kommer att finnas fler båtar i området och det kommer att behöva muddras. Inventeringen av vattenmiljön visar att området inte är av stor betydelse för fiskereproduktion och att området inte hyser hotade djurarter. Det ska utföras på ett sätt som inte ger betydande förändring.			
12.	Djurliv			
12.1	Finns risk för förändringar av antalet eller sammansättningen av djurarter?	X		
12.2	Finns risk för påverkan på någon hotad djurart enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv?			X
12.3	Finns risk för försämring av fiskevatten eller jaktmarker?			X
Kommentar	Inventeringen av vattenmiljön visar att området inte är av stor betydelse för fiskreproduktion och att området inte hyser hotade djurarter. Skuggning av bryggor och båtmotorer ger alltid en viss påverkan på vattenmiljön och dess växter och djur, men bedömningen är att placeringen inte kommer påverka djurlivet i någon större omfattning som skadar hotade arter. Påverkan bedöms med andra ord inte vara betydande.			

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
Effekter på hälsa och säkerhet				
13.	Störningar, buller, utsläpp, vibrationer, radon, ljus och skarpt sken, lukt			
13.1	Finns risk för ökad ljudnivå som kan medföra att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden?			X
13.2	Finns risk för nya ljussken som kan vara bländande?			X
13.3	Finns risk för vibrationer?			X
13.4	Finns risk för explosion?			X
13.5	Finns risk för utsläpp?			X
13.6	Finns risk för lukt?			X
13.7	Finns risk att människor utsätts för joniserande strålning (radon)?			X
13.8	Finns risk för påverkan från magnetfält från kraftledningar?			X
13.9	Finns risk för översvänningsproblematik?			X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående. De störningar som kan tänkas uppstå är främst under utbyggnadsfasen, som är under en begränsad period.			

14.	Miljöpåverkan från omgivningen			
14.1	Har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken?			X
14.2	Finns målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter?			X
Kommentar	Området har inte används på ett sådant sätt att det finns en miljöpåverkan från omgivningen.			
15.	Trafiksäkerhet			
15.1	Finns risk att trafikproblem skapas eller att trafiksäkerheten äventyras?			X
15.2	Finns risk för ökning av fordonstrafik?	X		
Kommentar	En viss ökning av trafiken kommer att ske. Dock kommer trafiken vara begränsad vilket innebär att förändringen blir i stort sett marginell.			
16.	Omkringliggande projekt			
16.1	Finns andra projekt som innebär miljöpåverkan inom planområdet?			X
16.2	Har denna plan betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan?			X
Kommentar	Inga andra projekt inom planområdet bedöms påverka miljön och denna plan bedöms inte heller ha betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan.			

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
Miljö kvalitetsnormer & miljömål				
Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. miljöbalken. Normer kan meddelas av regeringen i förebyggande syfte eller för att åtgärda befintliga miljöproblem, för att de svenska miljömålen ska uppnås eller för att kunna genomföra EG-direktiv. I fråga om detaljplaner gäller att detaljplan inte får antas om dess genomförande skulle medverka till att MKN överträds, enligt 5 kap. 3 § MB.				
Luft				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för föroreningar i utomhusluft? Se SFS 2010:477				X
Kommentar	Detaljplanen bedöms inte påverka ovanstående.			
Fisk- och musselvatten				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för fisk- och musselvatten? Se SFS 2001:554				X
Kommentar	Planförslaget påverkar inte områden som omfattas av miljö kvalitetsnormer.			
Vatten				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för vattenförekomster? Se SFS 2004:660				X
Kommentar	Recipient för området är Öregrundsgrepen. Området har kvalitetskrav God ekologisk status till 2027. Idag är den klassade kvaliteten för ekologisk status måttlig. Planförslaget bedöms dock inte påverka de parametrar som ligger till grund för den måttliga ekologiska statusen.			
Miljömål				
Har relevanta miljömål beaktats vid framtagandet av planförslaget?		X		
Kommentar	De miljömål som främst har vägts in är Hav i balans samt levande kust och skärgård samt Ett rikt växt- och djurliv men också God bebyggd miljö och Ett rikt odlingslandskap.			

Sammanvägd bedömning

Med utgångspunkt i ovanstående frågeställningar görs en sammanvägd bedömning och ett motiverat ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Nedan sammanfattas bedömningsgrunder, miljö- och kvalitetsmål samt miljökvalitetsnormer som berörs för aktuellt planområde.

En småbåtshamn innebär i sig en risk för betydande miljöpåverkan därmed bedöms det att strategisk miljöbedömning behöver göras. I övrigt kommer en viss påverkan att ske då det blir fler människor som kommer att röra sig i området.

Förslag till motiverat ställningstagande

I och med att detaljplanen syftar till att möjliggöra för en småbåtshamn kommer en miljökonsekvensbeskrivning att tas fram för att undersöka åtgärdens påverkan. Syftet är dock att detaljplanen i möjligaste mån ska ta hänsyn till områdets naturvärden, sociala och rekreativa värden för att få till en lämplig markanvändning.

Medverkande

Undersökningen om betydande miljöpåverkan har handlagts av följande tjänstemän på Samhällsbyggnadsförvaltningen:

- Andree Dage, planarkitekt
- Josefine Andersson, planarkitekt

Under arbetet med att ta fram planförslaget har dessutom kommunekolog Camilla Andersson deltagit.

Andree Dage
Planarkitekt

Cecilia Willén Johansson
Planchef

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Omsorg, Kvartal 4 2023

Innehållsförteckning

1	Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
1.1	Bakgrund	3
1.2	LSS beslut	3
1.3	SoL beslut.....	4

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

1.1 Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall individ- och familjenämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

1.2 LSS beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
2022-09-30	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	368
2022-12-08	Korttidsvistelse i form av stödfamilj 9§6 LSS	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	Kvinna	388
2023-02-17	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Kvinna	317
2023-03-03	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Medverkar inte till verkställighet	Man	303
2023-06-01	Bostad för vuxna i form av anpassad bostad 9§9 LSS	Specifika önskemål	Man	213
2023-01-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Kvinna	323
2022-02-15	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Medverkar inte till verkställighet	Man	684
2022-04-20	Biträde av kontaktperson	Den enskilde har tackat nej till	Man	620

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
	9§4 LSS	erbjudande		
2023-05-16	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	229
2023-05-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Missnöjd med tid/omfattning/uppstart	Man	244
2023-06-26	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	188
2023-06-21	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Kvinna	193
2023-06-01	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	213
2023-05-22	Biträde av kontaktperson 9§4 LSS	Saknar lämplig uppdragstagare	Kvinna	223

1.3 SoL beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
2023-02-24	Dagverksamhet/sysselsättning	Medverkar inte till verkställighet.	Kvinna	264
2023-03-31	Dagverksamhet/sysselsättning	Saknar plats.	Man	200
2023-06-12	Dagverksamhet/sysselsättning	Otydlighet eller brister i den egna organisationen.	Kvinna	202
2023-06-26	Trygghetslarm	Otydlighet eller brister i den egna organisationen.	Man	188
2022-11-01	Kontaktperson	Den enskilde har tackat nej till erbjudande	Man	425
2023-02-01	Kontaktperson	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	333

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Kön	Dagar räknat från beslutsdatum
2023-03-31	Kontaktperson	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	275
2023-04-01	Kontaktperson	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	193
2023-04-01	Kontaktperson	Saknar lämplig uppdragstagare	Man	193
2023-06-13	Kontaktperson	Saknar lämplig uppdragstagare	Kvinna	201
2023-09-15	Kontaktperson	Saknar lämplig uppdragstagare	Kvinna	107
2023-05-12	Råd och stöd i Gimo	Medverkar inte till verkställighet.	Man	97
2023-05-12	Råd och stöd i Gimo	Medverkar inte till verkställighet.	Kvinna	97
2023-05-12	Råd och stöd i Gimo	Medverkar inte till verkställighet.	Man	97

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum	Dnr	Sid
2024-03-28	KS-2023-867-1	1 (2)

Staben
Kristine Nilsson Wieslander

Bakgrund

Pernilla Grahn (V) yrkar i motion daterad 2023-11-08 om att skicka in en skrivelse, remissyttrande till regeringen angående att inte gå vidare med förslaget om anmälningsplikt för anställda i den kommunala välfärden.

Förslaget om anmälningsplikt är ett tilläggsdirektiv (dir. 2023:126) till utredningen om stärkt återvändandeverksamhet (dir. 2022:91). Slutbetänkande för utredningen ska lämnas senast 30 september 2024.

Regeringen beslutade den 30 juni 2022 kommittédirektiv om åtgärder för att stärka återvändandeverksamheten (dir. 2022:91). Enligt direktiven ska en särskild utredare se över delar av regelverket kopplat till återvändande och föreslå åtgärder i syfte att stärka återvändandeverksamheten för den som har ett verkställbart beslut om avvisning eller utvisning.

Utredaren ska bland annat

- lämna förslag på ett utökat informationsutbyte mellan myndigheter i syfte att stärka arbetet med verkställighet och försvåra möjligheterna att leva i landet utan tillstånd,
- göra en översyn av regelverket om inre utlänningskontroller, i syfte att förbättra myndigheternas möjligheter att upptäcka och motverka olovlig vistelse i Sverige och att stärka återvändandearbetet,
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Enligt direktiven skulle uppdraget ha redovisats senast den 31 oktober 2023.

Det har nu fattats beslut om att utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 30 september 2024.

Motivering till beslutet

Riksdagen har i ett tillkännagivande uppmanat regeringen att vidta åtgärder mot skuggsamhället, bl.a. att det ska införas en skyldighet för kommuner och myndigheter att informera Migrationsverket och Polismyndigheten när de kommer i kontakt med personer som vistas i Sverige utan tillstånd. Enligt riksdagen ska en informationsplikt inte gälla i de fall där det finns en rätt till utbildning eller hälso- och sjukvård och frågan om undantag från informationsplikten i övrigt bör utredas (bet. 2021/22:SfU16 punkt 1, rskr. 2021/22:196). Mot denna bakgrund finns det anledning att – utöver de initiativ som redan tagits för att förbättra informationsutbyte mellan myndigheter – med utgångspunkt i riksdagens tillkännagivande om en utvidgad informationsplikt, utreda om de befintliga bestämmelserna i utlänningslagen behöver ändras för att få till stånd ett mer ändamålsenligt och effektivt informationsutbyte i arbetet med verkställighet.

Ett utbyte av uppgifter innebär ett intrång i den personliga integriteten och utredaren måste därför noga beakta behovet av skydd för den enskildes personliga integritet och väga det mot intresset av ett effektivt återvändande. I det ingår också att ta ställning till om ett utökat

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum	Dnr	Sid
2024-03-28	KS-2023-867-1	2 (2)

Staben
Kristine Nilsson Wieslander

informationsutbyte mellan relevanta myndigheter skulle få avsedd effekt. För att en reglering ska vara rättssäker och inte leda till orimliga effekter för enskilda bör de situationer där det finns en rätt till skolgång och sjukvård undantas från informationsplikten. Utredaren bör vidare överväga om det finns fler situationer som bör undantas. I uppdraget ligger att överväga vilka uppgifter som ska utbytas, vilka myndigheter eller andra aktörer som får lämna och ta emot uppgifter, i vilka fall det ska finnas möjligheter att avstå från att lämna uppgifter, vilket skydd som ska gälla för uppgifterna hos mottagaren och hur denna ska få använda uppgifterna. Utredaren bör särskilt analysera hur förslagen förhåller sig till bestämmelser om dataskydd och sekretess.

När en utredning, med grund i de två kommittédirektiven, (dir. 2022:91) och (dir. 2023:126), är färdig samlas slutsatserna i en rapport som kallas betänkande och som publiceras i serien Statens offentliga utredningar, SOU. När utredningen har överlämnat sin rapport till den ansvariga ministern skickas innehållet ut för synpunkter (remiss) till berörda myndigheter och intresseorganisationer. De får då möjlighet att lämna synpunkter innan regeringen skriver själva propositionen. Även allmänheten har rätt att lämna synpunkter. Ett kommande remissförfarande innebär en möjlighet att tycka till om utredningens förslag.

Eftersom utredningen avseende de två direktiven ännu inte har färdigbehandlats i ett betänkande, SOU, saknas i nuläget möjlighet för Östhammars kommun att yttra sig inom ramen för ett remissförfarande. Östhammars kommun bör invänta en förfrågan om att inkomma med remiss i samband med att utredningen blir till ett betänkande. Det är i nuläget oklart vad betänkandet kommer att innehålla. Det saknas i nuläget ett färdigbehandlat betänkande att remissyttra sig över.

Mot den bakgrunden avslår Östhammars kommun förslaget om att i nuläget inkomma med en skrivelse till regeringen avseende en ännu inte färdigbehandlad utredning och innan en formell förfrågan om remiss.

Socialdemokraterna

Motion gällande flaggning med regnbågsflagga.

Regnbågsflaggan har blivit en nationell och internationell symbol för mångfald och stolthet för homosexuella, bisexuella, trans och queerpersoner. Den ger en signal om ett öppet, jämställt och demokratiskt samhälle. Genom att hissa regnbågsflaggan visar vi som kommun att vi står upp för alla människors lika värde och rättigheter. För tidigare politiska majoritet i Östhammars kommun har det varit självklart att både hissa och vara stolt över regnbågsflaggan. Efter valet 2022 har vi inte sett den. Flaggan är självklar för de flesta kommuner, regioner, organisationer och företag idag. Så verkar inte vara fallet i vår kommun. Det tycker vi behöver ändras på.

Genom att *inte* hissa regnbågsflaggan visar vi, som en av få kommuner i Sverige, att vi inte står upp för våra kommuninvånarens rätt att vara den du är och älska den du vill.

Socialdemokraterna yrkar därför:

- Att kommunfullmäktige beslutar att möjliggöra för flaggning av regnbågsflaggan.

Lisa Norén (S) för Socialdemokraterna i Östhammars Kommun 2024-05-22

Socialdemokraterna

Motion gällande effektiviseringar inom politiken.

Efter valet 2022 valde den nya politiska majoriteten i Östhammars kommun att dela upp socialnämnden i två nya nämnder; Vård och omsorgsnämnden och Individ och familjenämnden. Det fanns säkert goda intentioner bakom det beslutet. Efter nästan 2 år, har vi svårt att se att det skapat några fördelar. Och nackdelarna blir allt mer tydliga. Det blir framförallt mycket dubbelarbete för såväl politiken som för tjänstepersonerna.

En mer sammanhållen och på så vis effektivare politisk ledning inom tidigare socialnämndens politiska organisation är nödvändig. Därför vill vi slå ihop nuvarande Vård och omsorgsnämnden med Individ och familjenämnden. Det minskar dubbelarbetet för tjänstepersoner och spar på administrationskostnader. Det minskar också kostnader för politiken.

Socialdemokraterna yrkar därför:

- Att kommunfullmäktige beslutar att slå ihop nuvarande Vård och omsorgsnämnden med Individ och familjenämnden till en sammanhållen Socialnämnd.

Lisa Norén (S) för **Socialdemokraterna i Östhammars Kommun** 2024-05-21

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande Fabian Sjöberg

Hur ska vi använda kommunens hemsida, grafiska profil och sociala medier?

Under innevarande mandatperiod har det dykt upp ett nytt fenomen på Östhammars kommuns offentliga digitala sidor: Den styrande majoritetens företrädare marknadsför sina politiska budskap som om de vore jämförbara med information om öppettider på återvinningscentraler eller invigning av en ny lekpark...

Ett exempel är den film med kommunstyrelsens ordförande som lades upp den 30 maj på kommunens Facebooksida. Här kan man se och höra hur majoritetens budgetförslag ser ut, att kommunstyrelsen haft frågan uppe och att det är kommunfullmäktige som ska fastställa budgeten, och det är väl bra. Men mindre bra är att det inte sägs ett ord om att det finns motförslag från andra partier!

Politiska budskap och förslag ska lyftas fram genom respektive partis egna kanaler istället. Då kan medborgarna delta i diskussioner och få svar av den som faktiskt står bakom publiceringen. Om kommunens konton används blir det ju kommunens kommunikationsavdelning som står som ansvarig och som då ska svara på eventuella frågor, och det är ett helt orimligt upplägg när det gäller politiska budskap.

Är det meningen att våra offentliga kommunala sidor ska användas till majoritetens politiska budskap? Hur ska medborgarna kunna veta vad som är tjänstemannafrågor och vad som är politiska ställningstaganden? Kan vi i oppositionspartierna komma med våra egna filmer och få dessa publicerade under Östhammars kommuns logotype?

Östhammar 7 juni 2024

Josefine Nilsson, gruppledare Centerpartiet

Svar på interpellation från Josefine Nilsson, gruppleadare Centerpartiet

Angående användningen av kommunens hemsida, grafiska profil och sociala medier

Tack för din interpellation, Josefine. Jag delar inte din oro. Jag tycker att det är viktigt att kommunen kommunicerar de beslut som fattas och håller invånarna uppdaterade om både politiska och förvaltningsrelaterade frågor.

Det är tydligt att videon på kommunens Facebooksida handlar om ett politiskt fattat beslut i en demokratisk ordning i kommunstyrelsen, som sedan fastställs av kommunfullmäktige. Samt uppmanar kommuninvånarna att följa budgetdebatten.

Hade det varit ett minoritetsstyre i kommunen och majoriteten i exempelvis en nämnd eller kommunstyrelsen hade fattat ett annat beslut än vad man som ordförande förordar, så är det fortfarande min uppgift att både framföra och se till att det beslutet verkställs. Det är alltså inte så att andra saker eller förslag än demokratiska beslut som kan eller ska kommuniceras, det skulle orsaka en förvirring hos mottagaren.

Självklart är du och alla andra välkomna att ha synpunkter på beslut, videos, texter eller personer i dessa inlägg. Men vår kommun behöver bli ännu mer kommunikativ och informativ än vad vi är idag.

Östhammar, 17 juni 2024

Fabian Sjöberg (M)

Kommunstyrelsens ordförande
Östhammars kommun

MOTION

2024-06-14

Till
Kommunfullmäktige i Östhammars kommun

Kommande utveckling av kommunalt VA i Östhammars kommun

Enligt beslut förespråkas en systemlösning för Östhammar och Öregrund samt omvandlingsområden där nytt reningsverk kommer att byggas i Öregrund.

Det vore intressant att få information hur långt planeringen har kommit och hur kostnads kalkylen ser ut.

Alunda reningsverk behöver byggas ut för att tillgodose bebyggelseutvecklingen i Alunda.

Eftersom det, vad jag tror, fortfarande är i planeringsstadiet vore det intressant att titta på flera lösningar.

Ett antal kommuner i Sverige arbetar med olika typer av spillvattenlösningar.

Några exempel är våtmarkslösningar, sortering av avlopp i ny bebyggelse, gödning till grödor (efter rening av kemikalier och läkemedel) och biogasproduktion.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag

- Att kommunfullmäktige fortlöpande ges information angående arbetet med VA-projekt Östhammars kommun Östra
- Att kommunen breddar synsättet vad gäller VA-lösningar vid utbyggnadsplaneringen av Alunda reningsverk

Inger Abrahamsson (C)